THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES.

OFFICIAL REPORT.

Eighteenth day of the Fifth Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

---

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, the 16th August 1965.

The House met at Half-past-Eight of the Clock.

[*Mr. Speaker in the Chair*]

GRANTS TO URBAN WELFARE EXTENSION PROJECTS

461—

*347 (1342) *Q.—Sarvasri P. Rajagopal Naid (Tavanampalle), P. Narayanareddy (Vadamalpet), and K Marareddy (Rajampet)*:—Will hon the Chief Minister be pleased to state.

(*a*) the Institutions for which grants were given during the year 1964-65 under Urban Welfare Extension Projects, and

(*b*) the amounts given to them?

The Chief Minister (Sri K. BrahmanandaReddy).-(*a*) There are no such schemes known as "Urban Welfare Extension Projects".

(*b*) Does not arise

PERMISSION TO CITIES AND FIRST GRADE MUNICIPALITIES TO FLOAT LOANS

462—

*456 (4287) *Q—Sri P Rajagopal Naidu [Put by Sri V. Visweswara Rao (Mylavaram)]*—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(*a*) whether there is any proposal with the Government to permit the Cities and First Grade Municipalities in the State to float loans for their developmental activities; and

(*b*) if so, when it will be implemented?

Sri K. Brahmananda Reddy.—(*a*) No, Sir.

(*b*) Does not arise.

CONSTRUCTION OF SHOPS BY THE BAPATLA MUNICIPALITY

463—

*527 (4836) *Q* —*Sri K Satyanarayana (Put by Sri V Visweswar Rao)* — Will hon the Chief Minister be pleased to state

(*a*) when the foundation stone was laid for the construction of the shops by Bapatla Municipality and by whom,

(*b*) whether the construction of the shops by Bapatla Municipality was stayed, and

(*c*) if so, the reasons therefor ?

Sri K. Brahmananda Reddy —(*a*) The foundation stone for the construction of shops by the Bapatla Municipality was laid on 25th January 1965 by the late Minister for Municipal Administration

(*b*) Yes, Sir.

(*c*) The District Collector, Guntur ordered telegraphically not to proceed with the construction

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) —"If so, the reasons there for" అనేదానికి సమాధానంగా కలెక్టరుగారు stay యిచ్చినట్లుగా వుంది—

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇక్కడ రీజన్స్ సరిగా వ్రాయలేదు. నేను file లో కూడా ఆ విషయం remark చేశాను When there is such a question, what are the reasons ? They are not necessary But the point seems to be అక్కడ N.G O's భూమి వున్నట్లుగా వుంది. Pathway కి స్థలం కావలసినట్లుగా వుంది. I am presuming that.

Mr. Speaker —They do not seem to have given good reasons, though the question is very specific The Collector or whoever it is does not seem to have given good reasons The Chief Minister also has reamarked that proper reasons are not given Later on we will get some more information

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు —కలెక్టర్ టెలిగ్రాఫిక్ స్టే యిచ్చినట్లుగావుంది. అది ఎప్పుడు యిచ్చారు, తరువాత ఎంక్వయిరీ జరిగిందా; ఏమి action తీసుకున్నారు ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—Yes, Sir The Collector passed orders in Proceedings, dated 24-2-65 vacating the stay subject to the following conditions

(i) that the Municipal Council has to pay full market value for the land as per condition of the alienation orders

(ii) Since the buildings under construction and the site are meant for leasing out for rental basis for locating shops and that is a remunerative purpose, Sir, that the municipal council should leave a passage of 12 ft. width in front of N.G.G Os. Association building, dropping the proposed construction if necessary to that extent తరువాత వాటికి adjacent గా కొంత land వుంటే దానిని యిచ్చి shops పెట్టుకోమన్నారు.

శ్రీ ఎ రామచంద్రా రెడ్డి (భువనగిరి):—మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ మంత్రిగారు ప్రారంభోత్సవంచేశారు అన్నారు. ఆ విధంగా ప్రారంభోత్సవం చేయడానికి పూర్వమే లీగల్ కాంప్లికేషన్స్ ఏమిటో చూసి చేయటంమంచిదిగదా. ప్రారంభోత్సవంచేసిన తర్వాత కలెక్టరుగారు stay యివ్వడం సరియైనదేనా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి.—ఫౌండేషన్ వేశారు ఫౌండేషన్ వేయడంలో తప్పులేదు. తరువాత N.G.O. Association వారికి అడ్డుగావుంది వారు represent చేసివుండవచ్చు, దానికావాలని దీనిపైన డైరెక్టరుగారు stay చేసి, with in a month, Sir, he rectified

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండపాలెం):—ఈ stay దేనిపై యిచ్చారు ? రిప్రజెంటేషన్ పైన యిచ్చారా ? దేనిపైన యిచ్చారు?

Mr. Speaker.—On a representation by the N.G.Os. It looks like that.

Sri K Brahmananda Reddy.—'Telegraphic order staying further execution of the work until further orders' అని ఉంది.

Mr. Speaker:—Not clear ?

Sri K Brahmananda Reddy.—Yes Sir Not clear.

ACCOUNTS TEST EXAMINATION CENTRE AT HYDERABAD

464—

*447 (4113) *Q.—Sri K Raghavulu (Put by Sri S Vemayya-Buchireddy palem)*—Will hon the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that there are no examination centres in the Telangana area, particularly in Hyderbad for appearing for the Account's Test Examination for the employees working in the local bodies, and

(b) if so, whether the Government will consider the matter in view of the inconvenience being caused to the Telangana employees ?

Sri K. Brahmannda Reddy:—(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir

LEPER HOME AT MAHATAB BAGH IN THE CITY

465—

*624 (5254) *Q.—Sri S Vemayya*—Will hon. the Chief Minister be plesed to state

(a) number of persons accommodated in the Leper Home at Mahatab Bagh in the City during 1963-64 and 1964-65, and

(b) expenditure incurred during the period referred in clause (a) above on (1) Diets, (2) Medicines, (3) Establishment and (4) other items?

Sri K. Brahmananda Reddy.—(a) & (b) A statement is laid on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE

Vide answer to L.A.Q No. 465 [*624 (5254)]

		1963—64	1964-65
(A)	No of persons accommoated in the Leper Home at Mahatab Bagh	142	179
1.	Diet	1,04,875 00	1,53,656 74
2.	Medicines	15,312.00	24,051.02
3.	Establishment charges	17,216 85	20,753.58
4.	Other items	19,843 07	37,819.28

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—Table పైన పెట్టిన దానిలో చూస్తే, audit charges చాలా తక్కువగా వున్నట్లుగా కనిపిస్తున్నది. మందులకు ఖర్చుపెట్టేది కూడా చాలా తక్కువగా వున్నది. మందులపై యింకా ఎక్కువగా ఖర్చు పెట్ట డానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి —Diet charges బాగానే వున్నవి In fact it is more, Sir, For 179 persons the expenditure was Rs 1,53,000 on diet alone. Besides, medicines worth Rs. 24,000 and odd have also been supplied, and they are adequate. But, I am told that in the munipal leper house the present number of patients is 450 and the expenditure is Rs. 1,74,980.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—"Other items" అన్నారు. అవి ఏమిటి ?

Sri K. Brahmananda Reddy —Drugs for patients, burial expenses, miscellaneous, fodder for bullocks, gardening and agriculture, house rent, purchase of beddings, purchase of utensils purchase of towels, furniture and equipment, etc. etc.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :— జబ్బు నయంచేసి కొంతమందినైనా బయటకు పంపించారా; ఆవిధంగా బయటకు పంపిన తర్వాత వారికేమైనా ఏర్పాట్లు వున్నవా; లేక వారిని ఆవిధంగా వదిలి వేయడమేనా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—నయమై బయటకు వెళ్లిన తర్వాత యింకేమి [illegible] ?

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—ఎంతమంది నయమై బయటకు వెళ్లారో [illegible] ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—లేవండి.

CONDITION OF THE RECORDS IN THE HYDERABAD CORPORATION OFFICE

466—

*658 (5360) *Q.—Sri S. Vemayya*:—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(*a*) whether the Government are aware of the fact that the record section in Hyderabad Corporation Office is in a very bad condition regarding its organisation; and

(*b*) if answer to clause (*a*) is in affirmative, the action taken thereon?

Sri K. Brahmananda Reddy:—(*a*) *No, Sir.*

(*b*) Does not arise.

ALLOWANCES TO THE CORPORATORS IN THE TWIN CITIES

467—

*789 (6044) *Q.—Sri S. Vemayya*:—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(*a*) whether it is a fact that the Government fixed Rs. 150 and Rs. 50 as monthly and daily sitting allowances to the corporators in the twin cities now, and

(*b*) if so, whether there are proposals with the Government to revise the allowances to the Municipal Councillors also now in the State?

Sri K. Brahmanandra Reddy.—(*a*) No, Sir. The allowance fixed is conveyance allowance and not sitting allowance. According to the orders issued a fixed conveyance allowance of Rs. 150/- P.M. to each councillor and in addition a fixed conveyance allowance of Rs. 50/- p.m. to such of the councillors as have to attend the meetings of the Standing Committee, *Ad-hoc* committees and Special Committees has been ordered to be paid.

(*b*) No proposals are under considerations of Government to fix or revise sitting allowances to the Municipal Councillors.

But draft rules for payment of conveyance allowance to councillors at rates not exceeding the following rates have been issued which will be confirmed shortly.

Third Grade Municipality	..	Rs. 15 - p.m.
Second Grade Municipality	..	Rs. 20 - p.m.
First Grade Municipality	..	Rs. 25 - p.m.
Special Grade Municipality	..	Rs. 40 - p.m.
Selection Grade Municipality	..	Rs. 50 - p.m.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—ఇది ఎప్పటి నుండి ఎఫెక్టు అవుతుంది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—చెప్పాను. The following rules have been issued and they will be confirmed shortly

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం (మాడుగుల) —40 రూపాయలు అన్నారు. అది ఒక రోజుకా ?

Sri K. Brahmananda Reddy —Conveyance allowance for a councillor in a special grade Municipality,

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం —40 రూపాయలేమిటి, రోజుకా ?

Sri K. Brahmananda Reddy .—Per mensum, Sir.

NON-IMPLEMENTATION OF COUNCIL DECISIONS BY THE EXCUTIVE OFFICER KARIMNAGAR MUNICIPALITY

468—

*819(6212) *Q.—Sri A Ramachandra Reddy* —Will hon. the Chief Minister be pleased to state

(a) whether it is a fact that 8 Councillors of the Karimnagar Municipaity and M.L. As. have submitted a memorandum on 13-3-1965 to the hon. Minister for Municipal Administration regarding the inconveniences being experienced on account of non-implementation of the decisions of the Municipal Councillors by the Executive Officer of the said Municipality, and

(b) if so, the action taken in the matter ?

Sri K Brahmananda Reddy —(a) Yes,

(b) An enquiry has been ordered into the various allegations made in the memorandum and the report of the Director of Municipal Administration is awaited Pending enquiry, the Secretary, Municipal Council was transferred from thhe Municipality

Sri S Vemayya —May I know, Sir, what are the alllegations ?

Sri K Brahmananda Reddy —That the clerks in the municipality misappropriated huge amounts, that the files in the office were burnt, that encrochments and un-authorised constructions were permitted; that a sum of Rs. 5,000 was misappropirated by Deshpande, the previous Executive Officer and U.D Cs of the office and others, that inspite of fulfilling of conditions for gant of licence for burning brick, licence was not granted to a person as the Ex-Executive Officer and the Councillors were not rewarded, and that the Ex-Executive Officer Sri Krishnaswami of the municipality joined hands with the Chairman of the Municipal Council in giving tap connection to the residence of the District Medical Officer without collecting Rs. 50 towards donation as required by the resolution of the municipal council.

శ్రీ వావిలాల గోపాలక్రిష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) :—ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ ను ఏమి చేశారు?

Mr. Speaker :—He has been transferred and they are awaiting the report of the Director, Municipal Administration.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అంతేనా ?

(No answer)

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—ఇప్పటికి అయిదు నెలలు దాటిపోయింది. డైరెక్టర్ ఆఫ్ మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ రిపోర్టు పంపించారా ! మంత్రిగారు చదివిన దానినిబట్టి దీనిలో చాలా యిర్రెగ్యులారిటీస్ వున్నట్లుగా కనిపిస్తున్నవి. ఎందువలన యింత ఆలస్యం జరిగింది !

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ప్రమాదకరమైన కేసు ఏమీ కాదు. నాలుగు నెలల క్రిందట పంపించారు ఎలిగేషన్స్ కొన్ని జనరల్‌గా వున్నవి. "Misappropriation"—వంటివి.

SLUM CLEARANCE IN NELLORE DISTRICT

469—

*511 (4731) Q.—*Sri K. Ramaiah Chowdary* (*Nandipad*) :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(*a*) whether the Government have allotted any amount towards slum clearance scheme in Nellore District during 1963-64 and 1964-65 respectively ; and

(*b*) if so, the amounts allotted for the said purpose ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—(*a*) No, Sir.

(*b*) Does not arise.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—మునిసిపాలిటీవారు అడగనందువల్ల అలాట్‌మెంటు యివ్వలేదా ? ఏయే మునిసిపాలిటీలకు యిచ్చారు ? దీనికి ఎందుకు నెగ్లెక్ట్ చేశారు ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—స్లమ్ క్లియరెన్స్ క్రింద నెల్లూరు మునిసిపాలిటీవారు అడగలేదు. After all the provision for 1963-64 was only Rs. 4.0 lakhs and for 1964-65 only Rs. 4.4 lakhs.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—ఏయే మునిసిపాలిటీలకు యిచ్చారో ఏదైనా ఫేజ్డ్ ప్రోగ్రాం వున్నదా ? మునిసిపాలిటీలు కోరితేనే యిస్తారా ? అసలు విధానం ఏమిటి ? The local bodies will have to complete the formalities and submit proposals to the Government; when municipalities submit them, they are taken up, considered and given sanction, according to the amount available.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ) :—ఎంత అమౌంటు ఖర్చు చేశారు ? ఏ మునిసిపాలిటీలైనా ప్రపోజల్స్ సబ్మిట్ చేశాయా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—చేసే వుంటాయి.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:—What is the amount spent during 1963-64 and 1964-65?

Sri K. Brahmananda Reddy:—I think, Sir, practically the entire amount has been utilized. I have no information regarding the particulars.

DRAINAGE SCHEMES TO MUNICIPALITIES

470—

*722 (5624) Q.—*Sri P Gunnayya* (*Kothuru*) —Will hon the Chief Minister be pleased to state

(*a*) the number of Municipalities to which drainage schemes have been sanctioned in Srikakulam District,

(*b*) whether the works have been taken up in any Municipality, and

(*c*) if so, what are they ?

Sri K Brahmananda Reddy.—(*a*) Nil.

(*b*) & (*c*) Do not arise

శ్రీ పి గున్నయ్య :— శ్రీకాకుళం జిల్లాలో శ్రీకాకుళం, పార్వతీపురం మొదలైన పట్టణాలకు వాటర్ సప్లయి స్కీము శాంక్షను చేశారు. 11-15 లక్షల రూపాయల స్కీము ద్వారా పైపులు వేసి ప్రజలకు నీటి సౌకర్యం కలిగించారు. ఇదివరకు ప్రజలు నీరులేదని యిబ్బందిపడ్డారు, ఇప్పుడు నీరు యిచ్చిన తరవాత మురుగునీరు పోవడానికి మార్గంలేక నిలవ వుండిపోవడంవల్ల ఆ మురుగునీటి కంపుకు ఈగలు, దోమలు ఎక్కువై, జాండిస్ మొదలైన జబ్బులన్నీ వచ్చి బాధలు పడుతున్నారు. నీరివ్వకపోయినా ఏ పదిమైళ్ళ దూరంనుంచి అయినా తెచ్చుకుందుము. ఇప్పుడు నీరిచ్చి చంపేస్తున్నారని ప్రజలు అంటున్నారు. వాటర్ సప్లయి స్కీము వున్నప్పుడు అ ప్రక్కనే ఒకటి రెండు లక్షల రూపాయల స్కీము వేసి మురుగు నీరు లేకుండా చేయడానికి గట్టి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి :— నీరివ్వకపోతే నీరు లేదంటారు, నీరిచ్చిన తరువాత డ్రెయినేజి కావాలి. నిజమే. ఇవన్నీ జరగవలసిందే కాని, త్రాగటానికి నీరు ప్రధానం. డ్రెయినేజికి సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీరుగారు ఎస్టిమేట్సు ప్రిపేర్ చేస్తున్నారు. Drinking water is the first necessity and it has to be attended to. It is reported by the Superintending Engineer. Visakhapatham, that preliminary report for these schemes, Srikakulam, Parvathipuram and Bobbili Sewage schemes, are under preparation by the Executive Engineer, Visakhapatnam, and detailed investigations will be taken up during the course of this year.

శ్రీ పి గున్నయ్య :— వాటర్ సప్లయి స్కీముకు 11-20 లక్షలు యిచ్చారు. అందులో పెద్ద కాలవలు కాకపోయినా, చిన్న చిన్న కాలవలైనా త్రవ్వించి - దీనికోసం ఏ రెండు లక్షలో ఖర్చుచేయించి చేయడానికి పూజ్యులు ముఖ్యమంత్రిగారు రూల్సు చేయిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఓపెన్ డ్రెయినేజి పెట్టుకోడానికి మునిసిపాలిటీవారికి ఆక్షేపణ లేదు. మునిసిపాలిటీవారు ఆ పని చేసుకోవచ్చు అండర్ గ్రౌండ్ డ్రెయినేజి అంటే ప్రతి కేసులోను చాల ఖర్చు అవుతుంది,

DRAINAGE SCHEME IN NELLORE MUNICIPALITY

471—

*634 (5279) *Q*—*Sri S Vemayya* —Will hon the Chief Minister be pleased to state

(*a*) whether the drainage scheme to Nellore Municipality will be completed by 1965, and

(*b*) if not, the reasons for the delay ?

Sri. K. Brahmananda Reddy :—(*a*) No, Sir,

(*b*) The expenditure on the scheme has to be met from the Municipal funds. The delay in the execution of the scheme is due to the delay in placing necessary funds by the Municipality at the disposal of the Public Health Engineering Department.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య .— నెల్లూరు మునిసిపాలిటీ డ్రెయినేజి స్కీము మీద ఇప్పటివరకు ఎంత డబ్బు ఖర్చు చేశారు? అది ఎప్పుడు కంప్లీట్ అవుతుంది?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—కంప్లీట్ కావడానికి చాల కాలం పట్టుతుంది. నాలుగవ ప్లానులో కూడ 40 లక్షలు ఇన్‌క్లూడ్ చేసి వున్నాము. ఇప్పటికి ఎంత ఖర్చు అయినదో సమాచారం లేదు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :— నెల్లూరు మునిసిపాలిటీ పబ్లిక్ హెల్త్ ఇంత నీరుకు యివ్వలేదని చెబుతున్నారు. ఇవ్వకపోవడానికి కారణం ఏమిటి ? వారు ఎప్పుడు అడిగారు ? ఎందుకు ఆలస్యం అవుతోంది ?

Sri K. Brahmananda Reddy :— An amount of Rs. 5.28 crores has been incurred so far. కొంత డబ్బు కట్టమన్నారు. కొంత కట్టారు. కొంత కట్టలేదు. కట్టవలసినదికూడ రెండు లక్షల రూపాయలు 1965 ఏప్రిల్ లో కట్టారని సమాచారం వుంది. Further progress will go on.

UNDERGROUND DRAINAGE FACILITIES IN WARANGAL MUNICIPALITY.

472—

* 723 (5637) *Q*.—*Sri Bh. Nagabhushan Rao* (*Warangal*) —Will hon: the Chief Minister be pleased to state.

(*a*) the annual income of Warangal town Municipality,

(*b*) whether the income of the Municipality is sufficient to provide underground drainage facilities in the said town, and,

(*c*) if not, whether the said work will be taken up by the Government immediately ?

Sri K Brahmananda Reddy.—(*a*) The estimated annual income of Warangal Municipality for 1965-66 is Rs 17,19,523-

(*b*) No, Sir.

(*c*) It is reported that the investigation of underground drainage scheme has been taken up by the Executive Engineer recently and that the collection of field work is in progress The question of taking up the work by the Government at this stage does not arise

శ్రీ ఎం. రాంగోపాలరెడ్డి (మైదారం) — తెలంగాణాలో హైదరాబాదు తరువాత వరంగల్లు చాల ముఖ్యపట్టణము అక్కడ హెల్తు బాగుండడానికిగాను డ్రెయినేజి ఏర్పాట్లు తొందరగా చేయిస్తారా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — చేద్దామనే కుతూహలం వాటర్ వర్క్స స్కీము ఫైనలైజ్ అవుతోంది. 4వ ప్లానులో 50 లక్షలు దీనికోసం ఇన్క్లూడ్ చేశామని మనవిచేస్తున్నాను.

APPLICATIONS FOR CEMENT FROM MUFFASIL TO DIRECTOR OF CONTROLLED COMMODITIES

473—

* 1276 (6408) Q —*Sri V Visweswara Rao* ·—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state

(*a*) whether the Director of Controlled Commodities, Hyderabad is receiving the applications for cement from muffasil districts,

(*b*) if so, how many permits are issued from 1-1-1965 to 31-5-1965,

(*c*) how many applications were rejected; and

(*d*) what are the reasons shown for the rejection ?

The Minister for Finance (*Dr. M Chenna Reddy*) —

(*a*) Yes, Sir.

(*b*) 763 permits were issued.

(*c*) 484 applications were rejected

(*d*) Applications are rejected generally for want of approved plan of the Municipality or the Gram Panchayat concerned or for want of detailed estimates prepared by a technical person.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు ·— ఇన్ని అప్లికేషనులు వున్నప్పటికీ కూడ ప్లాన్స్. ఎస్టిమేట్స్ వుండాలంటున్నారు. అవన్నీ వున్నప్పటికీ తిరగగొట్టడం జరుగుతోంది. సివిల్ వర్క్స స్క్రూటినీ చేయడంలో అక్కడ ఆటోమొబైల్ ఇంజనీరును పెట్టి చేస్తున్నారు. అసలు అప్లికేషనులు తిరగగొట్టడానికి కారణం ఏమిటి ?

డాక్టర్. ఎం. చెన్నారెడ్డి :— ప్రిపేర్ చేసిన ఎస్టిమేట్సులో అభిప్రాయ భేదాలు వుండడానికి కూడ అవకాశాలున్నాయి. ఎక్స్పీరియన్స్ లేక కాదు.

అవసరమైనప్పుడు ఆఫీసర్సును హెడ్ క్వార్టర్సునుంచి డిస్ట్రిక్ట్సుకు కూడ పంపించి, అవసరమైన రిపోర్టు యివ్వాలనే ఏర్పాటు కూడ వుంది.

శ్రీ ఎం. రాంగోపాలరెడ్డి :— ఇందులో బోగస్ అప్లికేషన్స్ కూడ వున్నాయని తేలిందా ?

డాక్టర్. ఎం. చెన్నారెడ్డి : — అటువంటివి కూడ అప్పుడప్పుడు వుంటూ వుంటాయి.

శ్రీ పి బాపయ్య (తిరువూరు) .— పర్మిట్స్ శాంక్షను అయినాక, సిమెంటు తీసుకువెళ్లిన తరువాత ఆయా పనులకు వినియోగిస్తున్నారా లేదా అనేది చెక్ చేయడానికి ఏర్పాటు వుందా ?

డాక్టర్. ఎం. చెన్నారెడ్డి —పర్మిట్స్ అవసరమనుకున్న క్వాంటిటీ అంతా ఒకే సారి రిలీజు కావడం లేదు. ఇన్‌స్టాల్‌మెంట్సులో - ఆ పని అవుతోందని తెలుసుకున్న తరువాతనే యివ్వడం జరుగుతోంది.

శ్రీ సి బాలిరెడ్డి (పులివెందల) · — 1-1-65 నుంచి ఇంతవరకు సిమెంటు కోటా ఎంతవచ్చింది ?

Mr. Speaker — He wants to know whether any quota has been received ?

Dr. M. Channa Reddy — It has been received quarterly

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :— పర్మిట్స్ యిచ్చిన తరువాత ఆ పర్మిట హోల్డర్స్ యొక్క ఏజెంట్స్ కొంత మంది వెళ్ళి డ్రా చేయడం జరుగుతోంది. కాని అనేక మంది పర్మిట్ హోల్డర్స్‌కు ఆథరైజ్డ్ ఏజెంటు ఒక్కరే వుంటూ డ్రా చేస్తున్న కేసులు చాలా వున్నాయని ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా ? మంత్రి గారు ఎంక్వయిరీ చేయించి, అవి సస్పిషస్ అవునో, కాదో చూస్తారా ?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి · — ఆ విధంగా జరగడం సాధ్యం కాదని నేను చెప్పను. కాని చాలచోట్లలో ఒకరిద్దరు స్టాకిస్ట్స ద్వారానే - వారికి ట్రాన్స్ పోర్టు సప్లయి చేసే ఏర్పాటు కూడ వుంటుంది. సస్పిషస్ కేసెస్ వున్నాయని గౌరవసభ్యుల దృష్టికి వచ్చినవి ప్రభుత్వానికి పంపిస్తే విచారణ చేయిస్తాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం·— నాదృష్టికి వచ్చాయి కాబట్టే చెబుతున్నాను ఒకటి రెండు కేసులు వారి దృష్టికి తెస్తాను అనుకోండి. Extensive scale లో ప్రతిచోట జరగడానికి వీలున్నది ఇద్దరుముగ్గురు స్టాకిస్టులవద్ద నేను చూశాను. ఒక instance క్రింద తీసుకుని ఒక secret enquiry చేసి అపుదం చేస్తారా?

డాక్టర్ ఎం చెన్నారెడ్డి .— వారు యిచ్చిన కేసులు చూచిన తరువాత nature ను బట్టి అవసరమయితే చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ కె. మారారెడ్డి :— ఇప్పుడు సిమెంటు కోటాను R. C. C. కి ఇస్తున్నారు తప్ప plastering కు flooring కు ఇవ్వడంలేదు. దానికి కూడా అవసరం అవుతుంది కాబట్టి అందుకు కూడా ఇస్తారా?

డాక్టర్. ఎం చెన్నారెడ్డి :— Acute scarcity ఉండడంవల్ల general గా requests for grant of cement relating to plastering, flooring and foundation are not generally considered, and releases are being made only for R C C works Scarcity వల్ల ఈ conditions పెట్టుకున్నారు. Some relaxations are however made in the case of factories where concrete flooring is essential Concrete flooring కు తప్పనిసరి అయితే exceptions ఇవ్వవచ్చును Generally అనే పదం ఉంది. Exceptions ఇవ్వవచ్చును.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య — Director of Controlled Commodities ఆఫీసులో నెలలు కాదు, సంవత్సరాల తరబడి అప్లికేషన్లు అట్లాగేఉంటున్నాయి. ఒక enquiry చేయిస్తే బైటపడుతుంది. Reject చేయడమో, ఇవ్వడమో తేల్చకుండా సంవత్సరాలుగా పడి ఉన్న కేసులున్నాయి. Delay కాకుండా తెలియజేస్తారా?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి — Delay కాకుండా చేయడానికి చర్య తీసుకుంటాము. వారిదృష్టిలో ఏమైనా కేసులుంటే పంపిస్తే విచారణ చేస్తాము.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు .— అక్కడ ఒక automobile ఇంజనీరు స్క్రూటిని చేస్తున్నారు. అతనికి civil works ఎట్లా తెలుస్తుంది?

డాక్టర్. ఎం. చెన్నారెడ్డి — ఆ ఇంజనీరు క్వాలిఫికేషన్లు ఇప్పుడు చెప్పలేను. ఒకరు కాదు, నలుగురున్నట్లున్నది. Details నావద్ద లేవు.

శ్రీ ఎ రామచంద్రా రెడ్డి :— ఒకవైపు ప్రభుత్వ పనులు సిమెంటు కొరతవల్ల ఆగిపోతున్నాయి, పంచాయితీరాజ్ పనులుకూడా ఆగిపోతున్నాయి. మరొకవైపు individuals పర్మిట్లు తీసుకుని బ్లాక్ మార్కెటులో అమ్ముకుంటున్నారు. జూన్‌లో 250 bags సంపాదించి ఒకబస్తా అయినా పనికి వినియోగించకుండా బ్లాక్‌లో అమ్ముకున్నాడు. శాసనసభలో నేను ప్రశ్న వేశాను. ఇటువంటివి అక్కడక్కడ జరుగుతున్నాయి. విచారించి ఆపుచేయడానికి చర్య తీసుకుంటారా?

డాక్టర్. ఎం. చెన్నారెడ్డి .— ఈ కేసు గురించి నాకు ఏమీ జ్ఞాపకం లేదు. ఇప్పుడు ఆ సమాచారం లేదు. గవర్నమెంటు works కు priority యిచ్చి restrictions కొన్ని పెట్టడం జరిగింది.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :— సిమెంటు పర్మిట్ ఇచ్చిన తరువాత కూడా కోటా release కావడానికి చాలా సంవత్సరాలు పడుతుంది. ఇండ్లు పూర్తికావడానికి ఎంతో ఇబ్బందిపడి బ్లాక్‌లో కొనుక్కోవలసివస్తున్నది. పర్మిట్లు వచ్చినా release చేయడం జరగడంలేదు. అటువంటి delays లేకుండా చూస్తారా?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి —కోటా శాంక్షన్ కావడంలో ఆలస్యం అవుతూండవచ్చును. Quantity ఉంటేనే కోటా శాంక్షన్ చేస్తారు. Release వెంబడే జరుగుతుంది Houses కు private works కు instalments లో release చేస్తారు. మొత్తం ఒకేసారి ఇవ్వడంలేదు. Scarcity ని బట్టి, మొత్తం ఒకే సారి ఇచ్చి దానిని ఉపయోగించడం లేదనే ఆక్షేపణ లేకుండా చేయాలని, instalments లో work in progress బట్టి ఇస్తున్నారు

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ (పెనుగొండ) —Instalments లో ఇవ్వడం బాగానే ఉంది దుర్వినియోగం కాకుండా ఉంటుంది దానికి utility certificate పంపవలసి ఉంటుంది Instalment అయిన తరువాత utility certificate వచ్చినవే రెండు సంవత్సరాలుగా పడివున్నవి ఉన్నాయి. ఇటువంటివి అయిదారు కేసులు represent చేయడం జరిగింది. Utility certificate రాగానే మిగిలిన కోటా యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

డాక్టర్ ఎం చెన్నారెడ్డి —Utility certificate రాగానే release చేయాలి, ఇండియా గవర్నమెంటు ఇచ్చే quarterly quotas release చేయడంలో ఆలస్యమయితే తప్ప— రెండు మూడు సంవత్సరాలుగా ఉంటే పొరపాటే, తప్పకుండా విచారణ చేస్తాము.

Sri Ramchandra Rao Deshpande (Narayankhed).—There are also a number of cases wherein after obtaining quotas they are just selling in black market. Will the Government take steps to see that it is utilised? In cases of non-utilisation of controlled commodities will the Government see that necessary action is taken, because in a particular case 1200 zinc sheets were taken and sold in black market.

Dr M Chenna Reddy.—As I stated if utilisation certificate is not received in time, the Department has been taking steps to recover the quantity that was issued.

శ్రీ ఎమ్. రామగోపాలరెడ్డి.—బ్లాకు మార్కెటులో సిమెంటు అమ్ముతున్నారు అంటున్నారు దానిని black money ఉన్నవాళ్ళు కొంటున్నారా; కొంటే constructions కు వాడుతున్నారా— ఏమి లోగట్టా ఉన్నది?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి.—ఎటువంటి లోగట్టా లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్.—దానికి అలవాటు అయినవారు కొంటూంటారు.

శ్రీ వి శ్రీకృష్ణ.—Utility Certificates వచ్చిన తరువాత delay ఉంటే తప్పే; చూస్తాం అన్నారు. Utility certificates వచ్చిన cases లో delay లేకుండా— సగం కట్టిన ఇండ్లు అట్లాగే ఉండిపోతున్నాయి కాబట్టి fresh consignments వారికంటె ముందుగా ఇవ్వాలని డిపార్టుమెంటుకు instructions పంపుతారా?

డాక్టర్. ఎం. చెన్నారెడ్డి -అటువంటివి ఉన్నాయి. Utility అయినతరువాత ఆపకుండా, క్రొత్తవి అయినా ఆపి, ఇవ్వాలనే principleను agree అవుతున్నాము. రూల్సు పరిశీలనచేసి అవసరమయితే instructions ఇస్తాము

Mr Speaker—Befor the session is over, the Hon. Minister can send for some of the applications and evolve a sound policy by which he can prevent these things

Dr. M Chenna Reddy —I would like to mention that the hon. Member has already discussed this matter with me. He has proposed to give all his suggestions in writing and I asked him to do so As soon as I receive those suggestions from him I will get them examined in the Department, and if necessary, we will further discuss the matter We are having a meeting of the Industries consultative committee on 20th of this month, where at all the different parties are represented I will take the opportunity of discussing this point also there

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— మన రాష్ట్రానికి కేంద్రం ఇచ్చే సిమెంటు కోటా ఎంత ? అందులో ప్రయివేటు సెక్టరుకు ఇచ్చేది ఎంత ? ప్రభుత్వం ఉపయోగించుకునేది ఎంత ? అందులో ప్రాజెక్టులకు ఎంత ఇస్తున్నారు, విడిగా ఎంత ఇస్తున్నారు ?

డాక్టర్ ఎం చెన్నారెడ్డి —Actualగా ప్రైవేటు వారికి ఇచ్చేది project-wise గా ఇచ్చేది detailsఇప్పుడు చెప్పలేను. రాష్ట్రానికి ఇచ్చే కోటా originalగా 69 వేల టన్నులుండేది ఇప్పుడు లక్షా రెండువందలు టన్నులకు per quarter పెరిగింది. Food grainsకు కావలసిన godowns కు additionalగా 15 వేల టన్నులు కేంద్ర ప్రభుత్వంనుంచి release చేసుకున్నాము. అయినా పరిపోవడం లేదు.

శ్రీ పి గున్నయ్య — ప్రతి శాసనసభ్యునికి industries కు సంబంధించి ఒక చిన్న అనుమానం ఉన్నది. దానిని పోగొట్టాలంటే నా సూచనను మన్నిస్తారని అనుకుంటున్నాను, జిల్లాకు ఒక మెంబరు చొప్పున, Industries కార్యదర్శి, గౌరవ మంత్రిగారితో కలిసి ఒక కమిటీ ఏర్పాటు చేయాలి, అట్లాగే జిల్లా లెవెలులో కూడా అయిదుగురు మెంబర్లతో కమిటీ వేస్తే దేశం అన్నిరంగాలలోను పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి కావడానికి వీలుంటుంది, అటువంటి ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తారా ?

డాక్టర్. ఎం. చెన్నారెడ్డి—ఈ ప్రశ్ననే గౌరవ సభ్యులు మరొక సందర్భంలో అడిగినారు. ఈ వివరాలన్నీ పరిశీలనచేసి చేయడానికి జిల్లా పరిషత్తులో Industrial Standing Committee ఉంది. వారు చూస్తున్నారు, ఈ మధ్య ఒక decision తీసుకున్నాము కాని ఆర్డర్లు అంకా issue కాలేదు, Raw material distribution సరిగాగా ఉండడంవల్ల జిల్లా పరిషత్తు స్టాన్డింగ్ కమిటీ Industrialists ను నామినేట్ చేసి Joint Director of Industriesను Additional Directorను ఎలక్ట్రిసిటీ డివిజనల్ ఇంజనీరును మొత్తం అయిదుగురితో కూడిన కమిటీ ప్రతి జిల్లాకు నామినేట్ చేసి వారు raw-material ను distribute చేయాలని నిర్ణయం తీసుకున్నాము. Orders are under issue, Sir

డాక్టర్ టి. వి యస్. చలపతిరావు (విజయవాడ-సౌత్) .— అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో సిమెంటు మిల్సు ఉత్పత్తిచేసే సిమెంటు అంతా యిక్కడే distribute చేయాలని allot చేస్తున్నారా లేక sugar factory మాదిరి ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో తయారైనది యింకొక స్టేటుకి, ఇంకొక స్టేటులో తయారైనది యిక్కడికి పంపిస్తున్నారా ? ఆ మాదిరిగా అయితే consumer price ఎక్కువయి పోతుంది

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి ·— Sugar మాదిరి పెద్ద ఎత్తున జరగడం లేదు. కాని యిదికూడా యిబ్బందిగానే ఉంది. మాచెర్లలో తయారైనది నాగార్జున సాగర్‌కి యివ్వకుండా-మొదలైతే అక్కడే యిచ్చేవాడు- యిప్పుడు S. T. C. దీనిలో కొంతభాగం వేరేవారికి యివ్వడం జరిగింది. S. T. C. వారి దృష్టికి దీనిని ప్రభుత్వం తెచ్చింది

శ్రీ పి. జాపయ్య ·— పర్మిటు హోల్డర్సుకి దగ్గర డిపోలకి పర్మిటు యివ్వకుండా కృష్ణాజిల్లావారికి నెల్లూరు జిల్లాలోను, నెల్లూరువారికి పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోను పర్మిటు యివ్వడం వల్ల యిబ్బంది పడుతున్నారు అట్లా కాకుండా పర్మిటు హోల్డర్సుకి ఏ జిల్లావారికి ఆ జిల్లాలో పర్మిట్లు యిచ్చేటట్లు instructions యిస్తారా ?

డాక్టర్ ఎం చెన్నారెడ్డి — నార్మలుగా అక్కడే పర్మిట్సు ఇస్తుంటారు. ఎప్పుడైనా కోటా యిచ్చిన స్టాకిస్టుల దగ్గర స్టాక్సు లేకుంటే తరువాత దగ్గర వున్న జిల్లాలో యిస్తారు. నార్మలుగా పర్మిటు హోల్డరుకి అక్కడే యిస్తారు.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి :— Black లో అమ్మడం గురించి భోగట్టా లేదని మంత్రిగారన్నారు. జూనుమాసంలో 250 bags మద్ది అనంతరెడ్డి పణపాక, భువనగిరి తాలూకా ఏ purpose కి కొన్నాడో దానికి వినియోగించకుండా black లో అమ్ముకున్నారు. దాని విషయంలో ప్రత్యేకంగా విచారణ గావించి చర్య తీసుకుంటారా ?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి — నేను అది మొదలే మనవిచేశాను. దానిపైన తప్పకుండా విచారణ జరుగుతుంది. రామగోపాలరెడ్డిగారు ఎంతమందిని పట్టుకున్నారో భోగట్టా ఉందా అంటే లేదన్నాముకాని అటువంటి cases వస్తే భోగట్టాలేదని పట్టించుకోమని ఉద్దేశ్యంకాదు.

Hand-Pounding Rice Societies in Devarakonda Taluk.

474—

* 1141 (5456) Q.—*Sri Y Peddayya* (*Devarkonda*) :—Will the hon' Minister for Finance be pleased to state :—

(*a*) the number of hand-pounding rice Societies in Deverakonda Taluk ;

(*b*) the amount paid to each of the said societies and the names of the persons in whose names it has been paid ;

(*c*) whether the said societies are functioning; and

(*d*) the amount recovered so far, there from ?

Dr. M. Chenna Reddy :— (*a*) Nil.

(*b*), (*c*) and (*d*) Do not arise.

శ్రీమతి ఎ కమలాదేవి (ఆలేరు) —అధ్యక్షా, ఎన్నో సంవత్సరాల నుంచి లేవు

మిస్టర్ స్పీకర్ —Hand-pounding rice societes అక్కడ లేవని చెప్పారు.

శ్రీమతి ఎ కమలాదేవి —ఉన్నాయి, అధ్యక్షా దంపుడు బియ్యం చెయ్యడం లేదు. ఎంతమందికి ఇచ్చారు ?

Dr. M Chenna Reddy —The question is about 'hand pounding rice societies'. So far as persons are concerned, I have a list

శ్రీమతి ఎ కమలాదేవి :—అది చెప్పమని కోరుతున్నాను

Dr. M Chenna Reddy —1. G. Narayana Reddy Devarakonda, 30-6-1963 Rs. 1,000 loan for working capital, Rs. 500 as loan for implements, and Rs 500 grant for implements.

2. Smt. G Rattamma, Devarakonda, similar amounts
3. Smt. P Manikyamma, Devarakonda, similar amounts
4. Sri G Gopal Reddy, similar amounts,
5. G Mallayya, similar amounts
6. S Ramayya, similar amounts

మిస్టర్ స్పీకర్ —క్రింద నుంచి పై వరకు జి. మల్లయ్య, జి కొండయ్య అని "జి" ఉంది. Perhaps they are members of the same family.

Smt A. Kamala Devi.—Yes, Sir.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—సమస్య అదే.

Dr. M. Chenna Reddy .—One is G Narayana Reddy The other is G. Rattamma. I do not know how they are related, because I do not have the information. No. 4, G. Gopala Reddy—he belongs to Tammadanapalle—the village name is given, while the first two are from Deverakonda, a different village. No 5, G Mallayya—perhaps, he is not related. He belongs to Chintapalli That is a different village. The last one, S. Ramayya is from Chintapalli. I do not know what you apprehend is to what extent correct

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ .—ఇందాక సొసైటీస్ కాదని individuals అన్నారు (c) & (d) లకు సమాధానం చెప్పండి ? function గురించి recovery గురించి చెప్పండి ?

Whether the hand-pounding societies are functioning and any recoveries so far made from them ?

Dr M Chenna Reddy —As the amounts have been released in 1963, no loan has fallen due for repayment as per the terms and conditions Two years తరువాతని ఉంది కాబట్టి repayment question యుంకాదాదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—పనిచేస్తున్నాయా లేదా దాని గురించి బోగట్టా చెప్పండి.

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి —ఆ సమాచారం నా దగ్గర లేదు.

శ్రీమతి ఎ. కమలాదేవి :—ఈ డబ్బు సమితి ద్వారా పంపకం చేశారా లేక నేరుగా ఖాదీ బోర్డే యిచ్చారా ?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి :—అది ఖాదీ బోర్డు వారే నేరుగా యిచ్చారు 1963 లో జరిగింది. House information కొరకు ఈ మధ్య land pounding rice గురించి వచ్చిన తరువాత. on 7th August 1965, after it was discussed here, the Khadi Board has been informed that the Government desires the Board to discontinue loans or any grants-in-aid to hand-pounding of rice industry, as considerable criticism has been voiced in the Assembly in respect of this industry. Originally we told them; but after the discussion here, immediately that day, we sent this letter to the Khadi Board also

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం — మంత్రిగారు చదివినదానినిబట్టి, యీసారి House లో చేసిన Criticism hand-Pounding industry మీద కాదు. Fictitious loans మీద. Hand pounding మంచిదికాదని ఎవరూ అనరు. లేని మనుష్యులకు యిస్తున్నారు, వసూళ్ళు మానేస్తున్నారు అని criticism. దానిమీద ఎలాంటి instructions యిచ్చారు ?

డాక్టర్ ఎం చెన్నారెడ్డి — పొరపాటైనది. The Government desires that the Board should discontinue loans or any grants-in-aid to hand-pounding industry, as considerable criticism has been voiced in the Assembly in respect of this.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :— "This industry" అని చదివారు.

డాక్టర్ ఎం చెన్నారెడ్డి :— "Loan and assistance" మీద criticism.

శ్రీమతి ఎ. కమలాదేవి :— ఈ డబ్బు సమితిద్వారా పంపకం చేయటానికి మున్ముందు చర్య తీసుకుంటామని చెప్పారు. జి. నారాయణరెడ్డి. జి. రత్నమ్మ సందర్భంలో సమితికి పంపారు. తిమ్మారెడ్డిగారు ఛైర్మన్‌గా ఉండగా, సమితి reject చేసినది. ఇక లాభంలేదని నేరుగా ఖాదీబోర్డువారు యిచ్చారు. సమితి reject చేసిన తరువాత ఖాదీబోర్డు ఎందుకు యివ్వవలసి వచ్చింది ?

Dr. M Channa Reddy:—I can not say. I have to find out. I do not know about those details. But there is one provision. I might clarify....అప్పుడు ఖాదీబోర్డు కొన్ని పంచాయతి సమితులద్వారా యివ్వడం

కొన్ని cases లో Regional Officers ద్వారా ఖాదీబోర్డువారు యిచ్చే పద్ధతికూడా అప్పుడు ఉండేది. Latest position verify చేస్తాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ — ఇప్పుడవి function చేస్తున్నాయో లేదో చూడ డానికి inspector ఉంటారుకదా. వారు సరిగా తనిఖీ చేశారా? చేయకపోతే చర్య తీసుకుంటారా?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి — ఆ స్కీము్ను అరుగురికి సంబంధించినంతవరకు దేవరకొండలో పని ఏ విధముగా జరిగిందో సమాచారం లేదని చెప్పాను. కను క్కుంటాను. Political గా inspect చేయడానికి inspecting staff ఉంది వారు యిచ్చిన రిపోర్టులపైన ఏమి చర్య తీసుకున్నారో కనుక్కుంటాము.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి — ఇదే జి. నారాయణరెడ్డిగారు దేవరకొండ సమితి ప్రెసిడెంటుగారు. Ex M.L A అదే పెద్దమనిషి

డాక్టర్ ఎం చెన్నారెడ్డి — ఇందులో ఆ సమాచారం కనపడ్డంలేదు.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి ·— గడ్డం నారాయణరెడ్డి అనే పెద్దమనిషి అంటున్నాను మీకు తెలియదా?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి ·—నాదగ్గర ఉన్నదానిలో లేదు. లేదనడంలేదు, అవుననడంలేదు. ఇక్కడ జి నారాయణరెడ్డిగారని ఉంది Quite possible, same individual కావచ్చు. Quite Possible, another individual

మిస్టర్ స్పీకర్ .— వారికి తెలియదంటారు.

Sri M. Ramagopala Reddy :—G. Narayana Reddy is a M.P. Sir.

Mr. Speaker :—There are a number of Narayana Reddys. There are 3 or 4 Narayana Reddys here; there are 3 or 4 Ramachandra Reddys here.

ROYALTY FROM MICA MINES

475—

*1254 (6257) Q —*Sri S. Vemayya* —Will the hon. Minister for Finance be pleased to state:

(*a*) amount of royalty collected from all the Mica Mine Owners in the State for the year ending 1964-65 , and

(*b*) whether the amount in clause (*a*) has increased or decreased with reasons for same with reference to the previous corresponding year?

Dr. M. Chenna Reddy ·—(*a*) Rs. 1,31,634 82 P.

(*b*) An excess of Rs. 11,079.16 was collected during 1964-65 against the previous year's collection of Rs 1,20,455 66 The reason for increase in the collection of royalty is due to increase in the production of mineral which is again dependent upon over-seas' demand for Mica fluctuating year after year.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య — రాయల్టీ మొత్తం ఎంత ఉంది? దానిని ఏ విధముగా వినియోగించుతున్నారు? మొత్తం రాయల్టీ ఏ ఏ బావతుల క్రింద ఖర్చు చేయబడుతుంది? గవర్నమెంటుదగ్గర ఎంత మొత్తం కూడివుంది?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి.— ఇది Government of India వారి ఆర్డర్సు ప్రకారంగా చేయబడ్డది. Different labour welfare programmes క్రింద ఖర్చు చేయబడ్డవి. Balance ఎంత ఉంద నేది వేరుగా వద్దు ఏమీ పెట్టుకోరు. ఆ విధముగా డబ్బు ఖర్చుపెడుతూ ఉంటారు.

శ్రీ ఎం. రామగోపాలరెడ్డి :— ఈ minerals exhaust అవుతాయని అన్నప్పుడు కొంత భయం విస్పిస్తున్నది వాస్తవమా? ఎంతవరకు mica mines నడుస్తాయి?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి :— Exhaust అనేది చెప్పడం కష్టంకాని పనిచేసే mines సంఖ్య మెల్లగా తగ్గుతోంది అనేది ఉంది. వివరాలు, ప్రత్యేకంగా technical equipment సహాయం చేయడం రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వాలు ఆలోచన చేస్తున్నాయి.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :— ఇది రాయల్టీ వసూలు చేయడం. స్టేటు గవర్నమెంటు చేస్తున్నప్పుడు ఉద్యోగస్థుల ఖర్చులు స్టేటు గవర్నమెంటు భరిస్తున్నది. ఆ ఖర్చులో proportionate గా ఎందుకు భరించకూడదు?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి :— సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు ఆ ఏరియాలో labour welfare schemes, drilling, surveying పని చేస్తున్నారు కాబట్టి, proportionate గా పెట్టడం అనేదే ఉదయించదు.

శ్రీ పి. సిద్దయ్యనాయుడు (సూళూర్ పేట్).— మంత్రిగారు కలివిష్కదములో ambiguous గా ఉంది, సెంట్రల్ గవర్నమెంటు వసూలు చేసేది cess. ఆ సెస్సుమాత్రం mica mining labour welfare cess fund అని వసూలు చేస్తున్నారు మైకా మైనింగు లేబరుకి ఉపయోగిస్తున్నారు దానిక్రింద Mica Factory labour కి కూడా ఉపయోగించాలని అడిగాము. Pending లో ఉంది. వేమయ్య గారు వేసిన ప్రశ్న రాష్ట్రప్రభుత్వం వసూలుచేసే రాయల్టీకి సంబంధించినది. దాని గురించి మనం చర్చించవలసి ఉందని భావిస్తున్నాను.

Dr. M. Chenna Reddy :— Whatever amounts are credited to the State, they will go to the general revenues and whatever cess is there, it will go to the Central Government.

Sri Venkateswara Slate Pencil Factory.

476—

* 1128 (5825) Q.—*Sri S. Vemayya* :—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state :

(*a*) names of the office bearers of Sri Venkateswara Slate Pencil Factory, Tharlapadu, Podili taluk, Nellore district ; and

(b) amount of grant and loans sanctioned to the society for the year 1963-64 and 1964-65 ?

Dr. M. Chenna Reddy :—(a) The Venkateswara Slate Pencil Factory is a partnership concern and there are two partners namely Sri Yengala Gurubrahmam and Sri Yengala Seshadri.

(b) During 1963-64 no assistance was sanctioned to the firm. An amount of Rs 6,000 was sanctioned during 1964-65 as loan.

Industrial Estate at Karimnagar.

477—

* 1135 (5427) Q.—*Sri K. Lakhsminarasimha Rao (Jagtial)* :—Will the hon Minister for Finance be pleased to state :

(a) when the work for the establishment of Industrial Estate at Karimnagar has been taken up ;

(b) the number of Industries for which licences have been issued ; and

(c) the reasons for not establishing a single industry there so far?

Dr. M. Chenna Reddy.—(a) In February, 1963.

(b) Three.

(c) Construction of buildings on the Estate is in progress.

శ్రీ విజయరంగారావు (మేట్‌పల్లి).— ఇండస్ట్రీస్ ఏమేమి start చేస్తున్నారు? లైసెన్సులు ఎవరెవరికి యివ్వబడ్డాయి?

Dr. M. Chenna Reddy.—19 industries have applied for allotment of factory units in the State, but the following three industrialists have been given licences for the import of raw-materials.

1. Mahendra Industries
2. Bangles and Plastic Works.
3. Bharati Plastics.

Buildings for the Accountant General's Office.

478—

* 1056 (5034) Q.—*Sri T. Balakrishnayya (Satyavedu)*.—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state :

Whether Government of Andhra Pradesh has taken any steps so far to request the Central Government to provide suitable accommodation, by constructing new building so as to enable all the branches of Accountant General's Office concerned Andhra Pradesh to be located in one place with adequate counters and staff to relieve the congestion ?

Dr. M. Chenna Reddy :—Yes, Sir, in so far as the Accountant General's branch office at Madras is concerned. With regard to other

branches of Accountant General's Office which are located in different buildings in the city all the concerned counters are only in the main office of the Accountant General It has not come to the notice of the Government that there is congestion at these counters.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అన్ని Sections యిక్కడ వుండక మద్రాసులో ఎందుకు వుండవలసివస్తుంది ?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి :—ఆంధ్ర, మదరాసు bifurcate అయినప్పటినుంచి అక్కడేవుండి, ఆంధ్రప్రదేశ్ అయిన తరువాత కొంత భాగము యిక్కడికి వచ్చింది. కాని మొత్తము యిక్కడికి రావాలని State Government, Central Finance Minister, మరి Auditor-General గార్ల దృష్టికితెచ్చింది. వారు కొన్ని Quarters, buildings accommodation చూపించమని చెబితే మేము కొన్ని చూపాము. Residential quarters దగ్గఱలో వుండాలని చెప్పడమువల్ల సాధ్యపడలేదు. మెల్లగా అక్కడ staff ను తగ్గిస్తూ యిక్కడికి మారుస్తున్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అక్కడున్నటువంటి ఆఫీసర్సు యిక్కడికిరావడానికి గవర్నమెంటు T-1 ఉపయోగపడుతుందనే అభిప్రాయంతో యిక్కడ గవర్నమెంటు accommodation చూపించినప్పటికి refuse చేసి యిక్కడున్నటువంటివారికి యిబ్బంది కలిగిస్తున్నప్పుడు Central Government మీద pressure తీసుకవచ్చి దానిని full గా యిక్కడికి తీసుకవస్తారా ?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి :—అధ్యక్షా, 1-4-64న మేము లెక్కలుచూస్తే 288 నుండి 160 అయినారు 128 మంది యీ సంవత్సరములోగా యిక్కడికి వచ్చినారు. నిజానికి మాకు quarters లేవు, buildings లేవు అని వారుచెప్పే argument సరైనదికాదని State Government అభిప్రాయము. కేంద్ర మంత్రిగారికి చెప్పబడింది. కర్నూలునుండి ఆఫీసులు వచ్చినప్పుడు వారికి ఏమి quarters చూపించాము, ఇది సరైన ధోరణికాదని ఖచ్చితంగా చెప్పాము. Central Finance Minister గారు 1963 end వరకు వస్తుందని చెప్పారుగాని దురదృష్టవశాత్తు యింతవరకు అది పూర్తికాలేదు. Repeated గా pressure తీసుకవస్తూ వారికి వ్రాస్తున్నాము.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—Reconciliation వాటికి యిక్కడనుండి మదరాసు వెళ్ళి తిరిగిరావలసివస్తుంది. Delay అవుతుంది. చాలా expensive గా వుంటుంది. ఈ difficulties అన్ని A. G. Office feel అవుతున్నప్పుడు అది తొందరగావచ్చే పద్ధతులలో pressure చేయాలని క్రిందటిసారి మేము అసెంబ్లీలో ప్రశ్నవస్తే త్వరలోనే యిక్కడికిమార్చే ఏర్పాటుచేస్తామని వాగ్దానముచేశారు. ఇప్పటికి ఎందుకు ఆలస్యము అవుతుంది ? కొంచము గట్టిగా ప్రయత్నముచేస్తారా.

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి :—అధ్యక్షా, వెనుక Union Finance Minister గారు వారి letter లో you also informed that it would be possible to shift the office to Hyderabad by May 1963. ఆ ఉత్తరాన్ని ఆధారముగా చేసుకొని బహుశః యీ House లో కూడా యీ information యివ్వబడి వుంటుంది. అయినప్పటికి అలా జరుగలేదు. ఒక satisfactory point ఏముందంటే

అక్కడినుండి 128 మంది యిక్కడికి తరలివచ్చారు. మొత్తము యిక్కడికి రావాలని రాష్ట్రప్రభుత్వము బాగా పట్టుదలతో వుంది. మరొకసారి Central Finance Minister గారికి Auditor-General గారికి represent చేయడము జరుగుతుంది.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ.— అధ్యక్షా, 63 May లో యిక్కడికి వస్తుందని Central Finance Minister గారు చెప్పినప్పటికి 64, 65 May అయిపోయింది. రెండు పండ్లు దాటిపోయింది. ఈలోగా State Government వ్రాసిన letters కు Central Government వారు సమాధానం యిచ్చారా? ఆఫీసును తరలిస్తామని చెప్పారా? చెప్పకపోతే మీరు ఏమిచర్య తీసుకోబోతున్నారు? తారీఖు నిర్ణయించబోతున్నారా?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి.— ఇది Central Government వారి ఆధీనములో వుంది కాబట్టి యీ యిబ్బంది కలుగుతుంది. వారికి ఎన్నిసార్లు represent చేసినా accommodation కావాలని, ఆది కావాలనిచెప్పి unreasonable గా మాట్లాడుతున్నారని ఇదివరకే మనవిచేశాను. ఇప్పుడు తిరిగి rejresent చేయడం జరుగుతుంది Auditor-General గారు కూడా యీ మధ్యన యిక్కడికి వస్తున్నారని విన్నాను, వారు వచ్చినప్పుడు నేను persona' గా మాట్లాడుతాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య.—అధ్యక్షా, Gratuity వగైరా settle చేయడానికి సంబంధించి 'D' సెక్షను 'P' సెక్షను వుంది. నేను రెండు కేసులలో వెళ్ళి కనుక్కుంటె మదరాసుకు పంపించామని దాదాపు ఒక సంవత్సరము నుండి చెబుతున్నారు. ఒకతను చనిపోయి సంవత్సరమున్నర అయింది గాని యింత వరకు ఆయన gratuty settlement కాలేదు, ఇటువంటి ముఖ్యమైన Branches Sections ను తరలించడానికి ప్రభుత్వము ఏర్పాటు చేస్తుందా?

Mr. Speaker.—It is not in the hands of the State Government. That is what the Finance Minister says

Sri P. Subbaiah.—They have to write to the Central Government.

Mr. Speaker.—They have been doing it for the last 1½ years,

Dr, M. Chenna Reddy.—We have been working for the transfer of entire office-why only sections ?

Mr. Speaker.—They made a promise and the State Government is doing its best.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం.—అధ్యక్షా! ఇప్పుడు Finance Minister గారు A. G. office వారి request unreasonable గా వుందని చెప్పారు. అది ఆలోచించి చెప్పినటువంటి మాటేనా? 200 మంది ఆఫీసర్లకు గుమాస్తాలకు accommodation చూపించిమంటె మన గవర్నమెంటు చూపించలేకపోవడమే కాకుండా, వారు యివ్వాలని అడగడము unreasonable రిక్వెస్టా? వారంతా వచ్చి ఎక్కడ dump అవుతారు?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి —అధ్యక్షా! కర్నూలు నుండి యిక్కడికి వచ్చి dump అయినప్పుడు గౌరవనీయులు విశ్వనాథముగారికి తెలిసి వుంటుంది. వారు dump అనే మాట చెప్పడము సరైనది కాదు. Unreasonable అని బాగా ఆలోచించి చెప్పాను, వారికి accomodation చూపించాము. అయితే ఆఫీసు దగ్గరలో వుండాలన్నారు, available గా వున్న Quarters ను యిచ్చాము. ఏ ఆఫీసు అయినా shift కావాలంటే యీ విధమైన Conditions పెడితే కష్టము, State లో ఒక Regional Officer హైదరాబాదు నుంచి వరంగల్ కో, శ్రీకాకుళముకో transfer కావాలంటే మీరు accommodation యిచ్చిన తరువాతనే పోతామనే పద్ధతులు మనము పెట్టుకుంటే చాలాకష్టముగా వుంటుంది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథము :— అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ form అయి ఎనిమిదేళ్లు గడిచింది ఈ ఎనిమిదేళ్ళలో గవర్నమెంటు ఆఫీసర్లకు యిన్ని కాలనీలు కట్టిన తరువాత కూడా 300 మందికి మనము యివ్వకుండా వుండి వారు unreasonable అంటే ఏమి బాగుంది? మీరొక్కమారు ఆలోచన చేయాలి

Mr. Speaker :— They are prepared to provide accommodation but they want accommodation very near the office. Those are the conditions.

Dr. M Chenna Reddy :— Now, Sir, you will appreciate that 128 people have been shifted now. Where is the provision? Where is the assurance? It is only they do not want it; they want to dealy. That is what I say it is unreasonable

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ —అధ్యక్షా, మంత్రిగారు నా ప్రశ్నకు సమాధానము చెప్పలేదు. 63 తరువాత మన గవర్నమెంటు వ్రాస్తే వారేమైన సమాధానము చెప్పారా? చెప్పలేదా? వీరు వీమి వ్రాశారు, వారు ఏమి సమాధానము యిచ్చారు? అసలు 63 లో Central Government నుండి సమాధానము లేదా?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి·—1963 తరువాత ఎన్ని ఉత్తరాలు వ్రాశాము, ఎన్ని సమాధానములు వచ్చాయనేది యిప్పుడు నాదగ్గర లేదు— ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరుగుతున్నాయి-వారు ఎప్పుడు accommodation యివ్వలేదనేమాట చెప్పారు. చివరకు మీరు క్రొత్త building కట్టుకొమ్మని మేము చెప్పాము. ఇప్పుడున్న A. G Office లో కొన్ని alterations చేస్తున్నారు. Additional working space వారు provide చేసుకుంటున్నారు. Probably it will go in the direction of complete shift.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—విశ్వనాథముగారు చెప్పిన point కరక్టే గాని అది పూర్తిగా crorect కాదు— ఎందువల్లనంటే అక్కడున్నటువంటి Tamilians కు ఎవరికైతే మదరాసులో ఇళ్లు వున్నాయో వారిని యిక్కడకు రానీయకుండా అక్కడ యిల్లులేని ఆంధ్రులను— వారికి provide చేయండి అని యిక్కడికి పంపిస్తామంటున్నారు.

వారికి యిల్లు కట్టించారో లేదో నాకు తెలియదు point ఏమంటే ఇక్కడున్న Accountant General గారికి అక్కడ యిల్లువుంది. గవర్నమెంటు T A తో అక్కడి నుండి యిక్కడికి, యిక్కడి నుండి అక్కడికి వెళ్లాలని కోరిక వుంది. అందువల్ల అది యిక్కడికి రాకుండా block చేస్తున్నారు అందువల్ల అన్ని సెక్షన్సు యిక్కడికి రావడానికి ప్రభుత్వము చర్యలు తీసుకొంటుందా ?

Mr Speaker —That is exactly the reason why the Fianance Minister said they are unreasonable.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —ఈ విషయాలు అంగీకరిస్తారా ?

Mr Speaker.—Yes, completely He completely agrees with you.

Sri K. Brahmananda Reddy.—Not in all matter which he is alleging. He said so many things, Sir The fuudamental fact is we want the A.G's office here It is necessary in the iuterests of work They must do it. The question of accommodation will slowly be seen. They cannot put a pre-condition that 'unless you provide pucca building, we would not transfer' That is not a condition which we can accept

MEDICINES TO GOVERNMENT HOSPITAL, GUDUR

479—

* 416 (3737) Q —*Sri P Siddiah Naidu* .—Will the hon Minister for Health and Medical be pleased to state

(*a*) what is the amount allotted towards the medicines to Government Hospital, Gudur, Nellore District for the years 1962-63, 1963-64 and 1964-65

(*b*) whether the Government are aware that the medicines supplied to the Hospital are inadequate to cater the needs of the patients;

(*c*) if so, will the Government take steps to increase the supply of medicines, and

(*d*) what is the bed strength of the Government Hospital, Gudur ?

***The Minister for Health and Medical** (Sri Y. Sivarama Prasad)* :—

(*a*) 1962-63	.	Rs. 15,000.
1963-64	.	Rs. 15,000.
1964-65	..	Rs. 22,000.

(*b*) Yes, sir.

(*c*) Additional provision of Rs. 20 lakhs has been made in the current years' budget (1965-66) for medicines.

(*d*) 30.

శ్రీ పి. సిద్దయ్యనాయుడు :—Popular గా work చేస్తున్న డాక్టరు యిక్కడికి వచ్చి పదకొండు మాసాలు అయింది. వారిని transfer చేసినట్లు తెలిసింది. ఏ కారణాలతో చేశారు? ఎవరైన representation తెస్తే విచారించి చేశారా? లేకపోతే abrupt గా interested party వుంటే చేశారా! మంత్రిగారికి తెలుసునా? తెలిస్తే చెబుతారా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాదు —Transfer కు వేరే కారణాలుండవు. Administrative reasons దృష్ట్యా transfer చేస్తాము. అక్కడ ఏమి జరిగిందో కనుక్కొంటాను.

PAY SCALES OF NURSES.

480—

* 835 (6327) Q.—*Sri P.O. Satyanarayana Raju* (*Kosigi*) :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(*a*) whether there are proposals before the Government to improve the service conditions and pay scales of the nurses working in the hospitals ; and

(*b*) if so, when the proposals are likely to be implemented ?

Sri Y. Sivarama Prasad :—(*a*) and (*b*) The Government have appointed a One Man Pay Commission to go into the Pay Scales and allowances of all the Government servants to the state and also to examine their service conditions. Other than this, there are no separate proposals for revision of pay scales and service conditions of Nursing Staff.

HUNGER STRIKE BY THE LEADERS AT GUNTUR HOSPITAL MEDICAL EMPLOYEES' UNION.

481—

* 474 (4508) Q.—*Sri B Dharma Biksham* (*Nalgonda*) :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(*a*) whether it is a fact that the leaders of the Guntur Hospital Medical Employees' Union have gone on hunger strike ;

(*b*) if so, the reasons therefor ; and

(*c*) the steps taken by the Government to redress their grievances ?

Sri Y. Sivarama Prasad :—(*a*) Yes, Sir.

(*b*) In its notice dated 16-12-1964, the Union gave the following reasons :—

(*i*) Non-implementation of the demands agreed to in the joint meeting held in the Office of the Commissioner of Labour on 10-3-1964 and 12-3-1964 ;

(*ii*) Negligence of the authorities to redress the grievances of the workers.

(c) A conciliation meeting was held on 23-12-1964 and 26-12-1964 by the Regional Assistant Commissioner of Labour, Guntur in his office which was attended by the representatives of the Medical Department and the Andhra Pradesh Medical Employees' Union A statement showing the action taken on the various demands put forward by the Uninon is placed on the Table of the House

STATEMENT PLACED ON THE TABLE

(Vide answer to clause (c) of Legislative Assembly Question No. 481 [*474 (4508)])

I. Demands on which Director of Medical Services can pass orders

(a) List of cases in which Director of Medical Services has alrdeady passed orders

1. Appeals of the following persons pending in the Director of Medical Services Office should be disposed of favourably	
(i) Sri G. Samuel, Ex-Male thoty, Government General Hospital, Guntur	The appeals of Sarvasri G Samuel and V. Venkateswarlu were rejected by the Director of Medical Services and orders communicated to them.
(ii) Sri V. Venkateswrlu, Ex-Cook Maty, Government General Hospital Guntur.	

2. *Reconsideration of punishment and disposal of appeals.*

(a) The punishment given to Sri. K. Prasadarao, Male Nursing Orderly, Government General Hospital, Guntur as per proceedings of the Director of Medical Services D.Dis. No 28132/E5C/63, dated 9th March 1964, should be reconsidered and see that no monetary loss is imposed on him. (b) His appeals dated 27th October 1962 and 27th March 1961 should be considered and that he should be replaced in the X-ray Department as an attendant without any loss,	Sri Prasada Rao, who was working as X-Ray Attendant was reverted as Male Nursing Orderly and subsequently removed from service. On appeal to the Director of Medical Services the removal order passed by the Superintendent, Government General Hospital, Guntur was set aside and three grade increments of the appellant were with-held with cumulative effect and the absence from the date of removal of the date of joining duty has been treated as leave without pay. The Union requests that Sri Prasada Rao should reinstated as X-Ray attendant and the period of his absence shall be treated as duty.

The Director of Medical Services is of the opinion that as the Male Nursing Orderly was found guilty of charges, a lenient view was taken in reducing the punishement imposed by the Superintendent and it cannot be said that the Male Nursing Orderly not guilty of the charges and is honourably acquitted. The Director of Medical Services has issued orders to the Superintendent to consider the case of Sri Prasada Rao for promotion as X-Ray Attendant as and when a vacancy arises in the hospital as he was not reverted permanently.

3. *Transfers :*

Smt G.Kanakamma, Female Nursing Orderly should be brought back to the Government General Hospital Guntur from Tenali.	The Director of Medical Services has stated that after making some confidential enquiry regarding some allegations levelled against her and also about her conduct, she was transferred in consultation with the Chief District Medical Officer fof Health, Guntur. In view of this background and in the interest of administration, the Director of Medical Services considers that it is not at all desirable to bring back Kanakamma to the Government General Hospital, Guntur.

I. Demands on which Director of Medical Services can pass orders.

(b) *List of cases which are still pending with the Director of Medical Services and the reasons therefor.*

(1) *PERMANANCY.*

The posts in the Medical Institutions, Guntur existed since 1956 should be made permanent as per the instructions issued by the state Government under G.O. Ms. No.274, Finance (GAD) dated 27th January 1959 and the workers eligible as per rules should be confirmed.	At the conciliation meeting the representative of the employer stated that orders confirming to the extent of permanent vacancies of sweepers, Nurses, Thotres, etc., are being issued shortly. The Director of Medical Services has reported that some Government orders in this connection are not readily traceable and they are being gathered and action will be taken early.

(2) *RECOVERIES* ·

The recoveries made against the Nursing Orderlies, Thoties, and sweepers as per proceedings of the Superintendent, Government General Hospital, Guntur Rc. No 5233/N3/63. dated 21st April 1964 and the proceedings Rc No 1649/S4/64, dated 7th February 1964 was not in order.	The Superintendent, Government General Hospital, Guntur has reported that the cases of recoveries of linen are being reviewed The Director of Medical Services has stated that the Superintendent has been reminded to take expeditious action. in the matter
(3) The facilities contained in Section 28F. of Indian Trade Unions Act, 1926 should be implemented as the union is already recognised	It was observed by the Assistant Commissioner of Labour that the above section has not come into force. The Andhra Pradesh Medical Employees Union was recognised by the Director of Medical Services, as a representative of the Hospital Employees in the Andhra area. As far as the unions operating in theTelangana region, no union is recognised and the verification of membership has been taken up by the Labour department. The Director of Medical Services has received a reply from the Commissioner of Labour regarding the question of extending the facilities that could be enjoyed by a Recognised union, and the Director of Medical Services will issue necessary instructions to all subordinate officers shortly.

II DEMANDS ON WHOM GOVERNMENT HAVE TO PASS ORDERS

(a) *Demands on which Government have already been addressed by the Director of Medical Services*

(i) *Cases in which orders already issued.*

(1) *Quarters* As the workers are residing far from their spot-work and paying house rents of Rs. 10 to 20 from their meagre salaries, it is requested that Government may construct the family quarters under Industrial Housing scheme and see that the eligible workers are provided facilities.	In Government Memo No 2542/KK1/64/-2, Health, dated 16th December 1964, the Secretary, Andhra Pradesh Medical Employees, Union, Guntur was informed that the construction of the quarters for the Class IV employees of Government General Hospital, Guntur could not be taken up due to paucity of funds and that the question would be taken up for consideration during the IV Five Year Plan period subject to availability of funds.

(2) The part-time service of the Gurkha Watchmen should be abolished and they must be treated regular service workers atleast from the financial year 1961	The Director of Medical Services was informed in Government Memo. No. 633/FF2/65-2, Health, dated 28th April 1965 that as the Gurkha Wat- the orders issued in G. O. Ms No.7, Finance (Exp GAD), Department dated 9th January 1965 should be made applicable to them According to these orders, the following rates of remuneration will be paid :—

		Unskilled Rs.	*Skilled* Rs:
(*a*)	Menials within the twin cities	@50 p m	60 p m
(*b*)	District Head quarters etc	@45 p m	55 p m
(*c*)	Other areas	@ 40 p.m	50 p.m.

II. DEMANDS ON WHICH GOVERNMENT HAVE TO PASS ORDERS.

(*a*) *Demands on which Government have already been addressed by the the Director of Medical Services*

(*ii*) *Cases which are still pending.*

1 *Supply of Uniforms.*

The amount for non-supply of uniforms for the last three years *i e.*, from 1961-64 should be calculated and paid to the workers authorised	The Director of Medical Services has reported that the Uniforms for the year 1964-65 have already been supplied to the employees working in the Government General Hospital, Guntur.
	Regarding payment of cost of uniforms for the previous years or payment of cost in lieu thereof the Director of Medical Services has stated that although it is obligatory on the part of the Government to supply uniforms to the employees and for any reason, these uniforms are not supplied in any particular year to the employees, no payment need be made The question is under consideration of the Government.

2. *Regularisation of services.*

The services of the following persons should be regularised. ·—	Proposals for the relaxation of rules in respect of Sri K. Gopala Rao have been received by the Director of Medical Services. On examination,

(i) Sri K. Gopalarao, Mortuary Mechanic, Government General Hospital Guntur (ii) Sri V Venugopal, Plumber, Governmet General Hospital, Guntur (iii) Sri V Venkateswara Rao, General Mechanic, Government General Hospital, Guntur.	it if is observed that he does not possess either the Minimum educational qualification or technical qualification, and the Superintendent, Government General Hospital Guntur has been requested to enquire from the Employment Exchange, whether qualified persons are available with them, so that he could be replaced by a fully qualified mechanic
(iv) All eligible sweeper of the Guntur Medcial College, Guntur.	The Director of Medical Services has stated that the services of Sri Venugopal , Plumber and sweepers in Medical College have already been regularised. The Director of Medical Services has stated that the case of Sri M Venkateswara Rao, General Mechanic is a fit case for relaxation of rules and proposals were submitted by him in his letter dated 14th April 1965 They are under examinations.

(3) *Fixation of pay Scales.*

The pay scales of Sweepers of Guntur Medical college (whose contingent services is abolished) should be refixed and the arrears due should be drawn	The Director of Medical Services has submitted proposals in March, 1965 and they are under examination in consultation with Finance Department.

(5) *Cases in which Government have not yet been addressed and the reasons therefor.*

Baby Cretches :—

The Baby Cretches are to be provided in the Government General Hospital, Guntur to facilitate milk feeding babies of the women workers.	The Director of Medical Services has stated that he submitted proposals to Government in November, 1964. But the proposals have not been received in this Department. However on the basis of a U. O Note received from Education Department, The Director of Women Welfare has been addressed in the matter for submitting a consolidated proposal.

CASES RECEIVED FOR ANALYSIS UNDER THE DRUGS ACT

482—

* 612 (5185) *Q.—Sri K. Mara Reddy*:—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) number of cases received during 1964-65 and so far during 1965-66 for Analysis under the Drugs Act;

(b) number of cases found to be of sub-standard quality; and

(c) action taken by Government against those manufacturers?

Sri Y. Sivaramaprasad.—(a) 1964-65—375

During April 1965.—9

(b) 109

(c) A statement showing the action taken against the manufacturers is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE.

Vide CLAUSE (c) L A Q No. 5185 (STARRED) S. No. 482

Sl.No.	Name of the Manufacturer and address	Name of the Drug found to be sub-standard	Action taken against the manufacturer
(1)	(2)	(3)	(4)
1.	M/s. Surcot Industries, Ramgunta, Chittoor District.	Surgical Cotton, Batch No 812998.	The manufacturer has been warned and instructed to withdraw the drug under question from the market
2.	Do.	Surgical Cotton Batch No 326033	Do
3	Do.	Surgical Cotton B. No 160	Do
4	M/s Indian Chemical & Pharmaceutical Works, Hyderabad-22.	Tincture Opii B No 653	Do
5	Do	Anaesthetic Ether, B P '58	The manufacturer has been instructed to declare the percentage of the Stabilizen used on the label
6.	M/s Royal Laboratories, Chandulal Baradari, Hyderabad.	(i) Rolopl, Ex B No (1) (ii) Tinc Zingeberis (iii) Tinc Belladona	Warned and instructed to stop the productions of drugs shown against Sl No 1 to V until protocals of tests are carried out satisfactorily
7.	Do	(iv) Vit D 12 (Inj) Liver Ext	
8.	Do.	(v) Rorocol-D (Colledal) Calcium C, Vit D	
9.	Do.		
10	Do.		

11.	M/s. Gowri Shanker Non-Edible Oil Soap Manufacturing Co-op. Society, Kurnool.	Phenyle.	Prosecution launched against the firm and the case is subjudice.
12.	M/s. Chemphar Drugs Q Liniments, Hyderabad-16.	Spiritus Aetheris Nitrosi, I.P. D. 511.	Warned. Instructed to call back the stock of Drug under question from the market.
13.	M/s Anakapalli Co-op Agricultural & Industrial Society, Anakapalli, Visakhapatnam District.	Spiritus Aetheris Nitrosi, B No. 175.	Warned. The manufacturer has been instructed to withdraw the drug under question from the market.
14.	M/s. Hindustan Chemical Works, Hyderabad	Eucalyptus Oil	Do.
15.	M/s. Biopharma Research Laboratories, Vijayawada.	Biozymavit, B. No. 22.	Do.
16.	M/s. Karol Kosmetics & Medikaments, Hyderabad-6.	Lint. Turpentine, I.P. 55, B No. 02083.	Warned The manufacturer has been instructed to withdraw the dru under question from the market.
17.	M/s. Jupiter Chemical Works, 148/3Eastern Street, Eluru.	Jupiter Gripe Mixture, B. No. 149.	Do.
18.	M/s. Wilphar Laboratories, Chirala.	Keyeezyme, B.No 6411.	Do.
19.	M/s. Neta Products, Vijayawada.	Pure Glucose Powder, Lab. No. 151.	Do.
20.	Do	Pure Glucose Powder, Lab. No 160.	Do
1.	M/s. Royal Laboratories, Chandulal Baradari, Hyderabad-2.	Ampoules of Pethidine, Hydtochloride.	Do.
22.	M/s. South India Research Institute, Vijayawada.	Vitapepsin, B.No. 5862.	Do.

(1)	(2)	(3)	(4)
23.	M/s. Sai Pharmaceuticals, Keshavgiri, Hyderabad.	Saiomin, H No 809.	Warned. The Manufacturer has been instructed to withdraw the drug under question from the market.
24.	Do.	Water for Injection B No. 101.	Do.
25.	M/s. Hyderabad Chemical & Pharmaceutical Works, Azamabad, Hyderabad.	Ether Anesthetic B. No. 75.	Do.
26.	M/s. Shettys Pharmaceuticals & Biologicals, Ltd., Hyderabad.	Tysocaldin B 12, B No 103097.	Do.
27	Do.	Tysocaldin B 12. B No 161078.	Do.
28.	Do	Tysocaldin, B 12, B No. 160127.	Do.
29.	M/s J. & De. Chane, Residency Road, Hyderabad	Remorin, B No 3987.	Do.
30.	M/s. Karol Kosmetics & Mediaents, 12-2-709, Berbun, Hyderabad	Tinc Nux Vomica B P. 58.	Do
31.	M/s. Nath Laboratories, Yousufguda, Hyderabad.	Liver Extract, B.No 812.	Do.
32.	Do.	Liver Extract, B No 694.	Do
33	M/s. Contimental Corporation, c/o. M/s. Nath Labs. Yousufguda, Hyderabad	Vitobex Super Forte, B. No 258	Do
34.	M/s Pearl Surgical & Dressing Works, Hyderabad	Absorbent Cotton Wool, B. No. Nil	Do.
35.	M/s. Atul Pharma Surgical Cotton, New Bhoiguda, Secunderabad.	Absorbant Cotton Wol. B No. Nil.	Do.

PRESERVATION OF MONUMENTS

483—

* 790 (6051) Q.—*Sri S. Vemayya* :— Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state :

(*a*) the amount allotted and spent for the preservation of monuments in the State for the years 1963-64 and 1964-65 ; and

(*b*) whether there are proposals with the Government to conduct a survey of munuments in the State now ?

The Minister for Excise and Prohibition: Sri M.R Appa Rao :—

		Amount allotted	Amount Spent.
		Rs.	Rs.
(*a*) 1963-64	..	8,000	7,258.81
1964-65	..	8,000	7,904.53

(*b*) Yes The survey of monuments in the State is being conducted every year since 1961

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—అధ్యక్షా, సర్వే ఎంతవరకు conduct అయింది. ఎప్పుడు complete అవుతుంది ?

శ్రీ యం ఆర్. అప్పారావు .. – ఇది complete అవడం అంటూ వుండదండి. ప్రతిసంవత్సరం జరుగుతూవుంటుంది. అన్ని జిల్లాలలో జరుగుతుంది. Monuments నుగురించి పెద్ద లిస్టువచ్చిందండి. జిల్లాకు 10, 15, 20 చొప్పున 20 జిల్లాలలో వున్నవి.

GRANTS TO A. P. SPORTS COUNCIL

484—

*605 (5165) Q —*Sri K Mara Reddy* :—Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state:

(*a*) what is the grant received by the Andhra Pradesh Sports Council during 1964-65; and

(*b*) what are the various activities carried out by the Sports Council for the promotion of various games for the said period ?

Sri M. R. Appa Rao :—(*a*) State Government Rs. 3,00,000.00.

Central Government Rs. 3,334.50,

(b) The Sports Council sanctioned aid to 27 State Level Sports and Games Associations like A. P. Foot Ball Association, Hyderabad Cricket Association etc., for conducting matches in their respective Games. A Regional Coaching Centre has been started by the Council in June 1964 for coaching students and aspiring sportsmen in the games of Cricket, Tennis, Football, Basket Ball, Volley Ball, Swimming and Athletics to improve the standards in Games.

DETRIBALISATION OF TRIBALS

485—

*788 (6033) Q.—*Sri S. Vemayya*:—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state:

(a) whether there are proposals with the Government to introduce a scheme of detribalisation for the uplift of tribals in the State now; and

(b) if so, the details of the scheme?

The Minister for Social Welfare (Smt. T. N. Sadalakshmi):—

(a) No. Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:—ఎందువల్ల అవసరంలేదనుకున్నారు? ఏమైనా ప్రయత్నాలు వున్నాయా?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి:—అటువంటి proposals వున్నాయా అని అడిగారు. Proposals లేవని మనవిచేశాను.

SOCIAL ASSISTANCE TO DESTITUTE TRIBAL WOMEN

486—

*666 (5375) Q.—*Sri S. Vemayya*:—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state:

(a) the number of destitute tribal women to whom social assistance has been given in the State for the year 1964-65; and

(b) amount allotted and spent on them for the above period?

Smt. T. N. Sadalakshmi:—(a) No Social assistance has been given to the destitute Tribal women in the State during 1964-65.

(b) An amount of Rs. 6,000 was allotted in Women's Welfare Department Budget under the scheme "social assistance to sick and Women". But as the proposals received by Director of Women's Welfare are not complete, they were not considered and hence the amount was lapsed.

HOSTEL FACILITIES TO FAILED H S C AND S S L C. STUDENTS

487—

*672 (5396) Q—*Sri K Santhiah (put by Sri P O Satyanarayana Raju)*—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state:

(a) whether it is a fact that hostel facilities are not allowed in the case of the Harijans, Girijans and financially backward class students who have failed in H S C., S.S.L.C. and P.U C examinations; and

(b) if so, whether hostel facilities will be restored to the said students?

Smt. T. N Sadalakshmi:—(a) According to the existing rules governing the boarding grants and scholarships, the pupils are allowed the benefit of the boarding grant or scholarship for a second year in the same class twice during the course—once in Forms I to III and once in forms IV to VI. In case of Arts Colleges the above concession is not avaialable.

(b) Does not arise.

HOSTEL FOR YANADIS

488—

*563 (5015) Q—*Sarvasri T. Balakrishnayya and P. Gunnayya*:—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state:

(a) whether there is any Government Hostel for Yenadis in Satyavedu taluq;

(b) whether the Government are aware of the inadequate accommodation to the Yenadi boys in the hostel for want of suitable hostel building; and

(c) whether there is a proposal to complete the roofing of the existing building?

Smt. T. N. Sadalakshmi:—(a) Yes Sir.

(b) Yes Sir.

(c) The proposals regarding the construction of the new dining hall and for effecting the repairs to the existing building are under consideration of the Government.

TEACHERS QUARTERS

489—

*331 (461) Q.—*Sarvasri P. Rajagopal Naidu and C. D. Naidu (Chittoor)*: Will the hon. Minister for Socieal Welfare be pleased to state:

(a) the number of teachers quarters to be constructed this year under Social Welfare Department; and

(b) whether there is any type-design for the same?

Smt T.N. Sadalakshmi :—(*a*) 18 teachers quarters during 1964-65.

(*b*) No speific design or type is pescribed for construction of teachrs quarters °

ACQUISITION OF HOUSE SITES TO HARIJANS

490

*500 (4653) *Q* *Sri P Mahendra Nath* (*Nagar Kurnool*) —Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state.

(*a*) the number of cases still pending regarding acquisition of house sites for harijans, and

(*b*) what steps have been taken by Government for speedy disposal of cases pending for more than one year ?

Smt T. N Sadalakshmi :(*a*) 585

(*b*) This issue was discussed in a meeting presided by Chief Minister and orders have been issued in G O.Ms. No 116 Edn dated 17th April 1965 to facilitate speedy disposal of these cases

శ్రీ ఎం. రామగోపాల్ రెడ్డి .—G. O. issue చేస్తున్నారు. G. O. ప్రకారంగా ఎంతవరకు అమలుజరుగుతున్నదో తెలుసుకున్నారా ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి —సాధ్యమైనంతవరకు జరుగుతున్నవనే అనుకుంటున్నాం.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు .—Speedy disposal కొరకు G. O. యిచ్చాం అన్నారు. ఆ G O Table మీద వుంచుతారా ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి —పెట్టిస్తాం.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— అధ్యక్షా, ఈ G. O వచ్చిన తరువాత pending లో వున్న కేసులేమీ dispose of కాబడవు. పాతవే ఆలోచిస్తామని మీరేమైనా క్రిందకు orders పంపించారా ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి :— Specific గా కొత్తవి, పాతవని కాదండి. Speedy గా dispose of చేయాలని G. O. పంపించాం.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ .—జిల్లాపరిషత్ లో G O. ను quote చేస్తూ, కొత్తవి తీసుకోబడవు, ఉన్నవాటిని dispose of చేయాలి అని agenda లో పెట్టడం జరిగింది. దానిమీద discussion కూడా జరిగింది.

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి —ఏ G. O ?

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ .—House sites కు కొత్త applications తీసుకోబడవు. ఆపివేయబడినవి. పాతవాటిని ఆలోచిస్తాం అని Standing Committee లో G. O. ను ఆధారంచేసుకుని agenda లో పెట్టడంజరిగింది. G. O. effect కాదా? ప్రభుత్వానికి కొత్తవారిని తీసుకోడానికి అభ్యంతరం లేదా

శ్రీమతి టి. ఎస్. సదాలక్ష్మి :— G. O. ఆధారంగాదు అధ్యక్షా, బహుశః Standing Committee వారు ఆలోచించి తీసుకొన్నారేమో.

SHORT NOTICE QUESTION AND ANSWER

APPLICATION OF INTERIM RELIEF TO WORK CHARGED WORKERS IN LOCAL BODIES.

S No. 490-A.

S N.Q.No 1433-0 : Sri K Govinda Rao :— Will hon. the Chief Minister be pleased to state ;

(*a*) whether the recent grant of interim relief to the state Employees applies to the employees working in work charged and contingencies establishment in the Local Bodies in our State, and

(*b*) if so, whehter they are being paid ?

Sri K. Bramannanda Reddy:—(*a*) yes

(*b*) This specific information is not readily available in the deppartment However this is being obtained from a few selected Municipalities

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) :— ఇందులో ఫోగట్టా రాలేదని ముఖ్యమంత్రి చెపుతున్నారు

Mr Speaker.— He is going to get the information from the municipalities and find out whether it is being implemented or not.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— ఇంతకుముందు యిచ్చిన D.A. work-charged Workers కు వస్తుందా? ఇంతకు పూర్వం increase చేసిన D A. Local Bodies, Municipalities లో .. ..

Sri K. Brahmananda Reddy.—I cannot answer off-hand, Sir.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఇప్పుడు non-public health, workers watchmen, gardeners, lighters posts వున్నాయి. ఆగష్టు 4 వ G. O. ఒకటి issue అయింది. అందులో ఈ కాటగిరీస్ వాళ్ళకు ఆ G. O వర్తిస్తుందో, వర్తించదో యేమీ లేదు. ఈ workers కూడా municipalities లోనూ, కార్పొరేషన్స్‌లోనూ పని చేస్తున్నారు, కాబట్టి ఆ G.O. వీళ్ళకు కూడా వర్తించేట్లు చేయమని immediate గా instructions యిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— Representation వస్తే ఆలోచిస్తారండి. August 4 వ తేదీ అని చెపుతున్నారు. 7, 8 రోజులు కాలేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— అందరికీకూడా వర్తించేట్టుగా పంపిస్తే ఈ clarification ఈ గొడవ అంతా వుండదుకదండి.

Sri K. Brahmananda Reddy.—Representation has come, Sir. It will be examined and a decision taken,

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ — కేవలం మునిసిపాలిటీలో వున్నటువంటి workcharged వారికే వర్తిస్తున్నట్టుగా వ్యాఖ్యానిస్తున్నారు ఇటువంటి మునిసిపాలిటీలలో workers పేరుతో వున్నటువంటి ప్రతీదికూడా major panchayat workers మినహాయింపు అయిపోతున్నారండి ఇంతకు ముందు శాసనసభలో కూడా తీసుకువచ్చాం. అందుచేత major panchayat లో పని చేస్తున్నటువంటి staff కు కూడా యిది వర్తించేట్టుగా ప్రభుత్వం వెంటనే ఆలోచిస్తుందా అండి.

Sri K. Brahmananda Reddy — Employees working in work-charged and contingencies establishment in the local bodies of the State. 'Local bodies' does not mean municipalities' only.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ ·— అదే దురదృష్టకరం అధ్యక్షా ! యింతకు ముందు శాసనసభలో కూడా చర్చ జరిగింది. Local bodies అని పంపించడంవల్ల మునిసిపాలిటీలకే కేవలం వర్తింపజేసి major panchayat workers ఎవ్వరికికూడా వర్తింపచేయలేదనే విషయం మీ దృష్టికి తీసుకువచ్చాం కొద్దిగా clarifications యిచ్చారు. మరల కొన్ని మినహాయింపులు అందులో వున్నాయి Local bodies అంటూ మీరు చెప్పింది మేము అంగీకరిస్తున్నాం. అందుచేత అలా వర్తించేట్టుగా ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి .— నేను కనుక్కుంటాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు — మంత్రిగారు కనుక్కొంటాము అంటున్నారు. Local Bodies అన్నప్పుడు స్పష్టంగా మునిసిపాలిటీలు, జిల్లా పరిషత్తులు, పంచాయితీ సమితులు అనికూడా వస్తాగుండి. ఈ పంచాయితీ సమితులు వీటిని implement చేయడంలేదు.

Mr. Speaker·—The Chief Minister is of the same opinion as that of the hon Member. The only thing is he wants to find out whether it is being implemented. He thinks that 'local bodies' does not mean 'municipalities' only but also Zilla Parishads and Panchayat Samithis etc.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ ·— వారి అభిప్రాయం మాకు అనుకూలంగా వుంది. కాని implementation కు వచ్చేటప్పటికి దానికి clarification లేక delay అవుతోంది. Local Bodies అంటే major Panchayats, Panchayats వరకు apply అవుతుందని various categories of employees కు వర్తిస్తుందని immediate గా instructions పంపిస్తే యిన్ని ప్రశ్నలు, యిన్ని clarifications అడుగవలసిన అవసరంలేదు. అలాంటి instructions గవర్నమెంటునుంచి పంపిస్తారా అది చెబితే position clear అవుతుంది.

Mr. Speaker :—The hon Chief Minister said that he is going to take a decision soon

Sri K. Brahmananda Reddy :—Yes, Sir

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :— అసలు అవునా కాదా అని తెలుసుకుంటారా లేక implement చేస్తున్నట్టుగా orders పంపిస్తారా అని మా ప్రశ్న.

శ్రీ కె బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—దాని సాధక బాధకాలు అన్ని తెలుసుకొని తగువైనటువంటి ఉత్తరువులు యిస్తారు.

శ్రీ కె గోవిందరావు :—యిప్పుడు మునిసిపాలిటీలలో health staff కు లోగడ యిచ్చినటువంటి 5 రూపాయలు యిచ్చారు. Non-health staff కు యివ్వలేదు. మరి interim relief సంగతి ఆలోచించినప్పుడు మిగతా వాటిలో దీన్నికూడా ఆలోచించి non-health staff కూడా అమలు అయ్యేటట్టుగా చూస్తారా.

శ్రీ కె బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—మిగతావాళ్ళంతా non-health staff కదండి. Non-health staff అంటే I do not know Sir who they are.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— మునిసిపాలిటీలలో పనిచేస్తున్నటువంటి Scavengers, lighters వీళ్లు కాకుండా తోటలు వేసేవారు, watchers, conductoresses అని రకరకాలుగా వున్నారు. వీళ్ళందరకుకూడా యింతకుముందు యిచ్చినటువంటి 5 రూపాయలు యివ్వలేదు. తరువాత 8 రూపాయలు యిస్తామన్నారు. ఏమి జరుగుతోంది అనేటటువంటిది కొంచెం స్పష్టంగా చెబితే చాలా బాగుంటుంది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—యివన్నీ కనుక్కొంటాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్షా, యిచ్చినటువంటి interium relief Local Bodies అన్నింటికికూడా apply అవుతుంది కదండి.

Sri K. Brahmananda Reddy—That is what our G. O. says.

4)0—B MERIT SCHOLARSHIPS THROUGH PUBLIC SERVICE COMMISSION.

Q. No. 1484-E.—*Sri V. Visweswara Rao:* Will the hon. Minister for Education be pleased to state.

(*a*) whether it is a fact that the Merit Scholarships is being entrusted to Public Service Commission;

(*b*) if so, the students who are studying in various universities are expected again to appear for Public Service Examination;

(*c*) will it not cause inconvenience to the students; and

(*d*) will the Government consider the proposal to discontinue the process?

Sri K. Brahmananda Reddy : (*a*) It is only in the case of the State Merit Scholarships Scheme, the selection of candidates through competitive examination has been entrusted to the Andhra Pradesh Public Service Commission

(*b*) Yes; if they want scholarships under the scheme. The Commission will conduct competitive examination in the following subjects:

(1) English.

(2) Modern Language (Telugu, Urdu, Hindi, Tamil, Kanada or Marathi).

(3) General Knowledge.

The test will be of P U C Standard in the case of post P.U.C. Scholarships and Degree Standard in the case of Post-graduate Scholarships.

(*c*) As the selection is based on the results of a competitive examination, those students who want to avail of the opportunity will no doubt have to undergo certain inconvenience

(*d*) If any representations are received the proposal will be considered on merits. In fact no such competitive examination has been held during the last two years after the inception of the scheme as the number of eligible applicants was less than the number of scholarships instituted.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు —మంత్రిగారు Public Service Commission examinations కు యిది ఒప్పచెపుతామన్నారు. Rules లో వున్నది ఏమిటి written test ఒకటి అమలుజరుపుతామని. Applications పూర్తి చేసిన తరువాత వాళ్ళకు ఆదాయం ఎంతవుంది అని తహశీలుదారునుంచి certificate కావాలని చెప్పారు. ఇటువంటి applications నెలరోజుల్లో మళ్లీ Public Service Commission examinations కు రావాలని చెప్పారు దీనివల్ల students కు యిబ్బందికదా. రెండవది ఒక ప్రక్కన merit scholarships అంటూ వాళ్ళకు యిదివరకు వచ్చిన మార్కులుమీద ఆధారపడక తిరిగి Public Service Commission examinations ఎందుకుపెట్టారు?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—మనకువున్నది limited అండి. దానికి కొన్ని conditions వున్నాయి. 300 రూపాయలు నెలకు జీతములేక ఆదాయంవచ్చే టటువంటి అంతకులోవువారికి ఈ scholarships వస్తాయి తరువాత మనకు వున్నటువంటి Scholarships for P U.C. 300, for post-graduates 100 అందులో 50 Scholarships reserved for candidates outside your state studing outside the State. కాబట్టి అవుసరం అంటూవున్నది.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—నా point answer చేయడంలేదండి

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— అవునండి కొంచెం inconvenience cause అవుతుందని నా answer లోనే చెప్పాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు .—నా అభిప్రాయం ఏమిటి అంటే ఏ కాలేజీలోనో చదివేటటువంటివారు రావలసిన అవుసరం యిక్కడ వుందా. రెండవది ఏమిటి అంటే అవలు High Schools Colleges లోను చదివి merit తెచ్చుకుంటున్నారు. మరి merit అన్నప్పుడు ఆ marks పై ఆధారపడకుండా మరల ఎందుకు Public Service Commission దీనివల్లవచ్చే అదనపు benefit ఏమిటో మంత్రిగారు చెప్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— "Number of candidates" ఎక్కువగా వున్నప్పుడు natural గా ఒక competitive test పెట్టుకుంటే బాగుంటుందని.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు —ఇదివరకు examinations వల్ల పరిష్కారం కాలేదండీ గవర్నమెంటుకు ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— తెలిసినప్పటికన్నీ యిదికూడా తెలిస్తే మంచిదని.

LOCATION OF FIFTH STEEL PLANT.

S. No. 490-C—Q 1482-V *Sri K. Govinda Rao*.—Will the hon. Chief Minister be pleased to state:

(*a*) whether a copy of the report of the Anglo-American Consortium on the location of the Fifth Steel Plant has been received by the State Government; and

(*b*) if so, when and what are the main recommendations?

Sri K. Brahmananda Reddy :— (*a*) No, Sir.

(*b*) Does not arise.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— ఈ రిపోర్టు మనకు అందకపోయినా కేంద్ర ప్రభుత్వం దీనిపై ఏమైన నిర్ణయం తీసుకున్నదా ? తీసుకోకపోతే latest stage ఏమిటో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చెప్పగలదా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి .— Latest position నాకు తెలియదండి. కాని పేపర్లో చూస్తున్నాం. Inter-Ministerial Committee కూడా Anglo-American Consortium వారు యిచ్చిన శిఫార్సులను బలపరచినట్లు పేపర్లో చూస్తున్నాం. దీని తరువాత కాబినెట్ కు పోవలసి వుంటుంది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం — పేపర్లో చదివిన తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఉత్తరం వ్రాసో, టెలిగ్రాం యిచ్చో కనుక్కుందామని కుతూహలం పుట్టలేదా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— కుతూహలం వుంది. నివేదిక రాగానే వుంది. కాబట్టి—let us see.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వర రావు — ఈ మధ్యనే సంజీవరెడ్డిగారు యిక్కడకు వచ్చారు అప్పుడు దీనివిషయమై ఏమైనా మాట్లాడారా ? వారు కాంగ్రెసు మీటింగులో మాట్లాడారు. మీరుకూడా అక్కడ వున్నారని అనుకుంటాను. అప్పుడు మీరేమైనా మాట్లాడారా ? మాట్లాడితే అదేమైనా చెబుతారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— నేను బహిరంగంగా ఏమీ మాట్లాడలేదండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య .— బహిరంగంగా మాట్లాడలేదని, రహస్యంగా మాట్లాడారని మేము అనుకుంటున్నాం. ఈ రిపోర్టు పబ్లిక్ రిపోర్టు. కాన్ఫిడెన్షియల్ (confidential) కాదు. అందువల్ల అది మనం ఎందుకు తెప్పించ కూడదు ? దాన్ని టేబిలుమీద పెట్టడానికి అభ్యంతరం ఏమిటి ? ఇది Public report కనుక వారికికూడా అభ్యంతరం వుండడానికి వీలులేదు.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి .— ఈ రిపోర్టు పంపించవలసిందని నేను వ్రాశానండి. అట్లాగే బహుశః యితర States నుంచికూడా వ్రాసివుంటారు. ప్రభుత్వం నిర్ణయం చేసిన తరువాత బహుశః they may release it.

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah .—It is already released, Sir.

Mr Speaker :— Released to whom ?

Sri Vavilalla Gopalakrisnaih — To public on 3rd July it was made public. దీంట్లో వున్న కొన్ని విషయాలు Public కువచ్చేసినాయి. అది Public document అని గవర్నమెంటువారుకూడా చెబుతున్నారు.

Sri K. Brahmananda Reddy :— I do not think the entire report has been released. The Secretary of that Department has released to the press certain portions.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — కాని గవర్నమెంటు clear గా చెప్పింది - అది public document, confidential document కాదు అని చెప్పింది చదవమంటే ఆ letter కూడా చదువుతాను. Concerned Minister వ్రాసిన ఉత్తరంలోంచి abstract వినిపించమంటే నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. "Since it is not a secrete document, I am sure, Sri Brahmanandareddy will have no objection to show it to you" ఇది సంజీవరెడ్డిగారి లెటరండి. Dated 8th August 1965.

Sri K. Brahmananda Reddy .— After the report is received

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఒక point ఒప్పుకున్నారు కదా ! It is a public document, it is not a secrete document, అని.

Sri K. Brahmananda Reddy .— It is not a secret document. Even in respect of public documents, until a certain stage, i e. until decisions are taken they are kept like that. As soon as decisions are taken, it will be released to the press and everybody.

శ్రీ పిల్లల మర్రి వెంకటేశ్వర్లు — ఆ మధ్య 4th plan ceiling తగ్గించినట్లయితే యిది ప్రమాదంలో పడవచ్చును అనే అభిప్రాయాలు వచ్చినాయి. 4th plan ceiling 21,500 కోట్లుగా fix అయినట్లు పేపర్లో చూసినాం. ఆ రకంగా యిప్పుడు కోత లేకుండా వుండే అవకాశం ఏమైనా వుందా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— కోత వుండదనే అనుకుంటున్నానండి.

ENHANCEMENT OF DEARNESS ALLOWANCE TO OFFICERS ON EARNED OR MEDICAL LEAVE.

S.No. 490-D.

S. N. Q. No. 1434-J. *Sri Tenneti Viswanatham* :—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state:

(a) is it a fact that the Government have not extended the benefit of the recent enhancement of dearness allowance made in July, 1965 to officers who are on earned or medical leave ;

(*b*) if so, what are the reasons; and

(*c*) will the Government set right the anomaly and extend the benefit to the officers mentioned in clause (*a*) above?

Dr. M. Chenna Reddy :— (*a*) No, Sir,

(*b*) and (*c*) Do not arise

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాథం — లీవులో వున్న ఒక ఆఫీసరు వచ్చి తన Pay Bill ఇస్తే ఈ ground మీద వాళ్ళు reject చేశారని విన్నాను. వారు అట్లా చెప్పడంవల్ల ఆ ప్రశ్న వేశాను. అది కొంచెం కనుక్కుంటారా? Office instructions ఏమైనా అట్లా వున్నాయా?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి :— అందులో ఒక చేసనండి This D. A. is admissible to the Government servants on leave on their leave salary for the month of June payable in July 1965 provided the salary falls in the range mentioned in the G. O. ఆ విధంగా వున్నప్పుడు ఆ ఆఫీసరుకు ఎందుకు యిబ్బంది కలిగిందో మరి. ఆ పేరు నాకు మీరు తరువాతైనా చెబితే నేను కనుక్కుంటాను.

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాథం — లీవు శాలరీకి, మామూలు శాలరీకి difference ఎలా చెబుతారు D A యిచ్చేటప్పుడు?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి — మేము సీలింగ్సు పెట్టాము కదా! ఆ సీలింగులో 'if it falls within the range' అయితే అది యిస్తాము అని మీకు వచ్చిన కేసు నాకు తరువాత pass on చేయండి. I will look into the...

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాథం .— ఆయన మీద diseplinary action తీసుకుంటే!

(No answer)

REPRESENTATION OF THE EMPLOYEES OF THE NIZAM'S SAREFE-KHAS

S.No. 490-E.

S. N. Q. No. 1483-J *Sri T.K R. Sarma* (*Kurnool*) :—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state:

(*a*) whether the employees of the Nizam's Sarefe-khas have made any representation to the Government in July, 1965; and

(*b*) if so, the action taken on the same?

The Minister for Labour and Transport (*Sri B. V. Gurumurthy*) :—

(*a*) Yes, Sir.

(*b*) The matter is under consideration of Government.

POINTS OF INFORMATION

re— Gandhiji's Statue at Secunderabad.

శ్రీ ఎం. రామగోపాలరెడ్డి :— అధ్యక్షా, నిన్న ఆగస్టు 15. సికింద్రాబాదులో మహాత్మాగాంధి statue వున్నది. ఆ statue కు అక్టోబరు 2వ తేదీన వేసిన మాల అట్లాగేవుంది. అక్కడివాళ్ళు కొత్త మాల వేయకపోయినా పాత మాల అయినా తీసేసి వుండాల్సింది.

తరువాత సికింద్రాబాదు పెరేడు గ్రౌండుకు వెళ్ళే త్రోవలో ఎక్కడా కూడా ఒక్క Tri colour flag కనబడలేదు. మామూలు రిక్షావాండ్లూ, టాంగావాండ్లూ, taxi drivers, flags పెట్టుకు తిరిగారు. అటువంటప్పుడు అక్కడ సికింద్రాబాదులో వుండేవాళ్ళు బీదవాళ్ళు అనుకునే పరిస్థితికూడాలేదు వాళ్ళంతా శ్రీమంతులు. కల్లు వ్యాపారంలో బాగా సంపాదించిన వాళ్ళు కూడా అక్కడ వున్నారు అందుకోసం ఈ విషయం మీదృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. ఈ విషయమై మంత్రిగారు కూడా విచారణ చేసి తగు చర్య తీసుకుంటారని ఆశిస్తున్నాను

మిస్టర్ స్పీకర్ — మీరుకూడా కొంతమంది దేశభక్తులను తయారు చేయండి.

re: Making Legislature Secretariat a Department of the Secreteriat.

శ్రీమతి ఎ కమలాదేవి — అధ్యక్షా. మన అసెంబ్లీ ప్రారంభంలో గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో మన అసెంబ్లీ సెక్రెటేరియట్‌ను సెపరేట్ చేస్తున్నాం అని చెప్పారు. Seperate చెయ్యడానికి orders వచ్చినాయా? దాని విషయం కొంచెం చెబుతారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మాకన్నా మీకే ఎక్కువ interest వున్నట్టుంది.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు —ఇంకో వారం రోజుల్లో మన session అయిపోతుంది. Governrs address లో mention చేశారు ఇదివరకు కూడ కొన్ని విషయాలు గవర్నరు address లో mention చేసినవి implement కావడంలేదు. ఇదికూడా అట్లాగే అవుతుందేమోనని భయం.

Mr. Sepaker: —I am not worried. Why should the hon. Member be worried?

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు —ఇది మీ personal విషయం కాదండి! అందరికీ సమానమే.

Mr. Speaker.—So far as the Legislature is concerned I am trying to see that everything is expedited

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు: —మీరు వ్రాయడం అనేది మీ గౌరవానికి అది సరిఅయినది కాదేమో. అలాంటప్పుడు, ఇదివరకే House దృష్టికి తీసుకు రాబడినట్లుంటుంది. ఇంక వారం రోజులలో ఈ సమావేశము పూర్తి కాబోతున్నది.

మేము అనుకొన్నాము, అప్పటికే orders pass చేసి Governor's Address లో పెట్టారేమోనని, కాని orders pass చేయకుండా, ముందు Governor's Address లో ఒక మాట చెప్పినట్లు ఉన్నది అందువల్ల clarification చేయడం మంచిది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి.—Clarification ఏమీ లేదు. ప్రభుత్వము చేసి నటువంటి నిర్ణయాన్ని Governors's Address ద్వారా తమకు తెలియజేశాము. ఇంకేమైనా formal గా Law Dept. వారు examine చేస్తున్నారు. అది తప్ప, no undue delay will be caused, Expeditious orders will be issued in the quickest possible time

re. Taking oath as a member of a Zilla Parishad prior to taking oath as a Member of the Assembly,

శ్రీమతి ఎ. కమలాదేవి.—ఇంకొక information అండి నేను అసెంబ్లీ మొదటి రోజునే ఒక విషయం తమ దృష్టికి తెచ్చాను. ప్రమాణ స్వీకారం అసెంబ్లీలో ముందుచేయాలా, జిల్లా పరిషత్తులో ముందు చేయాలా అనేది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అది చాలా పెద్ద issue It has become a very serious issue. We had referred it to the Legal Department. After all the opinion of the Legal Department is ..

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం —అసలు Parliamentary Council ఒకటి ఉండాలి గవర్నమెంటు వారు వెంటనే స్పీకరుగారికి వేరే legal council ఏర్పాటుచేయడానికి ఆలోచిస్తారా? వారు వేరే Legal Department కు పంపించ నక్కరలేకుండానే

Sri. K Brahmananda Reddy.—Generally, the Secretary to the Legislature is a legal man-in the sense he is either himself a lawyer or a Barrister-at-Law or what ever it is. Fortunately, for us, the hon. Speaker himself is a very competent lawyer. Therefore, there is no difficulty at the moment

Sri Tenneti Viswanatham.—No, Sir, but no man can be a lawyer for himself...

Mr. Speaker.—Just as no Doctor practises medicine on his own self

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.—మన Assembly Secretariat separate చేయడం అనేది ఉన్నది. గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములో చెప్పింది ఏమిటంటే Secretary will be treated as other Secretaries, ఇదివరకు general గా Secreatary క్రింద ఉండేవాడు. దానికి ఒక order ఇస్తామన్నారు. అసలు Secretariat ను separate చేస్తారనేది ఒక point. రెండవది, కమలాదేవి గారు ఇంకొక ప్రశ్న అడిగారు. అది legal opinion కు పంపించామని అన్నారు. నా అనుభవము చెప్పుతాను వినండి. గుంటూరు జిల్లా పరిషత్తులో ఒక తగాదా

వచ్చింది రామస్వామి చౌదరిగారు మెంబరుగా elect కాగానే అక్కడ ప్రమాణం తీసుకొనేదానికి వస్తే ఇదేమైనా legal ఇబ్బంది వస్తుందేమో చూడమని అన్నాము. అంటె అప్పుడు ఏమి చేశారంటె మేము ఏమైనా legal opinion కు వ్రాశాము. వ్రాస్తే పత్రికలలో declare చేసినారు గనుక ప్రమాణం చేసిన, చేయకపోయిన, ఆయన మెంబరు అవుతాడు, కనుక ప్రమాణం చేయవచ్చునని legal opinion చెప్పారని అన్నారు. తమరు మళ్లీ legal opinion కు పంపించినామని అన్నారు, ఎట్లా తమరు opinion ఇవ్వాలండి, Legal opinion గవర్నమెంటుకు అనుకూలంగా ఉంటుంది. తమరు ఏమైన independent గా ఇస్తారు. అందువల్ల ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా చెప్పారు. మనకు ఏమైనా చాలా expert గా ఉన్నవారు స్పీకరుగా ఉన్నారు. కనుక ఎవరినీ అడగకుండా చెప్పవచ్చు అన్నారు కనుక తమరు ఆలోచించిచెప్పమని కోరుతున్నాను.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re: Strike by the Students of the Osmania University.

Mr. Speaker:—There are six call-attention notice today. The first one is given notice of by Sarva Sri A. Sarveswara Rao, Poola **Subbiah and others.**

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— అధ్యక్షా, ప్రభుత్వానికి ఎప్పుడుకూడా చేతులు కాలిన తరువాత ఆకులు పట్టుకొన్నటువంటి విధానము అలవాటు అయిపోయింది. Three years, degree course లో students యొక్క detention జరిగింది. దానికి వ్యతిరేకంగా ఆందోళన 9వ తారీఖు పూర్వమే 6,7 తారీఖులనుండే వెంకటేశ్వర యూనివర్శిటీనుంచి, ఇక్కడ ఉస్మానియా యూనివర్శిటీనుంచి, ఆంధ్రలో కాకినాడ వగైరా colleges నుంచి జరిగిందని వార్తలు వచ్చినాయి. టెలిగ్రాములు వచ్చినాయి. వచ్చినప్పటికీ ప్రభుత్వము ఏలాంటి చర్య తీసుకోలేదు. తత్పర్యవసానంగా మనము హైదరాబాదులో చూశాము. తరువాత, students యొక్క turn చాలా ugly turn తీసుకొన్నది. వాళ్ల విషయము ఏదైతే వున్నదో దానిని వెంటనే తీసుకొని పరిష్కారం చేయడానికి పూనుకొన్నట్లయితే ఈ disturbances జరిగేవికావు కాబట్టి ప్రభుత్వము ఉత్తరోత్ర ఇట్లాంటి విషయాలు జరగకుండా చూడాలని, ఈ students representatives Chief Minister గారిని కలిశారని, మరి గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రిగారు non-committal గా జవాబు ఇవ్వడం అంత సబబుగాలేదు తరువాతకూడా disturbances జరిగాయి. అందువల్ల ఇట్లాంటి issues వచ్చినప్పుడు, ప్రత్యేకంగా విద్యార్థులకు సంబంధించిన విషయాలు వచ్చినప్పుడు, వాటిని అతిజాగ్రత్తగా తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. తరువాత detention పద్ధతి, అధ్యక్షా, చాలా సంవత్సరాలనుంచి ఉన్నది. ఇప్పటికైనా, Detention రద్దుకావాలి, ఈ వడబోత విధానం

merit కు దారితీయదు అని చెప్పాడు. నా అనుభవంలోకూడా నడపోతలో పోయినటువంటివారు first Class లో pass అయినటువంటి విద్యార్థులు చాలా మంది ఉన్నారు. ఈ వడపోత విధానము students యొక్క merit కుగాని, విద్యార్థుల పురోభివృద్ధికిగాని ఒక test కాదు, ఒక ప్రత్యేక పరిస్థితులలో వ్రాయలేక పోయినప్పుడు దానినే మనము ఒక test గా పెట్టుకొని, వడపోత పోసినట్లయితే, merit అంతా దిగజారిపోయి, నిరుత్సాహమువచ్చి తరువాత చాలించుకొనేటటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. అందువల్ల, దీనిని ప్రభుత్వము కూలంకషంగా చర్చించి, తగిన సమాధానం యిస్తూ, యిట్లాంటివి ఉత్తరోత్ర జరగకుండా చూడాలని నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం.— ఈ students విషమై, ఏదో కొంతవరకు ముఖ్యమంత్రిగారు Vice-Chancellor తో discuss చేస్తున్నట్లు యిదివరలో చెప్పారు. రేపు ఏదో statement చేస్తామని ఇదివరకో చెప్పినట్లు ఉన్నది కాని ఇంతటితోనే ఇవి notice లోకి వచ్చినాయి. ముఖ్యంగా దీనికి root cause ఏదో చూడవలసియున్నది. ఈ students ను గురించి మొట్టమొదట మనము ఒక భావముతో ఉన్నట్లయితే question easy గా solve అవుతుంది. Vice-Chancellor అయినాసరే, మనము అయినాసరే, ముఖ్యమంత్రిగారు అయినాసరే, students అనేవాళ్లె మనకు future assets. వీరిని ఏ విధంగా mould చేయాలి అనేది మనలోనే ఉన్నది. ఒకప్పుడు, మనపిల్లలను ఇంటిదగ్గర ఏ విధంగా అయితే మనమే మంచిచేసుకొంటామో, అలాగే students ను మంచిచేసుకోవాలి అనేటటువంటి ఒక కొత్త భావము మనలో వచ్చినట్లయితే మిగిలిన సమస్యలన్నీ కూడా solve అవుతాయి. అంతేగాని, మనము orders ఇచ్చేవాళ్లము. వాళ్ళు obey చేయవలసినవాళ్ళు అని ఈ విధమైన పద్ధతిలో మనము ఆలోచిస్తున్నట్లయితే, ఇందులో కొంతవరకు ఇబ్బంది వస్తుంది. ఇప్పుడు ఉన్న students మరీ చిన్న వాళ్ళుకాదు. పైగా, నవ్యమైనటువంటి భావాలతో ఉన్నటువంటివాళ్ళు. ముందు దృష్టి బాగాకలిగినటువంటి వాళ్ళు. అందుచేత ఈ విషయమై నేను హెచ్చుగా చెప్పను, Anhdra University లో detention system లేనప్పుడు మరి మిగిలినచోట ఉండవలసిన అగత్యంకూడ నాకు ఏమీ కనిపించడంలేదు. ఇంతకూ, మా రోజులలో నా అనుభవముకూడా మనవిచేస్తాను డిసెంబరు పరీక్షలలో detention చేసినవాళ్ళు తరువాత యూనివర్శిటిలో first గా pass అయిన cases కూడా ఉన్నాయి, బాగా చదువుతారు. ఒకప్పుడు ఏదో కారణం చేత, డిసెంబరు పరీక్షలలో వ్రాయలేకపోయిఉండవచ్చు. కాని వారు తరువాత బాగా చదివి బాగా pass కావచ్చు. ఇదేదో మేము public examinations కొత్తగా పెట్టుకొని చేస్తాము అన్నట్లయితే, అది three years course అయిన తరువాత మధ్య మధ్య detention పెట్టడం అనేటటువంటిది most of the students irksome గా, feel అయినప్పుడు కొంతవరకు వాళ్లయొక్క మనస్సు కూడా మనము అర్థంచేసుకోవాలి. పెద్దవాళ్ల మనస్సును చిన్నవాళ్ళు అర్థ

చేసుకోవాలని మనము ఏలాగు అనుకొంటున్నామో చిన్నవాళ్ల మనస్సును మనముకూడా కొంతవరకు అర్థంచేసుకొని ఒక సవ్యమైనటువంటి మార్గంలోనే ముఖ్యమంత్రిగారు ఇవన్నికూడా ఆలోచించవలెనని, ఆలోచించడానికి శక్తి ఉన్న వారు కాబట్టి ఇది జాగ్రత్తగా చూస్తారు అనేటటువంటి ఉద్దేశంతోనే మేము ఈ notice ఇవ్వడం తటస్థించింది.

श्री रामचन्द्र राव देसपाडे (नारायनखेड) —अध्यक्ष महोदय। मै विशेषत विद्यार्थियो की हडताल के उस भाग के सबध से नही बोल रहा हू जो एकेडेमिक साइड का है। इसपर अन्य सदस्यो ने कहा है।मै विशषत हडताल के पहले दिन जो हुआ उस ओर ध्यान आर्कषित करना चाहता हू। हडताल के पहले दिन डेढ दो बजे निजाम कालेज ग्राउड पर उनकी मीटिंग हुई। जब वह वापस जारहे थे तो रास्ते मे गडबड होगई। दूकाने लूटी गई उनके आईने वगैरह तोडे गये। इसके बाद बच्चो की मीटिंग हुई। वह डिसबर्स होरहे थ तो उनको अरेस्ट किया जाने लगा। उनहे पकडा गया। सुबह को जब हम असेब्ली आरहे थे तो हमने पोलिस कट्रोल रूम के पास देखा कि सुबह ही से पोलिस के इतेजामात बहुत टाइट नजर आने लगे। लारियो से पोलिस थी आर्मड पोलिस थी सब इस्पेकटर थे इस्पेकटर्स थे। सब अपने अपने हथ्यारो के साथ लैस थे। लेकिन यह बात समझ मे नही आती कि जब यह सब इतेजामात गडबड को चेक करने के लिये थे फिर भी यह लूट खसोट होती है। फिर यह लूट खसोट किसने की। यह करते वक्त पोलिस क्या कररही थी। उनका क्या कर्तव्य था। जब लूट खसोट होती है दूकानो के शीशे तोडे जारहे थे जब प्रापरटी का डेमेज होरहा था क्या उस समय पोलिस का काम सिर्फ तमाशा देखते हुए बैठेरहना है। क्या वह स्पेक्टेटर (spectator) के तौर पर बैठेगी। और फिर दो घटे होजाने के बाद जब बच्चे निकल जाते है या अपने अपने घरोंको जाने की तैयारीमे होते है या होटलो मे या रक्षाओ में बैठजाते है तो उनको अरेस्ट किया जाता है। घसीटा जाता है मारा जाता है। मै एक और चीज की ओर ध्यान विशेषत आकर्षित करना चाहता हू मुझे यह रिलाएबल सोर्स से मालूम हुआ है कि इसमें नया पुल के इलाके के गुडे लोग भी शामिल होगये थे, इस मौके का फाएदा उठाकर उनके साथ शामिल होगये और यह जिम्मेदारी उनपर भी आती है। और विशेषत यह देखा जाता है कि वहा जो दूकानें लूटी गई माल का नुकसान हुआ वह विशेषत एक ही जाती का है। देखने से यह मालूम होता है कि हिन्दुओ की ज्यादा दूकानो का डेमेज हुआ है। पोलिस ने जो अमल किया है उसकी ओर ध्यान देकर एक जूडीशल इक्वाइरी करे तो ज्यादा अच्छा होगा। ताकि जिन लोगों ने यह नुकसान पहुचाया है उनको सजा दी जासके।

శ్రీ డి. సీతారామయ్య (మదనపల్లి) — అధ్యక్షా, హైదరాబాదులో ఉస్మానియా యూనివర్శిటీ కేంపస్‌లో పోలీసువారు సాగించిన నిర్బంధకాండ చాల విచారకరముగ ఉన్నది. విద్యార్థులు—అక్కడ చేరినవారు వెళ్ళిపోవాలని పోలీసు ఉత్తరువు చేసిన తరువాత విద్యార్థులు అక్కడ హాస్టల్సులోని తమ

రూములకు వెళ్లుతుంటే వారిని కొట్టడమే కాకుండ ఆ హాస్టల్సులో మంచి వారిని కొట్టడం విచిత్రంగా ఉన్నది. ఈ విధంగా ప్రభుత్వం లా అండ్ ఆర్డరును మైన్‌టైన్ చేస్తోందా అని అడగవలసిన అవసరం కలుగుతోంది. విద్యార్థుల యొక్క న్యాయమైన హక్కులు ఏమిటి ? అనేది మనం విచారించవలసియున్నది. హైస్కూలు కోర్సులో తెలుగులో వారికి టెక్నికల్ సబ్జెక్ట్సు నేర్పబడుతున్నవి. కాలేజీకి వచ్చిన మొదటి సంవత్సరములోనే బి. ఎ., బి. యస్. సి; బి. కామ్ లలో వారు అన్ని సబ్జెక్ట్సు ఇంగ్లీషులో నేర్చుకోవాలి. ఈ చేంజ్-ఓవర్ లోని కష్టాలు మనం బాగా అర్థము చేసుకొనవలసియున్నది. మేథమెటిక్సులో ఉదాహరణకు టెక్నికల్ టరమ్ లంబకోణము అనే పదం ఉన్నది. ఇంగ్లీషులో చదువుతున్న మనకే తెలుగులో ఆ పదం అర్థం కాకుండ ఉన్నది. ఈ విధంగా ఎన్నియో టెక్నికల్ టరమ్స్ హైస్కూలులో ఒక భాషలో నేర్చుకొని కాలేజీలో వేరొక భాషలో నేర్చుకొనుట కష్టముగానే ఉన్నది. కాలేజీలోకి రాగానే ఒక్క సంవత్సరములో నేర్చుకొనలేకుండ ఉన్నారు. అందువలన ఆ సబ్జెక్ట్సు రెండు సంవత్సరములు నేర్చుకొని ప్యాస్ అయ్యేటానికి అవకాశం కల్పించుట సబబు అని మనవి చేస్తున్నాను. ఆంధ్ర యూనివర్సిటీలో అటువంటి పద్ధతి ఉన్నది. కాని శ్రీ వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీలో, ఉస్మానియా యూనివర్సిటీలో ఆ పద్ధతి మార్చబడినది. అందువలన యీ డిఫికల్టీస్ ఏర్పడ్డాయి. కనుక అధికారులు సింపతిటిక్ యాటిట్యూడ్‌తో చూడవలసిన అవసరం ఉన్నది. హైదరాబాదులోనే కాదు మదనపల్లి, కావలి, నెల్లూరులలో కూడ సమ్మెలు జరిగినాయని వార్తలు వస్తున్నవి. దీనికంతటికీ మూలం ప్రభుత్వ విద్యావిధానంలో ఉన్నటువంటి ఎడ్జస్టబుల్ చేంజ్-ఓవర్. ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటు, ఎడ్యుకేషన్ మంత్రిగారు యీ విషయమై యోచన చేసి సిలబస్‌లో ఉన్న డిఫికల్టీస్ తొలగించుటకు తెలుగులోని టెర్మినాలజీతోబాటు ఇంగ్లీషు టెర్మినాలజీ కూడ హైస్కూలు సిలబస్‌లో పెట్టితే సౌలభ్యంగా ఉంటుంది. తరువాత కాలేజీలో మొదటి సంవత్సరం డిటెన్షన్ లేకుండ సెకండ్ ఇయర్‌కు ప్రమోట్ చేసి రెండవ సంవత్సరం ప్యాసవడానికి అవకాశం యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— అధ్యక్షా ! ఈ విద్యార్థులు, బాలబాలికలు, మన దేశ సంపదగా మనం అనుకుంటున్నాము. మన తరంవారు ఎన్ని కష్టాలు పడినా వారి మేలుకొరకే వారు మంచి క్రమశిక్షణతో పెరగాలని, చదువు సంధ్యలు బాగా ఉండాలని విజ్ఞానవంతులు కావాలని మనందరి కోరిక; యూనివర్శిటీస్ కోరిక కూడ. ఈ సందర్భంలో ముఖ్యంగా అకడమిక్ మేటర్స్‌లో—చిన్న చిన్న వాటిల్లో ప్రభుత్వంగాని, శాసనసభగాని ఎప్పుడూ ఇంటర్‌ఫియర్ అయ్యే అలవాటు లేదు. ఎకడమిక్ కౌన్సిలు వగైరా ఉన్నవి. అనేకమంది ప్రొఫెసర్లు యితర పెద్దలు ఉన్నారు. వారు ఒక పద్ధతి ఏమి నిర్ణయించుచున్నారంటే యీ ఇబ్బందులన్నీ చూచి, తెలుగు మీడియంలోనుంచి ఇంగ్లీషు మీడియమ్‌లోకి పోయేటప్పటికి ఇబ్బందులుంటాయని, [illegible]

ఒక సబ్జెక్టు తప్పినా ఫర్వాలేదన్నారు, తరువాత, రెండు సబ్జెక్ట్సు తప్పినప్పటికీ ఫర్వాలేదని, యాగ్రిగేటు రానప్పటికీ ఫర్వాలేదని అన్నారు ఈ కన్సెషన్ను ఇవ్వడం జరిగింది కాలేజీలు ఆలస్యంగా తెరుస్తారు కాబట్టి సిలబస్ కూడ కుదించి పెట్టారు, తక్కువ చేశారు. ఇవన్నీ మనం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. పూల సుబ్బయ్యగారు పరీక్షలు అవసరం లేదన్నట్టుగా ఉపన్యాసం చేశారు వారి సిద్ధాంతం ప్రకారం పరీక్షలు ఉండకూడదన్నారు. పరీక్షలలో తప్పినంత మాత్రాన ఆ కుర్రవాని యోగ్యత దానిపైన ఆధారపడియున్నదని కాదు That is the best available procedure. ఇంకా అనేకరకాలుగా ఆలోచిస్తున్నారు వెంకటేశ్వర యూనివర్శిటీవారు. ఏమి సిలబస్ ఉండాలి, ఏమేమి పెట్టాలి అనేది యూనివర్శిటీవారికి వదిలిపెట్టుట మంచిది విద్యార్థుల క్షేమములో వారు ఇంటరెస్టు ఉన్నవారు కాబట్టి మనను ఏదైనా విద్యాశాఖ మంత్రిగా, వారు సలహా కోరితే చెప్పవచ్చునుకాని లేకపోతే వారికి వదిలిపెట్టడం మంచి సంప్రదాయం. మన పిల్లలు కాబట్టి కొంత ఉడుకురక్తం ఉంటుంది కాబట్టి పోలీసువారు ఎంతో రిస్ట్రైంట్ చూపించినారు వారికి అదేమాదిరి నేను చెప్పడం జరిగింది. వారు చెప్పినట్లు లూటింగ్ ఎక్కడా జరగలేదు, అది చాల పొరపాటైనమాట. ఎక్కడైనా అరటిపళ్లు అమ్మకానికి ఓపెన్‌గా పెట్టుకుంటే ఎవరైనా తిన్నారేమోగాని లూటింగ్ లేదు. విద్యార్థులుకూడ వచ్చి కలిశారు. వారికి చెప్పాము — మీ కోర్కెలకొరకే ప్రొసెషన్ తీస్తారుగాని, యీ అవకాశం తీసుకుని తరువాత అనేకమంది లా-లెస్ ఎలిమెంట్సు ఉపయోగించు కుంటారు, అల్లరులు జరుగుతాయి. కాబట్టి మీరు శ్రద్ధతో ఉండవలసింది అటువంటి దానికి అవకాశం యివ్వవద్దు అని కూడ వారికి మనవి చేసినాను తరువాత వైస్-ఛాన్సలర్ గారితో మాట్లాడినారు మళ్ళీ నిన్నటి రోజుకూడ కొంతమంది విద్యార్థులు, students leaders వెళ్ళి అక్కడ ఉన్నటువంటి professors, vice-chancellor తో మాట్లాడినారు. ఈ రోజునకూడ మాటాడుతున్నారు అని నేను వింటున్నాను. విద్యార్థులు వారు సంప్రతింపులు చేసుకుంటున్నారు కాబట్టి వారిని చేసుకోనివ్వవలసినటువంటి అవశ్యకత ఉంటుంది. ఏదైన అవసరం వచ్చినప్పుడు నేనుకూడ విద్యార్థులను, vice-chancellor ను కలుసుకొని తగినటువంటి విధంగా చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

Sri Ramachandra Rao Deshpande: Sir, On a poi t of submission We understand that to-day some of the municipal corporators have gone on hunger-strike up artic larly in respect of some allotments of funds which have been made up till now for every constit e cy.

Mr. Speaker:—If any such thing has come to the notice please put it in writing a d give. There is no poi t in strai g tway getting up and asking me or the Mi ister to say anything, he wont' be in a position to say anything. The information of the ho . Member may be

correct, he can draw the attention of the Government or the Minister whoever it may be-let it be in writing

Sri K Brahmananda Reddy.—This is being said by you every day, and every day it is broken and with one name or whatever harm or mischief-whatever it is - is caused Therefore you must consider a penalty also, Sir

Mr Speaker:—The only penalty I can think of is to disallow it. Whenever I feel it is reasonable I always admit it.

శ్రీ వి రామచంద్రరావు —చీఫ్ మినిస్టర్ గారు చెపుతూ mischief cause అయింది అన్నారు ఆ mischief cause ఏమిటో నాకు అర్థం కాలేదు. జరిగిన విషయం తమదృష్టికి తీసుకువస్తున్నది ఏదో చేయమని విజ్ఞప్తి చేసుకొనేం దుకు తప్ప, attention draw చేసి యింకేమో చేయాలని కాదు There is nothing. No mischief in it.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.—ఇందాక Students విషయంలో క్రొత్త point ఏమికాదు ఆంధ్ర యూనివర్శిటి వారు allow చేశారు అట్లాగే ఇతర యూనివర్శిటీస్ కూడ చేయవచ్చుగదా ?

Mr. Speaker —They are considering it ఆ విషయాలన్ని ఆలోచిస్తారు.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి —ఆంధ్ర యూనివర్శిటి విషయం last year వచ్చింది. ఆ trouble మీకు తెలుసుననుకుంటాను ముగ్గురు Vice-Chancellors కలిసి ఒక నిర్ణయం చేసుకొని ఈ పద్ధతి చేసుకుందాము అనుకొన్న తరువాత ఆంధ్ర యూనివర్శిటి వైస్-ఛాన్సలర్ గారు అక్కడికి వెళ్ళి నేను ఒక కమిటీని appoint చేశాను. ఆ కమిటీయొక్క సిఫార్సు పాత పద్ధతి continue అవుతుం దని వారు అన్నారు. అదీ పరిస్థితి. I am not entering into those merits now It is not good for me at this juncture to say anything on that subject. That has got a history of its own.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు —ఇంకా సమ్మె జరుగుతూనే ఉన్నదా లేక పోతే విరమించి students class కు attend అవుతున్నారా ?

Mr. Speaker:—Talks are going on

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:—What about the strike? Talks జరుగుతున్నాయి. సరే, సమ్మె విరమించి talks జరపవచ్చు సమ్మె ఉన్నప్పుడు అక్కడ పోలీసు వాళ్ళు ఉన్నప్పుడు మళ్ళీ యివి జరగవచ్చు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—విరమిస్తారని గంపెడంత ఆశగా ఉన్నది.

re:—Supply of Adequate Protected Water in Vijayawada.

డాక్టర్ టి వి. ఎస్ చలపతిరావు —అధ్యక్షా, ప్రతి మానవునికి కనీస అవసరాలు రెండు అనేది నిర్వివాదం ఒకటే పీల్చేగాలి రెండవది త్రాగే దానికి తగిననీరు యివ్వడం మన ప్రభుత్వం నాగరిక ప్రభుత్వం అయినంగువల్ల ఈ నిర్వివాదమైనటువంటి వాటిని గుర్తించి విజయవాడ పట్టణంలో తగు water supply చేయడానికి చాలా కృషిచేస్తున్నారు చాల సహాయం చేస్తున్నారు' సంతోషకరమేగాని భోర్ కమిటీ recommendations ప్రకారం ప్రతిమానవుడికి రోజుకు 30 గాలన్లు కావాలని వారుసిఫారసు చేశారు, దానిని మన భారత ప్రభుత్వం ఏనాడో ఆమోదించింది. 1961 వ సంవత్సరం జనాభా లెక్కల ప్రకారం బెజవాడ జనాభా 3 లక్షలు కనీసం రోజుకు 40, 50 వేలమంది floating population వస్తూ ఉంటారు వీరందరికి కలిపి 90 లక్షల గాలన్లు protected water కావాలి ఎప్పుడో 1914 లో ఏర్పాటుచేయబడిన water works వల్ల యిదంతా కాదని 1943 నాటికి ప్రభుత్వం వారు sub-division ను నియమించారు వారు రూపొందించినటువంటి రు 73 లక్షల స్కీముకు దయతో administrative sanction, technical sanction యిచ్చారు మొదటి భాగం 25 లక్షలు ఖర్చు చేసి కృష్ణలంక పైలెట్ స్కీము అని దానిని కూడ అమలు జరిపారు దురదృష్టవశాత్తు విజయవాడ ప్రజలు అభాగ్యులైనందువల్లనో ఏమోచెప్పలేనుగాని ఆ scheme fail అయింది అది సఫలీకృతం కాలేదు. కె ఎల్ రావుగారు విజయవాడ నుంచి పార్లమెంటుకు ఎన్నుకోబడిన తరువాత 5 million gallon scheme అని ఒకదానిని తయారు చేసి దానికి, మన ప్రభుత్వం వారు దయతో guarantee యిచ్చినందువల్ల Life Insurance Corporation నుంచి 50 లక్షల రూపాయలు ఋణాన్ని తీసుకొన్నారు అ డబ్బు కూడవచ్చి దాదాపు రెండు సంవత్సరాలు అయింది అందులో 20 లక్షల రూపాయల వరకు ఖర్చు అయిందని చెపుతున్నారు. అది ఏమి దురదృష్టమో తెలియదు, ఈ నాటివరకు కూడ విజయవాడ పట్టణ పౌరులకు సరైన water supply లేదని మనవి చేయ డానికి నేను చాల విచారిస్తున్నాను Water supply పురపాలక సంఘం యొక్క బాధ్యత నిజమే ఇప్పుడు ఈ స్కీము execution లో ఉన్నందువల్ల ప్రభుత్వ ఆధీనంలో ఉన్నటువంటి Public Health, Engineering Department వారు contract చేస్తున్నందువల్ల పురపాలక సంఘం వారు ఒకవిధమైన అసహాయతను ప్రకటిస్తున్నారు Five million gallon scheme ఎప్పటికిపూర్తి అవుతుంది Pump sets వచ్చినాయా లేదా? వస్తే అవి ఎప్పుడు fix చేసి ప్రారంభం చేస్తారు? బెజవాడ పట్టణం 9 చ మైళ్ళు ఉన్నది. అందులో 3 చ. మై లో ఈ distribution ఉన్నది. మిగతా 6 మైళ్ళలో distribution system లేదు దానికి దాదాపు 45 లక్షల రూపాయలు అవుతుందని అంచనా వేయబడ్డది. ఆ distribution system ఎప్పుడు [illegible]? నాడు సంజీవయ్యగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండగా పాతబస్తీకి [illegible] distribution scheme మంజూరు చేశాము అని [illegible] శేశ్వరరావు [illegible] గారు [illegible]లుగా ఉన్నప్పుడు House లో నే ప్రకటించారుగాని ఎందువల్లనో ఆ [illegible]లేదు. మీద్వారా చీఫ్ మినిస్టర్ గారిని అర్థించేది

రెండే రెండు విషయాలు. Public Health, Engineering qualification లేనటువంటి ఇంజనీర్లు ఈ డిపార్టుమెంట్‌లో in charge లో ఉన్నందువల్ల ఈ స్కీమ్స్ అన్నీ నత్తనడక నడుస్తూ, త్వరితగతిని అమలు జరగడంలేదని వింటున్నాము. అది నిజం అయినట్లయితే ఆ Public Health, Engineering staff ను ప్రక్షాళన చేసి, ఆ qualification ఉండి యితర శాఖలలో పనిచేస్తున్న వారినందరిని ఈ శాఖకు తప్పించి మంజూరు అయినటువంటి స్కీములన్నిటికీ శీఘ్రగతిని అమలు చేయకపోతే ఆర్థికంగా ఒక ప్రమాదం ఉన్నది 50 లక్షలు పెద్ద వడ్డీతో L. I. C. దగ్గరనుంచి తీసుకువచ్చారు. Annuities కట్టడం ప్రారంభం అవుతున్నాయి. దీని మీద వచ్చే ఆయివేజు ఏమీలేదు. అందువల్ల ఏ నాటికి ఈ five million gallon scheme పూర్తిఅయి బెజవాడ ప్రజలకు అందచేస్తారని తమద్వారా ముఖ్యమంత్రి గారిని వినయంగా కోరుతున్నాను. మిగతా 8 వ. మైలో distribution system ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు? ఈ రెండింటిని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినమేరకు కాకుండా తు. చ. తప్పకుండా అమలు జరగాలి. కృష్ణలంక pilot scheme ఎందుకు fail అయిందని కె. ఎల్. రావుగారు Enquiry Committee వేశారు. ఆ కమిటీ ఏమి enquiry చేశారో తెలియదు. ఆ report ఏమి అయిందోకూడ తెలియదు. ఆ report ఉన్నట్లయితే ఈ సభా బల్లమీద పెట్టించమని కోరుతూ ధన్యవాదాలు చెపుతూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

[Mr Deputy Speaker in the Chair]

Sri K BrahmanandaReddy :—Sir, Vijayawada town was having a supply of 40 lakh gallons of water per day. Under the improvement scheme, a new 5 million gallon per day plant was sanctioned at a cost of Rs 20 lakhs; it was subsequently revised to Rs 28 74lakhs. All though the plant was not ready in all respects it was partly commissioned on 8-6-1965 with the help of the old pump sets readily available By this arrangement additional supply of 9 lakh gallons of water per day was made available to meet the increased demand due to summer These old pumps have to be replaced by new pumps provided for in the scheme One new pump set was expected on 1-8-1965 and as such the old pump at the clear water reservoir had to be removed on 25-7-1965 as a result of which the additional water supply had to be stopped. The new pump set received on 1-8-1965 is being installed now. The pipe connections being complicated it may take a week or 10 days from now for restoring the additional supply of water. The other pumps are expected to be received and installed by the end of September, 1965; after these new pumps are installed the new 5 million gallon plant will be fully commissioned.

re: UNSATISFACTORY SUPPLY OF TEXT BOOKS TO STUDENTS

re: SUPPLY OF NATIONALISED TEXT BOOKS

డాక్టర్ టి వి ఎస్ చలపతిరావు — అధ్యక్షా, మన ప్రభుత్వం 1956-57 లోనో 55-56 లోనో విద్యార్థులకు కావలసిన text books అన్నీ జాతీయం చేసే విషయాన్ని పరిశీలించడానికి గోవిందరాజులు నాయుడు కమిటీని నియమించారు. ఆ కమిటీవారి సిఫార్సులలో ఒకటవ భాగాన్ని అంగీకరించి, అవసరమైన వాటి నన్నిటినీ తెలుగులో తర్జుమా చేసి no profit no loss basis మీద విద్యార్థులందరికీ అందజేయాలని నిర్ణయం చేశారు. అవి 57-58 నుంచి అందజేయడం జరుగుతున్నది. అయితే దురదృష్టవశాత్తు యిందులో రెండు లోపాలు కనబడుతున్నాయి. ఆ text books అన్నిటిలో తప్పులు చాల విపరీతంగా ఉన్నాయి. మామూలు publishers commit చేయడానికి కూడ సాహసించనటువంటి తప్పులు ఉన్నాయని ప్రప్రథమంగా ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకు రాబడింది. అది కొంతవరకు నివారించారు. సంతోషమే కాని ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి ప్రధానలోపం ఏమిటంటే —distribution system చాల అసంతృప్తికరంగా ఉన్నది. ప్రతి సమితి area లో B.D.Os ను appoint చేశామని, అలాగే private agencies ను వేశామని యిప్పుడు వారు యిచ్చిన report లోనే ఉన్నది.

శ్రీ పి. వి. కృష్ణారెడ్డి — అధ్యక్షా, కర్నూలు జిల్లాలో ముఖ్యంగా హైస్కూల్సుకు text books యింతవరకు supply చెయలేదు. నందికొట్కూరు తాలూకాలోని అన్ని స్కూల్సులోను ఏడవతరగతి తెలుగు, లెక్కలు, సోషల్ స్టడీస్, ఇంగ్లీషు, నాన్-డిటెయిల్డ్ పుస్తకాలు, అయిదవ తరగతి డిటెయిల్డ్, నాన్-డిటెయిల్డ్ పుస్తకాలు యింతవరకు సప్లయ్ చేయలేదు. అందువలననే యీ నోటీసు యివ్వబడినది. అంతేగాక, డాక్టర్ చలపతిరావు గారు చెప్పినట్లుగా యీ విధానం చాలా లోపభూయిష్టంగా వున్నది. డైరెక్టర్ ఆఫ్ ప్రింటింగ్ టెక్స్టు బుక్స్‌ను డిస్ట్రిబ్యూషనుకు ఏర్పాటు చేశారు గాని ఆయన దీనిలో ఎలాంటి శ్రద్ధ తీసుకోకుండా ఒక storekeeper కు యీ పని అప్పగించారు, అతను ఎంతో అవినీతికరమైన విధంగా ప్రవర్తిస్తూ వీటిని సకాలంలో అందజేయకుండా ఎన్నో అవకతవకలు చేస్తున్నాడు. అందువలన నేను మనవి జేసేదేమంటే—ఇక్కడ personal delivery గాకుండా డబ్బు కట్టిన సీరియల్ నంబర్ ప్రకారం post ద్వారా అందజేసినట్లయితే సక్రమంగా అందుతాయి. అవినీతికి అవకాశం వుండదు. ఈ విధంగా ఏర్పాట్లుచేసి వచ్చే సంవత్సరానికైనా సకాలంలో యివి విద్యార్థులకు అందేట్లు చూడవలసిందిగా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి —అధ్యక్షా, nationalised text books service పెట్టుకున్నాం. అనేక యిబ్బందులు అప్పుడప్పుడు వస్తూనేవున్నవి. చాలా యిబ్బందులను సరిదిద్దుకోవడం జరిగింది. ఇంకాకొంత సరిదిద్దుకోవలసివున్నదని కూడా మనవి జేస్తున్నాను. పాఠ్యపుస్తకాల అమ్మకం, గత సంవత్సరం, పంచాయితీ సమితులకు యిస్తే బాగుంటుందేమో, వారే ఏదయినా కాస్త, కాస్తో అవకాశవస్తే స్కూలు మాస్టర్సుకుగాని, యితరులకుగాని సహాయం చేయడానికి వీలవుతుందేమోనమనుకున్నాం. ఇక్కడ చలపతిరావుగారు, యితర పెద్దలు

గమనించవలసిన విషయమేమంటే—చాలా మంది శాసన సభ్యులు క్రిందటిసారి ఒకరికే యివ్వడంవల్ల యీ ఆలస్యం అయినదని, చెప్పడంతో కొంతవరకు Private agency కి యిస్తే బాగుంటుందేమోననే ఉద్దేశంతో యిలా చేయబడింది., తొందరగా అందించడానికి అవకాశం వుంటుందేమోనని. వారు చెప్పినట్లుగా స్కూల్సులో కోఆపరేటివ్ సంఘాలు వున్నట్లయితే వారికికూడా యిచ్చే ఆలోచన చేయవచ్చునని మనవిజేస్తున్నాను

The position with regard to the sale of nationalised text books has been on the whole satisfactory considering that the sale of text books started on 1-6-1965 and so far a sum of Rs 49 lakhs has been realised. (It started on 1-6-1965, Sir) In respect of class 7 however the position is not so satisfactory though even here books have been supplied on a limited scale and indents were being complied with even at the moment The reason for this is that in respect of text books for class 7 the time at the disposal of the Director of Public Instruction for the preparation of manuscripts together with illustrations was much less than the prescribed period of one year which is considered necessary for the purpose. The manuscripts were received in the Text Book Press in October, 1964, December, 1964 and March 1965 In regard to English books for classes 5 and 6 indicated in the motion, the manuscripts were ready by 10-3-1965 and 23 lakhs of text books were required and as the capacity of the text book press was inadequate the Government was compelled to farm it out to private presses on 22-5-1965 after observing the prescribed formalities. The sale of these books has also started from 7-8-1965. The publication of guide books containing the texts earlier than the national sed books is a serious matter and Government will order immediate enquiry into it. It may however be pointed out that in the agreement executed by the private presses, the following clause has been incorporated. "The contractor should keep strict secrecy of the manuscripts In the case of any leakage of contents pertaining to manuscripts, the Director of Andhra Pradesh Text Book Press reserves the right to take such action as he deems fit " Stringent action to plug such leakage if any will be taken by the Government in the light of the report of the enquiry committee referred to above.

Sir, with regard to Kurnool, as Mr Venkatakrishna Reddy has said Government will look into the matter in general and Nandikottur taluk in particular and take remedial action that is necessary.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—వారు యిచ్చిన జవాబు ఎవరికి ? నేను అడిగినదానికి జవాబు యిచ్చారు. చలపతిరావుగారు అడిగినదానికి లేదు. గవర్నమెంటుకూడా యింత disorder లో వుంటే ఎలా ? (Laughter)

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి·—గోపాలకృష్ణయ్యగారు అడిగినదానికి చదివాను. చలపతిరావుగారు అడిగినదానికి verbal గా మనవిచేశాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — వారు చెప్పినదానితో ఒప్పుకున్నాను Nationalisation తరువాత పాఠ్యపుస్తకాల విషయంలో విద్యార్థులు ఎన్నో యిబ్బందులకు గురిఅవుతున్నారు Nationalisation కావాలని కోరిన ఆ కమిటీలో నేనుకూడా Member ని అయితే యిప్పుడు వెనక్కి వెళ్లడంలేదు కాని, సమయానికి పుస్తకాలురావు Private publishers కి యిచ్చాము అంటున్నారు దానికి వారు చెప్పిన సమాధానం బాగానే వుంది అయితే, బెజవాడలోని రాఘవేంద్ర పబ్లికేషన్స్‌వారు నాలుగవ తారీఖున గైడ్సు అమ్ముతున్నారు ఆసలు పుస్తకాలు లేవు. ఇక్కడ, సికిందరాబాదులో, బాలాజీ పబ్లికేషన్స్ అని వుంది. వారుకూడా గైడు అమ్మేస్తున్నారు నేను 5th class కు సంబంధించి చెబుతున్నాను. వీటిని ఎక్కడ అచ్చు వేస్తున్నారు. శివాజీ ప్రెస్, స్వరాజ్య ప్రెస్‌లకు యిచ్చారు ఆ పుస్తకాలు యింతవరకు రాలేదు బజార్లో గైడ్లు అమ్ముతున్నారు. ఇవికొంటేగాని పుస్తకాలు యివ్వము అంటున్నారు. చలపతిరావుగారు చెప్పినది హైస్కూల్సుకు వర్తిస్తుంది. ఎలిమెంటరీ స్కూల్సులో దేశం మొత్తం మీద 7 లక్షల జనాభా వుంది వారికి అందించ డానికి బి. డి. ఒ లకు యిచ్చామంటున్నారు ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలుసు, సత్తెనపల్లి తాలూకా హెడ్‌క్వార్టర్సు బ్లాకు లేకపోవడంవల్ల 14 మైళ్లు బస్సులో వెళ్లి తెచ్చుకోవాలంటే కష్టం. హెడ్‌మాస్టరులకు అన్ని పుస్తకాలు పంపిస్తామని అన్నారు. మొన్నటి వరకు డిస్పాచ్ కాలేదు. పాఠశాలలకు పుస్తకాలు అందలేదు ప్రభుత్వం వేసిన పుస్తకాలు బ్లాక్ మార్కెటులో ముందు దొరుకు తున్నాయి, ప్రోపర్ ఛానల్స్‌లో దొరకడంలేదు మనకు డిస్ట్రిబ్యూషనులో సరైన అనుభవం లేనందువల్ల ఇంతకు ముందు 20-30 కంపెనీలు వరుసగా డిస్ట్రిబ్యూట్ చేస్తేనే కష్టంగా వుండేది, అక్కడకు వెళ్లినతరువాత, కూర్చోండి, యిస్తాము అంటే ఎన్నాళ్లు కూర్చుంటారు ? కంపల్సరీ ఎడ్యుకేషను 16 లక్షల మందికి ఉద్దేశించినప్పటికీ 7 లక్షల మందినే దాని క్రిందకు తెచ్చాము 16 లక్షలు తెస్తే యింకా కష్టమైపోయేది 5వ క్లాసు పుస్తకాలు అచ్చు మొదట మనం అనుకున్నదానికీ ఇప్పుడు వచ్చినదానికీ తేడా వుంది. ప్రయివేటు ప్రెస్సులు అశ్రద్ధగా చేస్తున్నాయి కాబట్టి వాటిని నిషేధించాము, ప్రభుత్వం తీసుకుని మళ్లా ప్రింటింగుకు ప్రయివేటు ప్రెస్సులకు యిస్తున్నాము. డిపార్టుమెంటుకు పుస్తకాలు వ్రాయడానికి ప్లాను లేదా, లేకపోతే నేషనలైజేషనువల్ల ప్రయోజనం ఏమిటి ? పుస్తకాలు ముందు రావాలి, కాని డిసెంబరు, సెప్టెంబరు- యిప్పుడు ఆగస్టు అయినా యింతవరకు పుస్తకాలు లేవు అక్టోబరు నెలలో కూడ పుస్తకాలు లేవనీ చెప్పిన సంవత్సరాలుకూడ వున్నాయి వారు యీ రెండు పుస్తకాల సంగతి చెప్పారు. తక్కినవి ఏమి అయినాయి ? 5 సంవత్స రాలకు ఒకసారి కాకుండా ప్రతి సంవత్సరం కూడ పుస్తకాలు మారిస్తే పిల్లలకు ఎంత హెవీలోడ్ అవుతుంది, ఫామిలీస్‌కు ఎంత అవుతుంది ? దీనివల్ల యిబ్బం దులు వస్తాయి. నేషనలైజేషను తిట్టు తిట్టడానికి దారితీసి, అంతా వ్యతిరేకించే

దుస్థితి వస్తుంది నేషనలైజేషను సరిగా ఇంప్లిమెంటు చేయడంలో డిపార్టుమెంటు పొరపాటు చేస్తుంటే సరిదిద్దవలసిన అవసరం వుంది. ఒకరిద్దరికి చురక అంటిస్తే పని బాగా జరుగుతుంది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — గోపాలకృష్ణయ్యగారు గైడ్స్ వేయడం మొదలైనవి చాలా చదివారు లీకేజీ జరిగితే ఇమ్మీడియెట్‌గా స్ట్రింజెంట్ యాక్షను తీసుకోబడుతుందని ఇందాక చదివాను వారు మా దృష్టికి తెచ్చినది మనసులో పెట్టుకోని స్ట్రింజెంట్ యాక్షను తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను.

డాక్టరు టి వి యస్. చలపతిరావు — ఈ పుస్తకాలలో జాతీయ నాయకుల జీవిత చరిత్రలుకూడ ఎక్కడా వున్నట్లు కనబడడంలేదు. వాటిని కూడ దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

అలాగే మునిసిపల్ కార్పోరేషన్సు, మునిసిపల్ లిమిట్స్‌లో ప్రైవేటు ఏజన్సీని ఏర్పాటు చేశారు ఈ ప్రైవేటు ఏజెంట్సును ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం ఎందుకు వచ్చిందో తెలియదు వారు ఏమి చేస్తారో కూడా మనకు తెలియదు అంతేగాక, వారు అసహజమైన, అనవసరమైన స్కేర్సిటీని క్రియేట్ చేసి పుస్తకాల రేటు పెంచి, సకాలంలో సప్లయి చేయకుండా ప్రభుత్వం యొక్క వుద్దేశాన్నే వమ్ముచేస్తున్నారు. అందువలన ముఖ్యమంత్రిగారికి నేను మనవి జేసేదేమంటే-గత సంవత్సరం డిమాండును బట్టి వచ్చే సంవత్సరం యొక్క డిమాండును rough అయినా వేసి, (పాత పుస్తకాలు వుపయోగించే వారి సంఖ్య 10,15 % కు మించి వుండదు) సరియైన ధరకు, సకాలంలో విద్యార్థులకు యీ పుస్తకాలు అందేట్లు చూడాలి. ప్రైవేటు ఏజన్సీ సిస్టమ్‌ను రద్దు చేయాలి. ఇప్పుడు ప్రతి హైస్కూలులో కూడా కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు ఏర్పడివని. వారికి కావలసిన స్టేషనరీ, రబ్బర్సు, పెన్సిల్సు, యితర పుస్తకాలు, ఆ సొసైటీ ద్వారా సప్లయి చెసుకోనడం జరుగుతున్నది ఆలాంటప్పుడు యీ private agency కి ఎందుకు యివ్వాలి? అక్కడ వుండే హెడ్‌మాస్టర్సును ప్రెసిడెంటు గాను, సెక్రెటరీగాను ఏర్పాటు చేస్తే వారే జయప్రదంగా నిర్వహిస్తారు. ఆ విధంగా అయితే యీ స్కీము యొక్క ఆశయం నెరవేరడానికి వీలవుతుంది. ఈ p ivat ag nts డిమాండు కంటే తక్కువ పుస్తకాలు అచ్చువేయడం, అందులోనూ విపరీతంగా తప్పులు వేయడం, ఆగస్టు, సెప్టెంబర్ నాటికి కూడా కొన్ని పుస్తకాలు అందజేయక పోవడం జరుగుతున్నది 7th form పుస్తకాలు (text books) యీనాటి వరకూ అందలేదు. ఇప్పుడు నేను చెప్పిన యీ లోపాలే గాక, యింకా డిపార్టుమెంటువారి దృష్టికి వచ్చిన లోపాలు కూడా కొన్ని వుండవచ్చు వాటినన్నింటినీ సరిదిద్ది వచ్చే సంవత్సరానికైనా తగినన్ని పుస్తకాలు, తప్పులు లేకుండా అచ్చువేసి no profit no loss bas s పై విద్యార్థులకు వాటిని అందజేసే ఏర్పాట్లు చేసి, యీ private agency system ను రద్దుచేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

re Fire accident at Mudusumalli, Vijayawada taluk

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు -కృష్ణజిల్లా విజయవాడ తాలూకాలో ముదుసుమల్లి గ్రామంలో 31-5-65 వ తేదీన యిళ్లు దహనం అయినాయి. ఈ నెల 8 వ తేదీ వరకు వారికి ప్రభుత్వం దగ్గర నుంచి ఎటువంటి రిలీఫ్ కూడ అందలేదు. ఇళ్లు తగులబడి పోయినప్పుడు అక్కడి పరిస్థితులను బట్టి ప్రభుత్వం వెంటనే సహాయం చేస్తుందని శాసన సభలో చెబుతూ వచ్చారు. కాని యీ విషయంలో యిన్ని రోజులైనా ప్రభుత్వం సహాయం చేయకపోవడం న్యాయం కాదు.

The Minister for Revenue (Sri N Ramachandra Reddy) It has been reported Sir, that a fire accident occured in Mudusumilli Village, Vijayawada taluk, Krishna district on 30th April, 1965 and the approximate loss of property was Rs 31,260 A total monetary relief of Rs 1,530 was sanctioned to all the 51 victims of the fire accident The sub-Collector, Vijayawada is taking action against the persons responsible for the delay which occured in the grant of relief

Mr. Deputy Speaker Sri Vavilala Gopalakrishnayya will speak on the Notice given notice of by him under Rule 74

(*Sri Vavilala Gopalakrishnayya* was 'Not present')

PRESENTATION OF THE REPORT OF THE REGIONAL COMMITTEE

re: The Andhra Pradesh Irrigationa Construction and Maintenance of Water Courses) Amendment Bill, 1965

Mr Deputy Speaker Now Sri T. Hygrivachari, Chairman of the Regional Committee will present the report on the Water Courses Bill.

Sri T Hyagreevachari (Dharmasagar) I beg to present under Rule 164-K of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, the report of the Andhra Pradesh Regional Committee on the Andhra Pradesh Irrigation (Construction and Maintenance of Water Courses) Amendment Bill, 1965."

Mr. Deputy Speaker . Report presented

BUSINESS OF THE HOUSE

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ — ఇందాక కాల్ అటెన్షన్ మోషనుమీద పిలిచినప్పుడు మీరు లేరు. కాబట్టి మీరు మళ్లా వ్రాసి యివ్వండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—కాల్ అటెన్షన్ మోషను నోటీసు యిచ్చినవారు లేకపోతే కూడ సమాధానం చెప్పాలి. అంతేగాని అసలు ఎట్లా పోతున్నాయో నేను మళ్లా యివ్వనక్కరలేదు.

Mr. Deputy Speaker.—Please give a notice. I will call it tomorrow.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —రేపు ఎట్లా తీసుకుంటారు ?

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్:—నేను పిలిచాను, మీరు లేరు. ఇప్పుడు వచ్చారు కాబట్టి రేపు తీసుకుందాము

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.—రేపు తీసుకుంటారా ?

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ —ఔను, రేపు యిస్తాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.—థాంక్స్ ?

GOVERNMENT BILLS

The Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments Bill, 1965

శ్రీ ఎ రామచంద్రా రెడ్డి —అధ్యక్షా, రెలిజియస్ ఇన్స్టిట్యూషన్స్ అండ్ ఎండోమెంట్స్ బిల్లు మనముందుకు వచ్చింది ఈ చర్చలలో పాల్గొన్నవారు ఒకరిద్దరు యీ బిల్లులో చాల మంచి విషయాలు వున్నాయని ఆ మంత్రిగారిని, ముఖ్య మంత్రిగారినికూడ కాంప్లిమెంటు చేశారు. ఈ 120 పేజీలతో కూడు కున్నది. ఇందులో ప్రశంసించవలసిన విషయం నాకు ఏమీ కనబడటంలేదు. కనీసం యీ బిల్లు బాగా వుంది అన్నవారు ఒకటి రెండు పాయింట్స్ అయినా చూపించి బాగుందని చెబితే బాగుండేది. ఇప్పుడయినా ఈ బిల్లును ప్రశంసిస్తూ మాట్లాడే పెద్దమనుషులు వుంటే చెప్పవలసిందని మనవి చేస్తున్నాను ఆంధ్రలో హిందూ రెలిజియస్ అండ్ ఛారిటబుల్ ఎండోమెంట్స్ ఆక్టు వుందని, తెలంగాణాలో హైద్రాబాదు ఎండోమెంటు రెగ్యులేషన్స్ వున్నాయని మనకు తెలుసు. ఆ రెండింటినీ క్రోడీకరిస్తూ మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ కు వర్తింపజేసే ఉద్దేశంతో యీ సమగ్రమైన బిల్లు తెస్తున్నామని ఇందులో చెప్పారు. అటువంటప్పుడు ఆంధ్ర ఆక్టులో వున్న మెరిట్స్ గాని తెలంగాణాలో వుండే మంచి విషయాలు గాని చేర్చి బాగా చేస్తున్నామని ఎక్కడా చెప్పలేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లా కమిషనుకు అప్పజెప్పామని, ఆ ఆంధ్రప్రదేశ్ లా కమిషను మన రాష్ట్రంలో వుండే యీ రెండు చట్టాలను దృష్టియందు వుంచుకొని, భారత దేశంలో యితర రాష్ట్రాలలో వుండే రెలిజియస్ ఎండోమెంటు ఆక్టులను సమగ్రంగా ఎగ్జామిన్ చేసి రికమెండేషను చేశారని, వాటన్నిటిని గుర్తించి యీ బిల్లు తయారు చేశామని అంటున్నారు

లాకమీషన్ సమర్పించినది చూడాలంటే చదివేపరిస్థితిలేకుండా, హైద్రాబాదు రెగ్యులేషన్సు లైబ్రరీలో ఒక్క కాపీ అయినా లేకుండా కొండను త్రవ్వి ఎలుకను పట్టినట్లు, ఏదో చేసామనే తప్ప, సమగ్రంగా చూడాలంటే చూడడానికే లేకుండా ఉన్నది, తెలంగాణా రెగ్యులేషన్సు కాని లా కమిషన్ రిపోర్టు కాని మాకు దొరుకలేదు. కనీసం ఈ బిల్లు ప్రవేశపెట్టేటపుడైనా లా మినిస్టర్ గారు గాని ముఖ్యమంత్రిగారు కాని కొన్ని వివరాలు అదనంగా చెబితే బాగుండేది,

దేవాదాయాలకు సంబంధించి ఎన్నిలక్షల ఎకరాలున్నాయనేది అయినా చెప్ప గలుగుతామా అంటే జాయింటు సెలక్టు కమిటీలోనికి పెడుతుంది కనుక అక్కడ తెలుసుకుందామని సమాధానం చెప్పలేదు, ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌కు సంబంధించి వివరాలు తెలియవు కాని 10,15 లక్షల ఎకరాల వరకు దేవాదాయ భూములుంటాయి అని నా అంచనా. ఈ 10, 15 లక్షల ఎకరాల భూములను మద్రాసు ఎన్‌డోమెంటు యాక్టు ప్రకారం కంట్రోలు చేయడం సాధ్యం కాకుండా పోయింది కాబట్టి దానికి సమగ్రమైన చట్టం చేయవలసి వచ్చిందని aims and objects లో చెప్పలేదు లా కమిషన్ చేసిన సిఫార్సులను ఆధారం చేసుకుని తెచ్చిన ఈ బిల్లు చాలా అసంతృప్తి కరంగాను అసమగ్రంగాను ఉన్నదని మొదట ఒక్కమాటలో చెప్పగలను. తెలంగాణాలో దేవాలయాలకు భూములున్నాయి. ఉదాహరణకు నల్గొండ జిల్లాలో సూర్యాపేట వద్ద అరవపల్లి దేవాలయం ఉంది 700 ఎకరాల భూమి ఉన్నది. ఆ భూమిని వ్యవసాయం చేసుకుంటున్న రైతులు రివెన్యూ చెల్లిస్తున్నారు, అక్కడ బావులు త్రవ్వుకుని ఇండ్లు కట్టుకుని ప్రత్యేకంగా పల్లెటూరు కట్టుకుని ఉంటున్నారు, దానికి మాల్‌గుజారీ చెల్లిస్తున్నారు, ఆ దేవాలయాల భూములను సాగు చేసే రైతులకు ఎట్టి హక్కులు ఈ బిల్లులో లేవు. టెనన్సీ యాక్టు చేసుకున్నాము, జాగీరు విధానం రద్దు చేసాము, నష్టపరిహారం పేరుతో 600 జాగీరులను రద్దు చేస్తూ చట్టాలు కావింప బడ్డాయి, భారతదేశంలోని 600 సంస్థానాలను రద్దు చేస్తూ చట్టాలు చేసాము, దేవాలయాలకు సంబంధించిన 10 లక్షల ఎకరాల భూములపై తరతరాలనుంచి సాగుచేస్తున్న రైతుల హక్కులు ఏమిట్రో ఇందులో ఎక్కడా చెప్పలేదు, ఆ భూములు చేస్తున్న రైతులకు శాశ్వతమైన కబ్జా, permanent occupancy rights ఉంటాయని కాని తొలగింపబడదని కాని ఎక్కడా లేదు పది సంవత్సరాలుగా మద్రాసు ఎన్‌డోమెంటు యాక్టు ప్రకారం ప్రతి సంవత్సరం వేలం వేసి ఎవరు ఎక్కువ పాటపాడితే వారికి భూమి అప్పగించ బడుతోంది, లేకపోతే బేదఖలు కావింపబడుతున్నారు. భారతదేశంలో జాగీరువిధానం రద్దుఅయి సంస్థానాలు రద్దుఅయి కవులుదారుల హక్కులనురక్షిస్తూ చట్టాలు చేయబడి నప్పటికి దేవాలయం భూములు చేస్తున్న రైతుల హక్కులు గుర్తించకపోవడం సహించరాని విషయం. వారి హక్కులను గుర్తించాలి, శాశ్వత కబ్జా హక్కు వారికి ఉండడం అవసరం దేవాలయాలకు సంబంధించిన భూములపై రెండు మూడింతలు రివెన్యూ ఇవ్వాలనవచ్చును. అట్లా కాకుండా ప్రతి సంవత్సరం మద్రాసు ఎన్‌డోమెంటు యాక్టు ప్రకారం హర్రాజు వేయడం, ఆ వేలంలో ఎక్కువ పాట పాడిన వానికి ఇవ్వడం, తక్కిన వారిని తొలగించడం అన్నేది సహించరాని విషయం. ఆ విధంగా చేస్తే చాలా అనర్థకాలు వస్తాయి ప్రతిఘటనలు వస్తాయి. నేను చెప్పిన అరవపల్లి ఉదాహరణనే తీసుకుందాము. అక్కడి రైతులు తరతరాలుగా వ్యవసాయం చేస్తున్నారు మద్రాసు యాక్టు ప్రకారం [illegible]నాలుగు సంవత్సరాలక్రితం తహశీల్దారు వెళ్లి వేలం వేస్తాడు. ఎవరూ,

రాలేదు. పరిసర గ్రామస్థులు ఎవరూ రాలేదు. తరతరాలనుంచి చేస్తున్నారు. వేలాం ఎవరి పేరున అయినా స్వాధీనం చేసుకోవడం కష్టమని ఎవరూ వేలాంలో పాడలేదు దానితో తహసిల్దారు మూడింతలు చెల్లించవలసిందని తీర్పు ఇచ్చాడు. గత ఆరు, ఏడు సంవత్సరాలుగా ఇవ్వలేదు హైకోర్టుకు వెళ్లారు. చట్టసమ్మతం కాదని హైకోర్టు తీర్పు ఇచ్చారు. అటువంటి ఉదాహరణలు ఎన్నో తీసుకు రాగలను. ఈ బిల్లు చట్టం కాగానే మద్రాసు యాక్టు ప్రకారం వేలాం వేసి పాడ వలసి ఉంటుంది. తరతరాలనుంచి చేస్తున్న వారిని బేదఖలుచేయడం కష్టసాధ్యం; ప్రతిఘటనలు వస్తాయి. రక్తపాతం జరుగుతోంది కనుక దేవాలయ భూము లకు సంబంధించి భూములకు శాశ్వత కౌలు హక్కుల గుర్తిస్తూ చట్టంలో చేయడం అవసరం. ఇది ఈ బిల్లులో ప్రధానమైన లోపమని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. హైదరాబాదు కవులుదారీ చట్టంలో కొన్ని విషయాలు మనం గుర్తించాము. ఆ భూములు చేసే వారికి tenancy rights ఇచ్చాము. ఇస్తూ జమీందారుకు భూస్వామికి మాల్ గుజారీ— four times the revenue అన్నాము అదే విధంగా దేవాలయ భూములను ఎంతో కాలంగా సాగుచేస్తూ possession లో ఉన్న వారు రివెన్యూతోబాటు రెండింతలో మూడింతలో మాల్ గుజారీ చెల్లించే విధంగా ఈ బిల్లులో ఏర్పాటు చేసి ఉన్నట్లయితే వారిని disturb చేయవలసిన అవసరం ఉండదు ప్రభుత్వానికి పన్ను చెల్లిస్తున్నారు పన్నుతోబాటు దేవాలయాలలో పూజా పునస్కారాలు సాగించడానికి రెండింతలు మాల్ గుజారీ అదనంగా చెల్లించాలని అంటే దానితో పూజా పునస్కారాలకు అర్చకులకు సరిపోతుంది. ఆ విధంగా లేకుండా మద్రాసు యాక్టు ప్రకారం ప్రతి సంవత్సరం వేలాం పెట్టి ఎవరు ఎక్కువ పాటపాడితే వారికి ఇవ్వడం, possession లో ఉన్న తక్కువ వారిని బేదఖలు చేయడం అసాధ్యమైన పని, సహించరాని విషయమని మనవి చేస్తున్నాను ఈ బిల్లు చట్టం కాగానే పెద్ద ఎన్‌డోమెంటు డిపార్టుమెంటు సృష్టించబడుతోంది. ఇంతవరకు కమిషనర్లు ఉండేవారు. ఈ బిల్లు పాస్ కాగానే జాయింటు కమిషనర్లు సృష్టించబడతారు ఇంకా డిప్యూటీ కమిషనర్లు- అసిస్టెంటు కమిషనర్లు పెద్ద యంత్రాంగం, పంచాయతీరాజ్ డిపార్టుమెంటుకు మాదిరి, సృష్టించబడుతుంది కొన్ని వేలు expected expenditure అని చెప్పారు. కమిషనర్లు, జాయింటు కమిషనర్లు, డిప్యూటీ కమిషనర్లు, అసిస్టెంటు కమిషనర్లు ఇంత పెద్ద డిపార్టుమెంటు సృష్టించి పోషించడం సాధ్యము యేపనికాదు ప్రభుత్వం తన ఖజానానుంచి ఇవ్వవలసివస్తుంది. దేవాలయ భూములపై వచ్చు ఆదాయ మంతా staff పైనే ఖర్చుచేయవలసి ఉంటుంది ప్రతి దేవాలయంలోను దేనికి ఎంత విధించాలనేది, మిగిలినవాటన్నింటిపై సర్వాధికారాలు యిస్తూ Board of Trustees ఉంటారని యిందులో ఉన్నది, డిప్యూటీ కమిషనర్లు సెషన్సు జడ్జి హోదాగలవారుగా ఉండాలని ఉన్నది అంటే అందరూ గెజెటెడ్ ఆఫీసర్లు, వారికి అయిదారు వందలు జీతాలు, T As, D As ఇంత పెద్ద యంత్రాంగాన్ని పోషించడానికి దేవాలయం ఆదాయాలు చాలవు, దానిని లోటుగా ప్రభుత్వం

ఆలోచించినదా లేదా అని అనుమానంగా ఉన్నది ఈ విధంగా దేవాలయాలను దేవాలయాలకు సంబంధించిన భూములను control చేయడం, నిర్వహించడం అసాధ్యమైన పని ఇంతమంది అధికారులను సృష్టించి జీతాలు, T.As. D.As, ఇస్తూ vehicles ఇస్తూంటే ఆదాయం అంతా వారిపైనే ఖర్చు అవుతుంది. ఇంత పెద్ద మెషినరీ సృష్టించడం అవసరం లేదని మనవిచేస్తున్నాను. రెండు లక్షల కంటె ఎక్కువ ఆదాయం వుండే ప్రతి దేవాలయం కార్యకలాపాలు సాగించడానికి Board of Trustees ఉండాలని అన్నారు. వారిని కమిషనర్ నామినేట్ చేస్తారు. అయిదుగురు మొదలు తొమ్మిదిమంది వరకు ఉండవచ్చును. వారిలో ఒకరు Chairman వారి allowances మొదలైనవి ఏమి ఉంటాయో రూల్సు చేసినప్పుడు చేస్తారు అనుకుంటాను. తిరుపతి, భద్రాద్రివంటి లక్షలు ఆదాయం వచ్చే చోట ట్రస్టీకమిటీ అవసరం కావచ్చును కాని ప్రతిదేవాలయానికి ట్రస్ట్రీ కమిటీ అనవసరం.

దానికి అనవసరంగా అనేక ఖర్చులు ఎక్కువవుతాయి ట్రస్టీ కమిటీలు ఆ విధముగాఉంటే తమప్రయాణపుఖర్చులు వగైరాలు దేవాలయఆదాయంనుంచి ఖర్చుపెట్టాలికనుక ట్రస్టీకమిటీలో ఉండేవారు దేవాలయాదాయాన్ని పెంచడానికి ఆలోచిస్తారు దానికోసం దేవాలయం భూములమీద ఏ విధముగా ఎక్కువ ఆదాయము సంపాదించాలని పోటీలుపెట్టి వేలంలో ఎక్కువ డబ్బు వచ్చేవిధముగా కృషి చేస్తారు. అందుచేత పెద్ద దేవాలయాలకు ట్రస్టీ కమిటీలు ఉండవలసిందే కాని తాలూకాలో 30-40 దేవాలయాలు చిన్నచిన్నవి ఉంటాయి అలాంటి ప్రతి దేవాలయానికి ట్రస్టీకమిటీ పెట్టడం అనవసరం. తాలూకా లెవెలులో బ్లాకు లెవెలులో ఒక కమిటీ ఉంటే సరిపోతుందని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. రెండు లక్షల ఆదాయముకంటె తక్కువ వచ్చే దేవాలయం ఉంటే దానికి ట్రస్టీ కమిటీ ఉండాలని దానికి ముగ్గురు మొదలు అయిదుగురువరకు నామినేటు చేస్తారని ఉంది. ఎవరు నామినేటు చేస్తారు ? కమిషనరు, డిప్యూటీ కమిషనరు, అసిస్టెంటు కమిషనరు నామినేటు చేస్తారు. అయితే నామినేషనువల్ల ఎవరు వేస్తారు ? పదివేల దేవాలయాలలో అయిదారు వేలమంది ట్రస్టీ కమిటీ మెంబర్లు వస్తారు. ఇది ఒక సైన్యం. ఇదివరకు దైవభక్తి లేనివారుకూడా ముద్ర వేసి ట్రస్టీకమిటీలో సభ్యులుగా దైవ భక్తులు కాబోతున్నారు. అన్నివేల కమిటీలు పెట్టి ముగ్గురు మొదలు తొమ్మిదిమంది వరకు నామినేటు చేయడం మోయరాని భారం అవుతుంది. అది అనవసరం. ప్రభుత్వం లోతుగా ఆలోచించాలి ఎన్ని దేవాలయాలున్నాయో సమగ్రంగా information యివ్వలేదు అయినప్పటికీ ప్రతి దేవాలయానికి ట్రస్టీకమిటీ ఉండడం అనవసరమని మనవి చేస్తున్నాను. Appointment of auditors. ఆడిటర్సును ఏర్పాటు చేస్తున్నారు సంతోషం. [illegible] పంచాయతీరాజ్య వ్యవహారాలు చూస్తే ప్రతి సంవత్సరం ఆడిట్లు [illegible]లేదు. ఆడిట్లు చేయడం అవసరమే. దానికి తగిన staff ఉండాలికదా. [illegible] ఉంది. పంచాయతీరాజ్‌లో కొన్ని లక్షల కోట్ల రూపాయలు

ఖర్చు పెడుతున్నాం. గత ఆరేడు సంవత్సరాలుగా జిల్లా పరిషత్తు లెక్కలను ఆడిటు చేయడానికి staff లేదు గత నాలుగైదు సంవత్సరాలుగా ఏ ఒక్క జిల్లా పరిషత్తు ఖర్చుపెట్టిన డబ్బుకి సంబంధించిన లెక్కలను ఆడిటు చేసిన ఉదాహరణ లేదు దేవాలయానికి సంబంధించిన ఆస్తులు కొన్ని ఉన్నాయి. ప్రత్యేకంగా ఆడిటు చేయడానికి staff పెడతాం అంటున్నారు ఇదంతా ఒక పవిత్ర ఆశయముగా ఉంది కాని మోయరాని పన్నుభారం పెరిగిన తరువాత ఆడిటు చేయక పోతే విమర్శ వస్తుంది ఎండోమెంటు బోర్డులో ఆడిటు స్టాఫ్‌ను ముగ్గురినో నలుగురినో అయిదుగురినో పెట్టి రాష్ట్రంలో దేవాలయాల అక్కౌంట్సును తనిఖీ చేస్తే సరిపోతుంది. పెద్ద ఆడిటు స్టాఫ్‌ను పెట్టబోతున్నామని ఆశయముగా ప్రకటించుకోవడం ఆచరణకు వచ్చే విషయం కాదని చెబుతున్నాను ఈ బిల్లులో లోపాలున్నాయి ఇప్పుడున్నట్లు పాసయితేమాత్రం పెద్దఎత్తున బేదఖలు అయ్యే ప్రమాదం ఉంది. బేదఖలు చేయడం మామూలువిషయం కాదు. ఆరవపల్లిలో ఆరేడు సంవత్సరాలక్రితం మదరాసు ఎండోమెంటు ఆక్టుప్రకారం వేలం వేయడం డబ్బు వసూలు చేయడానికి armed guard వెళ్ళవలసివచ్చింది. వెళ్ళినప్పటికీ నిరాకరించారు ఈ చట్టం అమలులో పెట్టే విధముగా సాధక బాధకాలను దీర్ఘంగా ఆలోచించి, ఇనాము బిల్లులో చేస్తున్న రైతుల permanent occupancy right గుర్తించి టెనెన్సీ ఆక్టులో ఉన్నట్లుగా మాల్గుజారీకి రెండింతలు మూడింతలు మునాఫా నిర్ణయిస్తే అప్పుడు చాలా చిక్కులు తప్పుతవని మనవిచేస్తూ టెనెన్సీ రైట్సు గుర్తిస్తూ పొందుపరచడం చాల అవసరమని మనవిచేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ జి. గంగారెడ్డి (మధోల్):—అధ్యక్షా, హిందూ దేవాదాయ ధర్మాదాయ బిల్లు తెలుగు కాపీలు యివ్వనందువల్ల మాకు ఏమీ అర్థం కాలేదు, మేము అడిగితే పోయేవరకు యిస్తామన్నారు. రథం పోయినతరువాత పగ్గాలు పట్టుకూ లాగినట్టుంటుంది ఇకముందుమంచి అయినా సకాలంలో బిల్లుయొక్క తెలుగు కాపీలుకూడా యిప్పించే ప్రయత్నం చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. మిత్రులు మాట్లాడిన దానిలో కొన్నిటిని విని వాటి ఊహా చొప్పున కొన్ని మాటలు చెప్పదలచుకున్నాను నిన్న శ్రీ రామగోపాలరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ దేవాదాయమును బడిక్రింద విద్యకొరకు ఖర్చు పెట్టకూడదన్నారు. కాని వెంటనే వారు మాట్లాడినది ఏమిటి? శాస్త్రములు, ధర్మములు, నీతి గురించి ప్రబోధము చేయాలన్నారు. విద్య లేనిదే ఎట్లా వస్తుందో అర్థంకాదు. దేవాలయముల ఆదాయమును చదువుకొరకు ఉపయోగం చేస్తే దానివల్ల ధర్మము, నీతి మార్గము ఉపనిషత్తులు అర్థం అవుతాయి. అందుచేత విద్యకొరకు ఖర్చు పెట్టడానికి అభ్యంతరం ఉండకూడదు

శ్రీ ఎం. రామగోపాలరెడ్డి:— నేను అన్నది హరిజనుల విద్యకోసం ఖర్చు పెట్టాలని అన్నాను.

శ్రీ జి గంగారెడ్డి —నిన్నటి డిబేటు చూస్తే అర్థం అవుతుంది. హిందూ దేవాదాయం అన్నారు. దానికి శ్రీ వందేమాతరం రామచంద్రరావుగారు

సింధునుంచి హిందు వచ్చిందని చరిత్ర చెప్పారు, హిందూ అనే పదం లేకపోయి నప్పటికి ముస్లిం వాక్ఫ్ బోర్డు ఉండడంవల్ల దీనికి ఆ నామకార్థం వచ్చింది. అందుచేత మందిరాల ఆదాయమును సద్వినియోగం చేయడానికి ఒక చట్టం తెచ్చినది, ధర్మాదాయమన్నారు. తెలంగాణాలో గోసంరక్షణకోసం మార్కెట్టులో డబ్బు వసూలు చేస్తున్నారు ఆ డబ్బు వికలాంగులైన పశువులను సాదడానికి ఉపయోగించే నిమిత్తం కమిటీలున్నవి మా నియోజకవర్గంలో గో సంరక్షణకోసం 300 ఎకరాల భూమి యిచ్చినారు. అదంతా ఒక సంస్థ నడుపుతున్నది. అటువంటివాటికికూడా ఈ బిల్లు వర్తించేటట్లు చేస్తే బాగుంటుంది. మందిరాలలో గొప్ప పూజలు జరుగుతున్నాయి. శైవమతం, వైష్ణవ మతం, జైన మతం, బౌద్ధ మతాలకు చెందిన మందిరాలలో యుగ పురుషుల పుట్టిన దినం, పెళ్ళి చేసిన దినం మొదలైన దినాలు చేస్తున్నారు, కాని ఏ దృష్టితో దేవాలయాలను స్థాపించారో ఆ సూక్తులను, ధర్మ సూత్రాలకు ఎక్కువ ప్రచారం యివ్వడంలేదు. దేవాలయాలలో ధర్మ దర్శనం చేసుకున్నంత మాత్రాన దైవ శక్తి ఎట్లా ఉంటుందో అర్థం కాదు

అక్కడక్కడ మనము చూస్తున్నాము-పూజలు అనేవి వున్నాయి పల్లెటూళ్లలో చూచినట్లయితే కలరావస్తే ఏదోశక్తి తగిలిందని బైండ్లవాళ్ళ పేత పూజలు చేయిస్తారు ఈ బైండ్లవారికి ఇనాము భూములు వున్నాయి అటువంటివారిని అటువంటి పూజలు చేయడానికి ప్రోత్సహిస్తే దేశము ఏపాలు అవుతుందో నాకు అర్థము కావడములేదు ఎందుకంటే కలరా రోగము అని తెలిసినా, గ్రామాల్లో కలరావస్తే శక్తి, మహాకాళి తగిలిందని, పండుగ చేయాలనే అభిప్రాయముతో మేకలు, గొర్రెలు కోసి కల్లుదుత్తలు తీసుకవచ్చి పూజలు చేస్తారు ఇది చట్ట విరుద్ధమని దీనిలో చేరిస్తే బాగుండేది నిర్మల్ తాలూకాలో అడేలు అనే గ్రామమువుంది. ఆ గ్రామములో ఆశ్వీజ శు॥ దశమినాడు పూజలు జరుగుతాయి. అక్కడ ప్రతి బేస్తవారం, ఆదివారము నూర్ల గొర్రెలు తెగుతుంటాయి. గొర్రెను కోసేవాడు పావలా పైసలు యివ్వాలి ఆ ఊరులో పటేలు గాని పట్వారీగాని ఆ డబ్బును తీసుకుంటారు. మరి అక్కడ నీటి సౌకర్యాలు లేవు—ఒక్క బావిలేదు, కోనేరులేదు. ఇటువంటి హింసాకాండ జరుగుతుంది. మనము మద్యపాన నిషేధము పెట్టుకొని దేవుడిముందు జరిపే యీ హింస బంద్ అవడానికి మార్గము చూడాలని మనవిచేస్తున్నాను పూజారులకు ఉంచబడిన ఇనాము భూములను అక్కడక్కడ కౌలుదారులు చేసుకుంటూ వచ్చారు—కౌలుదారులకు హక్కు అనేది వుంది. అసలు యజమానికి హక్కు లేనప్పుడు కౌలుదారుకు ఏమి హక్కు వుంటుందో నాకు అర్థము కావడములేదు. ఎవరైతే పూజారి పూజలు చేయడో ఆయనను అక్కడనుండి తొలగించాలి. మొత్తము భారత దేశములో రెండు సరస్వతి మందిరాలు వున్నాయి. కాశ్మీరులో ఒకటి, నా నియోజకవర్గములో—హైదరాబాదు state లో బాసరలో ఒకటి. సరస్వతీ దేవిని విద్యాదేవత అనుకుంటున్నాము. కల్హారి చంద్రమౌళిగారు

అక్కడికి వచ్చినప్పుడు యీ దేవాలయానికి రెండువేల రూపాయిలు కోనేరు శుద్ధిచేయడానికి యిస్తామని చెప్పారు. కాని యీనాటికి జరుగలేదు. మాసమాసము ఆ మందిరానికి వచ్చేవారి దగ్గరనుండి పూజారులు తమ ఉదర పోషణకై తీసుకుంటారుగాని ఆ డబ్బు దేవాలయానికి అప్పగించరు. ఆ దేవాలయానికి తహసిల్దారుగారు president. ఆయనకు ఎన్నో పనులుంటగా, యీ దేవాలయమును ఏమి బాగుచేస్తారో అర్థము కావడములేదు. ఈ దేవాలయమునకు హరిజనులనుకూడా members గా వేశారు. వారికి ఏ మంత్రిగారో వచ్చినప్పుడుతప్ప ప్రవేశముండదు శ్రీమంతులకు మాత్రమే దేవుడి దర్శనము దొరుకుతుంది. బీదలకులేదు. దేవుడి దర్శనముకుకూడా డబ్బులు కావాలి. ఈనాడు ముస్లిములున్నారు. వారి మశీదులో సాధారణ మనిషి, గొప్పమనిషి అందరు సమానంగా కూర్చోవలసి వుంటుంది. అందుచేత వారి మతముపైన భక్తి దినదినము అభివృద్ధి చెందుతుంది. హిందూ దేవాలయములో తరతరాల మంచి హెచ్చుతచ్చు అనే భేదము వుంది. పెద్ద ఉద్యోగములో వుండేవారిని, మీరు హెచ్చు కాబట్టి దేవుడిని ముట్టుకొని పుష్పములు, గంధము, అక్షింతలు వేయండి అంటారు. బట్టలు మైలగా వుంటే దూరముండుమని చెబుతారు. దేవాలయములో వుండే ధర్మము పాత కాలములో బోధించిన బోధకు అనుకూలంగా లేదు. నడమ మారిపోయినట్టు వుంది Staff ను పెంచినప్పుడు, దేవాలయాలు ఎందుకు స్థాపించబడ్డాయో, శివమతము అభివృద్ధి చేయాలంటే ఏమి చేయాలో, ఆ సూత్రాలను పరించి గ్రంథాలను చదివి ధర్మము, నీతిని బోధిస్తూ ఆ సూత్రాలకనుగుణంగా వుండేట్లు చేయాలని చెబుతూ సెలవు తీసుకొంటాను.

శ్రీ కె మారారెడ్డి:—అధ్యక్షమహాశయా: ఈనాడు ప్రభుత్వము ఆంధ్ర తెలంగాణాలోని Endowments and Religious Institutions రెంటికి అన్వయించే సమగ్రమైన బిల్లును తీసుకురాదలచినది—ముఖ్యంగా మనరాష్ట్రములో కొన్ని కోట్లరూపాయల విలువగల ఆస్తులు వగైరా యీ దేవాలయములతో వున్నవి. వాటిని protect చేయడానికి మతప్రచారము సక్రమంగా సాగడానికి తగువైన చర్యలు తీసుకోవడానికి యీ బిల్లు ఉద్దేశించబడింది. కాని యిందులో మనము అనవసరంగా యితర సిబ్బందిని పెడుతూ ప్రతి చిన్నవిషయములో interfere అవుతున్నాము. ఈ institutions కు కొంతవరకు హానికలుగ జేస్తున్నామని నా అభిప్రాయము. దానిగురించి నేను Hindu Religious Endowments Commission యొక్క report నుంచి కొంతభాగము చదువుతాను— In the days of British regime, the House of Commons demanded the Government of India to observe a strict policy of non-intervention in religious matters. This policy was accordingly adopted in India from that year. The Board of Revenue was advised to withdraw as far as possible." కాబట్టి ఎంతవరకు ఈ Institutionsలో ప్రభుత్వం జోక్యం కలుగజేసుకో వాలనేదే ప్రశ్న. వాటిఆస్తులు దుర్వినియోగము అవుతుంటే ప్రభుత్వము జోక్యం కలుగజేసుకోవాలి తప్ప అంతకు మించి జోక్యము అవసరములేదని నా అభిప్రాయము

"Official supervision of religious institutions will, I am sure, be harmful to the growth of religious spirit. Perhaps it might kill it in the long run What is wanted is voluntary organizations of men who have faith in religion which would stimulate and activate the religious institutions" కాబట్టి ప్రతి Institution లో మనకు కావలసిన political trustees ను వేయడమువల్ల వాటి Spiritను చంపుతున్నారని నా అభిప్రాయము గవర్నమెంటు యీ Trustees ను appoint చేసేప్పుడుగాని, దేవస్థానము అభివృద్ధిని ఆలోచించేప్పుడు గాని ముఖ్యంగా religions spirit తో ఆలోచించాలని నా అభిప్రాయము. దిగ్విజయ నాధుడు అని వున్నారు.

"With regard to the machinery for the proper administration of religious institutions, I have already made clear to you that I am strongly against direct interference on the part of the secular Government or any other political party in power in the management and normal development of religious institutions in all varieties of religious customs and practices which are based on long standing traditions and the spiritual wisdom of saints There may be occasional lapses from lofty moral and spiritual idealism in particular institutions at particular times due to unworthiness of particular persons in charge of the affairs, . " కాబట్టి అలా వుంటే తప్పకుండా నోటీసులోకి తీసుకోవాలి.

They should protect the institutions But the pressure of public opinion should see their passing to worthier hands in the normal way We should see that worthier persons take the posts and not unworthy persons because of certain political reasons and other things

With regard to protection of charitable institutions, we should give certain protectionary rights to the tenants మన రాష్ట్రంలో ముఖ్యమైన దేవాలయములున్నవి వాటి క్రింద చాలా భూము లున్నవి అవన్నీ పెద్ద పెద్ద భూస్వాముల చేతులలో వుండి, వారే అనుభవిస్తు న్నారు. వాటిని రాబట్టుటకు ప్రభుత్వం యేమి చర్య తీసుకుంటున్నదో బోధ పడదు. దేవస్థానముల properties అన్నివాటికేవచ్చునట్లు చర్య తీసుకోవాలి. we should give certain protections to the tenants permanent lease యివ్వక పోతే రక్తపాతం అవుతుందని చెప్పారు. అలా యిస్తే temples except అవు తాయని అని నాకు భయంగా వుంది. I will read a page from this report: " The present Tenancy Bill seeks to fix the rent at 25% of the gross yield If the Bill is passed, the temple would be getting 1/4 of the previous prevailing rents which would only be sufficient to pay the land tax and water rate Under the proposed enactment not even the most fertile land will get more than 5 bags paddy per acre as its rent. If the yield is 20 bags. . it has been calculated that any substantial reduction in the income of the religious institutions will lead to the closure of almost 95% of these institutions; that is about 10,000 institutions in the whole of Andhra Pradesh.

If we must take lenience towards tenants religions institution చాలా వరకు మూతపడతాయని భయంగావుంది. ప్రభుత్వం ప్రత్యేకమైన చర్య తీసుకుని యీ properties అన్ని reside చేస్తే కొంతవరకు rights protection యివ్వవచ్చును

In order to provide reasonable protection to the ryots, the lease should continue for a minimum period of 5 years No proprietory or protected tenancy or other rights should accrue to the tenants of the lands of the religious and charitable institutions concerned. The lands should be leased out on the system of "sealed tenders" so as to prevent reckless bidding కొంత మంది చెప్పారు. auction వేస్తున్నారు. అని They can as well have Sealed tenders సంస్థలకు ఆదాయం వస్తుంది. దానిని ఆలోచించవలసినదనిగా అభిప్రాయం.

Institution డబ్బు దీనికి ఖర్చు పెట్టవచ్చునా అని చాలా మంది మాట్లాడుతున్నారు. ఈ institutions డబ్బు దేనికైనా ఖర్చు పెట్టవచ్చును. అభ్యంతరం లేదు. ఎక్కడ ఖర్చు పెట్టినా దానిని సవ్యంగా ఖర్చుపెడితే బాగుంటుంది.

There should be a centre where religious preachings should be going on. విశ్వవిద్యాలయాలు పెట్టారు, తప్పలేదు. కాని ఆ institution తో కొంతవరకు మతప్రచారం జరుగకపోతే పెద్దదెబ్బ వస్తుందేమోనని భయంగా వుంది. ఇందులో suggession యిచ్చారు. Ca e should be taken that in the educational institutions conducted and financed wholly or subsidised by the temple authorities, a religious and spiritual outlook and bias are maintained in curriculum and by means of adequate scholarships, fellowships, literary societies etc tenable by students in those or outside the institutions and devoted to the furtherance of Hindu ideals of life and religion. దేవస్థానముల డబ్బు విద్యకు ఖర్చుపెట్టవలసినదే Again that should be a source of inspiration for our Hindu religion. అంతవరకు precaution తీసుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను. With regard to surplus funds of the temples as per the Act . they have to contribute such surplus to the Andhra Pradesh Chairtable and Religious Institutions and endowments created under Section 77. Surplusగా వున్న దేవాలయముల పైకం చిన్న దేవాలయములకు ఖర్చుపెడితే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయం. రాజంపేట తాలూకాలో అచ్యుతరాయ దేవాలయమున్నది చాలా పురాతనమైనది, ప్రఖ్యాతమైనది. నేనుకూడా ఆ దేవాలయ trustee లలో ఒకణ్ణి. maintain చేయగలరా అనే భయంవుంది. దీపారాధనకు, అర్చనలకు డబ్బు యివ్వవలసిన అవసరం కల్గుతున్నది. ఇటువంటి దేవాలయములను ప్రభుత్వం వారు చూడక, మంచి ఆదాయంగల దేవాలయములమీదనే కన్ను వేస్తున్నారు. అచ్యుతరాయ దేవాలయమునకు శివరాత్రికి కొన్ని వేలమందివస్తారు. ఒకసారి కొబ్బరికాయలుకొట్టుటకు టిక్కెట్లు పెట్టినాం. ఎవరూ టిక్కెట్లు తీసుకోలేదు

పరికదా 1,000 టెంకాయలు ఒక్కసారి మెట్లమీద కొట్టేశారు. దేవుడు గుడిలోనే కాదు బయటకూడా వున్నాడని చెప్పారు ప్రజలుకూడా యీ మాదిరిగా దేవాలయములకు సహకారం యివ్వడంలేదు. ప్రభుత్వం యిటువంటి దేవాలయములను maintain చేయాలని కోరుతున్నాను Surplus funds ఎలా చేయాలంటే— It is very necessary that temples with surplus should come to the succour of temples with poor or scanty resources especially of the same sampradya or denomination. ఈ విధంగా మన రాష్ట్రములోని అధిక ఆదాయంకల దేవాలయములు ఆదాయాన్ని సాంప్రదాయ ప్రకారం institution కు సహాయంచేస్తే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయం.

4) Another suggestion that has been made is that the surplus should be utilised for the promotion of temple architecture or arts like sculpture, sacred music etc. Another suggestion has been made that the surplus may be utilised for the publication of religious literature and making it available to the public at cheap rates

మన రాష్ట్రములో దేవాలయములకు కోట్ల ఆస్థి వుంది ఇదంతా కూడా they are all misplaced now. బాధ్యతంతా Complete trustees మీద వదిలినట్లయిన అది సవ్యంగా దేవాలయములకు చేరదని నా అభిప్రాయం ప్రభుత్వం యీ Act ను pass చేస్తూ, దీనిలో incorporate చేస్తూ ప్రతి జిల్లాకు ఒక special officer ను appoint చేయాలి Let them take the responsibility of a'igning all the properties that are being misused or mismanaged at the hands of different people in our state అట్లా చేయకపోతే మన రాష్ట్రములోని స్థిరాస్థి స్వాధీనంకాదని నా అభిప్రాయం. మండూరు గ్రామములో ఎల్లమ్మ దేవాలయం భూములున్నా మోతుబరి రైతుల ఆధీనంలో వున్నవి అవి ప్రభుత్వం వారు స్వాధీనం చేసుకోవాలని అన్న కూడా సదాలక్ష్మి గారికి పంపించాను. Assurance యిచ్చారు. ఇంతవరకు అటువంటిదేమీ కన్పించటంలేదు ఇప్పటికైనా ఆలస్యం చేయకుండా special officer ను appoint చేస్తూ యీ properties అన్ని లెక్కలు తీసి, యివ్వనివారి మీద allegations పెట్టాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం కొన్ని దేవాలయలకు నిత్య నైవేద్యంపేర కూడ యివ్వాలి. ఈ బిల్లులో అదియె కుడా కన్పించటంలేను. బీదదేవాలయాలకు ప్రభుత్వం సహాయం చేయాలని, చట్టప్రకారం దేవాలయాలా సక్రమంగా నడిచేట్లు చెయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ, యీ అవకాశం యిచ్చినందులకు కొంతజ్ఞాత తెలుపుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:—అధ్యక్షా, యిప్పుడు ఒక క్రొత్తరకమైన practice చేస్తు నా యింతవరకు ప్రభుత్వానికి ఆదాయం రావడానికి పన్నులు శాసనాల్లో లేకపోతే పరిపాలన సక్రమంగా జరగడానికి చట్టాలు చేసేవాళ్ళం, కాని యిప్పుడు హిందూ దేవాదాయ ధర్మాదాయ బిల్లు అని చెప్పి ఒక శాస్త్రి మనకు వస్తున్నాము. ఎక్కడో పరలోకంలో పుణ్యం వస్తుందని ఆశించి దానాలు

చేసి దానిమీద ఈ నాడు జరిగేటటువంటి పెత్తనాన్ని గురించి ఆలోచిస్తున్నాం. పరిపాలనా నిర్వహణ గురించి ఆలోచిస్తున్నాం యిప్పుడు మన తిరుపతి వెంకటేశ్వర స్వామి గార్కి ప్రతి సంవత్సరం ఒక కోటి రూపాయిలకు పైగా ఆదాయం వస్తోంది. ఆదేవిధంగా నెలకు 100 రూపాయలు కూడా రానటువంటి దేవుళ్ళు వున్నారు అందరి ఆస్తులను సక్రమంగా పరిపాలన చేయాలని, ఆడబ్బును దుర్వినియోగం కాకుండా చూడాలని ఈ యొక్క ఉద్దేశం అందుకోరకే సర్ సి.పి రామస్వామి అయ్యరుగారు అధ్యతన ఒక committee భారతదేశం అంతా పర్యటనచేసి చాలా సూచనలు చేశారు కాని శాసనసభలో అనేక పర్యాయాలు ఈ విషయం గురించి తీసుకొచ్చారు కేంద్ర ప్రభుత్వం మొత్తం భారతదేశానికి అంతకు ఒక integrated Bill తేవాలని ఆలోచిస్తుందని మంత్రులు అన్నారు కాని యింతవరకు ఆ బిల్లు ఆలస్యంఅవుతూ వచ్చింది. ఈ చట్టాన్ని 65 లో తీసుకువచ్చారు 66 సంవత్సరాంతం select committee పరిశీలనలో వుంటుంది కనీసం 68 నాటికైనా యిదివస్తుందా అని నాకు సందేహంగావున్నది. కనుక యిది కనీసం 68 లో అయినా చట్టం అయ్యేటట్టుగా మంత్రిగారిని చూడమని కోరుతున్నాను ఎందువల్ల అంటే యిదివరకు చట్టం సక్రమంగా లేదని పరిపాలన బాగాలేదని మనందరకు తెలుసు కొన్నిచోట్ల area committee లు సరిగ్గా function కావడంలేదు. కొన్నిచోట్ల వారి యిష్టము వచ్చిన tru tees ను నియమించడం జరుగుతోంది. అది సరియైంది కాదని అనేక సందర్భాలలో చెప్పాం అందువల్ల కనీసం ప్రభుత్వంచేసిన వాగ్దానం ప్రకారం ఈ శాసనసభలోనే దీన్ని act చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారని నేను కోరుతున్నాను. ఇదివరకు చట్టంప్రకారం area committees వారు trustees ను నియమించేవారు. దానిపైన అప్పీళ్ళు వుండేవి. కాని ఇప్పుడు ఈ క్రొత్త act ప్రకారంఆయాదేశాలలో Joint Commissioners, Deputy Commissioners ఆ దేవస్థానాల యొక్క ఆస్తులనుబట్టి trutees ను నియమిస్తారని చెప్పారు. అందులో Commissioner ఒక party అతనుదావా వేయవచ్చుని చెప్పారు కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఆదాయం వస్తున్నటువంటి దీన్ని ఒక Commissioner చేతులలో పెట్టడం సరిఅయినదా అనినేను ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. ఇదివరకు ఎప్పుడులేనటువంటిది ఒకేవ్యక్తిని దేవాలయాల అన్నిటిని పరిపాలించడానికి ఒక Demi God ను సృష్టిస్తున్నారని దీనివల్ల బోధపడుతోంది. అతనికి అనవసర అధికారాలు యివ్వడం సరిఅయిందికాదు. దాన్ని మార్చుకోవలసిన అవసరం వుంది. లేకపోతే ఆ demi God లేక super God దేవుళ్ళ అందరిని ఏమిచేస్తాడని నాకు సందేహంగా వుంది. అందువల్ల Commissioner కు యిచ్చే powers ను చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలని దాన్ని కుదించవలసిన అవసరం వుంది. దానికి ఒక బోర్డును వేయడానికి నాకు అభ్యంతరంలేదు. బోర్డును వేయడంవల్ల సక్రమంగా నిర్ణయాలు జరగడానికి అవకాశంవుంది. బోర్డుల బోర్డులు ఎలావుండాలని ఆలోచించవలసి వుంది. దానికి అవసరం వస్తే శాసనసభనుంచి కొంతమంది అభ్యర్థులను ఎన్నుకొనేటటువంటి అవకాశం కల్పిం

జేయాలి పోతే ఈ పరిపాలనా నిర్వహణకు ప్రజలతో సంబంధం ఉన్నట్లు కనిపించడంలేదు ఒకప్రక్కన మనం పంచాయతీరాజ్ పెట్టుకొన్నాం గ్రామాల్లో పరిపాలనసాగాలి 3 సైర్లుఅని 2 సైర్లుఅని పెట్టుకొన్నాం. కాని 3 tier పరిపాలనకు దేవాలయాల ఆస్తుల పరిపాలనకు సంబంధించి పొంతన ఎక్కడాలేదు. ఈ దేవాలయాలకు పంచాయితీలకు సంబంధం ఎందుకు కూర్చకూడదో నాకు అర్థంకావడంలేదు ప్రజల దగ్గరనుంచి అనేక రూపాల్లో పన్నులువేసి వసూలుచేసి పరిపాలించే ఈ పంచాయితీలకు ఈ దేవస్థానాలపైన సక్రమంగా పరిపాలన చేయడానికి వారికి అవకాశం ఎందుకువుండకూడదని నేను అడుగుతున్నాను, దీన్ని సమన్వయపరిస్తే super gods కు వుండే కొన్ని powers తగ్గడానికి అవకాశం వుందని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను దాని విషయంకూడా ఈ బిల్లులో ప్రత్యేకించి ఆలోచించమని కోరుతున్నాను. ఇంకో విషయంకూడా వుంది అధ్యక్షా ! ఈ దేవస్థానాల ఆస్తులు చాలా దుర్వినియోగం అవుతున్నాయి. కొన్ని దేవాలయాలు అంటె Schemes లేకుండానే వుండిపోతున్నాయి ఎంత పెద్ద ఆస్తులు అయినప్పటికి వారికి పలుకుబడివుంటే వాటిని Schemes క్రిందకు తీసుకురావటంఅంటూ జరగడంలేదు, అలాకాకుండా hereditary trustees వంశ పారంపర్య హక్కు అనేపేరుతో ఆ ఆస్తిని స్వంత ఆస్తిగా అనుభవించడానికి వీలు లేదని స్పష్టంగా ఒక Act చేయకపోతే ఈ దేవాలయాల ఆస్తులను రక్షించలేం కొంతమంది ఈ దేవుడు తమకుల దేవుడనో, స్వంత దేవుడనో పెద్ద పెద్ద ఆస్తులు వున్నటువంటి దేవాలయాలను ఈ scheme క్రిందకు తీసుకురానటువంటి ఘటనలు అనేకం వున్నాయి. అటువంటి నిషేధాలు ఏమి వుండకూడదని అన్నింటికికూడా trustees ను నియమించాలని, వాటినికూడా పంచాయితీ పరిపాలనకు సంబంధించి వుంచాలని ఆ trustees అనేవి వేరే వుండకూడదని నా అభిప్రాయం, పంచాయితీలలో పంచాయితీ సమితులలో ఆయాప్రాంతాలయొక్క పరిస్థితులనుబట్టి దేవాలయాల trustees పనిచేస్తే చాలా ఉపయోగంగా వుంటుందని దీనివల్ల ఆర్థికంగా మనకు సౌలభ్యం యేర్పడుతుందని, కొంతకాకపోతే కొంతఅయినా దేవాలయాలకు ప్రజాస్వామ్యం ఆ సేరూపం యిచ్చినవారం అవుతాం అని నా అభిప్రాయం. అందువల్ల యిటువంటి మార్పు ఈ చట్టంలోనే చేస్తేనే ఈ ప్రజా స్వామ్యంలో ఈ ప్రజలకు సంబంధించినంతవరకూ ఈ పరిపాలనా సంబంధం ఏర్పడడానికి అవకాశం వుంటుంది లేకపోతే super gods క్రింద యివన్నీకూడా వుండిపోతాయని అది యేమాత్రం సరిఅయిందికాదని నా అభిప్రాయం. ఇక పోతే దేవాలయాల ఆస్తులను విద్యా విధానానికి ఖర్చు పెడుతున్నారు. అది బాగానేవుంది. ఇంకాఎక్కువ ఖర్చుపెట్టాలి ఆ ఖర్చుపెట్టేప్పుడు నేను ఒక విషయాన్ని మంత్రిగారిదృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను ఈ మధ్యన committee meeting తో తిరుపతి వెళ్ళడం జరిగింది. కాని అక్కడ చూస్తే కార్లమీద వెళ్ళేవారికి దేవుడు త్వరగా ప్రత్యక్షం అవుతాడు. బస్సులుమీద వెళ్ళేవారికి కూడా దేవుడు ప్రత్యక్షం అవుతాడు. కాని కాలినడకన వెళ్ళేవారికి మాత్రం ఏసౌకర్యాలు లేవు అక్కడక్కడ మధ్యలో చల్లని మంచినీళ్ళు కాలి నడకన వచ్చే వారికి యివ్వడానికి

ప్రభుత్వం ఎందుకు చేయకూడదని నేను అడుగుతున్నాను; అలాచేస్తే వాళ్ళకు ఎంతో సదుపాయం చేసిన వాళ్ళం అవుతాం. అలాగే ఎండకు ఎండి వానకు తడిచే కాలినడకన నడిచేవారికి ప్రతి 2 మైళ్ళకు, 3 మైళ్ళకు shelters కడితే వాళ్ళకు ఎక్కువ ఉపయోగంగా వుంటుంది. ఎక్కడో ఏ ఢిల్లీలోనో, రాష్ట్రం యితర ప్రాంతాలలోను ఖర్చు పెట్టడానికి నాకు ఏమి అభ్యంతరంలేదు, కాని దేవుని దర్శనానికి వచ్చిన యాత్రికులకు ముందు సౌకర్యాలు చేయాలని నేను కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా పట్టణాలలో mutts వున్నాయి. వాటిపైన ఎటువంటి పరిపాలన ఎవరి పరిపాలన వుంది. ఈ mutts లో అనేకమంది చిన్న చిన్న యిల్లు కట్టుకున్నటు వంటి వారు వున్నారు బాలాజీ mutt వుంది, దానివిషయంలో slum clearance క్రింద ఏదో రూపంలో దాన్ని పరిపాలన చేసే పద్ధతిని తీసుకోమని లోగడ మంత్రిగారి దృష్టికి తీసికొచ్చాను, వారు చేస్తామన్నారు. కాని ఆ శాఖ మారిపోయింది ఈ mutts యొక్క ఆస్తులు అనేకచోట్ల అనేక ప్రాంతాల్లో వున్నాయి, వీటి విషయంలో కూడా సక్రమమైన పరిపాలన నిర్వహించేట్టుగా చూడాలని, వీటికి స్థానిక సంస్థలకు దగ్గర సంబంధం నెలకొల్పే పద్ధతి తీసుకురావాలని చెపుతున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీస్పీకర్ :— ఆ Administration, management, trustees అంతా Hindu Religious Endowments Department నిర్వహిస్తోంది.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు — Mutts లో యిల్లుకట్టుకున్నటువంటి వారికి అవి యిచ్చేసి కావాలంటే వాళ్ళదగ్గర నుంచి కొద్దో గొప్పో తీసికొని దాని పరిపాలన నిర్వహణ చేయమని, mutts లో కట్టుకున్నటువంటి చిన్నగుడిసెలు slums గా తయారవుతున్నాయి వాటి విషయంలో ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించాలని, మొట్టమొదట నేను కోరినట్టుగా దీనికి పంచాయితీ administration కు దగ్గర సంబంధం తీసుకురాకపోతే యిది super god పరిపాలన క్రింద తయారు అవుతుందని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె నాగయ్య(గుంటూర్-1):—అధ్యక్షా! ఈ దేవాదాయ ధర్మాదాయ బిల్లు చూడగానే రెండు మూడు విషయాలు చాలా వింతగా కనిపించాయి. అసలు బిల్లును తీసుకురావడంలో ముఖ్యోద్దేశ్యం ఏరకంగా కనిపిస్తున్నది అంటే, వాటిని సంరక్షించే దానికంటే, ఆదాయాలను పెంచేదానికంటే కూడా ప్రధానంగా top heavy administration చాలా పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగాలు అనేకం కల్పిస్తున్నారు Joint Commissioners, Deputy Commissioners, Assistant Commissioners, Special Officers ఇదంతా చూస్తూవుంటే రాష్ట్రం మొత్తం మీద చాలా పెద్ద ఉద్యోగాలు సృష్టించేదానికే కాని—అసలు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో యిప్పుడున్నటువంటి దేవస్థానాలలో, ఉద్యోగస్తులు, top heavy ని ఉండడం పరిపాలనకు అవసరమేనా అనే సందేహం ప్రతి ఒక్కరికి కలుగుతుంది. ఇంత అవసరం లేదని నేననుకుంటాను, రెండో విషయం ఏమిటంటే సాంప్రదాయ సిద్ధంగా గుళ్లలో ఉద్యోగస్తులను నియమించేటప్పుడు గాని లేకపోతే మరోవిధంగా

గాని చేసినప్పుడు హరిజనులు సాంప్రదాయసిద్ధంగా యిందుకు రావడానికి లేదు, గర్భాలయాల ముందుకు తీసుకువచ్చారు, temple premises లోనికి తీసుకొచ్చారు, శూద్రులు అంటే ఎలావుంటుందో అలాగే హరిజనులు అంటే కొంత discrimination వున్నట్టుగా కనబడుతోంది కాని మానవులంతా సమానమనే విషయం ఈ బిల్లులో ఎక్కడా కనిపించడం లేదు. మరో ముఖ్యమైన విషయం ఏమిటంటే ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో దాదాపు అన్ని పట్టణాలలోనూ దాదాపు పాతిక, ముప్పై సంవత్సరాలనుంచి అనేక వందల కుటుంబాలు వాటిని encroach చేసి, ఆక్రమించుకుని నివసిస్తున్నారు. అన్నిచోట్లకూడా అనేకసార్లు కలెక్టర్లకు, అక్కడ వుండే ప్రధాన ఉద్యోగులకు, ఎండోమెంటు ఉద్యోగులకు, మంత్రులకు కూడా వాళ్ళనేకసార్లు represent చేశారు అవి వాళ్ళకు యివ్వమని, దఫాలవారీగా తీర్చుకుంటామని అన్నారు కాని ప్రభుత్వం యింతవరకూ వాళ్ళకు యివ్వనేలేదు వాళ్ళు encroach చేసుకొనివున్నారు, ఆ భూములు వృథాగా, దేవాదాయాలకు ఆదాయం రాకుండా అట్లాగే పడివున్నాయి పైగా వీళ్ళు చేస్తున్న దైవసేవ ఏమిటంటే వాళ్ళ యిళ్ళను ఏదో విధంగా పీకేయించడానికి armed police, special armed police ను తీసుకువచ్చి పాకలు పీకేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. నేను కొన్ని ఉదాహరణలు చెబుతాను. మా గుంటూరు టౌనులో అనంతపేట అగ్రహారం వుంది. అక్కడ 400 యిళ్ళు వున్నాయి. ఈ 400 యిళ్ళవాళ్ళుకూడా కలెక్టరుకు represent చేసుకున్నారు ఆ యిళ్ళు అక్కడ 20 సం॥ల నుంచి వున్నాయి. గవర్నమెంటువారుకూడా వాళ్ళకు ఆ యిళ్ళు యివ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతో acquisition proposals పెట్టారు. అవి పెండింగులో వున్నాయి. Pending లో ఉన్నప్పుడు వాళ్ళను డబ్బు కట్టమన్నారు. వాళ్ళు డబ్బు కట్టారు అంతేకాకుండా welfare department లో వాళ్ళకు 9 వేల రూపాయలు కేటాయించడంకూడా జరిగింది ఇంకా ఆ proposals pending లోనే వున్నాయి ఉన్నప్పటికీ రెండుసార్లు వాళ్ళ యిళ్ళు పీకించడం కోసం చాలా పెద్ద ప్రయత్నం చేశారు 300 మంది special armed police ను తీసుకొచ్చి చాలా గందరగోళంచేసి పాకలు పీకించడానికి ప్రయత్నం చేశారు. అట్లా pressure చేయడం జరిగింది సంజీవయ్య నగర్‌లో 600 ఇళ్ళు ఉన్నాయి అక్కడకూడా 22 ఎకరాల భూమి ఉన్నది అక్కడకూడా పోలీసులను 2, 3 రోజులు పెట్టి చాలా గందరగోళం చేశారు, అక్కడివాళ్ళు యిప్పటికీ భయపడుతున్నారు పోలీసులు ఏ క్షణంలోవచ్చి మీదపడతారోనని. ఈ పోలీసుకు చాలా డబ్బుకూడా ప్రభుత్వం ఖర్చుపెడుతోంది. అట్లాగే సంజీవరెడ్డినగర్‌లోకూడా, అక్కడ 12 వందల యిళ్ళు వున్నాయి. అక్కడకూడా special police ను ఉపయోగించడం జరిగింది మొన్ననే, 3 రోజుల క్రితం శ్యామలదాస్ అగ్రహారంలో గుడిశెలు పీకేశారు అక్కడ 150 యిళ్ళు ఉన్నాయి. నేను పుట్టకపూర్వంనుంచీ వాళ్ళు అక్కడ యిళ్ళు కట్టుకొని వుంటున్నారు. అక్కడ భవంతులుకూడా వున్నాయి. భవంతులు పీకేయలేదు కాని గుడిసెలు పీకేశారు. పోలీసులు వస్తారని బెదరించడం, ఆ law and order

పేరుతో పాకలు పీకించడానికి ప్రభుత్వం పెద్ద ప్రయత్నం చేయిస్తోంది, పాత గుంటూరులో 300 యిళ్ళు ఉన్నాయి. పోయిన సంవత్సరం వాటిని పోలీసులు పీకెయడం జరిగింది. వాళ్ళు అనేకసార్లు represent చేశారు. అవి దేవాలయాల భూములు వాటిని ఊరికే యివ్వనవసరంలేదు. ఏ ప్రభుత్వమూ కూడా ఊరికే యివ్వదు. 'మేము దఫాలవారీగా తీర్చుకుంటాం, మాకు భూములు కేటాయించండి' అని అడిగారు. అదీ చెయ్యకుండా, ఆదాయం endowments కు రాబట్టకుండా, పైగా యిట్లా పోలీసులను మాటిమాటికీ ఉపయోగించడం—యిది ఎట్లా ఉంటుందంటే దేవాదాయాలను మేము రక్షిస్తాం అనే పేరుతో పోలీసులనుపెట్టి పాకలు పీకించడం జరుగుతోంది. మా పట్టణంలో యిది చాలా acute గా వుంది ఇది అన్ని పట్టణాలలో కూడా ఉంది. ఇప్పుడు ఈ చట్టాన్ని బట్టిచూస్తే పోలీసులనుపెట్టి పీకించేయాలనేది యిందులో స్పష్టంగా కనబడుతోంది. అలాంటివి లేకుండా అవి సరిచేయాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. యస్ నారాయణ (సికింద్రాబాద్):— అధ్యక్షా, ఈ బిల్లును బలపరుస్తూ, మొత్తం రాష్ట్రానికి యూనిఫారంగా వుండే బిల్లును ప్రతిపాదించినందుకు ప్రభుత్వం వారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. దీంట్లో మంచి విషయాలు ఉన్నాయి కొంతమంది మాట్లాడుతూ—రామచంద్రారెడ్డిగారు వారి మిత్రులూ మాట్లాడుతూ ఇందులో మంచి విషయాలను వారు చూడలేక పోయారు. properties of the temples ను registration చేయడం అనేదికూడా వారు దీంట్లో పెట్టినారు కోట్లకొలది ఆస్తులు దేవాలయాలకు వున్నాయి. వాటిని చూసేవారు, అడిగేవారూ లేకుండా పోయారు. ఒక్క హైద్రాబాదు సిటీలోనే సుమారు కోటి రూపాయిలు విలువచేసే property వుంది. ఎవరో ఒకరు కబ్జా చేసికొని, వారి pos ession లో వుంచుకోవడం, litigations జరగడం యిదంతా జరిగింది. Religious endowments అని చెప్పి కొందరు కొన్ని specific purposes కోసమని కొంత property వారి చేతుల్లోకి పోవడం జరిగింది. కొన్ని స్థలాలను కూడా వారు సాధించుకున్నారు. అవికూడా endowment properties గానే వుంటాయని దీంట్లో వారు provision పెట్టినారు. అది చాలా మంచిదని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను ధర్మాదాయాలను గురించికూడా వారు దీంట్లో తీసుకువచ్చినారు తెలంగాణాలో ధర్మాదాయం అని చెప్పి ప్రతి వ్యాపారస్తుడూ, 'ధర్మం' అనే పేరుతో కొంత వసూలుచేస్తూ వుంటాడు. అదికూడా cover చేసేట్లుగా దీంట్లో ఒక provision వుంది. అదికూడా చాలా బాగుంది, చాలా మంచి విషయమని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను వ్యాపారస్థులు ధర్మాదాయం అని చెప్పి వసూలు చేయడమేగాని వారు దాన్ని తమ స్వంతానికి, వారు తీర్థయాత్రలు చేసినప్పుడో, లేకపోతే వారు ధర్మాలూ, దానాలూ చేయడమో జరుగుతోంది. అది అంత సబబైన పనికాదు. ఈ raining classes పెట్టడం వల్ల అటువంటి వారిని మనము ముందుకు తీసుకురావడానికి అవకాశం చిక్కుతుంది, చాలా మంచిదని అభిప్రాయపడుతున్నాను; తరువాత ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి సంస్కృత పాఠశాలల్లో 5, 6 మాసముల నుంచి జీతాలు ఇవ్వనటువంటి పరిస్థితి ఉన్నది. ధర్మపురిలో,

వేములవాడలో నడపబడుతున్నటువంటి పాఠశాలల్లో ఆ teachers కు 6, 8 మాసముల నుంచి జీతాలు ఇవ్వలేదు, ఆ విధంగా జరగకుండా చూడవలసిన అవసరం ఉంది. సంస్కృత భాషకు ఇంక ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడుతుందని నేను భావిస్తున్నాను, తెలంగాణాకు Endowments Regulations ఉండడం వలన, Hindu religious properties, ఈ temples చాలా neglect కాకుండా జరుగుతూ వచ్చింది. అసలు Endowments Department ఒకటి ఉన్నదా, ఈ తెలంగాణాలో ఇది చూసేవారు ఉన్నారా, ఈ temples విషయం అనేటటువంటి అభిప్రాయము ఒకటి ఉండేది. ఆ ఇబ్బంది మాత్రం ఇప్పుడు పోయి, ముఖ్యంగా తెలంగాణాకు సంబంధించి ఇది ఒక పెద్ద మార్పు వస్తుందని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. ప్రభుత్వం వారు ఒక విషయాన్ని మాత్రం చాలా శ్రద్ధగా చూడాలని మనవిచేస్తున్నాను. Temples property పైన చాలామంది ఆక్రమణ చేసుకొని ఉన్నారు. నేను మొదటే మనవిచేసినట్లుగా కొంత litigation లో కూడా వారు ఉన్నారు. ఆ properties వదులుకోడానికి సిద్ధంగా లేనటువంటి పరిస్థితిలో ఉన్నారు. కనుక అటువంటివి తొందరగా, అవసరమైతే కొన్ని special powers తీసుకొని వాటిని తొందరగా చేయాలి. ఎందుకంటె అవి temple properties అంటె, public properties, దేవుని పేరు మీద ఉంటుంది, దేవుని సొమ్ము అని చెప్పి, కాబట్టి అటువంటి defaulters ఎవరైతే ఉంటారో వారి మీద తగిన చర్య తీసుకోడానికోసం దీంట్లో ఏర్పాటు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఏదో public some procedure పెట్టి డబ్బు తినిపోయేవాడు, తినిపోతూ ఉంటాడు, మరి వాటి మీద action తీసుకొనే సరికల్లా ఏదో పరిస్థితి కాకుండా ఆ విషయాన్ని చాలా జాగ్రత్తగా చూడవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను తరువాత కొన్ని దేవాలయాలకు సంబంధించి అర్చకులకు ఆ దేవాలయాల managements కు మధ్యన ఉన్నటువంటి relations కూడా వారు ఒకసారి పునరాలోచించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. కొన్ని దేవాలయాలలో, దేవస్థానం కంటె అర్చకులకు ఎక్కువ ఆదాయము పోతుందేమో, అది సమంజసమైంది కాదేమోనని అభిప్రాయపడుతున్నాను. వారు అవి మా rights hereditary rights అనవచ్చును. మరి లేకపోతే courts కు పోయి కూడా వారు rights establish చేసుకొనేటటువంటి పరిస్థితులు వున్నాయి, తిరుచానూరులో అర్చకులకు ఎక్కువ ఆదాయం వస్తూ ఉంది. Temple management కంటె కూడా, ఈ విషయం కూడా ప్రభుత్వంవారు ఈ సందర్భంలో ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత temples కు properties income ఇవన్నీ పెరుగుతున్నవి. మరి ఇప్పుడు ప్రజలలో దైవభక్తి పెరుగుతున్నదని అనుకొంటాను. కనుక అక్కడ వచ్చేటటువంటి pilgrims కు కావలసిన సదుపాయాలు ఏర్పాటు చేయడం అనేది primary reponsibility, కొన్ని కొన్ని దేవాలయాలు శిథిలావస్థలో ఉన్నాయంటె, లేకపోతే అక్కడికి ఎక్కువ మంది పోవడం లేదంటె, అందుకు కారణం అక్కడి వారికి సౌకర్యాలు లేకపోవడమే.

అక్కడ యాత్రికులకు నీటి సౌకర్యము, ఉండడానికి choultries, electricity ఇటువంటి సౌకర్యాలు ఉన్నట్లయితే, చాలామంది యాత్రికులు వస్తూ ఉంటారని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను ఇంకొక విషయం ఉన్నది ఈ Trusts and Endowments ఏవైతె జరుగుతూ ఉంటాయో ఆ properties కోసము, ఆ Trusts తూ. చ తప్పకుండా జరిగేటట్లు చేయడం చాలా అవసరం అని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను, దానికి ఆ sanctity ఇవ్వాలి. ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి. ఈ విషయం పట్ల కూడా ప్రభుత్వము శ్రద్ధ తీసుకొనడం అవసరమని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను తరువాత, అధ్యక్షా, ఈ Commissioners విషయంలో నాకు ఒక విషయం అర్థం కావడం లేదు, Commissioners, Assistant Commissioners ఉండగా, ఈ Joint Commissioners ను పెట్టవలసిన అవసరం ఏమి ఉన్నదనే విషయాన్ని కూడా ప్రభుత్వము ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు కొన్ని చోట్ల మంచి ఆదాయం వస్తూ ఉంది ముఖ్యంగా తిరుపతిలో ఎంత ఆదాయము వస్తున్నదో ఊహించలేకుండా ఉన్నాము. రోజు రోజుకు పెరిగిపోతూ వుంది మరి ఇప్పుడు permanent Government Department ఏర్పడు తున్నది మంచి competent and able officers ను పెట్టి ఈ Department ను నడపాలనేటటువంటి అభిప్రాయం ప్రభుత్వానికి కన్పడుతున్నది కాబట్టి, ఈ Hindu religion కు సంబంధించిన literature ఎక్కువ విరివిగా తయారుచెయించవలెనని, కొంతమంది scholars ను panel గా తయారుచేసి, సామాన్య ప్రజానీకానికి, ఉపయోగకరంగా, వారు మన హిందూ మతాన్ని, మన శాస్త్రాలను, వేదాలను, భగవద్గీతను మొదలైనటువంటి వాటిని సులభంగా తెలుసుకొనే విధంగా, వారికి ఎక్కువగా అందుబాటులో ఉండేవిధంగా cheap literature ప్రచురింపజేయవలెనని వారితో మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత temple renovation గురించి కూడా ఒకటి ఉన్నది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వాన్ని ప్రత్యేకంగా అభినందించాలి. ఈ credit డా. చెన్నారెడ్డిగారికి పోతుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. మొన్ననే వారు State level లో ఒక కమిటీపెట్టి ఎన్ని దేవాలయాలు ఉన్నాయో, వాటి చరిత్ర ఏమిటో, వాటి పౌరాణిక విషయం ఏమిటో, ఆ విషయాలను సేకరించి, వాటి renovation కోసం ఎంత ఖర్చు అవుతుందో ఆ కార్యక్రమం అంత చేయడానికి ఒక ten year plan పెట్టుకొని మన State లో ఎన్ని దేవాలయాలు ఉన్నాయో వాటన్నింటిని అభివృద్ధిచేసి, వాటికి కొంత income కూడా వచ్చేటట్లు చేసి, దీన్ని ఒక ఉద్యమం నూదిరిగా చేసి, ఈ దేవాలయాలను పునర్నిర్మాణం చేస్తే బాగుంటుందనే భావముతో వారు ఇది తీసుకొన్నారు మరి ఆలపాటి వెంకట్రామయ్యగారుకూడా అభినందనీయులు. వారుకూడా చాలా శ్రద్ధచూపించారు. ఒక scheme కూడా ఇప్పుడు Department లో తయారు చేయడం అవుతూఉంది. ప్రభుత్వ level లో ఇది జరుగుతూఉంది. చాలా చక్కటి ఆలోచన. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వంవారిని నేను చాలా అభినందిస్తున్నాను, దీనిని ఒక movement గా ఒక ఉద్యమంగా తీసుకొని అక్కడ

local గా ఉండేవారికి కూడా శ్రద్ధ కలిగించి, ప్రభుత్వము ఇచ్చే సహాయంతోటా ఇక్కడనుంచీ ఇస్తే, లేక తిరుపతి దేవస్థానం వంటి దేవాలయాలలో ఎక్కడైతే surplus income ఉన్నదో అక్కడినుంచి దానిని divert చేసి వీటన్నింటిని అభివృద్ధి చేస్తే నిజంగా చాలా మంచిది చేయగలుగుతామని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. దీనిలో ఒక purpose ఉన్నది, అధ్యక్షా, ఇదివరకు ప్రతి గ్రామంలో ఒక దేవాలయం ఉన్నదంటే, అది ఒక centre of civilisation, a centre of Hindu culture గా ఉండేది. Dance, music, education మొదలైనటువంటి కళల పోషణ కూడా దేవాలయాల ద్వారానే జరిగేవి. అదే విధంగా ఒక Centre of Literature & Culture activities కోసమని ఇక్కడ ఒకటి ఉన్నది. తిరుపతిలో కూడా పండితులను పోషించడము, గొప్పవారిని పిలిపించి వారిచేత lectures ఇప్పించడము, అదేవిధంగా హరికథలు చెప్పడానికిగాను ఒక school, ఒక section open చేయాలని మేము నిర్ణయం చేసిఉంటిమి. మరి రాజుల కాలము పోయింది కాబట్టి, ఈరోజున వీటిని సంస్థలే పోషణచేయడం సమంజసంగా ఉంటుంది ఆ దృష్ట్యా ఈ బిల్లు చాలా ముఖ్యమైనదని నేను భావిస్తున్నాను. తరువాత తిరుపతి దేవస్థానానికి సంబంధించి కొన్ని విషయాలు వచ్చినాయి, అధ్యక్షా అక్కడ ఇబ్బందులు ఉన్నమాట వాస్తవము. Pilgrims రోజు రోజుకు పెరిగిపోతున్నారు. వారికి accommodation ఏర్పాటు, transport ఏర్పాటు కూడా తొందరగా చేయడానికి వీలుండదు అందుకోసం, కొన్ని ఇబ్బందులు ఉన్నమాట వాస్తవము. అందులో మొన్న పోయిన summer season లో, peak season లో కొన్ని transport ఇబ్బందులు జరిగినాయి, అది వాస్తవమే నేను స్వయంగా చూచాను. కనుకనే అక్కడ ఒక record choultry కూడా తయారు అవుతున్నది, with 12 halls కనీసం ఒక్కొక్కదానిని ఒక లక్ష రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి, ఆ విధంగా 12 లక్షలు ఖర్చుపెట్టి 12 halls కడుతున్నారు, with common kitchens and bath rooms; అవి ఎక్కువగా యాత్రికులకు ఉపయోగపడతాయని నమ్ముతున్నాను. ఈ సందర్భంలో ఒక criticism కూడా ఉన్నది. అక్కడ ఈ V. I. Ps కే treatment ఉన్నదిగాని సామాన్యంగా వచ్చే యాత్రికుడికి కొంత ఇబ్బంది ఉన్నమాట వాస్తవమే: కాని, అది దూరము చేయడానికి, ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి Board of Trustees వాళ్లు చాలా నిర్ణయాలు చేశారు. మరి administration మాత్రం cope with చేయాలి. మేము choultries కోసం, halls కోసం ఇచ్చినాము. పుష్కరిణి water ను purify చేయడానికోసం నిర్ణయం చేసి estimates కూడా ఇచ్చినాము. canteens పెట్టాలనికూడా చేశాము; ఇప్పుడు private canteens, private buses కూడా తీసుకొని నడపాలని అనుకొంటున్నాము, D. T. D. cope with చేయలేక పోతే, కనీసం private వాళ్ళదగ్గర తీసుకొని, R. T. C, వాళ్ళదగ్గర తీసుకొని అయినా చేయాలనికూడా అనుకొంటున్నాము. దక్షిణాదిన ఇప్పుడు వారు 12 గంటలసేపు ధర్మదర్శనం అనండి, సర్వదర్శనం అనండి జరుగుతున్నది. ఇక్కడ అర్చన, తోమాల సేవ వీటికొరకు time పోతుంది. [illegible] తగ్గించి ధర్మదర్శనానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలనేటటువంటి

అక్కడ జరుగుతున్నది. Fans, water coolers పెట్టాలన్నారు. Fans అవి ఏర్పాటు చేశాముగాని ట్రాన్స్‌పోర్టుకు సంబంధించి ఇబ్బందిగా ఉన్నది బస్సులు కొనుటకు డబ్బు ఉన్నప్పటికీ కంపెనీలవారు సప్లయి చేయలేకుండ ఉన్నారు. చైర్మన్ జగన్నాధరాజుగారుకూడ చాల శ్రద్ధ చూపుచున్నారు. వారు నెలకు 24, 25 రోజులు తిరుపతిలోనే ఉంటూ శ్రద్ధతో పని చేస్తున్నారు దీనికి ఏదో మార్గం కనిపెట్టాలని ఆలోచిస్తున్నారు Endowment Commissioner 10, 15 రోజులు అక్కడ కూర్చొని ప్రతి విషయాన్ని క్షుణ్ణంగా చూసి ఒక రిపోర్టు సమర్పించారు. ఎస్టిమేట్సు కమిటీవారు కూడ ఒక రిపోర్టు సమర్పించారు. అది చూస్తున్నాము కమీషనరుగారు చేసిన చాల సూచనలు వప్పుకొనుటకు సిద్ధంగా ఉన్నాము. ఎప్పుడో 1820 లో—150 సంవత్సరాల క్రిందటి Rules code ప్రకారం T.T.D administration జరుగుతోంది. 150 సం॥ల నుంచి ఆ administration పద్ధతి చూడటానికి ఉన్న నాథుడు లేడు. డబ్బు వస్తోంది. కావలసినంతమంది ఆఫీసర్సు, సిబ్బంది ఉన్నారు—7 వేల మంది పని చేస్తున్నారు. 1 కోటి రూపాయల పైన expenses క్రింద అవుతోంది. Institutions ఏర్పాటు చేస్తున్నారు, ఒక University స్థాపించబడింది Administration details లో checks, counter checks, accounts, audit, అంతా సరిగా ఉన్నదో లేదో చూసినవారు లేరు. ఇప్పుడు కమీషనర్‌గారు సమర్పించిన నివేదిక కన్సిడరేషన్‌లో ఉన్నది, ఎస్టిమేట్సు కమిటీ రికమెండేషన్సుకూడ ఆలోచనలో ఉన్నవి. తిరుపతికి సంబంధించిన ఇబ్బందులు దూరమైపోతాయని ఆశిస్తున్నాను. అక్కడ Police, Excise Departments కు సంబంధించిన అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఏమాత్రం బాగుండలేదు. దొంగతనాలు విపరీతంగా ఉన్నాయి, మేము ఏమీ చేయలేకుండ ఉన్నాము. పోలీసువారికి తెలియకుండ దొంగతనాలు జరగవనేది అక్కడ అనుకుంటూ ఉంటారు అక్కడ పోలీసు ఎవరూ ఒక్క దొంగను పట్టిన పాపాన పోలేదు. మేము చీఫ్ మినిస్టరుగారి దృష్టికికూడ తెచ్చినాము. అక్కడ సారాయికూడ అమ్ముతారు కాని Excise Department ఏమి చేయలేకుండ ఉంది. ప్రభుత్వం తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి. అక్కడ పోలీసు కానిస్టేబుల్ నుంచి ఇన్స్‌పెక్టరువరకు ఎవరినైనాగాని 6 మాసాలు, 1 సంవత్సరం కంటే ఎక్కువకాలం ఉంచకూడదు. అక్కడకు వేలాది లక్షలాది యాత్రికులు వచ్చే పవిత్ర ప్రదేశం. ముఖ్యంగా ఆ డిపార్టుమెంట్సులో vested interest create అయిపోతున్నవి గనుక వాటిని దూరం చేయుటకు frequent transfers చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

తిరుమలను ఒక విలేజిగా భావిస్తామని అన్నారు. అది సబబా? అక్కడ ప్రైవేటు ప్రాపర్టీ ఉండక దేవస్థానం ప్రాపర్టీగా ఉంటే సమంజసమని భావిస్తున్నాను. అది పంచాయితీగా డిక్లేర్ చేసి Executive officer ను నియమిస్తే అక్కడ కొన్ని private rights ఏర్పడటం పంచాయితీ మాదిరి చూడటం జరుగుతుందేమో. ఇప్పుడు అదంతా డెవలప్ అయినది కాబట్టి లక్షలాది ఆస్తులు— ప్రజలు కూర్చొని ఇది నా ఆస్తి, నా భూమి, నాకు సంబంధించినది అని claim

చేస్తున్నారు; కోర్టుకు పోతున్నారు, రిట్స్ వేస్తున్నారు కనుక ఇది ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి పంచాయితీ చేయుటవల్ల ఏమి ఇబ్బందులు వస్తాయో బాగా ఆలోచించి చేయాలి నా అభిప్రాయం అక్కడ ప్రైవేటు, ప్రాపర్టీ create చేయడం సబబు కాదని మనవి చేస్తున్నాను. నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు అధ్యక్షులకు ధన్యవాదములు తెలుపుకొంటున్నాను.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:— అధ్యక్షా, ఆంధ్ర, తెలంగాణా H. R E Acts క్రోడీకరించి బిల్లు తెస్తామంటే చాల progressive గా ఉంటుందని, అభివృద్ధికరంగా ఉంటుందని అనుకొన్నాము. అయితే ఈ బిల్లు అంతా చదివిన మీదట ఒకటి మాత్రం progressive గా కనబడుతోంది. Power అంతా complete గా administrative Hand చేతుల్లో పెట్టడం జరిగింది. దేవాలయాల మీద సర్వాధికారాలు కమిషనర్ కు, డెప్యూటీ కమిషనర్ కు, అసిస్టెంట్ కమీషనర్స్ కు handover చేయడం జరిగింది. ఇది న్యాయంకాదు శ్రీ పి వి. నరసింహారావుగారు ఈ బిల్లు మూవ్ చేశారు బహుశా వారికే ఈ పోర్ట్ ఫోలియో ఉండవచ్చున అందరూ అనుకుంటున్నారు కాబట్టి ఈ బిల్లులో clause by clause problem వారుముందు పెడుతున్నాము; వారు బాగుగా ఆలోచించి ఈ చట్టాన్ని రూపొందించాలని కోరుతున్నాను. ఈ క్లాజు 2 లో ఒక explanation ఉన్నది· "Any Inam granted to a service-holder or other employee of a charitable institution for the performance of any service or charity in, or connected with, a charitable institution shall not be deemed to be a personal gift to the service-holder or employee notwithstanding the grant of ryotwari patta to such service-holder or employee under the Andhra Pradesh (Andhra Area) Inams Abolition and Conversion into Ryotwari) Act, 1956, but shall be deemed to be a charitable endowment." ఇంతవరకు అనేక ఈనాములకు—అర్చక, చాకలి, మంగలి—అటువంటి సర్వీస్ ఈనామ్స్ కొన్నింటికి పట్టాలు ఇవ్వడంజరిగింది మరికొన్ని abeyance లో ఉన్నవి ఇప్పుడు ఈ సెక్షన్ వల్ల ఆ ఆక్టు అమెండ్ చేస్తున్నారా? లేక ఇచ్చిన పట్టాలు తిరిగి తీసుకొనుటకు ప్రయత్నం చేస్తున్నారా? అలా అయితే సర్వీసు కొరకు ఇచ్చినపట్టాలు తీసుకొనుట ఏ రకంగా సమర్థనీయం? సమంజసం? రాష్ట్రంలోనే ఈనామ్స్ రైతాంగం అంతా ఆందోళనచేశారు పట్టా ఇచ్చినవి పర్సనల్ గా వారికి చెందవు అని వ్రాశారంటే ఆ పట్టా కేన్సిల్ చేసి మీరు తీసుకొనుటకు ప్రయత్నంజరుగుతోందని అర్థం అవుతుంది. అది ఎలాసాధ్యం? నష్టపరిహారం ఇవ్వకుండ భూములుతీసుకొనుట సమంజసంకాదు సర్వీసు ఈనామ్స్ అమ్మితే, లేక వారికి పట్టాలు యిచ్చినప్పుడు ఈ ఆక్టుద్వారా వారి యొక్క రైట్సులోకి వెళ్లడం మంచిదికాదు, ధర్మంకాదు. దేవుడుకూడ క్షమించడు. వారు పేదవారు, సర్వీసుచేశారు. ఆ భూములు ఏనాడో వారికి ఇచ్చారు. ఆ పేదలకు ఇచ్చిన పట్టాలు తీసుకొనుటకు ఈ క్లాజు పెట్టారంటే, ఇది humanitarian aspect తో చేసిన progressive Act కాదని ఈనాం రైతులను దెబ్బకొట్టేచర్య అని అర్థం అవుతుందా, లేదా, అని అడుగుతున్నాను. పోతే

సెక్షన్ 7 సబ్ క్లాజు 2 లో "In relation to a charitable or religious institution or endowment situated elsewhere in the State, the Subordinate Judge's Court having jurisdictions over the area in which the said institution or endowment is situate or, if there is no such court, the District Court having jurisdiction over such area" అన్నారు. అంటే administration అనేది న్యాయం, ధర్మం ప్రజలకు అందుబాటులో ఉంచుటకు decentralise చేయాలని ఎప్పటినుంచో చెప్పుకుంటున్నాం జ్యురిస్ డిక్షన్ ఇప్పుడు సబార్డినేట్ కోర్టులకు ఇచ్చారు. ఒక్కొక్క జిల్లాకు రెండు సబార్డినేట్ కోర్టులు ఉంటాయి పెద్దజిల్లా అయితే మూడు ఉంటాయి. మా జిల్లాలో నర్సాపురం, ఏలూరులలో ఉన్నవి. అంటే ఆ జిల్లాలో సబార్డినేట్ కోర్టులకు రావాలంటే, 100, 150, మైళ్లదూరంనుంచిరావాలి. చాలకష్టం. అలా కాకుండ తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సులోఉండే మున్సిఫ్ మేజిస్ట్రేట్లుకుఇస్తే అప్పుడు ఆ తాలూకాలో ఉండే ప్రజలందరకు అందుబాటులో ఉంటుంది ; expenses తగ్గుతాయి , claim త్వరగా పరిష్కారం చేసుకోవచ్చును. కనుక తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సులో ఉన్న మున్సిఫ్ మేజిస్ట్రేట్లుకు ఆ పవర్సు ఇవ్వాలనికోరుతున్నాను అది చాల అవసరం. Section 16 లో "'person having interest' includes——

'a persion .. ... who is entitled to partake or is in the habit of partaking in the benefit of any charity or the distribution of gifts thereat' అన్నారు. Board of Trustees గా appointment కు అనర్హులు. నేనుమనవి చేసేది—దానివల్ల లబ్దిపొందినవారినికూడ చేర్చాల్సిఉంటుంది హిందూ రెలిజియన్ మీద భక్తి ఉన్నవారికి scope ఉండాలి లేకపోతే నామినేషన్ చేసేటప్పుడు ఇది చూపించి తమఇష్టంవచ్చిన వ్యక్తులను వేసుకొనుటకు అవకాశం ఉంటుంది.

(Sri P Narayana Reddy in the Chair)

న్యాయశాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు) — ఒక సంప్రదాయానికి సంబంధించిన మఠానికి ఇంకొక సంప్రదాయానికి సంబంధించిన వారిని వేయమంటారా ?

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:— కాదు, ఇందులో H R. క్రింద కొన్ని స్కూల్సు ఉంటున్నవి అందులో కొంతమంది చదువుకున్నవారుంటారు, చదువుకొన్నందున లబ్ధిపొందారు. అయితే ఈ డిఫినిషన్ ప్రకారం వారు రాకుండపోతారు అందుచేత వాళ్ళకు ఎక్కువ interest కలిగించే schools ఉండాలని, దేముడియొక్క డబ్బు బాగా పెరగాలని తద్వారా అటువంటి కార్యక్రమాలు ధర్మాదాయం, దానాలు, health యిటువంటివన్నీ లబ్ధిపొందాలని ఆశ ఉంటుంది. లబ్ధిపొందేవాళ్ళు సక్రమంగా నడవడంకోసం ఆలోచిస్తూ ఉంటారు. కాని వాళ్ళకు యిందులో ఎప్పుడైతే లేకుండా చేస్తామో అప్పుడు చాల restrict అయిపోతుంది. తద్వారా బుర్రాక్రసి కూడ పెరగడానికి అవకాశం ఉన్నది. అందువల్ల వాళ్ళకుకూడ యిందులో అవకాశం యివ్వవలసియుంటుంది. Beneficiaries దీనిలో ఉండాల్సిన అవసరం ఉంటుంది. అలా restrict చేయడం

వల్ల నష్టం వస్తుందని దీనియొక్క scope తగ్గిపోతుందని నేను మనవిచేస్తున్నాను. అలాగే Section 15 (a) లో "whose actual income exceeds rupees two lakhs has no heriditary trustee, the Government shall constitute a Board of Trustees consisting of not less than five and not more than nine persons appointed by them" అని ఉంది. Hereditary trustee లేనటువంటి వాటికేనా బోర్డు constitute చేసేది? Hereditary trustee ఉన్నది అంటే Board constitute చేయము అన్నమాట ఇది language డిఫెక్టో లేక ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యమో చెప్పవలసి ఉంటుంది. చాలవాటికి ఎక్కువగా hereditary trustee ఉండనే ఉంటారు. అలా Hereditary trustee ఉంటే దానికి మనం బోర్డు ఏర్పాటుచేయడం లేదన్నమాట అలాగే అనుకుంటే మాత్రం అది చాల అన్యాయం. ఏ endowment అవనివ్వండి, ఏ charitable institution అవనివ్వండి. అన్నిటికీకూడ ఒకటి కంటె ఎక్కువతోకూడు కొన్నటువంటి Board of Trustees అనేది ఉండడం అవసరం. లేకపోతే ఒకేమనిషి పరిపాలన అయితే మాత్రం గుడిని గుళ్ళోలింగాన్ని మ్రింగేటటువంటి పెద్దలు అంతా trustees గా ఉండటం, ఆస్తులన్నీ పాడైపోవడం, తరువాత నా ఉపన్యాసంలో చెపుతాను. ఎక్కెడెక్కడ ఏమి జరుగుతోందో list యిస్తాను. అటువంటి వారు యిందులో trustee గా కూర్చున్నారు. వాళ్ళు సమస్తం మ్రింగివేస్తారు. కాని వాళ్ళందరుకూడ ప్రభుత్వం దృష్టిలో దేమునిమీద భక్తి ఉన్నవాళ్ళు దేమునికి త్యాగం చేసినవాళ్ళు. అటువంటివారే ఈ definitions క్రింద వచ్చేవాళ్ళు. ఎక్కడైతే hereditary trustee లేడో అక్కడే Board వేయాలనేవ్రాశారు. ఈ clause లో అంటే యింత మొత్తం ఆస్తికూడ ఆ hereditary trustees కి అప్పజెప్పే కార్యక్రమం ప్రభుత్వం తీసుకొన్నది. అటువంటప్పుడు యిది ఎంత ప్రోగ్రెసో ఒకసారి ఆలోచించమని కోరుతున్నాను. ఎటువంటివారిని Board of trustees గా వేయాలి అన్నప్పుడు డిప్యూటి కమీషనర్‌గారి యిష్ట ప్రకారం వేసుకోవచ్చునని నిర్ణయించారు. అలా నిర్ణయిస్తే చాల ఘోరం జరుగుతుంది. దానిమీద appeal లేదు. Disqualification ఉంటే appeal ఉన్నది లేకపోతే లేదు. ఈ Act ప్రకారంగా అటువంటప్పుడు యిక్కడ మంత్రిగారు ఏదైతే instructions యిచ్చారో ఆ మంత్రిగారికి సంబంధించిన జనం ఆ జిల్లాలో ఆ గ్రామాలలో ఎవరు ఉన్నారో ఆ group వారిని వేసుకోవడం కోసం అతి చక్కగా వకట్బందీగా ఈ clause పెట్టారు. ఇక దేముళ్ళను తీసుకువచ్చి రాజకీయాలలో direct గా ఉపయోగించుకోవడం కోసం ఇది ఉపయోగపడుతుంది. ఒక సెక్షన్ Board of Directors గా కొందరిని nominate చేయడం కోసం ఉపయోగపడుతుంది. కాబట్టి trustees ను నిర్ణయించేటప్పుడు గాని nominate చేసేటప్పుడుగాని కొన్ని ఖచ్చితమైన principals statute లో నిర్వచించకపోతే డిప్యూటి కమిషనర్ యొక్క రాజ్యం అసిస్టెంట్ కమిషనర్ యొక్క రాజ్యం, estate form అయి తమ యిష్టమైన వ్యక్తులను ఆ క్లాజు క్రింద వేసుకోడానికి ఎక్కువ అవకాశం ఉంటుంది, corruption కూడ బాగా హెచ్చుగా పెరగడానికి అవకాశం

ఉంటుంది అందుచేత clause 15 లో sub-clause 5 లో కొన్ని principles evolve చేయలేకపోతే చాల నష్టాలు వస్తాయని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక్కడ అన్నిటికంటె ప్రమాదమైన clause ఒకటి పెట్టారు clause 16 (a) లో 'where there is only one hereditary trustee, the said hereditary trustee shall be the Chairman" అని ఉంది. గత Act లో అయిదుగురు, ఏడుగురు, తొమ్మండుగురు ట్రస్టీలు ఉంటే వాళ్ళంతా సమావేశమై వాళ్ళలో majority చే ఎన్నుకొనబడినవారు chairman of the Trustee గా ఉంటారు. కాని యిప్పుడు ఏ edndowment కు గాని, chairtable institute కు గాని hreditary Trustee ఉన్నాడు అంటే అతను automatic గా chairman అవుతాడు. ఇది దీనిలో ఉన్న పెద్ద prcgress Trustee commitee లో గతంలో కనీసం ఎన్నికలు ఉండేవి. కాని యిప్పుడు ఖచ్చితంగా Statute లోనే నిర్ణయించాము Hereditary trustee ఉన్నాడు అంటే అతడు కళ్ళు మూసుకొని జన్మతః అధ్యక్షుడు అన్నమాట. ఇద్దరు ఉంటే వాళ్లిద్దరిలో పేచివస్తే అప్పుడు గవర్నమెంటు interfere అయి వారి యిద్దరిలో ఎవరినో ఒకరిని nominate చేస్తుంది. ఈ clause ను మార్చాలి. Board of trustees లో కూడ ఏడుగురిలో తొమ్మండుగురిలో మెజారిటి ఎవరు ఉంటే వాళ్ళను trustee గా ఎన్నుకొనే clause చేర్చకపోతే బురోక్రసి పెరిగిపోవడానికి అవకాశం ఉన్నదని చెపుతున్నాను. ఇంక సర్వకాల సర్వావస్థల యందు ఒక hereditary trustee కూర్చున్నారు అంటే, ఆయన, తమ పూర్వులు యిచ్చిన ఆస్థి అనుకుంటూ, ఆయన అసలు ఆస్థిపోయి ఉంటుంది, దేముడి ఆస్థినే తమ ఆస్థిగా భావించి దానికి ఎటువంటి కార్యక్రమాలు చేయాలో అన్నీచేస్తూనే ఉన్నారు యిప్పుడు. రేపు ప్రొద్దున దీనివల్ల యింకా చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది అందువల్ల ఈ clause ను మాత్రం ఖచ్చితంగా మార్చాల్సి ఉంటుందని మీ ద్వారా మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. Clause 18 (2) లో 'If any question arises as to whether the trustee has become subject to any disqualification mentioned in sub-section (1), it shall be referred to the Tribunal by the Commissioner and decision of the Tribunal thereon shall be final.' అని యిక్కడ చెప్పారు 20వ clause లో 'If non-herediary trustee of any charitable or religious institution or endowment—

(a) becomes subject to any disqualification mentined in sub-section (1) of Section 18;-and is removed under section 32'

అని 32 వ క్లాజుకు కలిపారు. ఇందులో కొన్ని disqualifications, trustees కు యిచ్చారు. Disqualification అని ఒక list ను section 18 లో యిచ్చారు, 9, 10 అని యిచ్చారు. ఈ 10 appoint చేసేముందు ఉంటే disqualify అవుతాడు. Appoint అయిన తరువాత యివి ఉంటే disqualify కాదు. Clause 32 లో మరల కమిషనర్ దగ్గర పెట్టుకొని, ఆయన satisfy అయితే, ఆయన decision యిస్తే అది యిది కలిసినప్పుడే disqualify అవుతాడని ఈ section లో పెట్టారు. Appoint చేసేముందు ఏ కారణాలచేత disqualify అవుతాడు అన్నామో అవి appoint చేసిన తరువాత వస్తే కమిషనర్ దగ్గరకు ఎందుకు రావాలి ?. Appoint

చేసేముందు కొన్ని disqualifications పెట్టారు. అవి appoint అయిన తరువాత prove చేస్తే automatic గా disqualify కావాలి దానికి అవకాశం లేకుండా కమిషనర్ దగ్గరకు వచ్చి పెటిషన్ పెట్టుకొని prove చేసుకొన్న తరువాత Commissioner satisfy అయి దానికి అనుకూలముగా decision యిస్తే అప్పుడు disqualify అవుతాడు అని చెప్పారు. అది అనవసరం. ముందు ఏదైతే clause లో పెట్టామో అదే ఎప్పుడూ applicable కావాలి. అదికూడా కమీషనర్ అక్కర లేదు. Subordinate Judge అనే బదులు మునసబ్ మేజిస్ట్రేటు అనుకొన్నప్పుడు అక్కడ పెట్టుకుంటే కొంత న్యాయం జరుగుతుంది. దేముడియొక్క భక్తులు అంతా హైదరాబాద్ చుట్టూ తిరిగి ఒక ప్లీడర్‌గారిని పెట్టుకొని కొంత డబ్బు తగులవేసుకొని క్రింద మీద పడి, మీమీద pressure తీసుకువచ్చి, M. L. As ను తీసుకువచ్చి recommend చేయించి యిన్ని గొడవలుకంటె judicial కు ఈ power యిచ్చినప్పుడు కొంత న్యాయం జరుగుతుంది. ఈ section కు 32 వ section కూడ తగిలించారు 20 వ section లో అది మాత్రం remove చేయాలని Subordinate Judge బదులు మునసబ్ మేజిస్ట్రేటు పెట్టాలని, దానివల్ల feasible గా ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. 20 సెక్షన్లు చదివేటప్పటికి 10 సెక్షన్‌లకు నేను సూచించినవి న్యాయమైనవి అంటారని అనుకుంటున్నారు. మార్పులు సంభవిస్తున్నవి ఇంకా అన్ని sections చదివేటప్పటికి చాల changes రావలసిన ఆవసరం ఉన్నది. అందుచేత మంత్రిగారు దీనిని democratic గా చేయాల్సిన అవసరం ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను Trustees ను nominate చేయడంకోసం కమిషనర్‌కు power యిచ్చారు కమిషనర్, అసిస్టెంట్ కమిషనర్, డిప్యూటీ కమిషనర్ వీళ్ళు ముగ్గురు చాలక రేపు ప్రొద్దున యింకొక కమిషనర్ తయారు అవుతున్నారు. గ్రామాలలో మనము చూస్తున్నాము. ప్రతి గ్రామములో రెండు కక్షలు, మూడు కక్షలు, దేవస్థానాల గురించి తగాదాలు ఉన్నాయి. రాజకీయాలే basis కూడ. కాంగ్రెసులో రెండు గ్రూపులు ఉన్నాయి అంటే అక్కడ రెండు గ్రూపులు ఉంటాయి ఏ group వారు అధికారంలో ఉన్నారో ఆ group వారు చెప్పినట్లుగా Assistant Commissioner వింటాడు వారియొక్క group వారినే వేస్తూ ఉంటాడు. అలాగే, గ్రామ ఐక్యతకు భగ్నంకావడానికి కూడా యీ దేవుని ఆస్థులు ప్రధానకారణంగా తయారయినవి తూర్పుగోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలలోని గ్రామాలలోని పరిస్థితిచూస్తే యీ విషయం స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. ఆ దేవునికి వుండే 200, 300 ఎకరాలభూమి అంతా ఆ బోర్డు ఆఫ్ ట్రస్టీ చేతిలో వుంటుంది వారికి సంబంధించిన మనుషులకే వారు దానిని కౌలుకుయిస్తారు. దానితో వారికా గ్రామంలో grip ఏర్పడుతుంది. దానిని base గా చేసుకుని తమ పెత్తనం చలాయించడంకోసం వారు అక్కడ దెబ్బలాడుతూవుంటారు ధానితో గ్రామంలో అనేక సమస్యలు ఉత్పన్నం అవుతూవుంటాయి. కనుక, యీ విషయాలకొక పరిష్కారమార్గం చూపించకపోతే మంత్రిగారు యీ బిల్లు తీసుకువచ్చిన ఉపయోగమేమీ వుండదని చెబుతున్నాను. హిందూమతంలో

నమ్మకంవున్నవారు, దైవభక్తిగలవారు, ధర్మదాయాన్ని సక్రమంగా వినియోగించేవారు వీటిని పరిపాలించేట్లుచూడాలి. ఇందుకు ఒక పద్ధతి అవలంబించవచ్చు. కొన్నిచోట్ల మునిసిపాలిటీలలో courts కు ఎన్నికలుపెడుతున్నాం. అలాగే యిక్కడకూడా బోర్డు ఆఫ్ ట్రస్టీ నియమించేప్పుడు ఎలక్షన్ద్వారా చేస్తే బాగుంటుంది. అది మంచిపద్ధతి. దానివలన ప్రపోర్షనల్ రిప్రజెంటేషన్కూడా రావచ్చు ఎలక్షన్ అనేప్పటికి, మీరు రెండు తీసుకోండి, మేము మూడు తీసుకుంటాము, లేక మీరు యిన్ని తీసుకోండి, మేము యిన్ని తీసుకుంటాము అని వివిధభావాలుగలవారు ఒక అభిప్రాయానికి రావడానికి అవకాశముంటుంది. దానివలన ఒకరిపై ఒకరికి check వుంటుంది నిధులు దుర్వినియోగంకావు. దీనికి ఒక ఉదాహరణచెప్పగలను. తుని తాలూకాలో అన్నవరపుపాడు, మల్లేశ్వరం, ఉండవల్లిపాడు మొదలైన గ్రామములలో 16 బస్తాలు పాటదేవుని భూములపై. బోర్డు ఆఫ్ ట్రస్టీ, స్పెషల్ ఆఫీసర్ 8 బస్తాలే వ్రాస్తారు రికార్డులో. అది వారి అగ్రిమెంటుపాట ఓపెన్ ఎకరానికి 8 బస్తాలచొప్పున అని వ్రాసుకుంటారు. ఈ రకంగా చాలాచోట్ల జరుగుతున్నది. వీటిపై check up ఉండాలి. ఈ యుగధర్మం ఏమిటయ్యా అంటే దేవుడిఆస్తి తినెయ్యడం దీనిని check up చెయ్యక పోతే లాభంలేదు అందువల్ల యిక్కడ హిందువులందరికీ వోట్లుయిచ్చి ఎలక్షన్ పెడితే ప్రపోర్షనల్ రిప్రజెంటేషన్ వుండడానికి అవకాశమేర్పడుతుంది. అది ఒక విధానం. అలాకాదు, కంబర్సమ్ ప్రొసీజర్ అవుతుంది అంటారా, పంచాయితీ బోర్డులకు, మునిసిపాలిటీలకు ఏవిధంగాచేస్తున్నారో, ఇక్కడకూడా అదేవిధంగా చేస్తే కొన్నిసమస్యలు పరిష్కారం అవుతాయి అనుకుంటాను.

శ్రీ పి వి. నరసింహారావు :—దేవునిపై నమ్మకంలేనివారికికూడా ఓటు యివ్వాలా ?

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:— దేవునిపై నమ్మకంవుందో, లేదో దానికేదైనా ప్రూఫ్ వున్నదా ? నమ్మకంవుండి తినేస్తున్నవారు దేవునిపై విశ్వాసం పోగొడుతున్నారు హిస్టారికల్ మాన్యుమెంట్సుగా వుండాలనేవారు, యీ ఆస్తులన్నీ సద్వినియోగం కావాలని కోరేవారు దేవునిపై నమ్మకం లేనివారనా మంత్రిగారి అభిప్రాయం! దేవునిపై నమ్మకం వుందని అరు అనుకొంటున్నావారే మొత్తం కైంకర్యం చేస్తున్నారు.

శ్రీ పి వి. నరసింహారావు :—వారు చెప్పినప్రకారం అయినట్లయితే ఆయాప్రాంతాలలో ఆ దైవంపై భక్తివున్న వారు, ఆస్తివున్నవారికి అందులో అధికారం కల్పించాలి. అందుకుగాను దానిని కొంత రెస్ట్రిక్టు చేయవలసి ఉంటుంది. ఆ సంప్రదాయానికి సంబంధించినంతవరకు. ఇందులో వారు ఏది కోరుతున్నారో చెప్పాలి. దేశమంతటిలోనూ ఇప్పుడుమనం చూస్తూవేవున్నాం. వైష్ణవ దేవాలయాలు వున్నయనుకోండి, అక్కడ శైవులకుకూడా అంతో యింతో రిప్రజెంటేషన్ కల్పిస్తే కొన్ని తగాదాలు వచ్చేఅవకాశం వుండవచ్చు.

అందులో కొంతమంది ఫానిటెక్స్ వుండవచ్చు. అందువలన వారికి సంబంధించి దానిని రెస్ట్రిక్టు చేయకపోతే యిబ్బందివస్తుంది. అందువలన ఆ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని గౌరవసభ్యులు చూస్తే బాగుంటుంది

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ —ఇప్పుడుమళ్లా గ్రామాలలో వైష్ణవులు, శైవులు అని విభజించడం ప్రారంభిస్తే చాలా తగాదాలు వస్తాయి

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు —అందుకనే నామినేషన్ పద్ధతి వుంటుంది.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ.—నామినేషన్‌లో యింకొక చిక్కువుంద. శైవులని నామినేట్ చేస్తారు. ఇంకొకశైవుడువచ్చి ఆయనవిష్ణుభక్తుడు, శైవుడు కాదు అని కోర్టుకు వస్తాడు. వీరశైవులని, లింగధారులని వున్నారు వారు కొద్దిమందే వుంటారు వైష్ణవభక్తులుకూడా ఆయా గ్రామాలలో కొద్దిమందే వుంటారు ఇద్దరినీ పూజించేవారు నూటికి 90 మందివుంటారు అటువంటప్పుడు ఎట్లా solve చేస్తారు యీ problem? ఇంకోరకమైన కాంప్లికేషన్ యిక్కడపెట్టినట్లు అవుతుంది. అందువలన, అటువంటి డెఫినిషన్ ఏమిలేకుండా. శైవులు కానివ్వండి, వైష్ణవులు కానివ్వండి, అంతాహిందువులే. ఆ రకంగా మొత్తం హిందువులందరికీ వర్తించేట్లుగా వుండాలి లేకఎప్పుడైతే విభజించడం మొదలు పెట్టామో అప్పుడు తగాదా ఎక్కువై కోర్టులకు వెళ్లడం ఆయనశైవుడుకాదని ఒకరు యీాయన వైష్ణవుడుకాదని మరొకరు దెబ్బలాడుకోవడం జరుగుతుంది. దీనివలన కొత్తగా problems creates చేసినట్లుఅవుతుంది. అట్లాగే అనేక సమస్యలు మన సభ్యులు యీ వేదికపై ఇదివరకు తీసుకువచ్చారు. తరతరాల నుండికూడా-ఈ దైవం పుట్టిననాటినుండికూడా-బహుశా దేవుడే ముందుపుట్టి వుంటాడు, ప్రజలకంటేముందు,—ఆస్థిపాస్తులులేనివారు కొంపాగోడూ లేని వారు, దేవునిఆస్థి ఎక్కడైనావుంటే కొద్దికొద్దిగా ఖర్చుచేస్తున్నారు. 60, 70, 100 ఎకరాలవరకు వున్న యీ occupation ఎప్పటినుండో వున్నవి కాని, వారిని పోలీసులను పెట్టి మనం తోలించడం ప్రారంభించాము. దైవకార్యక్రమంలో యిదొకటి ప్రస్తుతం కనబడుతున్నది.

శ్రీ తేన్నేటి విశ్వనథం ,—చిన్నఅనుమానం కలిగింది దేవుడు పుట్టాడు అంటున్నారు. ఎక్కడ నుంచి పుట్టాడు, ఎప్పుడు పుట్టాడు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ,—వారు అసలు పుట్టలేదంటారా?

శ్రీ తేన్నేటి విశ్వనాధం;—పుట్టుకలేనివాడు, పుట్టినవాడు, పుట్టబోయే వాడు, ఎప్పుడూ పుట్టుకలేనివాడు, మరణం లేనివాడు దేవుడు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ;—శూన్యం అన్నమాట.

శ్రీ తేన్నేటి విశ్వనాధం;—శూన్యం అని వారు అనుకోవచ్చు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—ఇళ్లులేనివారిని, ఆస్తిలేని పేదవారిని దేవుడి పేరుతో పోలీసులను తీసుకొచ్చి లాగేస్తున్నాం. వేలకొలది ఎకరాలను ఆక్రమించి దేవుణ్ణి సైతం మింగేస్తున్నవారిని ఏమీచెయ్యడంలేదు. అటువంటి కొన్ని కేసులు ప్రభుత్వ దృష్టిలోకూడా వున్నాయనుకొంటాను. తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో చాల పేరు ప్రతిష్ఠలుగల దేవాలయ మొకటి వున్నది అది అంతర్వేది దేవాలయం ఆ స్వామివారికి రెండువేల ఎకరాల భూమివుంది. ఆయనకంటే పెద్ద స్వాములవారు అక్కడ పెత్తనం చేస్తున్నారు. మరి ప్రభుత్వంలో ఎలా manage చేస్తున్నారో తెలియదు. సంవత్సరానికి ఒక బస్తాచొప్పున కౌలు అక్కడ, అదికూడా రెగ్యులర్‌గా యిస్తున్నట్లు తెలియదు. దాని ప్రక్కనే యింకొక స్వాములవారుకూడా ఉన్నారు. అది గడుమోలు అనే గ్రామం ఆయన ఈశ్వరుడో, విష్ణువో, ఆయనకుకూడా దాదాపు రెండు వేల ఎకరాల భూమి వుంది అందులో 600 ఎకరాలకు పట్టా యిచ్చేశారు. ఇప్పుడు మిగిలినదికూడా కాజెయ్యాలనే ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. ఆ గుడి యింకా అక్కడనే వుంటే అడ్డం వస్తుందేమోనని, నరసింహారావుగారు కొత్త ఆక్టు తీసుకు వస్తారేమోనని దాని నక్కడ లేకుండా చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. అది క్రమేణా శిథిలం అయిపోతున్నది గతంలో కొంతమంది మంత్రులుకూడా యిందులో యింటర్‌ఫియర్ అయి పట్టాలు యిప్పించడంలో, కౌలు అంతే వున్నట్లుగా వ్రాయించడంలో సహాయ పడడం జరిగింది. ఇది స్పెసిఫిక్ కేసు, దీనిని వారిముందు పెడుతున్నాను న్యాయం చేస్తారా దేవుడికి? తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో ఎకరానికి ఒక బస్తా కౌలా? అది ఫెయిర్ రెంటా? ఇతరచోట్ల, 12 నుండి 20 బస్తాలవరకు వున్నది. అందువలన, ఇటువంటి అక్రమాలు దేవుని పేరిట జరుగుతున్నవాటిని ప్రభుత్వంగనుక ఆపి నట్లయితే వర్ధిల్లుతుందని చెబుతున్నాను. 20 ఏండ్లు, 30 ఏండ్లు వుందామను కుంటున్నారేమో అలాగే తూర్పు గోదావరిజిల్లా, అమలాపురం తాలూకా, నడింపల్లిలో 200 ఎకరాలు పల్లపు భూమి, ఫస్టుక్లాసు భూమి వుంది. క్రింది రెండు కోర్టులలో దేవస్థానం వారేగాని, అసిస్టెంటు కమీషనరేగాని గెలవడం జరిగింది. అప్పీలు వచ్చేటప్పటికి హైకోర్టుకు ఏమి మాయమర్మం, ఇంద్రజాలం జరిగిందో తెలియదు. 415 బస్తాలు యిచ్చేట్లుగాను, వారిని కౌలుదార్లుగా అక్కడ వుండేట్లుగాను అగ్రిమెంటు అయింది మేము రాజీ పడ్డాము అన్నారు. ఇది అమలాపురం తాలూకాలో నడింపల్లి గ్రామంలోకి అలాగే బైరాగుల పెంటపాడు అని వుంది. ఆ దేవస్థానానికికూడా వేలకొలది ఎకరాల భూమి వున్నది. కొంతమంది, తొమ్మిది వందల ఎకరాల వరకు, బ్రతికి వున్నంత కాలానికే వ్రాయించుకున్నారు. అదికూడా కోర్టులో వున్నది. ఈలోగా దేవస్థానానికి నష్టం వచ్చేటట్లుగా బహుతక్కువ కౌలుకు — 5, 10, 20 ఎకరాలు కాదు, 50, 60, 100 ఎకరాలుకూడ అక్యుపై చేసిన రైతాంగంతో రాజీ పడిపోయారు. పేదవారి సమస్య వచ్చేటప్పటికి యిల్లు పీకి లేవగొట్టగలుగుతారు. పెద్దవారి విషయంలో కోర్టులో వున్నప్పటికీ కూడ రాజీ పడతారు, మనకు కాదు,

వారికి ఫేవరబుల్‌గా వుండేటట్లు. ఈ ఆక్టు వచ్చినప్పటికీకూడ యీ ప్రాబ్లెమ్స్‌ను ఏమి సాల్వ్ చేస్తుంది? తణుకు విషయం — శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథంగారు యీ శాఖకు మంత్రిగా వున్నప్పటినుంచీ కూడ యీ ప్రాబ్లెం వుంది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం — ఇంకా అట్లాగే వుంచేశారా?

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ — లేదు, ఒక విధంగా సాల్వ్ అవుతోంది. తణుకు సెంటరులో గజం 60, 70, 80 రూ. లు చేసేది రెండు ఎకరాల భూమి వుంది. ఇంకొక దేవుడి 5 ఎకరాల భూమివుంది ఇంత మంచి భూమి దేవుడికి వుంటే మనకేమి లాభం అనుకొని కొంతమంది పెద్ద ఆసాములు, రాజకీయపలుకు బడి వున్నవారు, దేవుడిని కాజేయాలనుకొని — అవి మొదట కేశవ స్వామి అండ్ మహాలక్ష్మి టెంపుల్స్ ఇది డిఫెక్టివ్ స్కీము అని కాంపాజిట్ మదరాసు స్టేటులో హైకోర్టు జడ్జిగారు, జడ్జిమెంటులో చెబితే ఇంతవరకు ఆ స్కీము అమలు జరపలేదు. తాత్కాలికంగా 5 మంది ట్రస్టీలను వేశారు. 5 మంది అయితే విషయాలన్నీ తెలిసిపోతాయని సింగిల్ ట్రస్టీని ఒక వండర్‌ఫుల్ లాయరుగారిని వేశారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — వండర్‌ఫుల్ అంటే ......

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ — వండర్‌ఫుల్ అంటే ఆయన పెండికట్లు బాగా పెడతాడు దేవుడి ఆస్థి అమ్మేయడం వారిపని, ఆయనను దేవుని ప్రాపర్టీ రక్షించడంకోసం పెట్టితే దానిని ఎట్లా తగ్గించడమా అని ఆలోచించి — ఆస్థి అమ్మేస్తే డబ్బు ఎక్కువ వస్తుందని అమ్మేయాలంటే మేము ఒక పిటిషను పెట్టాము. అసలు అది ఏక్‌దంగా అమ్మేస్తే ఎవరూ కొనలేరు. అది కొట్లు కట్టుకోడానికి వీలుపడుతుంది, అసలు అమ్మడానికి వీలులేదు, అమ్మితే ప్లాటులుగా అమ్మండి, లేకపోతే అసలు అమ్మడానికి వీలులేదు అన్నాము. అసలు టైటిల్‌లో అమ్మవారి పూలవనం అని వుంది. ఊరిలో సెంటరులోవుంది. అమ్మవారి పేరుతో పూలవనం కట్టించి, ఆ పూవులతో పూజచేయించండి, తద్వారా దాని ఉద్దేశం నెరవేరు తుంది, అంతేగాని అమ్మవద్దు, ఒకవేళ అమ్మితే ప్లాట్సుగా అమ్మితే ఎక్కువ డబ్బు వస్తుంది అంటే అదికాదని ఏక్‌దమ్‌గా అమ్మేసేయాలని ప్రపోజలు పెట్టారు. అదికాదని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చాము. ముఖ్యమంత్రిగారో ఎవరో ఇంటర్‌వీనే అయి ఆపుచేసినట్లుగా మాకు కబురుచేశారు 5 ఎకరాల భూమి వుంది. ప్రస్తుతం ఒకే ట్రస్టీ, అదికూడ రద్దు అయిపోయింది. కమిషనరుగారు ఆంధ్రపత్రికలో ఒక ప్రకటనచేశారు. కేశవస్వామిది యీ 5 ఎకరాలు కూడా అమ్మేస్తే పది లక్షల రూపాయలవరకు పాడతారని మా దృష్టికి వచ్చింది కాబట్టి అమ్మేస్తున్నామని ప్రకటించారు. నేనొక ప్రశ్న వేస్తున్నాను. ఊళ్లోవున్న సైట్స్ అమ్మేయడంలో ప్రఖ్యాతిగాంచిన ట్రస్టీగారు — చాలా కంప్లయింట్స్ వున్నాయి, అవి రుజువయి — నేనే అప్లికేషను పెట్టాను తణుకులో షుగర్ ఫ్యాక్టరీవుంది, తణుకులో భూమివుంది. ఎకరానికి నామినల్ కౌలు 600 రు. లు

యిచ్చి తీసుకుంటారు అక్కడ. రిజర్వు ఏరియాలోవుంది కాబట్టి—యీాయన పాట వేస్తే ఒక ఎకరానికి 200 రు.లు వచ్చింది కమర్షియల్ క్రాప్స్ పండించ కూడదనే షరతులు అన్నిటిలోను వుంటాయి తణుకు ట్రస్టీకి మాత్రం ప్రభుత్వం ఎజెంప్షను యిచ్చింది 6 పండ్లలో 4 పండ్లు చెరుకు పండించుకోండి అని చెబితే పబ్లిక్ పాటలో ఎకరానికి 200 రు. లకు పాడారట. అక్కడ చచ్చు భూమి అయితే 600 రు లు వుంది ఇది ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తే కాకినాడ డి.సి.ఇ. గారువచ్చి ఎంక్వయిరీచేసి, ఇది అన్యాయం, అక్రమం, పాటవేసినట్లు తెలియడం లేదు, తక్కువ వచ్చింది, అందులో ఏదో కుంభకోణంవుంది అని రిపోర్టువ్రాస్తే ఆయన అక్కడ నుంచి ట్రాన్సఫరు అయిపోయారు, అదృశ్యమైపోయారు. ఇంకొక డి సి ఇ వచ్చి రి ఎంక్వయిరీ మొదలుపెట్టారు. మన రాష్ట్రంలో ఇద్దరే గొప్ప ట్రస్టీలు వున్నారు, అందులో ఒకరు యీ ప్లీడరుగారు అని కమిషనరుగారు ఒక పత్రికా ప్రకటనచేశారు వండర్ ఫుల్ గా దేవుడి ఆస్థిమీద అడ్మినిస్ట్రేషన్ చేస్తున్న పెద్ద మనిషిని రాష్ట్రంలోవున్న ఇద్దరు గొప్ప ట్రస్టీలలో ఒకరుగాచేసి కమిషనరుగారు ప్రకటనచేశారు. మరి, వారికీ వీరికి ఏమి సంబంధంవుందో నాకు తెలియదు. ఇంత ఫ్రాడ్ వున్న యీ వ్యవహారంలో యిటువంటి ప్రకటన చేయడం సరైనదికాదని నేను ఒక డి ఒ. లెటరుకూడ వ్రాశాను. ఆ ఊళ్లో ఒక పెద్ద లక్షాధికారి—కోటీశ్వరుడు వున్నాడు ఆ పెద్ద మనిషి దానిని కొనేసి గొడౌన్సు కట్టుకోవడంకోసం, సినిమా హాల్సు కట్టుకోవడం ప్రయత్నం చేస్తున్నారు ప్లాటుగా అమ్మాలని నేను చెప్పిన దానిని వ్యతిరేకించడానికి కారణం ఏమంటే-అక్కడ 2-3 లక్షలు పెట్టికొనేవారు ఎవరున్నారు-ఒకరిద్దరున్నారంతే. 5 ఎకరాలు కూడ అమ్మితే పది లక్షలు వస్తాయని ప్రకటన చేశారు, కానిరాదు. ఆక్షనులో కొనడానికి అక్కడ ఒకే ఒక వ్యక్తివున్నారు. ఆయన పది లక్షలు కాదు, ఇరవై లక్షలుకాదు ఒక కోటి రూపాయలుకూడ పెట్టగలడు. ఆయన తప్ప ఎవరూ పాడలేరు. ఆయనను దృష్టిలో పెట్టుకునే యీ కమిషనరుగారి ప్రకటన వచ్చింది. అది కూడ అన్యాయమని నేను డి ఒ వ్రాశాను. మంచి విలువైన భూమిని ఒక వ్యక్తికి కట్టబెట్టే ప్రయత్నం జరుగుతోంది. కమిషను గారు యిట్లా ఎందుకు చేస్తున్నారనేది మంత్రిగారు సీరియస్ గా కన్సిడర్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇండివిడ్యువల్ గా ధర్మాదాయాలకు కూడా ఇది వర్తిస్తుందంటున్నారు. బాగానేవుంది, పెద్దపెద్ద ఫ్యాక్టరీ యజమానులు, మిల్లర్సు దేవుడి సొమ్ము అని బస్తాకు ఒక రూపాయి, పావలా యిట్లా వేస్తుంటారు. అది వేల రూపాయలలో వుంటుంది. ధర్మాదాయమే అసలు లాభంకంటే ఎక్కువ వుంటుంది. అది ధర్మాలకు ఖర్చుచేయరు, సేల్సుటాక్సు ఆఫీసరులు, ఇన్ కంటాక్సు ఆఫీసరులు వస్తూవుంటే వారికి ధర్మాలు చేస్తుంటారు. వీటన్నిటికి పైన ఎలక్షనులు వచ్చాయంటే అధికారపార్టీని శాటిస్ ఫై చేయాలి కాబట్టి వారికి కూడ ఆ ధర్మాదాయంలోంచే చందాలుకూడ యిస్తుంటారు. కాంగ్రెసుపార్టీకి డబ్బుయివ్వడం ధర్మం ఎట్లా అవుతుందో నాకు తెలియదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—కేవలమధర్మము.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—అకౌంట్సు కావాలి, అవన్నీ సక్రమంగా ఖర్చు అయ్యేటట్లు ఆక్టు పర్వ్యూలోనికి రావాలి, ధర్మాదాయాలు ఎడ్యుకేషనుకో ఛారిటబుల్ సంస్థలకో ఖర్చు అయ్యేటట్లు చూడాలి కాని ధర్మంఅంటూ పొలిటికల్ పార్టీలు డబ్బు తీసుకోవడం ప్రారంభిస్తే అది ధర్మంకాదు, ప్రభుత్వమును కొనడమే అవుతుందను కొంటున్నాను. ఇది మన రాష్ట్రంలో చాల పెద్దెత్తున జరుగుతోంది. ఒకటి యీ ఆక్టు త్వరగా అమలులోకి రావాలి, వచ్చిన తరువాత ఏక్దమ్‌గా యివన్నీ చేకప్ చేయాలి. డెమొక్రాటిక్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్ వంటివి కంట్రోలువుండాలి. ఇందులో కమిషనరుకు ఎక్కువ పవర్స్ఇచ్చారు, ఆయన జిల్లాలో కింగ్ అయి కూర్చుంటాడు, అటువంటి ప్రమాదం లేకుండా మంత్రిగారు ఆలోచించాలని, క్లాజ్ బై క్లాజ్ వచ్చినప్పుడు చాలా మార్పులు చేయాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ పి వి. నరసింహారావు —అధ్యక్షా, 19 మంది గౌరవ సభ్యులు ఈ చర్చలో పాల్గొన్నారు, చాలా సూచనలు చేసారు, సూచనలకంటే అధికంగా, మాకు దేవాలయాలలో ఎక్కడ ఏమి జరుగుతున్నదనే సంగతి వారికి నిజమని తోచినట్లు ప్రభుత్వానికి సెలవిచ్చారు ఈ చర్చకు సమాధానంగా మొట్ట మొదట నేను ఒక విషయం మనవి చేయ దలచుకున్నాను ఈ దేవాలయాల ధర్మాదాయాలు మొదలైన సంస్థలో ప్రభుత్వానికి శాసనసభకు ఏమైనా ప్రమేయం ఉండాలా, లేదా అనే విషయమై సి. పి రామస్వామి అయ్యర్ గారి కమిషన్ రిపోర్టులో స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. ఒక చోటవారు చెప్పారు—అనవసరమైన జోక్యం ఒకప్పుడు కలిగించుకోవడం గతంలో జరిగిందని చెప్పిన మాట వాస్తవమే, అని చెప్పిన తరువాత చివరకు చేసిన సిఫార్సులలో ఏమి చెప్పారంటే—"The Members of the Commission holding these views have come to the conclusion that whatever may be the encrustations and later interpretations by vested interests or Courts and other authorities, it is essential for the revival and rejuvenation of the Hindu world and for the inauguration of an era of faith and tolerance to resuscitate and by all practical and legislative means to re-establish the root idea underlying the institution of temples and mutts." కాబట్టి అక్కడక్కడ అనవసరమైన జోక్యం కలిగించుకుంటున్నారని body of the report లో ఏమి చెప్పినా చివరకు చేసిన సిఫార్సు ఏమిటంటే ఈ పరిస్థితులను చక్కబెట్టడానికి legislative action తప్పకుండా తీసుకోవలసి ఉంటుందని నిశ్చితంగా చెప్పడం జరిగింది. ఈ శాసనాన్ని ఇక్కడ తేవడంలో వారు చెప్పిన సూత్రానికి వ్యతిరేకంగా చేస్తున్నామని ఉద్దేశం ఏదైనా ఉంటే అది సరియైనది కాదు. తప్పకుండా విధానసభలలో శాసనాలు చేయాలనే మాట వారు చెప్పారు, కాబట్టి మనం చేసే దానిలో పొరపాటు లేదని మనవి చేస్తున్నాను. మరొక మాట వచ్చింది, హిందూ అని ఎందుకు అంటారు, హిందూ అనే ప్రత్యేకమైన connotation ఏమి, హిందూ దేశంలో వారందరు హిందువులే గా అని గౌరవసభ్యులు రామచంద్రరావుగారు చెప్పారు. హిందూ శబ్దానికి

వారు చెప్పిన నిర్వచనం లేకపోలేదు, మన శాసనాలలో Hindu Charitable Endowments కు సంబంధించి హిందూ లా లో కాని Hindu Succession Act అన్నప్పుడు కాని ఎప్పుడైతే హిందూ అనే పేరుతో నామకరణం చేశామో, చట్టం ఎవరికి వర్తిస్తుంది అనే విషయంలో restrict అయిపోతుంది. హిందువు అయిన వారికి వర్తిస్తుంది అంటేనే ఆ పేరు పెడతాము. ఈ చట్టం హిందువులకు సంబంధించిన సంస్థలకు మాత్రమే వర్తిస్తుంది, కాబట్టి హిందూ అనే పేరు పెట్టుకోక తప్పదని మనవి చేస్తున్నాము. సిక్కులను జైనులను కూడా నిర్వచనంలో కలిపినాము కాబట్టి ఆ సంస్థలకు కూడా వర్తిస్తుంది కాని హిందూ కాని సంస్థలకు, అంటే ముస్లిం, క్రిస్టియన్ సంస్థలకు ఇది వర్తించడానికి అవకాశం లేదు మిత్రులు రామచంద్రరావుగారు చెప్పిన నిర్వచనం హిందూ శబ్దానికి ఉంటూ వచ్చినా, సాంస్కృతికంగాను, ధార్మికరంగంలోను అటువంటిది ఉంటే ఉండవచ్చును కాని చట్టాలు తయారు చేసేటప్పుడు హిందువు అనేది మన జనాభాలో ఒక ప్రత్యేకమైన denomination అని చెప్పక తప్పదు. వారికి సంబంధించిన చట్టాలలో హిందూ అనే పేరుతో మాత్రమే చట్టాలు నామకరణం చేయవలసి వుంటుందని అది అనివార్యమని పెట్టక తప్పదని మనవి చేస్తున్నాము. లింగాయతులను గురించి పూజ్యులు కల్లూరి సుబ్బారావుగారు సెలవిచ్చారు. లింగాయతుల గురించి సందేహమే లేదు. నూటికి నూరుపాళ్ళు హిందువులు, హిందువులకు సంబంధించిన అన్ని చట్టాలు వారికి వర్తిస్తాయనడంలో ఎవరికి సందేహం లేదు లింగాయతులని ప్రత్యేకంగా include చేయవలసిన అవసరం లేదు. ఎవరో ఒకప్పుడు హిందువులము కాము అని కేసులు పెట్టడం, సుప్రీం కోర్టు, హైకోర్టులవరకు వెళ్లడం, ఓడిపోవడం, అన్ని న్యాయస్థానాలు హిందువులే అని నిర్వచించడం జరిగింది. సందేహం లేదు. సిక్కులు' జైనులు గురించి వారు అన్ని purposes కొరకు హిందువులు అనడానికి లేదు, ఈ చట్టానికి సంబంధించినంతవరకు సిక్కులు, జైనులకు సంబంధించిన సంస్థలను మనం చూడ వచ్చును వాటిని ఈ చట్టాన్ని వర్తింపచేయవచ్చుననే ఉద్దేశంతో ఈ చట్టం ఉద్దేశాలకొరకు ప్రయోజనాలకొరకు మాత్రమే వారిని ఇందులో include చేయడం జరిగింది కాబట్టి లింగాయతుల విషయం, సిక్కుల విషయం వేరు వేరు అని మనవి చేస్తున్నాను సిక్కులు, జైనులు గురించి ఇందులో include చేయడం అవసరమైనప్పటికి లింగాయతులను include చేయడం అనవసరమని మనవి చేస్తున్నాను. అనేక విషయాలు చెప్పారు. ఈ దేవాలయ సంస్థలలో ఏమేమి అక్రమాలు జరుగుతున్నాయో చెప్పారు. అన్నింటికి నేను వేరు వేరు వివరాలు తెప్పించి చెప్పడం అనేది ప్రస్తుతం సాధ్యం కాదు. ఈ చట్టానికి సంబంధించి నంతవర, individual cases పై వేరువేరుగా విడిగా జవాబు ఇవ్వడం అవసరం అంతగా ఉండదు అనుకుంటాను. అనేక చోట్ల అనేక అక్రమాలు జరిగితే

జరుగవచ్చును. అవి అక్రమాలు అని మనం అనుకోవడంలో పొరపాటు ఉండవచ్చును. ఉభయపక్షాలు పరిశీలించి ఒక్కొక్క కేసు చెప్పాలంటే సాధ్యం కాదు. గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన కేసులన్నీ నేను నోట్ చేసుకున్నాను. ఏమేమి జరుగుతున్నది అవసరమైనప్పుడు పరిశీలించ వచ్చును. వివరాలు కావాలంటే గౌరవ సభ్యులకు అందించడానికి అభ్యంతరం ఉండదు.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు.—అవసరమైనప్పుడు అంటారేమిటి? ఇక్కడ serious allegations తెచ్చారు విచారణచేసి తేల్చాలి కాని- విచారణ చేస్తాం అని చెప్పాలి కాని వీలయినప్పుడంటే—

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు —అవసరమైనప్పుడు ఇక్కడ అందించడం జరుగుతుంది. నేను నోట్ చేసుకున్నాను. విచారణ జరుగుతుంది, అవసరమైనపుడు ఇక్కడ చెప్పడం జరుగుతుందని అన్నాను అంతే కాని ఇపుడు అవసరంలేదు మేము అవసరం అనుకున్నపుడు విచారణ చేస్తాం అని కాదు. నేను చెప్పినదొకటి, వారు వేరొకటి అనుకున్నారు, మరొక జనరల్ పాయింటు- హిందువులకు సంబంధించిన సంస్థలలో వచ్చిన ఆదాయాన్ని కేవలం హిందువులకు మాత్రమే లాభించే కార్యక్రమాలలో వాడడం మంచిది. సబబు, హిందువులు కానివారు లాభపడే సంస్థలలో వినియోగించడం న్యాయంకాదని చెప్పినారు. మిత్రులు రామచంద్రరావుగారు కాని తదితరులు కాని ఈ విషయాన్ని ఖచ్చితంగా చెప్పడం జరిగింది. నేను సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. కనీసం హిందూత్వం కొరకైనా ఈ దృష్టిత్వాన్ని వదలిపెట్టాలి, వారు ఆర్యసమాజ్‌కు సంబంధించినవారు, ఆర్యసమాజ్‌యొక్క మొదటి slogan విశ్వమంతటిని ఆర్యులుగా చేయాలనేది.

'కృణ్వంతో విశ్వమ్ ఆర్యమ్' హిందువులకు సంబంధించిన ఆదాయం హిందువులకే ఉపయోగించాలని సంకుచితంగా ఆలోచించడం, అట్లా చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించడం సరియైన విధానం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. మన దేశంలోనే కాదు, ప్రపంచమంతటా క్రిస్టియన్ మిషనరీలున్నారు, కోట్లకొలది డాలర్లు ఇక్కడ గుమ్మరిస్తున్నారు. ఎన్నో దేశాలలో వారు పెట్టే ఖర్చు కేవలం క్రిస్టియన్లకు మాత్రమే, వారి మతానికి సంబంధించిన వారికి మాత్రమే ఖర్చు పెడతాము అనుకుంటే వారు అనుకునే proselytization కార్యక్రమం కూడా ముందుకు సాగదు అని మనవి చేస్తున్నాను. అసలు ఆకర్షించవలసిందే ఇతర మతాల వారిని, మనవారు ఉండనే ఉన్నారు, వారిని ఒక closed circle గా తయారుచేసి వారికి మాత్రమే లాభం చేకూర్చడంకాక మన మతంలో లేనివారిని మన సాంప్రదాయాలకు దూరంగా ఉన్నవారిని మనవైపుకు ఆకర్షించడాని ప్రయత్నం చేయడం proselytization యొక్క ప్రత్యేకమైన కార్యక్రమం కాబట్టి వారు అటువంటి విచక్షణ చేయడంలేదు.

ఈ నాడు క్రైస్తవ స్కూల్సులోగాని హాస్పిటల్సులోగాని వారు నడుపుతున్న ఏ సంస్థలలోగాని క్రయిస్తవులకు మాత్రమే లాభం చేకూరుస్తామని, క్రైస్తవులను మాత్రమే చేర్చుకుంటామనికాని వారు అనరు. క్రైస్తవులకు concessions ఉండవచ్చు కాని ఆ సంస్థలలో లాభపడడం అందరికీ సాధ్యపడుతుంది. తిరుపతి దేవస్థానం ధనంతో విశ్వవిద్యాలయం పెట్టినప్పటికి పబ్లిక్ స్కూలు ఎందుకు పెట్టారని educational value గురించి ఆలోచించవచ్చు, కాని పబ్లిక్ స్కూలు అంటూ పెట్టినతరువాత ప్రజలందరికి అవసరం అనుకున్న తరువాత ఆ పబ్లిక్ స్కూలులో కేవలం హిందువులను మాత్రమే ఎందుకు పెట్టలేదని అడగడం సరియైనది కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. రామగోపాలరెడ్డి.—క్రైస్తవులు చేసిన సౌకర్యం గురించి చెప్పినారు ముస్లిముల దగ్గరనుంచి వచ్చిన సౌకర్యం గురించి చెప్పలేదేమి?

శ్రీ పి వి నరసింహారావు.—అది వారే చెప్పవలసి ఉంటుంది. వివిధ మతాలదృక్పథాలను గురించి చెప్పడానికి టైములేదు. హిందూమతం గురించి డాక్టర్ రాధాకృష్ణన్‌గారు "It is a way of life" అన్నారు. అంతకంటె ఖచ్చితంగా నిర్వచించక way of life అనడానికి వీలుంటుందన్నారు. తక్కిన అన్ని మతాలను గురించి కేవలం way of life అనడానికి వీలులేదు కొంత సూత్రాలు, theology, metaphysics కొంత కట్టుబాట్లు ఉన్నాయి. ఏ మతాన్ని గురించి చర్చించవలసిన అవసరంలేదు. హిందువులకు సంబంధించిన బిల్లు కాబట్టి హిందూత్వం గురించి మాట్లాడినప్పుడు సంకుచితంగా ఆలోచించకూడదు. మాట్లాడకూడదు. మనం విశ్వమానవకళ్యాణాన్ని విశ్వమంతటికి వ్యాపించి చాల బ్రహ్మాండమైన దృక్పథాన్ని తీసుకొని ముందుకుపోతున్నాము కనుక సంకుచితత్వం పనికిరాదని మనవిచేస్తున్నాను. అది ముఖ్యంగా రామచంద్రరావుగారు చెప్పినారు కాబట్టి జవాబుగా మనవిచేస్తున్నాను అట్లాఉండకూడదు. ఇతరులకుకూడ అందరికి లాభాలు అందుబాటులో ఉండేటట్లుచేయాలి, అట్లా అయితేనే నిజమైన దృక్పథం అందరికి బోధపడుతుంది Mission గా మారాలి తిరుపతి దేవస్థానాన్ని గురించి కూడ వెంకటేశ్వరమిషన్ అనేది స్టార్టు చేయవలసి ఉంటుందని చాలమంది మిత్రులు అభిప్రాయ పడ్డారు. దేవాలయమని మాత్రమే కాదు. మిషన్ అంటే spiritual aspect ఉంది, temporal aspect ఉంది, educational aspect వుంది. రామకృష్ణ మిషన్ మాదిరిగా వెంకటేశ్వర మిషన్ ఒకటి ప్రారంభించి దాని ద్వారా మానవసేవ చేసి ఆ మిషనుకు సంబంధించని వారిని మిషనులో చేర్చుకుని భక్తిప్రపత్తులు కలిగే స్థితి కల్పించాలనే కార్యక్రమం.

శ్రీ పి రాజగోపాలనాయుడు :—అది తప్ప వారు అంతా చేస్తున్నారు పబ్లికు స్కూల్సులో.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు —ఏమి చేస్తున్నామన్నది వదిలేయండి. కేవలం హిందువులకు మాత్రమే లాభపడేటటువంటి కార్యక్రమం చేయవలసిందన్నారు. అదిసరియైనది కాదు.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు —నేను అనలేదు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు —రాజగోపాలనాయుడుగారు ఆ మాట అనలేదు. అన్నవారికి జవాబు చెబుతున్నాను. వారు పబ్లికు స్కూలు ఎందుకు పెడుతున్నారన్నారు. ఈ నాడు పబ్లికు స్కూలు పెట్టడం ప్రజలకు అవసరం అనుకున్నాం. అంతకంటె అవసరమైన కార్యక్రమం లేదా అనవచ్చు. అది వేరే సంగతి. పబ్లికు స్కూలు పెట్టడం ప్రజలకు లాభం అనుకుంటున్నాము. యీనాడు పబ్లికు స్కూలు ఇంగ్లీషులోనే పెట్టాలనిలేదు. యీనాడు ఇంగ్లీషు మీడియంలో పబ్లికు స్కూలు నడిస్తే నడవవచ్చు, పది సంవత్సరాలకు, తెలుగు అధికార భాష చేసిన తరువాత నిజంగా quality education తెలుగు మీడియంలో కావాలంటే వేగంగా తిరుపతి దేవస్థానం వారు మార్చి పెట్టవచ్చును. మొదలు తెలుగు చేసే దానికంటె ఆశయం ఏమిటని అర్థం చేసుకుంటే ఆ ఆశయం వల్ల ప్రజలందరికి లాభమని గుర్తించినట్లయితే దానిలో ఏలాంటి అభ్యంతరం ఉండకూడదని మనవిచేస్తున్నాను ఇక తిరుపతి దేవస్థానం గురించి తక్కిన దేవస్థానముల గురించి ఒక మాట చెప్పినారు గౌరవ సభ్యులు. అక్కడ ఉన్న పవిత్ర వాతావరణం కలుషితమై పోతుంది. అవి కేవలం టూరిస్టు రెసార్ట్సుగా మారిపోతున్నాయి. యాత్రికులు కేవలం ఎన్నో పద్ధతులలో అక్కడ భక్తికి భగవంతునికి సంబంధించని కార్యక్రమాలు కోసం కూడా చాల వస్తున్నారు. కాబట్టి అక్కడ వాతావరణం దూషితం, కలుషితం అయిపోతోందని చెబుతున్నారు. అది నిజంగా ఆలోచించవలసినదే, అధ్యక్షా. కాని దానిని గురించి ఎవరు ఏమి చేయగలరు, అది చెప్పడం చాలా కష్టం. ఇవ్వాళనేకాదు. జాతర్లకు పోయే వారు ఒకటి ఉంది.

"तीर्थ गये सो तीन जन, मन चचल चित चोर। एकोमात न धोलिया, सौ मन लादा और"

యాత్రలను దర్శించే మనిషి ఎట్లా ఉంటే దానిమీద ఆధారపడి ఉంటుంది. ఒకడు తనకు సంక్రమించిన పాపాలను కడుక్కోవడానికి వస్తాడు ఇంకొకమనిషి కడుక్కోవడం లేదు సరికదా सौ मन लादा और ఇంకోవంద పాపాలను సంపాదించుకొనడానికి వస్తాడు భగవంతుని సన్నిధానముకు వెళ్లే భక్తుని సంస్కారంమీద, వాడి మనస్సు మీద, బుద్ధి మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. చట్టాలద్వారా శాసనాల ద్వారా ఎట్లా శాసించగలం, ఎట్లా మార్చగలం అనేది నాకు బోధ పడడం లేదు. కాదనను పవిత్రమైన వాతావరణం ఉండవలసినచోట అపవిత్రమైన కాంతులు గాని అక్కడ యిటువంటి కార్యక్రమాలు గాని ఉండకూడదనే మాట వాస్తవం. దేవాలయం కట్టడానికి కారణం ఏమిటి? ప్రతి చోట ఉండే దేవునికి కూడ ఆలయం కట్టడానికి కారణం ఏమిటి? అక్కడకు వెళ్లిన భక్తులకు ఒక ప్రత్యేకమైన వాతావరణం భక్తిశ్రద్ధకలిగే ఆస్కారం ఉండాలి. కాని ఒక మనిషి అక్కడ కూడా ఈ కార్యక్రమాలకు వెళ్లడం అంటే అతడు నిశ్చయం చేసుకొని వెళితే

మనం ఏమిచేస్తాము శుద్ధ చిత్తం లేకుండా వెళితే ఏమి చేయడానికి వీలవుతుంది. చాలా కష్టం solution చెప్పడానికి అయితే Cottages కట్టడంవల్ల జరిగింది, privacy ఉంటుంది కాబట్టి Cottage కాకుండా Halls కట్టేసి వచ్చిన వారందరిని ఒక చోట మూక ఉమ్మడిగా ఉంచడానికి వీలైతే బాగుంటుందనికొందరు శలవిచ్చారు. కాటేజ్‌స్ కడితే బాగుంటుందని కొందరు శలవివ్వడంవల్ల కట్టడం జరిగింది. Cottages వల్ల కాదు, halls వల్ల కాదు, అది ఒక మానసికావస్థ కాని మనం కట్టిన కట్టడం వల్ల అపవిత్రం అయినదంటే నాకు సరియైన కారణమని తోచడం లేదు వెళ్లిన మనిషి యొక్క మనస్సు పవిత్రం కాని, అపవిత్రం కాని, అంతకంటే ఏమిలేదు. అందుకని తిరుపతి దేవస్థానంవారు ఆలోచించి ఒకరోజు రెండు రోజుల కంటే ఎక్కువ ఉండడానికి వీలులేని పరిస్థితి కల్పిస్తే బాగుంటుందని ఆలోచిస్తున్నారు వీలయినంత చేయగలం ని అంతకుమించి ప్రతి మనిషిని భక్తునిగా తయారు చేద్దామంటే అది శాసనం ద్వారా గాని పరిపాలన యంత్రాంగంద్వారా గాని తయారు చేయడం సాధ్యపడదని మనవిచేస్తున్నాను. అందుకని దీనిని గురించి మనం చర్చించి కూడా అంత లాభం లేదు ఒకటి note చేయాలి. వాతావరణం చెడిపోయే అవకాశాలు కనిపిస్తున్నాయి దానిని అరికట్టడానికి ఏమిచేయాలని ఎప్పటి కప్పుడు ఆలోచించడం చాలా అవసరం దానికి వలసిన ఆదేశములు యివ్వడానికి అభ్యంతరం లేదు దానికి సంబంధించిన అధికారులందరికీ తెలుసును వారుకూడా ఆలోచిస్తారని నేను అనుకొంటున్నాను. తరువాత ప్రతి చట్టానికి top-heavy అనే నినాదంతో చర్చలు ప్రారంభమవుతున్నాయి టాపూలేదు, హెవీలేదు. చాల పెద్ద సిబ్బంది తీసుకువచ్చి పెట్టినది లేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరించిన తరువాత చాలకాలంవరకు ఆంధ్రప్రాంతానికి కమిషనరు, తెలంగాణా ప్రాంతానికి డైరెక్టరు వారిద్దరు ఉండేవారు. మొన్న మొన్ననే ఆ డైరెక్టరు చనిపోయినతరువాత ఇంకో డైరెక్టరును పెట్టలేదు. కమిషనరుగారే తెలంగాణాను చూసుకోవాలని ఆదేశించడం జరిగింది అయితే నిజమే కమిషనరుకి తెలంగాణాలో ఎక్కువ పని ఉన్నట్లు కనిపించదు, ఎందుచేతనంటే ఈ చట్టాన్ని ఆ ప్రాంతానికింకా వర్తింపచేయలేదు మొన్న బిల్లును ప్రవేశ పెట్టినప్పుడు మనవిచేశాను, తెలంగాణాలోని దేవాలయ ధర్మాదాయ వివరాలు కూడా పూర్తిగా సేకరించడం జరగలేదు. అనేకులు ఆక్రమించుకుని కూర్చున్నారు. 5-10 సంవత్సరాలవరకు కార్యక్రమాన్ని సాగిస్తేనేతప్ప ఇవి సువ్యవస్థితంగా నడవవు జాయంటు కమిషనరును ఎందుకు వేశారంటే జాయంటు కమిషనరు క్రొత్తగా వచ్చిన మనిషి కాదు. తెలంగాణా ప్రాంతం డైరెక్టరు స్థానాపన్నుడుగాని క్రొత్తగా వచ్చినవాడు కాదు. దేవాలయాలతోపాటు ధర్మాదాయాలు యిందులో కలిసి వున్నాయని సభ్యులందరికి తెలుసు. కాబట్టి కార్యక్రమము చాలా వుంది చేయవలసింది. Workload పెరిగే అవకాశముంది– ముఖ్యంగా తెలంగాణా ప్రాంతములో ఆదితో గట్టిగా పనిచేయవలసిన అవసరముంది. Joint Commissioner లేకపోతే ఒక్క Commissioner గారే యింత

కార్యక్రమము నిర్వహించడము చాలా కష్టము. కాబట్టి యీ Joint Commissioner ను provide చేయడము జరిగింది Deputy Commissioner, Assistant Commissioner యిదివరకే వున్నారు. Top-heavy అని కొత్త ఉద్యోగస్తులను సృష్టించి ఆ ఉద్యోగాలు వారికి కైంకర్యము చేస్తున్నారన్న మాట సరైనదికాదు- ఇదివరకున్న అధికారులే యింకొక పేరుతో వస్తున్నారుతప్ప యింకొకటి లేదని మనవిచేస్తున్నాను Tenants గురించి చెప్పారు—చాలా ముఖ్యమైన విషయము— దానిగురించి అనేకులకు అనేక అభిప్రాయాలున్నాయి అయితే Tenancy Act ఒకటి అమలులో వుంది. ఇదివరకులాగా auction పెట్టడమా? లేక tenancy చట్టములో వున్నప్రకారము—కౌలుదారులకు ఏ ఏ అధికారాలున్నాయో— ఏ మార్పు లేకుండా ఆ చట్టాన్ని వర్తింపచేయడమా అనేది ఒకటుంది దానినిగురించి అనేకసార్లు ప్రభుత్వస్థాయిలో కూడా చర్చ జరిగింది. ఇప్పుడు latest position ఏమంటె యీ రెంటికీ ఒక మధ్యేమార్గము చూడాలని అనుకున్నారు అంటే కేవలము చట్టములో Land Revenue రెండింతలు మాత్రము యివ్వడమా? ఎందుకంటే C P Ramaswamy Iyyer Commission వారు చాలా ఖచ్చితంగా చెప్పారు—యీ కౌలుదారుచట్టము యీ భూములకు వర్తింపజేసినట్లయితే ఎన్నో దేవాలయాలు మూసివేయవలసివస్తాయని ఆదాయము చాలా తగ్గిపోతుంది— దానివల్ల చాలా నష్టము వాటిల్లుతుంది కాబట్టి దేవాలయాలుసరిగా నడవాలంటే యీ కౌలుదారులగురించి మళ్ళీ కొంత సడలింపు అవసరమని వారు చెప్పడము జరిగింది. అయితే అంతమాత్రాన కౌలుదారు అనేదానిని ఒక general చట్టముగా చేసుకొని అడుగడుగున దానికి మళ్ళీ exceptions చేయడము సరైనది కాదని ప్రభుత్వానికి తోచింది. అందుకని యీ ద్వంద్వము ఉద్భవించినప్పుడు దాని పరిష్కారము ఎట్లా అని ఆలోచించి ఏదో ఒక మార్గాన్ని చూడాలని అనుకుంటున్నారు బహుశా పూర్తిగా కౌలుదారు చట్టము అమలు గాకుండా పూర్తిగా వెనుకటి auction కాకుండా ఏమైన negotiated settlement అవడానికి అవకాశముంటుందని, ఆ settlement ద్వారా అటు దేవాలయాలకు నష్టము రాకుండా యిటు కౌలుదారుల హక్కు భుక్తాలు దెబ్బ తినకుండా యీ రెంటిని సవరిస్తూ ఏమైన మధ్యేమార్గము అవలంభిస్తే బాగుంటుందనేది పరిశీలనలో వుంది. బహుశః అటువంటి మధ్యేమార్గము అవలంభించవచ్చుని ఆశిస్తున్నాను. కాబట్టి ముఖ్యమైనటువంటి విషయాలన్నిటికి నేను ప్రత్యుత్తరాలు మనవిచేశాను

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — "Sir, C.P Ramaswamy Iyyer గారి Report" లో రాష్ట్రములో complete గా కౌలుదారులకు హక్కుభుక్తాలివ్వాలని వుంది. అది పరిశీలించారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు—చూశాము అదంతా చూచిన తరువాతనే అనుకున్నాము. ఒక section of opinion వుంది. ఖచ్చితముగా వారంటున్నారు. ఈ పద్ధిగమక మీరు చేసినట్లయితే— కౌలుదారుచట్టము నూటికి నూరుపాళ్లు

వర్తింపచేసినట్లయితే కనీసము నూటికి 90 దేవాలయాలు మూసివేయవలసి వస్తుందని చెప్పేవారున్నారు. రెండవవైపు కౌలుదారుచట్టము చేసి రోజుకొక exception చేస్తూ పోవడము యిదెక్కడి అన్యాయమనేవారున్నారు. అసలు కౌలుదారుచట్టమురెయొక్క ముఖ్య ఉద్దేశమేమిటి? Tenant కు security of tenure వుండాలని, rack-renting జరుగకూడదనే ఉద్దేశము. ఈ రెండు ఉద్దేశాలు నెరవేరుతూ, దేవాలయాలకు కొరత అదనంగా వచ్చే అవకాశముండేట్లు చూడాలని మొదట చెప్పినట్లు మధ్యేమార్గము అవలంభిస్తే బాగుంటుందని అనుకోవడం జరిగింది. దానిగురించి finalise కాలేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఒక గౌరవసభ్యులు obscene and indecent carvings గురించి ఏదో చెప్పారు బహుశః యీనాడు కొత్తగా నిర్మాణము చేసే దేవాలయాలమీద యిటువంటి బొమ్మలు చెక్కడం జరుగుతుందని నేను అనుకోవడము లేదు. ఇదివరకు ఉన్నవేమో వున్నవి. దానిగురించి చాలా సాహిత్యము ఉంది. అది వాంఛనీయమా, అవాంఛనీయమా, మంచిదా, చెడ్డదా అనే విషయములో— మంచిదైనా, చెడ్డదైనా, మనమంతా పోయి చూస్తున్నాము. ఇప్పుడు దానిగురించి చర్చ అనవసరము. ఇప్పుడు కొత్తగా కట్టే దేవాలయాల మీద అటువంటి అశ్లీలమైన చెక్కడాలు వుంటాయని నేను అనుకోవడము లేదు. నేను చూచినంతవరకు అటువంటివి లేవు

డాక్టర్ టి వి. యస్. చలపతిరావు:—అందరు చూస్తున్నారంటున్నారు కదా! కాదనేవారు హెచ్చుగా చూస్తున్నారని మీ అభిప్రాయమా?

శ్రీ పి వి. నరసింహారావు:—దానికి దీనికి సంబంధములేదు, చూడడానికి, అభిప్రాయానికి సంబంధములేదు కాదనేవారు చూస్తున్నారు, ఔననేవారు చూస్తున్నారు. అభిప్రాయానికి అనుభవానికి సంబంధము లేదని చెబుతున్నాను. ఈ బిల్లుకు సంబంధించిన ముఖ్యమైన విషయాలన్నిటిని గౌరవసభ్యులు ఎంతవరకు సెలవిచ్చారో, వాటికి చెప్పాను ఇంకేమైన particular cases వున్నట్లయితే వాటిని గురించి తప్పకుండా విచారించడము జరుగుతుంది కాబట్టి, ప్రస్తుతానికి యీ ప్రథమ పఠనాన్ని అంగీకరించవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—అధ్యక్షా, ఈ ఇనాములు పట్టాలైన వాటిని గురించి ఏమైనా explanation వుందా?

శ్రీ పి.వి నరసింహారావు:—ఉందండి. దానిగురించి చెప్పాలనుకొన్నాను. ఈ ఇనాములేమో conditional ఇనాములు ఒక షరతుపైన యిచ్చినటువంటి ఇనాములు. వారు యిప్పుడు ఆ షరతును పూర్తిచేయడములేదు. వారికి పట్టా అయినమాట వాస్తవమే ఆ షరతు వారు పూర్తి చేయనప్పుడు దేవాలయాలలో ఏ సేవకొరకు ఇనాములు యివ్వబడ్డాయో ఆ సేవ అదనంగా డబ్బు ఖర్చుపెట్టి చేయించుకోవలసి వస్తుంది. దేవాలయాలవారు [illegible] మీరు ఇనాములకు పట్టాలిచ్చారు, యిప్పుడు వారు మా [illegible]

మాకు అదనంగా అయ్యే ఖర్చు మాట ఏమిటి అని వారు అడుగుతున్నారు కాబట్టి యిందులో యీ provision పెట్టడం జరిగింది దానిని కూడా endowmentes లో ఒక భాగంగా పరిగణించి దాని implications చూడవలసివుంది. Select Committee లో మళ్ళీ చూస్తాము. ఇప్పుడు నా దృష్టికి వచ్చింది. ఒక చట్టముద్వారా అది అట్లా అయిన తరువాత దానిని తిరుగదోడడము ఎంతవరకు legal గా సాధ్యము అవుతుందనేది చూడాలి. అది సాధ్యము కాకపోతే alternative గా మనము ఏమి చేయాలనేది ఆలోచించవలసి వుంది. Select Committee లో దానిని క్షుణ్ణంగా పరిశీలిస్తాము.

Sri. K. Govinda Rao .—Point of information, Sir, ఈ పట్టాలు ఒక్కచేయి మారడమేగాకుండా ఒకరి దగ్గరనుండి మరొకరికి అయిదు చేతులు మారిన ఘటనలున్నాయి.

శ్రీ పి. వి నరసింహారావు .—దాని implications చూడవలసిన వుంటుంది. అవి చూచిన తరువాత దానికి ఒక మార్గము చూడవలసి వుంటుంది

Dr T V S. Chalapathi Rao .—Speaker Sir, Just one clarification, దేవాలయాలమీద బూతు బొమ్మలకు సంబంధించి చాలా literatureవుందని మంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. అది నిజమే తాపి ధర్మారావుగారే చాలా ఎక్కువ వ్రాశారు, అది మంచిదని ఒప్పుకొన్నప్పుడు కొత్త దేవాలయాలమీద వాటిని ఎందుకు తీసివేస్తున్నారో సెలవిస్తారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు .—అధ్యక్షా, ఆ దేవాలయాలమీద బొమ్మలు carve చేసినవాటి మన సత్వము వేరు, యీనాటి మన సత్వంవేరు ఆనాడు బాగానే వున్నాయేమోగాని యీనాడు బాగాలేవనిపిస్తుంది — ఎందుకంటే ఆనాడు సంస్కృత సాహిత్యములోగాని, ఆంధ్ర సాహిత్యములోగాని ఒక స్త్రీయొక్క నఖశిఖ వర్ణనచేస్తే వారు సహజంగా తీసుకొన్నారు—ఇప్పుడెవరైన వర్ణిస్తే బహుశః అది అశ్లీలమనుకునే పరిస్థితులున్నాయి. కాబట్టి, నాటికి నేటికి అభిరుచులు మారాయి. అందుకని దానిని మనము మంచిదనుకోవడములేదు. అది చెడ్డదనేవారు చాలామందివున్నారు. ముల్కరాజు ఆనంద్‌గారు యీ బొమ్మలమీద పుస్తకమే వ్రాశారు. దానియొక్క spiritual interpretation ఏమిటనే లోతుపాతులకుపోయి వ్రాయడం జరిగింది. దానిగురించి ఒకగంట చెప్పుకోవచ్చు ప్రస్తుతము అది అనవసరము.

డాక్టర్ టి. వి. యస్. చలపతిరావు .—అధ్యక్షా! సినిమా banners కంటే కూడా అశ్లీలమా యీ బొమ్మలు ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—సినిమాలలో అశ్లీలముంటే కత్తిరింపులు జరుగుతున్నాయి. వారు దేనిని అశ్లీలము అనుకోరో మనము దానిని అశ్లీలము అనుకొంటే చేయవలసింది ఏమీలేదు,

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—మంత్రిగారు specific allegations మీద enquiry చేసి సమాధానం తెప్పిస్తామని అన్నారు. సంతోషం. ఆ విధంగా తణుకులో ఒకటి, అంతర్వేదిలో ఒకటి, వున్నాయి. రెండు లక్షల రూపాయిల వరకు బాకీవుంటే కమిషనర్ గారు స్టే ఆర్డరు యివ్వడం జరిగింది. ముక్తేశ్వరం చౌల్ట్రీ వున్నది. వీటన్నింటినిగురించి enquiry చేస్తే బాగుంటుంది

Sri P. V. Narasimha Rao·—The phraseology that is being used is rather difficult to understand. Enquiry కాదు. వారుచెప్పినదానినిగురించి భోగట్టా తెప్పించిపెడతాం. ఏమైనా పొరపాట్లు వున్నట్లయితే తప్పకుండా విచారణచేయిస్తాం.

Mr. Deputy Speaker:—The question is·

"That the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments Bill, 1965 be read a first time."

The motion was adopted.

Sri P. V. Narasimha Rao —Sir, I beg to move:

"That the Bill be referred to a Joint Select Committee consisting of 28 Members; 21 members from this Assembly, namely:

1 Sri K. Brahmananda Reddy, Chief Minister.
2. Sri P. V. Narasimha Rao, Minister for Law.
3. Sri A. Thavitayya.
4 Sri S. Chinna Appala Naidu.
5 Sri C. Vasudeva Reddy.
6. Sri P. Padmanabham.
7. Sri S. Ramaswamy Choudary.
8. Sri R. Nadmuni Reddy.
9. Sri E. Basappa.
10. Sri M. Ram Dev Reddy.
11. Sri K. Appa Rao.
12. Sri N. Ramachandra Reddy, Minister for Revenue.

13. Sri K. S. Narayana.

14. Sri T. Hyagrivachary.

15. Sri M. Lakshmanaswamy

16. Sri Mohan Rao.

17. Sri K Guruswamy Reddy.

18. Sri P. Rajgopal Naidu.

19 Sri Ramachandrarao Deshpande.

20. Sri Tenneti Viswanatham.

21. Sri Vithal Rao.

and 7 members from the Legislative Council, that this Assembly recommends to the Council that Council do join the said Joint Select Committee and communicate to the Assembly the names of the members to be appointed by the Council to the said Joint Select Committee.

Mr. Deputy Speaker :—Motion moved.

(Pause)

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

"That the Bill be referred to a Joint Select Committee consisti of 28 Members; 21 members from this Assembly, namely

1. Sri K. Brahmananda Reddy, Chief Minister.

2. Sri P. V Narasimha Rao, Minister for Law.

3. Sri A. Thavitayya.

4. Sri S. Chinna Appala Naidu.

5. Sri C. Vasudeva Reddy.

6. Sri P. Padmanabham.

7. Sri S. Ramaswamy Choudary.

8. Sri R. Nadmuni Reddy.

9. Sri E. Basappa.

10. Sri M. Ram Dev R.

11 Sri K. Appa Rao.

12. Sri N. Ramachandra Reddy, Minister for Revenue.

13 Sri K. S. Narayana.

14. Sri T Hyagrivachary.

15. Sri M. Lakshmanaswamy.

16 Sri Mohan Rao

17 Sri K Guruswamy Reddy.

18. Sri P. Rajgopal Naidu.

19. Sri Ramachandrarao Deshpande

20 Sri Tenneti Viswanatham.

21. Sri Vithal Rao.

and 7 members from the Legislative Council; that this Assembly recommends to the Council that Council do join the said Joint Select Committee and communicate to the Assembly the names of the members to be appointed by the Council to the said Joint Select Committee.

The motion was adopted. ✓

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అయిపోయింది. కాని దీనిని ప్రభుత్వదృష్టికి, యితరుల దృష్టికి తీసుకురావలసిన అవసరమున్నది. ఈ కమిటీలు వేసినప్పుడు unattached independents కు స్థానం యివ్వకూడదని నిర్ణయం యేమైనా వున్నదా ? స్వతంత్రపార్టీ వారికి, కమ్యూనిస్టుపార్టీ వారికి, National Democratds, కు యిస్తున్నారు. తప్పులేదు. కాని యీ unattached independents ను complete గా ignore చేస్తున్నారు. దీనితో fairness లేదని అడగడానికి లేదనుకోండి

మిస్టర్ డిప్యూటీస్పీకర్ :—దీనికి జవాబు యివ్వడానికి ఏమీలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—నేను complaint చేయలేదు.

Mr. Deputy Speaker —The Chief whip will look into the matter. Independents వుండాలి. ఏదైనా చూచి ఆలోచించిచేస్తారు.

శ్రీ యం. వి. యస్. సుబ్బరాజు (కొత్తపేట) — Proportionate గా యీ కమిటీలలో వేయడంజరుగుతోంది. కమ్యూనిస్టుపార్టీ, స్వతంత్రపార్టీ, విశ్వనాథంగారి వర్గం, కొంతవరకు unattached independents వున్నారు. వారందరికి proportionate గా యిస్తున్నారు

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ —వారు complaint చేయడంలేదు. మీరు proportionate గా వేస్తున్నారు. వాళ్లకుకూడా స్థానం యివ్వండి.

శ్రీ యం వి. యస్ సుబ్బరాజు :— తప్పకుండా consideration చేసి unattached independents ను కూడా తీసుకుంటాం.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —ఇచ్చాం అంటున్నారు. ఇచ్చినవి చూపించమని అడుగుతున్నాను

Mr Depty Speaker·—I do not think he said that he has given. Proportionate గా యిస్తామంటున్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—తక్కినవాళ్ళకు లేదని దాని అర్థం. That's all right, we aceept it.

Mr. Deputy Speaker —He said that he would consider.

Sri Vavilala Gopalakrishniah :—Next in 1967.

Mr. Deputy Speaker —I now request the Minister for Revenue to move the Andhra Pradesh Sugarcane Crop Land Revenue Assessment Bill 1965

THE ANDHRA PRADESH SUGAR CANE CROP LAND REVENUE ASSESSMENT BILL, 1965.

Sri N. Ramchandra Reddy:— Sir, I beg to move :

" That the Andhra Pradesh Sugarcane Crop Land Revenue Assessment Bill, 1965 be read a First Time "

Mr. Deputy Speaker :— Motion moved.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి ·— అధ్యక్షా, sugarcane మన రాష్ట్రంలో ముఖ్యమైన కమర్షియల్ క్రాప్‌గా వుంది. దాని acreage క్రమేణ అభివృద్ధిలో వుంది ఆంధ్ర ప్రాంతంలో దాదాపు2 లక్షల యకరాల పైచిలుకు sugarcane లో వుంది. Telangana ప్రాంతంలో కూడా దాదాపు ఒక లక్ష ఎకరాలు sugarcane cultivate చేస్తున్నారు మొత్తం భారత దేశంలో sugarcane cultivation area లో మన రాష్ట్రం 5 వ స్థానం వహిస్తున్నది. వీటన్నింటిని అనుసరించి ముఖ్యంగా తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఆంధ్ర ప్రాంతంలో రెండిటికి వ్యత్యాసం వుంది కనుక యీ వ్యత్యాసాన్ని తీసివేయడానికి ముఖ్యంగా యీ బిల్లు వుద్దేశించబడినది. తెలంగాణా ప్రాంతంలో రేట్లు హెచ్చుగాను, ఆంధ్రప్రాంతంలో తక్కువగానూ వున్నాయి. ఆంధ్ర ప్రాంతం రేట్లను తెలంగాణా ప్రాంతం రేట్ల level కు తీసుకు రావడానికి యీ బిల్లు వుద్దేశించబడినది అయితే developmental activities మనం యేవైతే తీసుకుంటున్నామో, అవికూడా రైతులకు సౌకర్యం కల్గించడం జరుగుతున్నది. ఆసౌకర్యాలవల్ల పంటకూడా రానురాను హెచ్చుగా పెరుగుతున్నది. దాని output కూడా పెరుగుతున్నది. Tonnage కూడ ప్రతి ఎకరానికి ఎలా చూచినప్పటికి ప్రతి సంవత్సరం అభివృద్ధిలో వుంది. దానికి కావలసిన fertilisers

అయితే యేమి, అప్పులైతే యేమి యివన్నికూడా ప్రభుత్వం వీలైనంతవరకు సహాయం చేస్తున్నది కనుక, దానినుండి పంట బాగానే వస్తున్నది. Commercial crop లెక్కలు చూచినట్లయితే రైతులకు లాభదాయకంగా వుందని మనవిచేస్తున్నాను ఇప్పుడు మనం రెండు ప్రాంతాలలోవున్న levy వ్యత్యాసాన్ని దృష్టిలో వుంచుకోవాలి. తెలంగాణాలో యిప్పుడు మూడురకాల రేట్లున్నాయి. ఒకటి consolidated wet వుంది. Sugar cane Eksali crop, Adasali crop అని రెండు వున్నాయి ఇక్కడ అమల్లో ఎక్సాలీ crop వుంది. Land revenue assessment యేదైతే వున్నదో 2 1/2 times assesment చేయడం జరుగుతోంది. Adasali crop కు 3 1/2 times assessment చేయడం జరుగుతోంది. 1947 తరువాత construction sources యేవైతే వున్నాయో, water rate రూ 15 లు ఆ విధంగావుంది. Second crop cultivate చేసినట్లయితే రూ. 7 1/2లు యేవైతే వున్నదో దానిని రూ 22 50 లు charge చేయడం జరుగుతున్నది. అయితే దానికి dry rate మనం add చేయవలసిన అవసరమున్నది. ఇది ఒక్క Nizamsagar project కు మాత్రమే ప్రథమంలో కొంత concession ఇవ్వడం జరిగింది. 1929 లో యీ factory కట్టినప్పుడు water rate two times charge చేసేది పది సంవత్సరముల తరువాత 1939 లో 2 times నుండి 2 1/2 times కు హెచ్చుచేయిడం జరిగింది. అవే రేట్లు యిప్పటివరకూ అమలులో వున్నాయి. ఏక్సాలీ అయితే 2 1/2 times ఆడ్సాలీ అయితే 3 1/2 times యీరోజువరకు అమలులో వున్నాయి. ఈ Nizamsagar project కాక మిగతా sources యేవైతే వున్నాయో అవి మాత్రం 2 times యిప్పటివరకు charge చేయడం జరుగుతున్నది. ఈ విధంగా తెలంగాణా ప్రాంతములో వున్నప్పుడు, ఆంధ్ర ప్రాంతంలో మాత్రం చాలా వ్యత్యాసంవున్నది. Consolidated wet కు మాత్రం 1 1/2 times assessment charge చేస్తున్నారు. In Telangana it is being charged at 2½ times This is for eksali crop. అయితే ఆంధ్ర ప్రాంతంలో మాత్రం అడసాలీ crop లేదు కనుక అక్కడ వేరే charge చేయడంలేదు. అంటే తెలంగాణా ప్రాంతంలో 2½ times వుంటే ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 1½ times మాత్రమే వుంది అయితే irrigated dry కి యే rates అయితే వున్నాయో వాటికి 1½ times ఆ విధంగా charge చేస్తున్నారు దానికి dry rates కలపడం మాత్రం జరుగుతోంది దాని maximum కూడా 22½ కంటే హెచ్చుగా పోకూడదని వుంది. వీటి అన్నింటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ రెండు ప్రాంతాలకు ఒకే uniformity తీసుకురావాలని ఈ బిల్లును తీసుకురావలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. దాని ప్రకారం ఈ బిల్లు అమలులోకి వచ్చినట్లయితే తెలంగాణా ప్రాంతపు రేట్లు ఆంధ్రలో adopt చేయడం జరుగుతుంది. అందులో ప్రత్యేకంగా ఏమిలేదు. యిదే విధంగా మిగతా రాష్ట్రాల్లో చూసుకున్నట్లయితే మహారాష్ట్రలో 180 రూపాయలు ఎకరం ఒక్కంటికి charge చేస్తున్నారు. మిగతా sources లో 120 రూపాయలు యిదివరకు charge చేస్తున్నారు. మద్రాసులోకూడా 52 రూపాయలు charge చేస్తున్నారు. మైసూరులోకూడా 62 రూపాయల్లు charge చేయడానికి

బిల్లుతయారయింది. వీటన్నింటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని Commercial Cops అనే ఉద్దేశంతో తెలంగాణా, ఆంధ్రాలకు ఒకే uniform rate తీసుకురావాలని యీ బిల్లును తీసుకురావడం జరిగింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—దీనివల్ల ఆదాయం ఎంత పెరుగుతుందో మీకు ఏమైనా అంచనావుందా.

శ్రీ ఎన్ రామచంద్రా రెడ్డి :—Average ని 15 రూపాయలు ఎకరాకి పెరిగినట్లయితే 2 లక్షల ఎకరాలకు దాదాపు 30 లక్షలు రూపాయలు అవుతుందని అంచనా.

శ్రీ వి. వి కృష్ణంరాజు (తుని) :—అధ్యక్షా ! రెవిన్యూ మంత్రిగారు ప్రతిపాదించిన ఈ Sugar Cane Assessment Bill గురించి నేను ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :— On a point of order వారు opposition లో వుంటే మాకు ఏమి అభ్యంతరం లేదండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ — Opposition వారు కోరారు కనుక.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు — నేను oppose చేసి మాట్లాడుతానని నాకు కబురు రావడంవల్ల oppose చేసి మాట్లాడితేనాకు ఏమి అభ్యంతరం లేదని చెప్పాము

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—మీరు ఏమో మాట్లాడతారని నాకు వచ్చి చెప్పితే ఆయన్ను పిలిచాను. There is no point of order.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు — Oppose చేస్తూ మాట్లాడతామని చెప్పారు. Oppose చేయడానికి అయితే oppose చేయమని చెప్పాం.

శ్రీ ఎన్. రాంచంద్రా రెడ్డి —వారు ఏదో మాట్లాడతారని మీరు ఎట్లా ఊహించగలిగినారు.

Sri Tenneti Viswanatham —Even assuming that the hon. Member promised that he would oppose the Bill, still the right lies with the opposition

Mr Deputy Speaker —The leader of the opposition said that he had no objection. So I have given him the chance

Sri Tenneti Viswanatham —But others will have objection.

Mr. Deputy Speaker —He gave that opportunity once to Sri Vavilala Gopalakrishnayya also.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— హక్కు యితరులకు యిచ్చిన తరువాత మేము question చేయడానికి వీలులేదు. He is the leader of the opposition, అది surrender చేసిన తరువాత మేము ఏమిచేస్తాము

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—ఎలాగు అవకాశం యిచ్చారు కాబట్టి ఆ opposition ఏదో కాస్త గట్టిగా చేయమనండి.

శ్రీ వి. వి. కృష్ణంరాజు:—అధ్యక్షా, రెవిన్యూమంత్రిగారు ప్రతిపాదించిన ఈ Sugar cane additional assessment ను ప్రభుత్వం తెలంగాణాకు ఆంధ్రకు వున్నటువంటి తారతమ్యాన్ని సమీకరణచేసి integrate చేసే సందర్భంలో ఈ బిల్లును ప్రతిపాదనచేయడం జరిగింది. కాని ఈ విషయంలో ఆంధ్రకంటే తెలంగాణాకు వున్నటువంటి వ్యత్యాసాన్ని తమ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను కొన్నిసూచనలు ప్రభుత్వానికి అందజేయడమే నాకర్తవ్యం. ఆంధ్రా area లో సాధారణంగా శ్రీకాకుళం నుంచి నెల్లూరు, చిత్తూరు వరకు కోస్తల్ ప్రాంతం Delta area లో జనవరి ఫిబ్రవరి నెలల్లో ఈ sugar cane వేస్తే అక్టోబరు, నవంబరు నాటికి పూర్తిగా ఫలసాయానికి వస్తుంది. అంటే 10 మాసాల పంటఅన్నమాట. డిశంబరులో sugar cane crushing కూడా ప్రారంభించబడుతుంది ఆదేసమయంలో కోస్తా area లో north east monsoon వచ్చిన తదువరి Cyclone ద్వారా floods ద్వారా sugar cane గాని, paddy గాని చాలా అధ్వాన్న పరిస్థితుల్లో ఏర్పటవస్తున్న విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసు. అలాంటి పరిణామాల్లో ఆంధ్రకు తెలంగాణాకు తేడావుంది. తెలంగాణా area లో అటువంటి వాతావరణంగాని, నవంబరు, అక్టోబరు నెలల్లో mansoon వల్ల దెబ్బతగలడం యిటువంటి బాధలులేవు. Fundamental గాకుండా తెలంగాణా, ఆంధ్రకు cultivation sector లో తేడావుంది. అట్టిపరిస్థితులలో దాన్ని దీన్ని సమన్వయం చేయడం అంటే కొంతవరకు రైతులయొక్క కష్టసుఖాలను కూడా ప్రభుత్వం యోచించడం సబబు. ఆంధ్రలో దాదాపు 2 లక్షల 70 వేల ఎకరాలు ఉంటే తెలంగాణాలో 70, 80 వేల ఎకరాలు మాత్రమే వుంది మొత్తం. కాబట్టి ఈ పన్నును విధించేటప్పుడు కొంచెం పునరాలోచన చేయమని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను, అంతేకాకుండా యిప్పుడు sugar cane రైతు కేంద్రప్రభుత్వానికి, రాష్ట్రప్రభుత్వానికి ఎకరానికి ఎంతడబ్బును indirect గా యిస్తున్నారు అన్నవిషయాన్ని కూడా ప్రభుత్వదృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. Sugar cane వేసేరైతుకు యిప్పుడు ఉన్నటువంటి wages, పెట్టుబడులు అన్నిపోను 200, 300 కంటే ఎక్కువగా లాభంవుండదు. ఎందుచేతనంటే yielding of the per capita acre సామాన్యంగా చూస్తే first crop లో 30 టన్నులు అవుతుంది. Seond crop అయితే 20 టన్నులు అవుతుంది. అదే మహారాష్ట్రలో అయితే 130 టన్నులు కూడా అవుతోంది. రెండవది recovery కూడా 9 per cent దాటి రావడంలేదు. మహారాష్ట్రలో అయితే 13, 14 కూడా వస్తోంది. Recovery, tonnage లలో తేడావుంది. Expenditure wages లో తేడావుంది.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—ఎక్కడనుంచి తీసుకున్నారో ఈ figures.

శ్రీ వి. వి. కృష్ణంరాజు :—రైతులం కాబట్టి మాకు కొంచెం తెలుసు. అందుచేత చెప్పుతున్నాము. ఏదోకొంచెం తేడాలువుంటే వుండవచ్చు. వుంటే సర్దుబాటు చేసుకోమని మొదట్లోనే చెప్పాను. Recovery విషయంలో tonnage విషయంలోగాని వారు చెప్పిన లెక్కలు correct అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పిల్లలమఱ్రి వెంకటేశ్వర్లు :—Minister గారు figures యివ్వకుండా member యిచ్చిన figures ను question చేయడం ఎందుకు. మీదగ్గర సరియైన figures వుంటే యిప్పుడు అయినా యివ్వండి

శ్రీ వి. వి. కృష్ణంరాజు :—అయితే అట్టిపరిస్థితులలో ఈ రోజున మనకు 1½ times water charges కట్టడమే కాకుండా టన్నుకు 5 రూపాయలు చొప్పున State level purchase tax క్రింద ప్రభుత్వానికి వస్తోంది. ఆ మొత్తం 1 కోటి 40 లక్షలవరకూ వుంటుంది అంతేకాకుండా Sugar కు 29 రూపాయలు central tax, 5 రూపాయలు State tax మొత్తం 84 రూపాయలు. ఎకరానికి 30 టన్నులు అయినట్లే 1000 రూపాయలు Sugar వేసే రైతువల్ల ప్రభుత్వానికి వస్తోంది అన్నమాట, అయితే ఆంధ్రలో వున్నటువంటి industrial sector లో sugar cane industry బాగా కనపడుతోంది. ఈ వేళ పన్ను లేగనుక వేసినట్లయితే మాత్రం సాధారణంగా sugar cane వేసే రైతు యికముందు వ్యవసాయం చేయడేమోననికూడా భయం వేస్తోంది. ఎందుకంటే sugar factory co-operative basis మీద పెట్టాం, దానికి Share-holders వున్నారు అట్టి పరిస్థితులలో వారు Sugar cane వేయడం మానివేస్తే Sugar factory కూడా దెబ్బతింటుందని భయంలో వున్నాను కాంద్రలోని Co-operative Sugar factory కి Vice president గా వుండి in the interest of the sugar factory తమద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను, అంతేకాకుండా యిప్పుడు paddy crop వున్నట్లయితే first crop 200 రూపాయలు లాభం వుంటుంది. second crop ఏ వేరు శనగో, ప్రత్తిగాని వేసినట్లయితే 400, 500 రూపాయలు లాభంవస్తుంది. రెండు crop లు కలిపి 600, 700 రూపాయలు లాభంవస్తుంది. పన్ను అదనంగా కట్టక్కర్లేదు, కనుక ఈ విషయంకూడా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. మా area లో శ్రీకాకుళంనుంచి East Godavari నుంచి మొత్తం కోస్తా ప్రాంతంలో అంతాకూడ వర్షాభావంవల్ల మన sugar cane, వరి అన్ని crops పాడు అయినవిషయం ప్రభుత్వ దృష్టికివచ్చింది. అది ప్రభుత్వపరిశీలనలో వున్నమాట వాస్తవం. అలాంటిపరిస్థితులలో సాధారణంగా ఏమిచెపుతారు అంటే పంటపోతే remission యిస్తాము కనుక దానికి బెంగపెట్టుకోవద్దని చెపుతారు. కాని అటువంటి ఆలోచనకు పోకుండా ఈ sugar industry దెబ్బతినకుండా చూడాలి. ఈ రోజునవున్న వాతావరణాన్ని పురస్కరించుకొని, Labour charges fertiliser charges చూసినట్లయితే sugar cane వేసే రైతుకు నిస్పృహ నిరాశ కలుగుతోంది. కనుక దీన్ని ప్రభుత్వం పునరాలోచన చేయవలసి వుందని కోరుతున్నాను. water rate 2 1/2 times వేస్తామన్నారు. dry rate 2 times వేస్తాం అన్నారు. dry rate 2 times వేసి, water rate 2 1/2 times వేసినప్పుడు dry area లో cultivation చేసే sugar cane area కు రెండు దెబ్బలు తగులుతున్నాయి. అదే wet లో వున్నట్లయితే మాత్రం above 5000 అయితే 3 1/2 times below 5000 అయితే 2 1/2 times అన్నమాట వాస్తవమే కాని లెక్కలు చూస్తే ఈనాడు 72 రూపాయలు ఎకరానికి పన్ను కట్టవలసి వస్తున్నది. ప్రస్తుతం రైతు cess ల ద్వారా గాని, water cess ద్వారాగాని, land

revenue ద్వారా గాని 80 రూపాయల వరకూ class I area లో కడుతున్నాడు అదే upland area అయితే మాత్రం 18, 19 రూ॥లు కడుతున్న రైతు ఈ రోజు 72 రూ॥లు కట్టాలి అంటే మాత్రం అదిమన వాతావరణ పరిణామాలు చూసినా wages ప్రకారం చూసినా, fertilisers విషయం చూసినా కూడా అది రైతు కెంతో నిరుత్సాహం కలిగిస్తున్నది కనుక ప్రభుత్వం దీన్ని గురించి తప్పనిసరిగా పునరాలోచన చేయవలసిందనీ, ప్రస్తుతం వుండే sugarcane industry ని రాష్ట్ర స్థాయిలో, దాని పురోభివృద్ధి కాంక్షించి దాని విషయమై మరోసారి యోచించాలని ప్రభుత్వాన్ని మీ ద్వారా కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —వారు బిల్లును oppose చేశారండీ?

శ్రీ వి. వి. కృష్ణంరాజు —oppose చేయడం కాదండి. సలహా !

శ్రీ కె. గోవిందరావు —అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు కేవలం నాలుగు పేజీలు మాత్రమే వుండి చాలా అమాయకంగా కనబడుతున్నప్పటికీ ఆచరణలో మాత్రం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో వున్న 2 1/2 లక్షల ఎకరాలపై చిలుకు వున్నటువంటి చెరకు వేసే రైతాంగం పైన చాలా తీవ్రమైన భారం మోపుతున్నదనే విషయం మనం స్పష్టంగా గ్రహించవచ్చు మనం ఈ బిల్లును తీసుకొచ్చేటప్పుడు ఒకసారి వెనక్కు తిరిగి, 1962 సంవత్సరంలో రైతాంగంపైన వేసిన పన్నును, Additional Assessment-Act అనే పేరుతో రైతాంగం పైన నూటికి నూరుపాళ్లు పెంచుతూ వేసిన పన్నును ఒక్కసారి మనం జ్ఞాపకం చేసుకోవడం అవసరం. ఇప్పుడు ఈ పన్నుకూ, దానికీ ఏమీ సంబంధంలేదని ఎవరైనా అనుకోవచ్చు. కాని మొత్తం రైతులు పైన పడుతున్నటువంటి total incidence of taxation ఎంత ? అనేది మనం చూడాలంటే రెండుసంవత్సరాల క్రితం మాత్రమే వేసిన పన్ను, రైతాంగం పైన పడిన భారం ఎంతవరకూ వుందీ అనే విషయం మనం ఒక్కసారి జ్ఞాపకం చేసుకున్నప్పుడు రెండు సంవత్సరాలు తిరక్కముందే-ఆనాడు ఎంతో తీవ్రమైన భారంగా వుంది అని రైతాంగంలో చాలా పెద్ద ఆందోళన రావడం, ఒక పెద్ద ఉద్యమం సాగడం, సత్యాగ్రహం, పోరాటం జరగడం, యిన్ని జరిగినప్పటికీ కూడా రైతాంగం యొక్క కష్టసుఖాల గురించి వారి ఆదాయం గురించి, స్తోమత గురించి ఏ విధమైన scientific basis లేకుండా ఆ నాడు పెట్టిన బిల్లు 3 సంవత్సరాల క్రితం పెట్టడం, మళ్లీ తిరిగి యింత త్వరలోనే మరొక-సుమారు నూటికి నూరుపాళ్లు పెంచేటటువంటి బిల్లు, యింత త్వరలోనే తీసుకు రావడం అనేది ప్రభుత్వానికి ఏ మాత్రం కూడా ఉచితంకాదని, సమంజసం కాదని, రైతాంగం యొక్క బాగోగుల గురించికాని, వారి స్తోమతు గురించి కాని, వారి ఆదాయం గురించి కాని సరియైన, సవ్యమైన అంచనాలు లేకుండానే ఈ రకమైన బిల్లులు తీసుకువచ్చి రైతులను దెబ్బతీయడం అనేది ఏ మాత్రం కూడా తంతవ్యంకాదని, ప్రజలు ఎంత మాత్రం కూడా దీనిని అంగీకరించజాలరని, ఇది వారి ఆర్థిక పరిస్థితిని విచ్ఛిన్నంచేయడానికి తోడ్పడే బిల్లు అని ప్రభుత్వం గ్రహించి దీన్ని drop చేసుకోవడం మంచిది. [illegible]

ఏమీ టైము యివ్వకుండానే, Select Committee కి పంపించకుండానే, వాటి యొక్క లోతుపాతులు ఏమిటని ఆలోచించకుండానే ఒక్కసారిగా, ఈ Session లోనే ఒకరోజులోనో రెండు రోజులలోనో దీన్ని పాస్ చేయించాలని పూనుకోవడంకూడా చాలా అన్యాయం అని నేను అనుకుంటున్నాను. కనీసం ఏ రైతాంగంపైన—బెల్లంచేసే రైతులపై ఎంతభారం పడుతోంది? Factory కి చెరుకు తోలేటటువంటి చోట రైతులపై దీని effects ఎలా వుంటాయి? ఇతర జిల్లా ప్రాంతంలో ఎలావుంటుంది—ఇలాంటి విషయాలన్నీ కూడా ఆలోచించవలసిన అవసరంవుంది. అదే విధంగా, ఒక ఎకరం, రెండు ఎకరాలూవున్న రైతుపైన ఈ రోజున మీరువేస్తున్న ఈ పన్ను ఎంతవరకూ effect యిస్తుందో, అతని ఆర్థిక పరిస్థితి దానికి permit చేస్తుందా లేదా అనే విషయంకూడా సమగ్రంగా ఆలోచించకుండా ఒకసారిగా ఈ రకంగా ఈ బిల్లును తీసుకురావడం అతితొందరలోనే, select కమిటీకి పంపి దాని లోతుపాతులను ఆలోచించడానికి అవకాశంలేకుండానే ఒక్కసారి దీన్ని రైతులపైన పడవేయడం సమంజసం కాదు. మనం ప్రజాస్వామ్యం అని చెప్పుకుంటున్నాం; మిగతా విషయాలలో ప్రజలందరినీ కలుపుకున్నా లేకపోయినా మన ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తలు మనకు యిచ్చిన, ప్రభుత్వం వేసిన Taxation Enquiry Committee Report జాగ్రత్తగా చూసి ఏ Scientific principles ప్రకారం మనం ఈ పన్ను వేస్తున్నాం అనేది ఆలోచించకుండానే అందరినీ కలియకట్టి ఒక్కసరిగా ఏదో కొంత మార్జినలు ప్రాఫిట్ యిందులోవుంది కాబట్టి వేశేద్దాం అనే ఒక orbitarary పద్ధతిలో దీన్ని వేస్తున్నందుకు నేను చాలా తీవ్రంగా ఆక్షేపిస్తున్నాను; ఖండిస్తున్నాను.

అయితే ఈ objects and reasons లో ఒక విషయం చెప్పారు. ప్రభుత్వానికి ఆదాయం కావాలి కాబట్టి, ఆ ఆదాయం తేవడానికి యిది పనికివస్తుంది కాబట్టి యిది వేస్తున్నాం అని చెప్పారు. ఆదాయం తేవడానికి లోగడ అనేక సంవత్సరాల నుండి ప్రతిపక్షంనుండి అనేకమైన సూచనలు వస్తూనే వున్నాయి. ఆదాయం తీసుకురావడానికి రైతుపైన పన్నులు వేయడం ఒక్కటే మార్గం కాదు; యితర మార్గాలుకూడా వున్నాయని పదేపదే చెప్పడం జరిగింది ఇది తమకందరకూ తెలిసిందే. బ్యాంకులు జాతీయం చేసినట్లయితే మన చేతుల్లోకి చాలా డబ్బు వస్తుంది. అది పెట్టుబడిగా వుపయోగించి మనం తదితర developmental activities ను అభివృద్ధి చేసుకోవచ్చునన్నాం. మన ప్రభుత్వ యంత్రాంగంలో దుబారా జరుగుతున్నది. దాన్ని తగ్గించుకుంటే మనకు కొంత మిగులుతుంది—కొత్తపన్నులు వేయనక్కరలేకుండానే అని చెబుతూవచ్చాం. పోనీ యివేమీ లేకుండానే, మనకు కష్టం లేకుండానే prohibition రద్దుచేస్తే 10, 15 కోట్లు వస్తుంది. కొత్త పన్నులు వేయనక్కరలేదు అని చెప్పాం. ఎన్ని చెప్పినాసరే వినకుండా తప్పనిసరిగా రైతుపైన పన్ను వేయాలనే దృష్టితో ప్రభుత్వం వుండడం చాలా దారుణమైన విషయం. పోనీ రైతాంగంపైన, land revenue పైన వేయాలి, యింకొకదాని మీద వేయడం మీకు చేతకాదు అనుకుంటే Agricultnral Income Tax మీరు వేయకూడదా? ప్రభుత్వం యిచ్చిన Taxation Enquiry Committee Report

ప్రకారం—వాళ్ళు agricultural income tax suggest చేస్తున్నారుకదా! ఉన్న ఆదాయాన్నిబట్టి పెరుగుదలనుబట్టి graded Agricultural Income Tax ఎందుకు వేయకూడదు అని అనేకసార్లు సభ్యులు చెప్పిన విషయంకూడా అందరికీ తెలిసిందే. ఇవేమీ అంగీకరించకుండా, arbitrary గా ఈ రకమైన బిల్లును తీసుకురావడం, రైతుకు ఎక్కడైతే దెబ్బ తగిలిందో ఆ దెబ్బపైనే, ఆ గాయంమీదనే మళ్లీ మళ్లీ దెబ్బపడేవిధంగా యిది సాగించడం ఏ ప్రభుత్వమూకూడా చేయకూడదని అని నేను నమ్ముతున్నాను. Taxation Enquiry Committee వారు ఒకటి చెప్పారు—

"An Agricultural Income Tax on the higher agriculture incomes should be adopted by all the States, which have not yet done so. This is necessary because of the greater equity it brings into the system" అని ఒకచోట చెప్పారు.

Mr. Deputy Speaker — The House is adjourned to meet today at 4-00 p.m.

(The House then rose for lunch)

THE HOUSE RE ASSEMBLED AFTER LUNCH AT FOUR OF THE CLOCK.

[*Sri B Sreerama Murthy in the Chair*]

MOTION UNDER RULE 95 OF THE ASSEMBLY RULES

re · Powers, Privileges and Immunities of the Legislature, their Members and Committees.

Mr. Chairman —There is one motion under Rule 95 of the Assembly Rules by Sri C. Kula Sekhara Reddy.

Sri Tenneti Viswanatham :—Before you proceed with that, may I just ask how this motion is coming before the House and why the Government themselves have not sponsored the motion. That is one thing Secondly, is it a fact that the Speakers' Conference asked our Speaker here to get the opinion of the Legislature and if so may I know what the terms of that communication are, so that we can be clear about the position which we should take. I want to know why the Government themselves have not come forward with any resolution.

Mr. Chairman.—Does the hon. Minister want to say anything in the matter ?

Sri P. V Narasimha Rao —Sir, this question was raised by Sri Vavilala Gopalakrishnayya I think some time during the last session. The hon. Speaker then asked me what I had to say about it. I then submitted, Sir, that the matter is for the whole House to decide, and not for me as a member of the executive. This is a matter between the Legislature and the Judiciary. As a member of the Legislature,

I have every right as much as any other member of the Legislature has. Even as for Government, it is not precluded to bring a motion or express an opinion But out of the three wings of the State, the Executive is one which comes in for severe criticism, both from the Judiciary and the Legislature, time and again, and that being our position, it would not be proper on the part of the Executive to come forward with any definite opinion on this subject, particularly of its own accord. When a motion is coming, naturally the Executive, if it wants to do so, can express its opinion or a member of the Cabinet, as a member of the House, can express his opinion, but we thought that at that time it was not proper on our part to come forward with any motion nor was it necessary to do so.

Sri Tenneti Viswanatham.—May I ask another question, Sir? Who represented this Legislature in the Supreme Court when this matter came up for discussion ? Who represented the High Court and who represented the Government ? Were any of these wings represented by any Advocate ?

Mr. Chairman :—As per my information, nobody represented this particular wing.

Sri Tenneti Viswanatham :—That is why, they were equally disinterested in the matter

Mr. Chairman :—This is with reference to the Speaker. We do not know what has happended with reference to Government.

Sri Tenneti Viswanatham.—On behalf of the legislature, nobody went. On behalf of the Government, nobody was deputed and the High Court also did not send anybody. The Advocate-General was not instructed by any one of the wings and, I suppose, he did not appear as Advocate General.

Mr. Chairman.—On behalf of U.P., one Advocate seems to have represented. Nobody has gone from here.

Sri Tenneti Viswanatham.—I am asking about our Legislature. Perhaps, our Legislature, our Executive and our High Court were not quite interested in the matter.

Mr. Chairman :—Actually, this House has nothing to do with the dispute and nobody went on behalf of this House.

Sri P. Rajgopal Naidu :—Even though Legislators have nothing to do with that, our Advocate-General has gone there.

Mr. Chairman :—So many other Legislatures also represented. At that time, we did not send any representatives from here.

Sri Tenneti Viswanatham:—It is true. I raised this point only to know why the Government did not take interest. I did not put the question merely to get the answer, yes or no.

Sri C. Kula Sekhara Reddy (Tadapatri):—On a point of information. I wanted to know whether Sri Tenneti Viswanatham meant that by this we should not take any more interest in this matter because we were not represented.

Sri Ramachandra Rao Deshpande:—On a point of submission. I am reading from the Supreme Court case itself. I understand Mr B. V. Subramaniam, Advocate General for the State of Andhra Pradesh had represented the matter, Sir. I am reading from All India Reporter, 1965, page 752.

Mr Chairman:—Thank you for your information.

Sri P. V. Narasimha Rao:—My recollection was Mr. Subramaniam did go and appear in that case, but I am not quite sure, whether he went on his own or as Advocate-General of Andhra Pradesh. That is why, I was not very clear.

Mr. Chairman:—Which of the resolutions shall we take up?

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—Sir, I wish to submit that the purpose of both the resolutions is the same. It is left to the Chair to decide which of the resolutions should be moved.

Sri Tenneti Viswanatham:—They can have their own choice. Is the language absolutely the same? If it is all the same, then they can agree.

Sri C. Kula Sekhara Reddy:—The language is the same in both the cases. I have tried to make the motion as innocuous as possible.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya: I have no objection if you take up both the resolutions together. These resolutions are based on the decisions of the Speaker's Conference. So, it is left to you to decide whether both of the resolutions are to be taken up or only either of them.

Sri C. Kula Sekhara Reddy:— I do not know how to combine both the resolutions.

Mr. Chairman:—At the time of voting, this can be decided. I now call upon Sri Kulasekhara Reddy to move his resolution and initiate discussion.

Sri C. Kula Sekhara Reddy:—Sir, I beg to move a motion for discussing a matter of general public importance. I have made some

minor changes in the motion In (*a*), in line 2, instead of the word "successfully" it might be more effective to have the word "effectively". I would also like to substitute (*b*) so as to give it a more dignified content The meaning, of course, will not change. My amendment to (*b*) will be as follows. "Whereas it was intended by the makers of the Constitution that there should be no review of these matters by any court whatsoever as it is clear from the statements of Dr Ambedkar and Sri Alladi Krishnaswami Iyer made in the Constituent Assembly when Articles 105 and 194 were adopted; Lastly, in (*c*) in line 9 the word "could" might be substituted by the word "can".

Now, I beg to move:

"(*a*) Whereas it is not possible for Legislatures to function effectively without their having the powers to adjudge in case of their own contempt, whether committed by a member or a stranger whether inside the Chamber or outside it, and to punish that contempt without interference by Courts under any Article of the Constitution or otherwise;

(*b*) Whereas it was intended by the makers of the Constitution that there should be no review of these matters by any Court whatsoever as it is clear from the statements of Dr. Ambedkar and Sir Alladi Krishnaswami Iyer made in the Constituent Assembly when Articles 105 and 194 were adopted;

(*c*) Whereas the opinion of the Supreme Court has implications that would deter the Legislatures from discharging their functions efficiently, honestly and with dignity and whereas this Assembly considers that suitable amendments to Articles 105 and 194 should be made in order to make the intention of the Constitution makers clear beyond doubt so that the powers, privileges and immunities of Legislatures, their members and Committees cannot, in any case, be construed as being subject or subordinate to any other Article of the Constitution;

Now therefore this Assembly requests the Goverment of India to take immediate steps necessary for bringing about the requisite changes in the Constitution of India so as to set at rest all controversy regarding the powers, privileges, and immunities of the Houses of Parliament and of the Legislatures and the members thereof"

Mr. Chairman:—Resolution moved.

Sri C. Kula Sekhara Reddy:—Sir, this House is aware of the circumstances under which the conflict between the U.P. Legislative Assembly and the High Court of Allahabad arose, how the matter took such a serious proportion that the President of India thought it fit to exercise his powers under Article 143 (1) of the Constitution of India and to obtain the opinion of the Supreme Court and how the matter was

accordingly referred to the Supreme Court. The Supreme Court by a majority of six among seven considered the entire matter and came to certain conclusions and I shall read out the opinions expressed by them presently. When they finally began construing the import of Article 194, their main difficulty was in construing in Article 194 (3) and especially the latter part of (3) while for most of the other parts there was not much difficulty. Article 194 (3) of the Constituton of India reads like this:

"In other respects, the powers, privileges and immunities of a House of the Legislature of a State, and of the members and the committees of a House of such Legislature, shall be such as may from time to time be defined by the Legislature by law, and (this is the most controversial clause, Sir) until so defined, shall be those of the House of Commons of the Parliament of the United Kingdom, and of its members and committees, at the commencement of this Constitution."

In construing and interpreting this Article, the conclusions reached by them are as follows:

"There is no doubt that the House has the power to punish for contempt committed outside its chamber, and from that point of view it may claim one of the rights possessed by a Court of Record. A court of record, according to Jewitt's Dictionary of English law, is a court whereof the acts and judicial proceedings are enrolled for a perpetual memory and testimony, and which has power to fine and imprison for contempt of its authority. The House, and indeed all the Legislative Assemblies in India, never discharged any judicial functions and their historical and constitutional background does not support the claim that they can be regarded as Courts of Record in any sense. If that be so, the very basis on which the English Courts agreed to treat a general warrant issued by the House of Commons on the footing that it was a warrant issued by a superior Court of Record, is absent in the present case; and so, it would be unreasonable to contend that the relevant power to claim a conclusive character for the general warrant which the House of Commons, by agreement, is deemed to possess, is vested in the House. On this view of the matter, the claim made by the House must be rejected.

Assuming, however, that the right claimed by the House can be treated as an integral part of the privileges of the House of Commons, the question to consider would be whether such a right has been conferred on the House by the latter part of Article 194 (3). On this alternative hypothesis, it is necessary to consider whether this part of the privilege is consistent with the material provisions of our Constitution. We have already referred to Articles 32 and 226. Let us take Article 32 because it emphatically brings out the significance of the fundamental rights conferred on the citizens of India to move this Court if their fundamental rights are contravened either by the Legislature or the Executive. Now, Article 32 makes no exception in regard to any encroachment at all, and it

would appear illogical to co tend that even if the right claimed by the Ho se ma contravene the fundamental rig ts of the citizen, the aggrieved citizen cannot s ccessfully move this Co rt under Article 32 To the absolute co stitutional right conferred o the citize s by Article 32 no exception can be made and no e ceptio is i tended to be made by the Constitution by reference to any power or p ivilege v sting in the Legisl tures of this country."

Again, they say :

"As we have indicated at the outset of this opinion, the crux of the matter is the construction of the latter part of Article 194 (3), and in the light of the assistance which we must derive from the other relevant and material provisions of the Constitution, it is necessary to hold that the particular power claimed by the House that its general warrants must be held to be con lusive, cannot be deemed to be the subject matter of the latter part of Article 194 (3) In this connection, we may incidentally observe that it is somewhat doubtful whether the power to issue a general unspeaking warrant claimed by the House is consistent with section 554 (2) (*b*) and section 555 of the Code of Criminal Procedure It appears that in England, general warrants are issued in respect of commitment for contempt by superior courts of record, and the whole controversy on this point, therefore, rested on the theory that the right to issue a general warrant which is recognised in respect of superior courts of Record must be conceded to the House of Commons, because as a part of the High Court of Parliament it itself is a superior Court of Record."

This was the opinion expressed by the majority of judges on the reference made by the President The fact, Sir, is that inspite of the wording of Article 194 (3), the courts have power under Articles 226 and 32 to review any matter even if it is a commital for contempt by the Legislatures even in the matter of general warrant or unspeaking warrant, as it is called if there is any violation of fundamental rights.

But the opinion of Justice Sarkar, Sir, who gave a dissenting Judgment is otherwise. He said :

"For the reasons earlier stated I come to the conclusion that when there is a conflict between a privilege conferred on a House by the second part of Article 194 (3) and a fundamental right, that conflict has to be resolved by harmonising the two provisions It would be wrong to say that the fundamental right must have precedence over the privilege simply because it is a fundamental right or for any other reason In the present case the conflict is between the privilege of the House to commit a person for contempt without that committal being liable to be examined by a Court of law and the personal liberty of a citizen guaranteed by Article 21 and the right to move the courts in enforcement of that right under Article 32 or Article 226. If the right to move the courts in enforcement of the fundamental right is given precedence, the privilege which provides that if a House commits a

person by a general warrant that committal would not be reviewed by courts of law, will lose all its effect and it would be as if that privilege had not been granted to a House by the second part of Article 194 (3). This, in my view, cannot be That being so, it would follow that when a House commits a person for contempt by a general warrant that person would have no right to approach the courts nor can the courts sit in judgment over such order of committal It is not my intention to state that there may not be exceptions to the rule but I do not propose to enter into discussion of these exceptions, if any, in the present case."

But my purpose, Sir, is not to say that this opinion is correct or that opinion is correct But what I would like to convey to this August Assembly is whether or not we intend having the powers that were contemplated by our Constitution-makers at the time of making the relevant articles, namely, Articles 105 and 194. If we come to the conclusion that we need them, then my resolution will have to be accepted. Courts in their interpretation and construction are fettered by certain rules whereas in our case it is not so. We can look into the speeches that were made by the makers of our Constitution at the time of adopting the relevant articles and may be enlightened as to what their intention was I would read to this House what Sir Alladi Krishnaswami Iyer had to say in regard to this:

' Sir, in regard to the article as it stands, two objections have been raised, one based upon sentiment and the other upon the advisability of making a reference to the privileges of a House in another state with which the average citizen or the members of Parliament here may not be acquainted with In the first place, so far as the question of sentiment is concerned, I might share it to some extent, but it is also necessary to appreciate it from the practical point of view. It is common knowlede that the widest privileges are exercised by members of Parliament in England. If the privileges are confined to the existing privileges of legislatures in India as at present constituted, the result will be that a person cannot be punished for contempt of the House. The actual question arose in Calcutta as to whether a person can be punished for contempt of the provincial legislature or other legislatures in his country It has been held that there is no power to punish for contempt any person who is guilty of contempt of the provincial or even the Central Legislature, whereas the Parliament in England has the inherent right to punish for contempt. The question rose in the Dominions and in the Colonies and it has been held that by reason of the wide wording in the Australia Commonwealth Act as well as in the Canadian Act, the Parliament in both places have powers similar to the powers possessed by the Parliament in England and therefore have the right to punish for contempt. Are you going to deny to yourself that power? That is the question.

I will deal with the second question. If you have the time and if you have the leisure to formulate all the privilegs in a compendious form, it will be well and good. I believe a Committee constituted by

the Speaker on the legislative side found it very difficult to formulate all the privileges unless they went in detail into the whole working of parliamentary institutions in England and the time was not sufficient before the legislature for that purpose and accordingly the Committee was not able to give any effective advice to the Speaker in regard to this matter. I speak, subject to correction, because I was present at one stage and was not present at a later stage Under these circumstances, I submit there is absolutely no question of *infra dig* We are having the English language We are having our Constitution in the English side by side with Hindi for the time being. Why object only to reference to the privileges in England?

The other point is that there is nothing to prevent the Parliament from setting up the proper machinery for formulating privileges. The article leaves wide scope for it. "In other respects, the privilegs and immunities of members of the Houses shall be such as may from time to time be defined by Parliament by law and, until so defined, shall be such as are enjoyed by the members of the House of Commons of the Parliament of the United Kingdom at the commencement of this Constitution." That is all what the article says It does not in any way fetter your discretion. You may enlarge the privileges, you may curtail the privileges, you may have a different kind of privileges. You may start on your own journey without reference to the Parliament of Great Britain. There is nothing to fetter the discretion of the future Parliament of India Only as a temporary measure, the privileges of the House of Commons are made applicable to this House. Far from it being *infra dig,* it subordinates the reference to privileges obtained by the members of Parliament in England to the privileges which may be conferred by this Parliament by its own enactments, Therefore there is no *infra dig* in the wording of clause (3) This practice has been followed in Australia, in Canada and in other Dominions with advantage and it has secured complete freedom of speech and also the omnipotence of the House in every respect Therefore we need not fight shy of borrowing to this extent when we are borrowing the English language and when we are using constitutional expressions which are common to England. You are saying that it will be a badge of slavery, a badge of serfdom, if we say that the privilegs shall be the same as those enjoyed by the members of the House of Commons. It is far from that. Today the Parliament of the United Kingdom is exercising sway over Great Britain, over the Dominions and others. To say that you are as good as Great Britain is not a badge of inferiority but an assertion of your own self-respect and also of the omnipotence of your Parliament Therefore, I submit, Sir, there is absolutely no force in the objection made as to the reference to the British Parliament. Under these circumstances far from this article being framed in a spirit of servility or slavery or subjection to Britain, it is framed in a spirit of self-assertion and an assertion that our country and our Parliament are as great as the Parliament of Great Britain."

Then, he continues:

"I said both in the Canadian and in the Australian Constitutions,

There was interruption from Mr Kamath who wanted to ascertain, whether such a reference was made in other Constitutions In reply Sri Alladi Krishnaswami Ayyar said

"I said both in the Canadian and in the Australian Constitutions. The Canadian was earlier and the Australian was later. With regard to the Canadian Constitution it was felt that there might be a lacuna and they had to pass special legislation in regard to committee procedure there.

Mr President —In the Australian Constitution there is a direct reference to the House of Commons of the United Kingdom :

Section 49—The powers, privileges and immunities of the Senate and of the House of Representatives, and of the members and the Committee of each House, shall be such as are declared by the Parliament and until declared shall be those of the Commons' House of Parliament of the United Kingdom, and of its members and committees, at the establishment of the Commonwealth "

Incidentally, I may mention, Sir that this section 49 of the Australian Constitution was interpreted by the Privy Council as well as the High Court of Australia and they held that individuals—

Sri K Rajamallu (Chinnur) .—He can read the relevant portion ; but not the whole speech

Sri C Kulasekhara Reddy —I am reading it because it is relevant to the purpose

Sri K Rajamallu '—It is better if he reads the relevant portions, and not the whole speech.

Sri C. Kulasekhara Reddy —Because it is a question dealing with the powers of the House I am reading

"Both the Privy Council and the High Court of Australia came to the conclusion that under this provision of the Australian Constitution the Australian Legislature had the authority to commit a person for contempt without that committal being gone into by the High Court. Now, Sir, this particular speech by Sri Alladi Krishnaswami Iyer was made at the time of adopting Article 105. Later on when Article 194 was adopted, Dr. Ambedkar said as follows. Since one of my friends has objection to my going into the whole thing, I will read portion of it which deals with this aspect "

Sri Tenneti Viswanatham —We have no objection Only one friend might object. Others are not objecting.

Sri C. Kulasekhara Reddy —This is what Dr. Ambedkar said :

"Not very long ago this very matter was debated in this House, when we were discussing the privileges of Parliament and I thought

that as the House had accepted the article dealing with the privileges and immunities of Parliament no further debate would follow when we were really reproducing the very same provision with regard to the State Legislatures But as the debate has been raised and as my friend Mr Kamath said that even the press is agitated, I think it is desirable that I should state what exactly is the reason for the course adopted by the Drafting Committee, especially as when the debate took place last time I did not intervene in order to make the position clear.

I do not know how many members really have a conception of what is meant by privilege Now the privilages which we think of fall into two different classes There are, first of all, the privileges belonging to individual members, such as for instance freedom of speech, immunity from arrest while discharging their duty But that is not the whole thing covered by privilege

I am mentioning the difficulty. If we were only concerned with these two things, namely, freedom of speech and immunity from arrest, these matters could have been very easily mentioned in the article itself and we would have had no occasion to refer to the House of Commons. But the privileges which we speak of in relation to Parliament are much wider than the two privileges mentioned and which relate to individual members The privileges of Parliament extend, for, instance, to the rights of Parliament as against the public. Secondly they also extend to rights as against the individual members. For instance, under the House of Commons' powers and privileges it is open to Parliament to convict any citizen for contempt of Parliament and when such privilege is exercised the jurisdiction of the court is ousted.

Mr Chairman —How much time would you like to take?

Sri C Kulasekhara Reddy .—I will take very little time, Sir

"That is an important privilege Then again, it is open to Parliament to take action against any individual member of Parliament for anything that has been done by him which brings Parliament into disgrace These are very grave matters e g, to commit to prison. The right to lock up a citizen for what Parliament regards as contempt of itself is not an easy matter to define Nor is it easy to say what are the acts and deeds of indvidual members which bring Parliament into disrepute."

Dealing with the question why they were not actually defined Dr. Ambedkar explains ·

"It seems to me, if the proposition was accepted that the Act itself should enumerate the privileges of Parliament, we would have to follow three courses One is to adopt them in the Consititution, namely to set out in detail the privileges and immunities of Parliament and its members. I have very carefully gone over May's Parliamentary

Practice which is the source book of knowledge with regard to the immunities and privileges of Parliament I have gone over the index to May's Parliamentary Practice and I have noticed that practically 8 or 9 columns of the index are devoted to the privileges and immunities of Parliament. So that if you were to enact a complete code of the privileges and immunities of Parliament based upon what May has to say on this subject, I have not the least doubt in my mind that we will have to add not less than twenty or twenty-five pages relating to immunities and privileges of Parliament. I do not know whether the Members of this House would like to have such a large categorical statement of privileges and immunities of Parliament extending over twenty or twenty-five pages. That I think is one reason why we did not adopt that course ''

Sir, the opinion of the Constitution-makers, from what I have read seems to be that these, powers, privileges and immunities, if they could be codified, could have been incorporated in the very Constitution itself, but since that was an ardouous and difficult task and it would not be for the convenience of anybody, they seem to have thought it fit to introduce the latter portion of Article 194 (3). That, Sir in my opinion is their view

Now that the opinion of the Supreme Court is otherwise, it is left to us to consider whether what was intended at the time of making the Constitution is also necessary In my opinion, sir, it is absolutely essential We are not claiming something which was not thought of at the time of making our Constitution.

With regard to the origin of privileges, it has been held all round that it is very essential that these privileges should be vested in Parliament and Legislatures of the country in order that they may vindicate their dignity and authority and also work efficiently........

Mr. Chairman.—You may take 5 more minutes.

Sri C. Kulasekhara Reddy —It is all right. I shall try to finish.

Then, Sir, the question arises. Supposing you are vested with these powers, are the legislatures really abusing these powers? I would like to read here the last pargraph of Justice Sarkar's opinion.

"I wish to add that I am not one of those who feel that a Legislative Assembly cannot be trusted with an absolute power of committing for contempt. The Legislatures have by the Constitution been expressly entrusted with much more important things. During the fourteen years that the Constitution has been in operation, the Legislatures have not done anything to justify the view that they do not deserve to be trusted with power. I would point out that though article 211 is not enforceable, the Legislatures have shown an admirable spirit of restraint and have not even once in all these years discussed

the conduct of Judges. We must not lose faith in our people, we must not think that the Legislatures would misuse the powers given to them by the Constitution or that safety lay only in judicial correction. Such correction may produce friction and cause more harm than good. In a modern State it is often necessary for the good of the country that parallel powers should exist in different authorities. It is not inevitable that such powers will clash. It woud be defeatism to take the view that in our country men would not be available to work these powers smoothly and in the best interests of the people and without producing friction. I sincerely hope that what has happened will never happen again and our Constitution will be worked by the different organs of the State amicably, wisely, courageously and in the spirit in which the makers of the Constitution expected them to act"

It is a compliment paid by a Judge of the Supreme Court and in all humility I accept it. We richly deserve such compliment.

The next question, sir, is, are the fundamental rights really absolute? They are not. There are certain restrictions imposed by the very Constitution, and the courts and legislatures are entrusted with certain powers to commit the individuals for contempt without their going before Courts of Law for any judicial review. Further, Sir, it is our experience for myself I know that we suffer many indignities at the hands of people for our being legislators and we are silently suffering them. Perhaps for this state of affairs, particularly our representatives in the cabinet are responsible in that they are not giving due respect to their legislators. If in addition, Sir, we have to go before Courts for vindication of our rights or indignities that we suffer I think, Sir, it will be difficult for the legislators to function.

I therefore submit, Sir, to this House that this motion be approved as it is. Thank you, Sir.

Mr. Chairman: Anyone to second the motion?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— అవి రెండూ ఒకటే అయి కంబైన్డ్ రిజల్యూషన్ అవుతుంది. మీరు ఏదో ఒక టెక్స్టు తీసుకుంటే సరిపోతుంది.

మిస్టర్ చైర్మన్:— మీరు సెకండ్ చేస్తూ మాట్లాడండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— సెకండింగ్ కాదు అసలు. అది కంబైన్డ్ రిజల్యూషను—రెండు భాషలలో వుండి—మీరు మీ యిష్టం వచ్చినది తీసుకోవచ్చు.

మిస్టర్ చైర్మన్:— కంబైన్ చేయాలంటే ఏమి చేయాలంటారు?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇది కంబైన్డ్ రిజల్యూషను, ఈ రెండింటినీ కంబైన్ చేశామని చెప్పి, మీరు ఒక టెక్స్ట్ తీసుకుంటే సరిపోతుంది.

It is sponsored by 2 members, the subject is the same, the text is the same

మిస్టర్ చైర్మన్ :— ఈ రెండింటిలో ఏది తీసుకున్నా ఒకటేనని మీరుకూడ అన్నారుకాబట్టి అందులో యిచ్చిన మొదటి తీర్మానం తీసుకోవడం జరిగింది. దానిని ప్రపోజ్ చేయడం జరిగింది ఇప్పుడు సెకండ్ చేయవలసిన స్థితిలో వున్నాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఆ రెండు రిజల్యూషన్సుకూ సబ్జక్టు ఒకటే.

Mr. Chairman :—Apart from the theoretical aspect, do you think we should still do it ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— కాల్ అటెన్షన్ మోషను ఇద్దరు మెంబర్సు యిస్తే రెండూ కలిపి ఒకటిగా చేస్తున్నారు స్పీకరుగారు అట్లాగే యీ రెండుపేర్లు కలిపితే ఒకే రిజల్యూషనుగా సరిపోతుంది.

మిస్టర్ చైర్మన్ :— ఒక రిజల్యూషనుకే యీ రెండు పేర్లు కలియాలి. అందుచేత కులశేఖరరెడ్డిగారు, మీరు—మీ ఇద్దరి పేర్లతో ఈ తీర్మానం తీసుకుంటే సరిపోతుంది. ఇప్పుడు సెకండ్ చేయడం అనేది జరగాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఇద్దరు ప్రపోజ్ చేసినప్పుడు సెకండర్ అక్కరలేదు సెకండ్ స్పాన్సర్ గా నేను మాట్లాడతాను.

మిస్టర్ చైర్మన్ :— అట్లా కాదు, ఎవరో ఒకరు సెకండ్ చేయడం అంటూ జరగాలి. ఇద్దరి పేర్లతో ఒక తీర్మానం వుంది. ఫార్మల్ గా సెకండ్ చేయడం జరిగాక, ఉపన్యాసాలు ప్రారంభమవుతాయి. మీరు నేను సెకండ్ చేస్తున్నాను అని చెప్పి, మాట్లాడండి లేకపోతే ఎవరినైనా సెకండ్ చేయనివ్వండి, తరువాత మీరు మాట్లాడవచ్చును.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అట్లా అయితే వచ్చే చిక్కు ఏమంటే—అవి ఇండిపెండెంట్ ఆల్టర్నేటివ్ రిజల్యూషన్సు అవుతాయి.

మిస్టర్ చైర్మన్ :— మీ ఇద్దరి పేర్లు కలిపి చేసినది యీ తీర్మానం. దానిని సెకండ్ చేయాలి కదా. The resolution must be seconded Otherwise, it is not before the House.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అట్లా అయితే కంబైన్డ్ రిజల్యూషన్ గా ఎవరినైనా సెకండ్ చేయమనండి, తరువాత నేను మాట్లాడతాను.

Mr. Chairman:—I have put it to the House. If nobody seconds it, I shall consider that there is nobody to second the motion.

Sri D Sitaramayya — There are two resolutions before the House Though the purport of the two texts is the same, they are two different resolutions before the House Therefore, I feel both can be moved and both supported later.

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు (హుజూర్ నగర్) — అధ్యక్షా పార్లమెంటు, శాసనసభలు సర్వసత్తాకంగా పనిచేయాలి. దాని ప్రాధాన్యత ఎంతైనా ఉన్నది. కులశేఖరరెడ్డిగారు ప్రతిపాదించిన resolution ను second చేస్తున్నాను.

Sri K Rajamallu:—Is it not necessary to make a speech ?

Sri A. Vasudeva Rao :—It is not necessary to make a speech for seconding the motion

Mr. Chairman.—I did not prohibit him from making a speech. He did not avail of the opportunity. It is now for the next speaker to speak.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —అధ్యక్షా, రాజ్యాంగం 194 ఆర్టికలులో మనకు privileges, immunities declare చేసారు. అందులో ప్రధానమైనది— ఒకవిధంగా నిర్ణయం అయేవరకు పార్లమెంటులో ఉన్నవే ఉంటాయని చెప్పారు. "In other respects, the powers, privileges and immunities of a House of the Legislature of a State, and of the members and the Committees of a House of such Legislature, shall be such as may from time to time be defined by the Legislature by law, and, until so defined, shall be those of the House of Commons of the Parliament of the United Kingdom, and of its members and committees, at the commencement of this Constitution." పార్లమెంటులో వచ్చిన సాంప్రదాయాలే అందరికి అన్వయిస్తా యని చెప్పారు. దానినిబట్టే మనం ఇంతవరకు నడుస్తున్నాము మనం రెండు రకాలుగా ఆలోచించాలి. పార్లమెంటు అంటే బ్రిటిషు పార్లమెంటే అవుతుంది. House of Commons అవుతుంది. అమెరికాలో ప్రెసిడెన్షియల్ గవర్నమెంటు ఉన్నది కనుక మనకు వర్తించదు, మనకు సంబంధించి చూచి నట్లయితే — 1921 లో ఇటువంటి position వచ్చింది. అప్పుడు ఫ్రెడరిక్ వైట్ సెంట్రల్ లెజిస్లేచరుకు స్పీకరుగా ఉండేవారు "The whole question of 'privilege' in respect of the Legislatures in India was one of great importance.. . the point being whether legal powers should be asked for to enable the Legislatures to punish contempts." అని చెప్పారు. అప్పుడు అక్కరలేదని దానితో నడిచింది. 1933 లో ఇదే issue వచ్చింది. దానిని తేల్చడానికి Abdul Rahman, President of the Central Legislature గా ఒక Conference చేసారు.

"The conference were unanimously and emphatically of opinion that the Government of India should be requested to take immediate steps to get sections 28 and 71 of the Government of India Act, 1935, amended so as to secure for the Central and Provincial Legislatures and the officers and members thereof all the powers and privileges which are held and enjoyed by the Speaker and members of the British House of Commons"

ఆ తరవాత బ్రిటిషుగవర్నమెంటు 1947 వరకు నడిచింది, కొంత time తీసుకున్నది.

(Sri P. Narayana Reddy in the Chair)

మనకు independence declare చేసారు, Adaptation Act లో సెక్షన్ 28 ప్రకారము ఈ విధంగా మార్చారు?

"In other respects, the privileges of members of the Dominion Legislature shall be such as may from time to time be defined by Act, of the Dominion Legislature and, until so defined, shall be such as were immediately before the establishment of the Dominion enjoyed by the Members of the House of Commons of the Parliament of the United Kingdom"

అన్నారు, తరువాత రాజ్యాంగం discussion లోనికి వచ్చింది, కులశేఖర రెడ్డి గారు చెప్పారు

"Under the House of Commons Rules and Privileges, it is open to Parliament to convict any citizen for contempt of Parliament and when such privilege is exercised, the Jurisdiction of the Court is ousted. That is an important privilege. There is not the slightest doubt in my mind and I am sure also in the mind of the Drafting Committee that Parliament must have certain privileges, when that Parliament would be so much exposed to calumny, to unjustified criticism that the Parliamentary institution in this country might be brought down to utter contempt and may lose all the respect which parliamentary institutions should have from the citizens for whose benefit they operate . అన్నారు.

తరువాత నేను చదివి వినిపించాను. House of Commons వి అన్వయం అవుతాయి అన్నారు. ఇంతకుముందు కొన్ని వివాదాలు వచ్చాయి. Fundamental right, Parliament హక్కులకు తేడాలు వస్తుందనేది వచ్చింది. అదే శర్మకేసు అసెంబ్లీ proceedings పత్రికలలో ప్రకటిస్తూ వ్రాయవచ్చునా లేదా అనేది, అతనికి వ్యతిరేకంగా కోర్టుకు వెళ్లినప్పుడు House proceedings వేయవచ్చును, లేదా వేయకూడదు అనడానికి శాసనసభకు సర్వాధికారాలున్నాయని అన్నారు. "The privileges of the House of Commons which were conferred on the House of the State Legislature under Article 194 (3) take precedence over fundamental rights." అని శర్మ కేసులో చెప్పారు. అందులో సుప్రీమ్ కోర్టు final గా uphold చేసారు—Fundamental rights కు legislative powers కు వివాదం వచ్చినప్పుడు లెజిస్లేచరుదే సుప్రీమసీ అని

చెప్పారు ఇదివరకే సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంటు యిచ్చింది అప్పటికే establish అయిపోయింది ఈ మధ్య U.P. లో చిన్న వివాదం వచ్చింది దాని ఫలితంగా శాసనసభ ఒకరినిఒక వారముదోజులు జైలుకు పంపారు, ఆ విధంగా శిక్షచెప్పవచ్చునా, లేదా, అటువంటి హక్కులున్నాయా అంటే 1951 లోనే declare అయిపోయాయి.

"The privileges of the House of Commons which were conferred on the House of the State Legislature under article 194 (3) take precedence over fundamental rights ."

"It was intended to confer on the State Legislature the powers and privileges which the House of Commons in England had"
ఇదివరకే నిర్ణయం వచ్చింది, తరువాత మరొకటి వచ్చింది తరువాత మరొకటి Abbot case లో

". before I finally take leave of this head of the argument, I will dispose of the notion that the House of Commons is a separate Court, having exclusive jurisdiction over the subject matter, on which, for that reason its adjudication must be final.." అన్నారు.

అందువల్ల ఆ కేసులో Supreme Court final అని చెప్పారు. ఇంకొకటి అధ్యక్షా, దీనిలో "Now that the reason was to resolve, the rule of harmoneous construction has to be applied and the result of that would be the fundamental right." అని చెప్పిన దీనిలో మళ్లా Supreme Court ది చెబుతున్నాను. "This is another reason for holding that Sarma's case was correctly decided." శర్మకేసు ఇదివరకే నిర్ణయం అయిపోయిందని చెప్పారు ఎక్కువ జడ్జిమెంట్లు చూపించాలంటే చాలా జడ్జిమెంట్లున్నాయి కొందరి పాయింటు ఏమిటంటే supreme authority ఎవరిదంటే శాసనసభకు సర్వాధికారాలు ఉన్నాయి. సర్వాధికారాలు లేకపోతే నడవడం చాలా అసందర్భం అవుతుంది. సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంటులో నాలుగు పాయింట్లు final గా తేల్చిచెప్పారు. "On the facts and circumstances of the case it was competent for the Lucknow Bench of the High Court of Uttar Pradesh consisting of N.G. Beg and C. D. Sehgal, Judges, to entertain and deal with the petition of cases in challenging the legality of the sentence of imprisonment imposed upon him by the Legislative Assembly of Uttar Pradesh for its contempt and for infringement of its privileges and to pass orders releasing Kesav Charan Singh on bail, pending the disposal of the said petition." అని చెప్పారు. కేశవసింగు విషయంలో మళ్ళా సుప్రీంకోర్టు చేతితో withhold చేసిన తరువాత క్రిందికివచ్చి హైకోర్టు తిరిగి విచారణ చేసినప్పుడు శాసనసభకు punish చేయడానికి అధికారం ఉందికనుక కేశవసింగు శిక్ష అనుభవించి తీరాలని మళ్లా చెప్పారు. ఇది ఇట్లా ఉండగా రెండవ విషయం ఏమిటంటే అధికారం తీసుకున్నది ఎవరు ? శాసనసభకు, పార్లమెంటుకు రెండింటికి

సమానమైన అధికారాలు యిచ్చారు. కొందరికి పాయింటు ఏమి వస్తుందంటే ఇంగ్లండులో సుప్రీం ఏవరు పార్లమెంటుతప్ప రెండవ లెజిస్లేచరు లేదు. మనకు శాసనసభలున్నాయి. పాయింటు ఎప్పుడు వస్తుందంటే రెండింటికీ వివాదం వచ్చినప్పుడు వస్తుంది. వివాదం సమస్యలేదు, దేని సుప్రీమసీ దానికి ఉంది. Supreme authority రెండు Legislatures కి ఉంది. జడ్జెస్‌కు నోటీసు పంపించారు అన్నారు. హైకోర్టు బలహీనత, బలంలేదని prove చేసినది ఒకచోట ఉంది. ఎప్పుడైతే యిద్దరు జడ్జెస్‌మీద స్పీకరు వారంటు పంపించారో దానిమూలంగా నిజంగా కోర్టుకి contempt అని తోచినప్పుడు immediate గా contempt of court కి స్పీకరుకు నోటీసు యివ్వవలసినది. అట్లా చేయకుండా హక్కులేదని తేల్చుకొని వెంటనే they went to the full Bench. తమకు హక్కులేదని తేల్చుకొని ఆర్డినరీ క్లయంటు క్రింద ప్లీడరును పెట్టి తమ కేసును advocacy చేయించారు. Advocacy చేయించినతరువాత Full Bench కి అధికారం ఉందని చెప్పారు. అధికారం పోయినదానిని restore చేశారు. అది side issue అనుకోండి. Main issue లోకి వచ్చేసరికి లక్నో జడ్జిమెంటులో శిక్ష విధించారు. సుప్రీం కోర్టు opinion advisory అయినప్పటికీ unified position రావడానికి వీలుంటుంది. కనుక, దానికి చేయవలసినది ఏమిటంటే గవర్నమెంటు తప్పకుండా Indian Constitution లో కొంత change తీసుకువచ్చి ఏ ఉద్దేశ్యంతోనయితే constitution-makers అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యర్, అంబేడ్కర్ అనుమానంలేదని చెప్పారో దానిలోచేర్చడం అవసరమని Speakers' Conference లో ఏదైతే feel అయినారో ఆ మార్పుచేయాలి, అయితే ఒకటి ఉంది. లెజిస్లేచర్సు యింతకుముందు ఈ సమస్యమీద వివాదం పడలేదు. అదికాకుండా సర్కార్ గారిగురించి చెప్పారు. సర్కార్ సర్వాధికారాలున్నాయని dissent యిచ్చారు. Dissent ప్రధానముకాదా అంటే చాల ప్రధానమైన సమస్యలలో తమకు తెలుసు జవాహర్‌లాల్ నెహ్రూగారు హైరాన్ కేసులో మాట్లాడినప్పుడు ఒక పాయింట్ ఏమిచెప్పారంటే మెజారిటీ అభిప్రాయం యిచ్చినప్పటికీ మైనారిటీ point of view యిచ్చిందికనుక అదికూడా ఎందుకు ఆలోచించకూడదు అని చెప్పారు. Supreme Court తమ అధికారాన్ని hold చేసుకోవడం సర్వసాధారణం. Fundamental rights కి పార్లమెంటుకీ ప్రివిలేజికి తగాదావచ్చినప్పుడు ఏది నిలవాలో శర్మగారు ఇచ్చినదానిలో clear గా చెప్పారు. Fundamental హక్కుకి శాసనసభకు వివాదంవస్తే శాసనసభ హక్కులతంటే fundamental rights ప్రధానంకావు. Fundamental right ఉన్నప్పటికీ శాసనసభకు ఉన్న అధికారమే ఎక్కువ నిలుస్తుందని చెప్పారు. దానినిబట్టి అనుమానం వచ్చింది. కనుక తీర్పుకుండా ఉండడానికి వీలులేదు. ముందుగా శాసనంచేసేంత వరకు ఇంగ్లండులో సుప్రీంబాడీ పార్లమెంటుకు ఏ సుప్రీం ఏవరు ఉందో అన్నీ యిక్కడ చేరుతాయి. Conviction యివ్వవచ్చును. హైకోర్టుకి పంపవచ్చు అని ఒప్పుకున్నదానిని clarify చేస్తే confusion లేకుండా doubt లేకుండాపోతుంది.

ఆవిధముగా చేయడం అవసరంకనుక తీర్మానం పంపించాను. Text లో అభిప్రాయభేదం లేదుకనుక తీర్మానాన్ని సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకి పంపించవలసిన అవసరముందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి (విజయనగరం).—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు జరుగుతున్నటువంటి ఈ వాదోపవాదాలలో ప్రత్యేకించి చాలలోతుగా పోవాలనే అభిప్రాయములేదుగాని ముఖ్యాంశములు మాత్రం నేను ప్రస్తావించక తప్పదు. ఈ వాదాన్ని ఒకమాదిరిగా నేను వ్యతిరేకిస్తున్నాననిచెప్పి ముందుగా చెప్పుకోవలసి ఉంటుంది. ఎందుకంటే ఎవరు పెద్ద, ఎవరుగొప్ప ఎవరికి అధికారాలు జాస్తిగా ఉన్నాయి, ఎక్కువకావాలి ఈ రకమైన వాదన అది సరియైనదికాదని సబబైనది కాదని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఎందుకంటే అసలు సుప్రీం కోర్టుకి హెచ్చు అధికారం ఉందా శాసనసభకి హెచ్చు అధికారంఉందా అనికాదు మనముందు ఉన్నప్రశ్న. నేను అనుకుంటున్నాను, మన constitution ఏదైతే ఉందో అది అన్నింటికంటె supreme. అది అన్నిటికంటె sovereign. అంతేతప్ప ఈ రెండింటిమధ్య వైరుధ్యం పెంచుకుని దేనికి హెచ్చు అధికారం ఉందనే దాని లోతుకి పోవడం సబబుగా ఉంటుందనుకోవడంలేదు. అంతేకాదు నిజానికి ఈరోజు ఉన్న వాదోపవాదం కేవలం కోర్టుకి శాసనసభకు ఈ రెండింటికి మధ్య వచ్చిన వాదనగా నేను తీసుకోవడంలేదు. ఒక సామాన్యమైన పౌరుడు తన ప్రాథమిక హక్కులకు భంగంకలిగిందని భావించినప్పుడు అతడు శాసనసభ చేసినటువంటి నిర్ణయరూపంగా అటువంటి హక్కులకు భంగంకలిగిందని భావించినప్పుడు అతడు ఒక కోర్టుకిపోయి హక్కులను రక్షించుకొనే ప్రయత్నంచేయ వచ్చునా, ఇది ఇందులో ఉన్న ముఖ్యవిషయం. అతనికి శాసనసభచేసిననటువంటి నిర్ణయంవల్ల శాసనసభచేసినటువంటి తీర్మానంవల్ల అతనికిఉన్న ప్రాథమికమైన ప్రధానమైన హక్కుపోయి స్వేచ్ఛకు దెబ్బతగిలి జైలుశిక్ష అనుభవించ వలసివచ్చినప్పుడు సామాన్యమైన పౌరునికి Constitution అందించినటువంటి అవకాశాలను అధికారాలను వినియోగించుకొనేటానికి, సంరక్షించుకొనడానికి ప్రయత్నంచేయడానికి అతనికి మార్గం ఎందుకు ఉండకూడదు, కోర్టు అతనికి రక్షణకల్పించాలా, వద్దా అనే రూపంలో ఈ సమస్యను ఆలోచించవలసిఉంటుంది. ఒక కోర్టుకు, ఒక శాసనసభకు మధ్య వచ్చినటువంటి తగువుగా దీనిని మనము తీసుకోవద్దని, అటు సామాన్య పౌరుడికి, యిటు శాసనసభలకు ఆదనంగా privilege పేరుతో మనము కావాలని కోరుతున్నటువంటి హక్కు, యీ రెండింటికి మధ్య వచ్చిన వివాదము క్రింద తీసుకోవాలని నేను అభిప్రాయపడు తున్నాను. నిజానికి అటు Jurisdiction విషయము కానివ్వండి, Dignity కానివ్వండి, ఆదేరకంగా independence కానివ్వండి యీ మూడు విషయాలలో అటు Judiciary ని, యిటు Legislature ను రెండింటిని దేనిని కాదనలేము. ఈ రెండింటికి మధ్య పోటీ పెట్టడము సరైన విషయము కాదని నేను అనుకుంటున్నాను. Constitution లో fundamental rights వున్నాయి. అవి

ప్రతి పౌరుడికి యివ్వబడినవి ఇవ్వడము మాత్రమే కాదు, అందులో 226, 32, యీ రెండు Articles వాటిని guarantee చేయడము, అవి enforce చేసేందుకు Special machinery ని isualise చేయడము కూడా జరిగింది అందుచేత constitution యిచ్చిన ప్రధానమైన హక్కు ప్రతి పౌరుడికి లభించినదని మనము ముందు తెలుసుకోవలసిన అవసరముంటుంది ఆ రకంగా అనుకున్నప్పుడు ప్రాథమిక హక్కులను సంరక్షించేందుకు యీ కోర్టుకు jurisdiction లేకుండా oust చేసినటువంటి provision ఎక్కడైనా వుందా? jurisdiction ను restrict చేసినటువంటి provision ఏమైన వుందా? ఎక్కడా provision కనబడడములేదు. అటువంటి హక్కులను సంరక్షించడానికి కోర్టులు పూనుకోవాలని, అటువంటి పాత్రను నిర్వహించాలని మాత్రము provisions స్పష్టముగా ఉన్నాయి. Privileges గురించి మనము మాట్లాడుకుంటున్నాము వాటిని గురించి మాట్లాడుతున్నప్పుడు constitution లోని Article 194 లో కొన్ని విషయాలు వున్నాయి దాని ప్రకారము constitution ప్రారంభించిననాటికి ఇంగ్లండు House of Commons లో ఎటువంటి privileges వున్నాయో ఆ privileges శాసనసభలకు వుంటాయని అందులో పేర్కొనడం జరిగింది. అయితే అందులో యింకొక విషయము చెప్పారు. ఈ రకంగా చూచుకున్నప్పుడు మూడురకాల ఆలోచనలు మనముందు వున్నాయి. Constitution ప్రారంభించిన నాటికి ఇంగ్లండులో House of commons కు వున్నటువంటిహక్కులు ఏమిటి? privileges ఏమిటి? అవి మనముచూసుకోవాలి. ఆనాడు privileges ఏమిటన్నది, వాటి nature వాటి extent ఏ మాత్రము వుందనే విషయము ఇంగ్లండు కోర్టులు నిర్ధారణ చేస్తూ వచ్చాయి. అందుచేత, Unambiguous గా Categorical గా, clear గా privileges కేవలము House of Commons కు మాత్రము వుండి Courts కు Jurisdiction లేనటువంటి పరిస్థితి అక్కడ వుందని చెప్పి, అటువంటిది మాకు [illegible] మించాలనడము సరైన విషయము కాదని, వాదన కాదని, [illegible] మనవి చేస్తున్నాను ఇంకొక ముఖ్య విషయము చూచుకోవాలి, ఇంగ్లండుతో పోల్చి చూచుకొన్నప్పుడు అక్కడ. ఇక్కడ వున్న పరిస్థితులలో ప్రధాన వ్యత్యాసము ఏమంటె- అక్కడవారికి Constitution లేదు, మనకు constitution వుంది. శాసన సభ కానివ్వండి, యింకేరకమైన రాజ్యాంగ విభాగము. కానివ్వండి, యీ constitution లో వున్న నిబంధనలకు లోబడి ప్రవర్తించవలసి వుంటుంది వ్యవహరించవలసి వుంటుంది. ఏ constitution అయితే కొన్ని హక్కులు యిచ్చిందో, ఆ constitution ను అతిక్రమించి యీ మూడు రంగాలు Judiciary గాని, Executive గాని, Courts గాని- ముందుకు పోవడానికి వీలులేదు అందులో చాలా స్పష్టముగా చెప్పారు. ఈ Privileges కు ప్రత్యేకించి మీరు ఒక చట్టముచేసుకొమ్మని, ఆ చట్టము చేసుకునేంతవరకు ఇంగ్లండులో వున్న పద్ధతి మీకు వర్తిస్తుందని అందులో పేర్కొనబడివుంది. అందుచేత యిది temporary గా వున్నది మాత్రమే; ఒక చట్టము చేసుకోవాలని ఉద్దేశించి

చెప్పింది మాత్రమే. మనము ఒక చట్టము చేసుకొన్నప్పుడు ఆ చట్టము Judiciary Review క్రింద లేదని- Judiciary కి access లేదని ఏ రకంగా మనము అనుకోవాలి. శాసనసభ చేసిన ప్రతి చట్టము Judiciary Review చేయడానికి అధికారముంది Constitution Prescription ప్రకారము మనము ఒక చట్టము చేసినట్లయితే- privileges వగైరా వగైరా అని చేసినప్పుడు- వాటికి Constitutional effect వుందా లేదా అని High Court అదేరకంగా Supreme Court review చేయవచ్చు, దానిమీద తీర్పు చెప్పవచ్చు- దానిమీద ఒక నిర్ణయము ప్రకటించడానికి వీలుంది, అందుచేత మనకు, Constitutionలో చట్టము అయితే చేసుకొమ్మని అధికారమిచ్చారేమో- ఆ చట్టము చేయడము మాని, ఆ చట్టము చేయనంత కాలము మనకు Constitution లో ఉన్నటువంటి Provisions వల్ల వచ్చే హక్కును పోగొట్టగల

హక్కు వచ్చిందనుకుంటే ఏరకంగా సబబుగా వుంటుంది అందుచేత నేను అనుకొంటున్నాను యీ రకంగా ఉన్నటువంటిది temporory provision. Would it be wide enough to enable the Legislature to disregard the fundamental rights of a citizen to which Constitution attaches so much of importance. అది మనము యీ సందర్భంలో చాలా ప్రధానంగా ఆలోచించవలసిన విషయమని దానిని తేలిగ్గా చూడడం సబబుగా వుండదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇటువంటి తగవు ఎప్పుడు 1689 వ సంవత్సరములో ఇంగ్లడులో వచ్చింది అక్కడ Judges ను అరెస్టు చేయమని పార్లమెంటు ఆదేశము యివ్వడము, దానివల్ల ఒక అసంతృప్తికరమైన పరిస్థితి ఏర్పడడం జరిగింది. 1689 సంవత్సరములో ఇంగ్లండులో ఏ పరిస్థితి ఉండెనో ఆనాటినుండి అటువంటి పరిస్థితి మరి లేదు. ఆ పరిస్థితులలోకి మనము 64-65 వ సంవత్సరములో వచ్చామంటే యీ పరిస్థితిపై కొంచము ఆలోచించి చూడవలసిన అవసరముందని మనవి చేస్తున్నాను—Legislature కు మనము చెప్పినట్లుగా ఒప్పుకొంటే privileges గురించి మనకు పూర్తి హక్కులు వున్నవని అటు కోర్టుకు హక్కు లేదని, అధికారములేదని మీరు ఏమి చేయకూడదని మనము నిర్దేశించినట్లయితే ఏమౌతుందో అదికూడా చూద్దాము Article 32 క్రింద Supreme Court కు Article 226 క్రింద High Court కు jurisdiction లేకుండా చేయడము జరుగుతుంది. అందుచేత మనము చేస్తున్నటువంటి పనులవల్ల consequences ఏమిటో చూసుకుందాము Consequences చూసుకున్నప్పుడు High Court కు, Supreme Court కు jurisdiction లేకుండా చేస్తున్నటువంటి పని ఒకటి, రెండవది మనము చేస్తున్నపని యీ రకంగా కనబడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను—అంతేకాదు. Constitution లో వుండే యింకొక ముఖ్య విషయాన్ని ఆలోచించినట్లయితే It is inviolable principle of Constitutional Law that the Constitution is what the Supreme Court says what it is.

ఇది సామాన్యంగా ఉన్నటువంటి పరిస్థితి—Supreme Court, ఇది Constitution అని చెప్పి వారు కొరకేర్పడడము జరుగుతుంది. వారు నిర్ణయించి interpret చేయవలసి ఉంటుంది. ఆ రకంగా చేసినప్పుడే అది సాధ్యమౌతుందన్నమాట.

ఈరోజు Constitution ఫలానా అని Supreme Court చెప్పితే అది మనకు సంతృప్తిలేదు. మనకు అదనంగా హక్కు కావాలి ఈ హక్కుతోపాటు సామాన్య పౌరుడికి వున్నటువంటి ప్రాథమిక హక్కులకు భంగము కల్గించి, వాటిని విస్మరించడానికి మనము తయారుగా ఉంటామని అనుకున్నప్పుడు అది సరైన వాదన కాదనిపిస్తుంది. ఎందుకంటె Articles 105, 194 లో శాసన సభ్యులకు పూర్తి freedom యిచ్చారు—ప్రతి member కు complete and absolute freedom of speech in the legislature వుంది. అదిగాక రెండవది Legal immunity in respect of any thing said by him or any vote given by him in the Legislature అనేది ఈ హక్కుకూడా మనకు వుంది. అంతేగాక Each Legislature has complete and exclusive jurisdiction in respe t of internal proceedings. ఇదికూడా మనకు వుంది. ఇదిగాక నాలుగవ హక్కుకూడా వుంది. Each Legislature has power to commit and imprison a citizen for contempt committed outside the House. విశాలమైన, విస్తృతమైన అధికారాలు, హక్కులు, యీ శాసనసభకు వున్నాయని పైన చెప్పినటువంటి వాటివల్ల తేలుతుంది. ఇన్ని అధికారాలు, హక్కులు వున్నప్పటికి, అవి చాలవేమంటే అది ఎంతవరకు సబబుగా వుంటుందో మనము ఆలోచన చేసుకోవలసిన అవసరము వుంది. Constitution కు సంబంధించిన

మేరకు మార్పు తీసుకరండి, సవరణలు కావాలని చెప్పడము సులువైన విషయమే. కాని సవరణలు కోరుతున్నప్పుడు ఒక విషయము దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. Constitution కు సవరణ అంటే అవి సులువుగా, తేలిగ్గా, చులకనగా చూడవలసిన విషయము కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇంతవరకు అనేకసారులు మార్పులు చేశామనే వాదన లేవదీయవచ్చు. ఇంతవరకు ఏరకమైన సవరణ తెచ్చినప్పటికి, దానికి కొన్ని social. economical objectives వున్నాయి. సోషలిస్ట్ జస్టిస్ యివ్వాలి. ఎకనామిక్ జస్టిస్ యివ్వాలి. మారుతున్న కాలంలో యీ objectives దృష్ట్యా యీ మార్పులు తెచ్చాం. దీనికి కారణం, హేతువువున్నాయి దీనికి కారణం ఆలోచించినట్లయితే సమాధానం కనబడదు. సామాన్య పౌరునికి తన ప్రాథమికహక్కుమ పోగొట్టడం కోసం మనం చూస్తున్నాం. ఆలోచించినట్లయితే యిది ఘోరమని మనకు స్పష్టమవుతుంది. కాన్స్టిట్యూషన్‌లో మార్పురావాలని చెప్పి మనం కోరడం మన temptation. 'Constitution must always remain ab>v: the reach of thos: who find the restraint; in'onvenient " మాకు inconenient గా వుంది కాబట్టి మరుక్షణం మార్పుచేస్తామంటే అర్థంలేదు. Compelling reasons వుంటే తప్ప సామాన్యంగా constitution మార్చడానికి వీలులేదని యీ సందర్భంలో చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. కులశేఖరరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ "Legislature can b: trusted to ex rcis' its privileges judiciously.", అది ఎందుకు నమ్మకూడదని నేను అనడంలేదు. అపనమ్మకం చేయాలని నా అభిప్రాయంకాదు ఈ సందర్భంలో ఒక తీర్పును వుదహరిస్తున్నాను. Justice

Frankfort. "Man being what he s, he cannot safely be trusted with complete immunity from outward responsibility in depriving others of their rights At least such is the conviction underlying our Bill of Rights" అందుచేత human institutions అన్ని infallible మనం చేయవలసినది, ఎక్కడో ఒకచోట finality వుండాలి కాబట్టి ఒక authority సృష్టించి final power యివ్వవలసిన అవసరముంటుంది. మన దేశంలో యెవరికి యివ్వలేదు అన్నప్పుడు High Court, Supreme Court వున్నాయి. Power to interpret law pertains normally to a Court Even the question of freedom of individual - this thing has got to be left to the domain of Courts alone ఇది సామాన్యంగా ఒక చట్టం ప్రాతిపదికగా నిర్వహించబడుతున్నటువంటి నాగరిక సమాజంలో ప్రతి ఒక్కరికి వున్నటువంటి ప్రాథమిక అవసరం అవుతుంది కాబట్టి యిందులో ప్రత్యేకించి కాదని చెప్పవలసిన అవసరం యేమిలేదు High Court Contempt అంటున్నారు. Supreme Court కు కూడా contempt వుంది అటువంటప్పుడు మన Assembly కి contempt యెందుకు వుండకూడదు ఇని కులశేఖరరెడ్డిగారు చెప్పారు. అక్కడ contempt వున్నప్పుడు Fundamental Rights అక్కడ దెబ్బతినలేదా? ఇక్కడ contempt అన్నపుడు ఇక్కడ కూడా దెబ్బతింటుంది. అందుచేత యిది పనికిరాదని మనం యెందుకు assert చేయకూడదని వారు చెప్పారు. ఈ రకంగా మనం ఆలోచించినపుడు ముఖ్యమైన ప్రాథమిక విషయాన్ని మనం విస్మరిస్తున్నాం అటు court కు యిటు legislation కు వున్న తేడాను మాత్రం మనం విస్మరిస్తున్నాం, అనే భయం నాకుంది ఈ రెండింటికి మధ్యన ప్రధానమైన తేడావుంది. The Judiciary is a non-political organisation and decides controversies objectively on principles and precedents and delivers judgment after giving full opportunity for advancing arguments ఇది judgiciary కి వస్తుంది ఇక్కడ శాసన సభకువున్న అవకాశం యెంతవరకువుంది To question the Supreme Court is to question the full basis of Constitutional law. ఈ రకంగా నేను దీనిని గురించి ఆలోచిస్తున్నాను ఈ రోజు దీనిని చాలా తేలిగ్గా చూచుకోవద్దని మనకు power పెరిగితే అది కొంత విస్తృతమయితే మరికొంత హెచ్చు జనాభామీద అధికమైన అధికారం చెలాయించే స్తోమతువస్తే అప్పుడు మాత్రం మన గౌరవం పెరిగిందనుకోవడం సబబైన విషయం కాదు మనం అమెరికాలో కాంగ్రెసును తీసుకున్నప్పుడు మనకుఅక్కడపార్లమెంటు హక్కులు, పార్లమెంటు హక్కులకన్నా తక్కువ అధికారాలున్నప్పటికీ యింతకన్నా బాగా కూడా efficient గా పని చేయడానికి అవకాశం వున్నది. Without any loss or dignity or respect వారు పనిచేయడానికి అక్కడ అవకాశం వున్నది. ఇంగ్లండులోని పరిస్థితి కూడా యింతే కొన్ని దశాబ్దాలుగా వారిలోని మార్పులను గమనించినప్పుడు యీ privileges విషయం బోధపడుతుంది. "In the last several decades the tendency is to narrow and not to widen the interpretation of privileges" అని వారు చెప్పడం జరిగింది. "The frequent invocation of privileges is more likely to harm than

elevate the reputation of Parliaments and Legislatures" ఈ చట్టంలో constitution లో మార్పు కావాలని కోరుతున్నప్పుడు మనం, మనలను తడముకుచూచుకోవడం మంచిదని, గౌరవం పెరగాలని, అయినా వారికి సత్ప్రవర్తనకు తోడ్పడుతుందనే మన తాలూకు వ్యవహారం మనం నడిపించుకోడానికైనా మనం సాంప్రదాయాలు కొన్ని conventions నిలపడం అవుతుందే తప్ప కొంత అధికారం చలాయించడం గాని లేకపోతే పదవి పెంచడంగాని యిది కాదు మార్గమని మనవి చేస్తున్నాను. ఎవరు supreme అని కాక, supreme constitution మాత్రమేనని, యీరోజు తగుప అటు కోర్టులకు యిటు శాసనసభలకు అని కాక యిటు ప్రజలకు అటు Assembly కి కావాలనుకుంటున్నటువంటి, యీ privileges మధ్య వస్తున్న వైరుధ్యంగా మాత్రమే దీనిని తీసుకురావాలని ప్రజల తాలూకు ప్రాథమిక హక్కులను కాదనగలిగినటువంటి అధికారులను యే సంస్థ తీసుకోవడం న్యాయం కాదని చెప్పి మనవి చేస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి రాజగోపాలనాయుడు .— అధ్యక్షా, నేను శ్రీ భాట్టంగారితో సంపూర్ణంగా యేకీభవిస్తున్నాను. Assembly గాని పార్లమెంటుగాని సర్వాధికార సమన్వితం కావాలనే ఆపేక్షను చాలా మంది మిత్రులు చెప్పారు. అలా కావాలంటే రాజు కావాలి. రాజుల్ని మనం తీసేసినాం మనం ఎన్నడైతే రాజ్యాంగ చట్టాన్ని రచించుకున్నామో, ప్రజాస్వామ్యాన్ని ఒప్పుకున్నామో అప్పుడే ప్రతివారి అధికారాలకు పరిమితులు పెట్టుకున్నాం. కాబట్టి కోర్టుకు అధికారం పరిమితంగా వున్నది Assembly కి పరిమితంగా వున్నది. అయితే వ్యక్తులకు ఏవైతే natural rights అని చెప్పుకుంటున్నామో వాటి మీదకూడా reasonable restrictions అని పెట్టుకున్నాం. అందువల్ల people sovereigns అని చెప్పినప్పటికీ fundemental rights మీద reasonble restrictions పెట్టుకున్నాం కనుక కోర్టుకు వెళ్ళి యిది fundamental rights కు వ్యతిరేకంగా చేసినదా కాదా అని ప్రశ్నించే దానికి ప్రతి వారికి వీలుంది. ఎవరైతే sovereigns అని చెప్పారో ఆ ప్రజల మీద కూడాను, legal rights అవునా, కాదా అవి విచారించడానికి కోర్టుకు వీలు కల్గించాలి. మనం division of powers ను ఒప్పుకున్నాం. అలాంటప్పుడు మన powers ని మనం పరిమితం చేసుకున్నాం అవేది గుర్తించరాదు. ఇక్కడ 300 మంది శాసన సభ్యులంవున్నాం. వీరందరికి opposition తో నిమిత్తంలేకుండా ఒక శాసనంచేశారు అనుకుందాం. ఈ శాసనం రాజ్యాంగానికి వ్యతిరేకంగా వున్నదనుకుందాం. అప్పుడు యీ శాసనాన్ని రద్దు చేసే అధికారం కోర్టుకు వుందా లేదా? అయినప్పుడు Assembly sovereign అనుకున్నా, పార్లమెంటు sovereign అనుకున్నప్పటికీ, మనం యేకగ్రీవంగా శాసనం చేసినప్పటికీ, రాజ్యాంగానికి వ్యతిరేకంగా వున్నది కనుక, దానిని రద్దు చేయడానికి కోర్టుకు అధికారంవున్నది. కోర్టుకు అటువంటి అధికారాన్ని యింతకుముందు యిచ్చాం. అయినప్పుడు fundamental rights కు వ్యతిరేకంగా శాసనం

Assembly pass చేసినదా, లేదా అని పరిశీలించడానికి కోర్టుకు అధికారం యివ్వవలసిన అవసరం లేదన్నట్లయితే అది ప్రమాదమని నేను అనుకుంటున్నాను ఈ తీర్మానాన్ని కనుక అంగీకరించినట్లయితే ఏమి చెబుతోందో చూడండి "Suitable amendments to articles 105 and 194 should be made in order to make the intention of the Constitution-makers clear beyond doubt so that the powers, privileges and immunities of Legislatures, their members and committees could not in any case be construed as being subject or subordinate to any other Article of the Constitution" అని అంటే అర్థం ఏమిటి? Any other article having fundamentel rights అనికూడా వస్తుంది. కాబట్టి fundamental rights ను superc de చేయవలసింది. Fundnamental rights are natural rights. వ్యక్తులు ఎప్పుడు అయితే జన్మించారో వారికి సహజమైన హక్కులువుంటాయి. వాటిని క్రోడీకరించినారు కాని ఈ privileges ను క్రోడీకరించలేక పోయాం. అందువల్ల యివి created rights ఈ privileges గాని immunities గాని created rights England లో parliament యేర్పడిన తరువాత యివన్నీకూడా evolve అయినాయి. అవన్నీకూడా కొన్ని functions ద్వారా create చేయబడినవి Create చేయబడిన rights కు netural rights మీద supercede చేసే అధికారం యిచ్చేటటువంటివిషయం ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది. యిక్కడ legislature party లతో కూడుకొన్నది కాబట్టి political bias వుండడానికి వీలువుంటుందని శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తిగారుచెప్పారు. Breach of privilege వున్నదనిగాని, contempt of Assembly వున్నదనిగాని ఒక తీర్మానం తీసుకువచ్చినప్పుడు అది Privileges Committee కి పరిశీలనకు వెడుతుంది. ఆ Privileges Committee proportional representation ద్వారా constitute అయివున్నది. ఒకవేళ అధికారంలో వున్నటువంటి పార్టీ minority లో వున్నటువంటి పార్టీమీద క్రోధం వహించి వారిని యిబ్బంది పెట్టాలని అనుకొన్నట్లయితే— it is only on assumption. ఆ విధంగా ఏదైనా ఒక motion తీసుకొచ్చినట్లయితే 20 మంది వరకూ లేచినట్లయితే దాన్ని Privileges Committee కి పంపిస్తారు. Privileges Committee లో అధికారపార్టీకి majority వున్నప్పుడు ఆ Committee report కూడా minority party కి వ్యతిరేకంగా వుండడానికి వీలు వుంటుంది. అలాంటి పరిస్థితుల్లో ఆ report మళ్ళీ అసెంబ్లీకి వస్తుంది. అప్పుడు Assembly has to deal with it. అలా deal చేసినప్పుడు majority అధికారపార్టీకి వుంటుంది కాబట్టి ప్రతిపక్ష పార్టీనిగాని minority పార్టీలనుగాని చిక్కులు కలిగించేదానికి వీలు వుంటుంది. అలాంటి పరిస్థితే కలిగిందని అనుకొందాం. అప్పుడు minority పార్టీలో వున్నటువంటివారికి లేదా outsider గా వుండి minority పార్టీకి చెందిన వారికి రక్షణ లేకుండా పోతుంది అందువల్లనే యిది అసలు fundamental rights కు వ్యతిరేకంగా వున్నదా లేక హక్కులకు భిన్నంగా వున్నదా అని పరిశీలన చేయవలసి వున్నది. నేను అసెంబ్లీకి contempt విషయంలో గాని,

privilege విషయంలో గాని విచారణ చేయకూడదని గాని, ఒక తీర్మానాన్ని చేయకూడదనిగాని నేను చెప్పడంలేదు. అలాంటి తీర్మానం చేసినప్పుడు అది సక్రమంగా చేయబడిందా, రాజ్యాంగ భిన్నంగా చేయబడిందా, fundamental rights కు వ్యతిరేకంగా లేకుండా చేయబడిందా అని review చేయడానికి తప్పకుండా Courts కు అధికారం వుండాలని నేను చెపుతున్నాను. మనం యిక్కడ ఓటింగ్ ద్వారా శిక్షలు విధిస్తున్నాం, privileges నిర్ణయిస్తున్నాం పూర్వం Socratice Greek States ను కనుక తీసుకున్నట్లయితే Socraties ను ఈవిధంగానే దండించారు. ఆనాడు Citizens Courts అని వుండేవి. అక్కడ ఎవరు అయితే హాజరు అవుతారో ఆ ప్రజలందరు చేతులు ఎత్తి Socraties చేసింది తప్పా కాదా అని నిర్ణయిస్తారు. కాని ఆ నిర్ణయం అవునా కాదా అని చెప్పేదానికి పైన ఎవరికి అధికారం లేదు అక్కడిలాగానే యిక్కడకూడా మనందరంకూడా చేతులు ఎత్తి శిక్షకనుక వేసినట్లయితే Socraties మాదిరిగానే మనం శిక్షలు వేయడానికి వీలు వున్నదని నేను చెప్పదలచుకున్నాను. ఆ విధంగా ఓటింగ్ ద్వారా శిక్షించడం అనేది చాలా భయంకరమైన పరిస్థితి. ఓటింగ్ పద్ధతి ఎవరికైనా క్రోధావేశాలు వచ్చినప్పుడు minority లో వున్నటువంటివారిని శిక్షించాలంటే వీలు వుంటుంది. కాబట్టి Assembly లో వున్నటువంటివారు political గా bias అయివుంటారు గనుక తమ హక్కులు ఎప్పుడూ ఆలోచించుకుంటూ వుంటారు గనుక ఓటింగ్ ద్వారా యితరులను శిక్షించడం అనేది సరియైనటువంటి పద్ధతి కాదు. ఆవిధంగా వచ్చినప్పుడు దాన్ని review చేయడానికి కోర్టుకు అధికారం వుండాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:— అధ్యక్షా! నేను ఒక amendment move చేస్తున్నాను. Amendment మీద తీర్మానం మీద కలిపి మాట్లాడతాను. Speaker గారు resolution యిచ్చినప్పుడు అందులో arguments వున్నట్లయితే వాటిని తీసివేస్తారు సాధారణంగా. అది మన resolution కు సంబంధించిన rules లోనే వున్నది అయితే speakers అంతా కలిపి ఒక తీర్మానం చేశారు. 4 amendments వ్రాశారు తరువాత operative portion వ్రాశారు. అయితే వారు పెద్దవారు. వాళ్ళను ఏమి అనటానికి వీలులేదు. అందుచేత నేను అది తీసివేయమన్నాను. Delete clauses (*a*), (*b*) and (*c*) అనిన్ని operative portion లో యీ విధంగా వ్రాయమన్నాను. దానికి కారణాలు తరువాత మనవిచేస్తాను. I beg to move:

"Delete clauses (*a*), (*b*) and (*c*) and substitute the following :

'This House having regard to the opinion of the Supreme Court on Special Reference 1 of 1964 is of the opinion that suitable amendments of the Constitution should be undertaken by the Parliament to clearly define the powers and privileges of the Parliament and Legislatures in the country in a clear and comprehensive way in conformity with the spirit of the Constitution.' "

Mr Chairman —Amendment moved

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:— అధ్యక్షా నేను యిలా వ్రాయడానికి కారణాలు చాలా వున్నాయి చాలా హెచ్చు అయినటువంటి దుమారం అంతా క్రిందటి సంవత్సరం బయలుదేరింది శ్రీ ఘాట్టం శ్రీరామమూర్తిగారు చెప్పినమోస్తరుగా ఒక విధమైన ఆపోహ, దురభిప్రాయాలతో కూడుకున్నటువంటి వాతావరణాన్ని సృష్టించారు ఉత్తరప్రదేశ్ అసెంబ్లీలలో శాసనసభలకు High Court కు ఏదో దెబ్బలాట వచ్చిన మోస్తరుగా దాన్ని చిత్రించారు. Legislature, Executive, High Court ఈ మూడున్నూ కూడ మన constitution ప్రకారం పోవలసిందే. అలా constitution లో వ్రాసుకున్నప్పుడు తగాదా రావడానికి కారణం ఏమిటి ? Powers and privileges విషయాల్లో 3 సంవత్సరాలు Constituent Assembly లో కూర్చొని ఈ powers and privileges వచ్చేసరికి చటుక్కున వారికి కాలు పైకి పోలేదు ఇవన్నీ వారు అప్పుడే వ్రాస్తామన్నారు. వారి పేర్లుకూడా యిందులో ఉదహరించారు వారు యిచ్చినటువంటి speech ను శ్రీ కులశేఖరరెడ్డిగారు ఎందుకు చదివినారో నాకు తెలియదు. అసలు Speakers conference లో వారి పేర్లు ఎందుకు ఉటంకించారో నాకు తెలియదు. వారు చాలా పెద్ద lawyers, ఇవన్నీకూడా యిక్కడ చెప్పగలమా తరువాత మీరు చూసుకోండి, వేరే law చేయవలసింది అన్నారు అసలు ముఖ్యమైనటువంటిది వదలిపెట్టారు. Right to commit for contempt అన్నటువంటిది వున్నదా లేదా అనేటువంటిది వారి మనస్సులో ఆ రోజున యేదైనా వున్నట్లయితే తప్పకుండా అందులో వ్రాసేవారు. అట్లా వ్రాసి మిగిలినటువంటి powers అన్నీకూడన్నూ మీరు క్రోడీకరించుకోండి అని ఒక శాసనంలో చెప్పివుండేవారు అయితే time లేకపోయింది 3 ఏళ్లు అయినప్పటికికూడా చాలా time అవుతుంది తరువాత మీరు చూసుకోండి legislation by reference అన్నారు, పెద్దలంతా legislators, draftsman అంతాకూడా దాన్ని ఒప్పుకోరు. unapproved way అది ఒక రాష్ట్రంలో లేక ఒకదేశంలో చేసుకున్న legislation అయినప్పటికి legislation by reference ఎవరుకూడా approve చేయరు. ఆస్ట్రేలియాలో యిలా వుంది అని అందుచేత legislation by reference England లో వున్నమనకు independence వచ్చినతరువాత మేము law వ్రాసుకునేంతవరకుకూడా దానివిషయమై ఏమి వుంటుందో దాని అనుసరించాలన్నారు. పోనీ ఇంగ్లాండులోనైనా ఒక defined legislation వున్నదా ? అదికూడాలేదు అదికూడా ప్రిసిడెంట్సుమీదా interpretations మీదా, facts of the case మీదా ఆధారపడి, ఎక్కడో ముండువందల పేజీలు చదివితేతప్ప అందులోంచి ఒక నికరమైన సూత్రము తయారుచేయడానికి వీలులేకుండా వున్నది. ఆవిధంగా legislation by reference చేశారు. నిజానికి ఆ పేర్లూ, Proceedings మనం చదువవలసినవి కానేకావు. Legislature draftsman కు అనంగీకారమైనది వారుచేశారు వారు ఏమిచేసినా

మానినాకూడా మనకు చరిత్రలో కొన్ని సంఘటనలు జరిగాయి. పాత పుస్తకాలు చేతిలో పెట్టేసరికి కొంతమందికి చారిత్రకమైన బుద్ధివుండి పాత పుస్తకాలే చదువుతారు. కొత్తవి చదవడం మానేస్తారు. అంచేత 1959 సంవత్సరంలో ఏమైందో అది పెట్టుకుని రాజుగారి పీక తీసేయలేమా, జడ్జిగారిని కైదులో పెట్టలేమా? అనుకుంటారు, లేకపోతే మనకెందుకు యిదంతా అనుకుంటారు.

ఈ మధ్య నాకొక పంచాయితీ ప్రెసిడెంటు ఉదంతం తెలిసింది. ఆయన తనకు ఓట్లు యిచ్చినవాళ్లందరికీ అర్ధరూపాయీ, రూపాయీ పన్ను వేసి, ఓట్లు యివ్వనివాళ్లకు 30, 40 రూపాయలు- తాటాకు పాకలకుకూడా- పన్ను విధించాడట. వాళ్ళంతా గోలపెట్టారు. గోలపెడితే అయన అన్నాట్ట 'నేను కష్టపడి election లో గెలిచానుకదా! నాకు ఓట్లు యిచ్చినవాళ్ళకు పన్నుతగ్గించి యివ్వనివాళ్ళకు ఎక్కువగా వేసి, శిక్షించేమో స్తరుగాచేయడానికి హక్కు లేకపోతే నాకెందుకీ ఎలక్షను' అన్నాట్ట, ఆ కేసు గవర్నమెంటుకు వచ్చింది ఇంకా క్రిందకూ మీదకూ తిరుగుతోంది నేను మనవిచేసేది, 'మనం legislature లో వున్నాముకదా, మాకు సర్వాధికారాలూకూడదా అంటే, మేము మంత్రివర్గంలో వున్నా మాకు సర్వాధికారాలూ కావాలి అన్నట్లయితే అసలు మనం దేనికోసం Constitution వ్రాసుకున్నాం, దేనికోసం ప్రజారాజ్యం ఏర్పాటు చేసుకున్నాం అనేది మరచిపోయిన వాళ్ళమౌతాం. అంచేతనే యిటువంటి తగాదాలు వచ్చినపుడు Executive లో గాని, Legislature లో గాని, మనం చేసే పనుల విషయమై కొన్నికొన్ని హక్కులు ఏర్పాటుచేస్తాం. వారే వ్రాశారు-ఎవరైతే Powers and Privileges విషయమై అవసరం వచ్చినప్పుడు ఇంగ్లాండువరకూ పోయారో, వారే వ్రాశారు సుప్రీం కోర్టుకు ఏమి powers వున్నాయో, హైకోర్టుకు ఏమి powers వున్నాయో. అసలు డెమొక్రసీకి ముఖ్యమైన స్తంబం ఏదీ అన్నట్లయితే- అదికోర్టు. న్యాయస్థానాలమీద డెమొక్రసీ అంతా ఆధారపడివుంది. న్యాయస్థానాలమీద వున్నట్లయితేనే ప్రజారాజ్యం నడుస్తుంది. న్యాయస్థానాల యొక్క హక్కులుగాని, అధికారాలుగాని తగ్గిస్తే, ఎంత తగ్గించామో, అంతవరకూ ప్రజారాజ్యం తగ్గుతూ వస్తుంది. ఆ విషయం మనం ఎవరయినా కూడా మరచిపోకూడదు. అంచేతనే Powers and Privileges అన్నచోట దానికేంటే, ఎవరి అధికారాలకోసం వారు పోరాడుకుంటూరు దీనికి మించిపోయి న్యాయస్థానాలయొక్క powers మనం తగ్గించకూడదు' అనే ఉద్దేశ్యంతో వారు ఆర్టికలు 32 అయితేనేమి, ఆర్టికలు 226 అయితేనేమి మొదటిది సుప్రీంకోర్టు విషయమై, రెండవది హైకోర్టు విషయమై వ్రాశారు వారు అందులో clear గా వ్రాశారు. ఇందాకా వారు చదివిన మో స్తరుగా ఈ powers, Privileges అన్నీకూడా దీనిలో వున్నాయి. దేశంలో ప్రజారాజ్యం నిలవాలి అన్నట్లయితే, ఇప్పుడు వ్రాస్తున్న constitutionకు ఒక స్థిరత ఏర్పడాలి అన్నట్లయితే High Court కు, Supreme Court కు

Powers ఏమీ తగ్గించకూడదు ఇంతకూ వారికివున్న powers ఏమిటి? ఎవరైనా ఏదైనా కాగితంయిస్తే, అది చూసి Law ప్రకారంగా ఉన్నట్లయితే బాగుందంటారు, Law ప్రకారంగా లేకపోతే లేదు అంటారు. వారికి యిచ్చిన power అంతే. యమధర్మరాజు అంతటివాడుకూడా తనకు తోచినది చేయలేడు. ఒకసారి ఒక పాము ఒక చంటిపిల్లవాడిని కరచింది. రెండో పిల్లవాడు వచ్చి ఆ సంగతి తన తల్లితో చెప్పాడు ఆ తల్లి మరొకరితో చెప్పింది. ఆయన పెద్ద దుడ్డుకర్ర పట్టుకుని ఆ పామును చంపేయడానికి వచ్చాడు. ఆ పిల్లవాడిని నువ్వు చంపావుకనుక నిన్ను కర్రతో మోదుతాను అన్నాడు. అప్పుడు ఆ పాము "నన్నెందుకయ్యా చంపుతావు, మృత్యువు పంపితే నేను యిక్కడకు వచ్చాను, ఇందులో నా తప్పేమీలేదు" అన్నది. అంతా కలసి మృత్యుదేవత దగ్గరకు వెళ్ళారు మృత్యుదేవత అన్నది 'నేను వట్టి ఏజంటును యమధర్మరాజు పంపిస్తే, ఆయన ఏజంటుగా వచ్చాను అంచేత నా తప్పేమీలేదు. కావలిస్తే యమధర్మరాజు దగ్గరకు వెళ్ళండి' అంది వాళ్ళు యమధర్మరాజు దగ్గరకు వెళ్లారు. అప్పుడు యమధర్మరాజు అన్నాడు 'నేను యమధర్మరాజునే, ఆ ధర్మం అనేది నాకు తోచినట్లు చేయడానికి హక్కులేదుకదా ! ఎవరి ఖర్మను బట్టి వారికి చావు వస్తుంది, ఆ ఖర్మనుబట్టే యిది జరిగింది యిందులో నా తప్పేమీలేదు, అన్నాడు. అదే విధంగా హైకోర్టుకూడా. హైకోర్టు ఏదో powers లాక్కుంటుందని లేదు హైకోర్టుకు యిద్దరు కక్షిదారులు వెళ్లినప్పుడు, వీరికేసు, వారికేసు చూసి, మన శాసనసభ ఏమి 'Law' చేసివున్నదో దాని ప్రకారంగా వారు తీర్పుయిస్తారు. హైకోర్టుకు ఈ power వున్నది, హైకోర్టుకు అంతంత powers మనం యిచ్చేయకూడదు, మనం subordinates అయిపోకూడదు అంటే ఎట్లాగ? ఇవన్నీ ఆలోచించే High Court కు Supreme Court కు కూడా ఈ power యిచ్చారు. అంతేతప్ప High Court కు మనం subordinate అయిపోతాం, Legislature యొక్క సర్వాధికారాలు పోతాయి అనే దుర్భ్రమ పోవాలి. Constitution ఏ అధికారాలు అయితే యిచ్చిందో ఆ అధికారాలకు మించి ఒక్క అక్షరంకూడా Supreme Court చేర్చడానికి వీలులేదు ఇందాకా శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తిగారు ఉపన్యాసంలో చెప్పిన మోస్తరుగా Constitution ను మించి ఎవరూకూడా పోలేరు కాబట్టి ఒకరికి న్యూనతలేదు, ఒకరికి ఆధిక్యతలేదు అనే విషయం మనం గ్రహించాలి. అయితే ఈ constitution లో ఆధిక్యత దేనికి ఉన్నదని చెప్పారు? మొట్టమొదట వ్రాయగానే fundamental rights అని కొన్ని వ్రాశారు fundamental rights అంటే ఏమిటి? ఆ మాటలోనే ఉన్నది, దాని వ్యుత్పత్తి అర్థంలోనే ఉన్నది. ఏది ఏమైనా కానివ్వండి, వ్యక్తులకు ఏవైతే Fundamental Rights అని ఇందులో వ్రాశారో వాటిని మాత్రం తగ్గించడానికి వీలులేదు. వాటికి తగ్గుదల ఏమైనావస్తే, ఎటువంటి భంగం కలుగకుండా చూడవలసినదని చెప్పి 32వ ఆర్టికలుక్రింద సుప్రీం కోర్టుకు 226 ఆర్టికలుక్రింద హైకోర్టులకు powers యిచ్చారు. Constitution తరువాత

importance fundamental rights కు ఉంటుంది. Speakers' Conference లో- ఏ Speakers అయితే ప్రజారాజ్యాన్ని రక్షించాలో, ఏ Speakers అయితే members యొక్కగాని, వ్యక్తులయొక్కగాని democratic rights enlarge చేయడానికి యత్నం చేయాలో వారే ఈ తీర్మానంలో ఏమి వ్రాశారు ? 'మాకు వున్న powers కు, privileges కు, Legislature కు వున్న powers కు, privileges కు, fundamental rights కు అడ్డురాకుండా constitution మార్చాలి' అన్నారు మన ప్రజారాజ్యాన్ని రక్షించవలసినవారు యిలా తీర్మానం వ్రాసినట్లయితే మనం దాన్ని—అయితే వ్రాసినవారు చాలా ఆలోచనపరులు కాబట్టి ఎందుకు వ్రాశారో మనం జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి సంఘర్షణ వచ్చినప్పుడు గవర్నమెంటువారు ఏమైనా ఆలోచించారా ? సుప్రీం కోర్టుకు వెళ్లినప్పుడు మీ తరఫున Advocate General ను పంపించారా ? Legislature Advocate General పంపించిందా ఏమైనా ఆదేశాలు యిచ్చి ? హైకోర్టువారు ఏమైనా ఆదేశాలుయిచ్చి Advocate General ను పంపించారా ? ఎవ్వరికీకూడా interest లేదు. అకస్మాత్తుగా ఒక unofficial తీర్మానం వచ్చినట్లయితే ఎవరు ఆలోచించినట్లు? క్రిందటి మాటు వచ్చిన తగాదానుబట్టి కేవలం ఒక public meeting లో మాట్లాడిన మోస్తరుగా మాట్లాడుకోవడమేనా ? దేని impact దేనిమీద ఎంత వుంటుంది అనేది ఆలోచించుకునే అవకాశం గవర్నమెంటువారు వినియోగించుకున్నారా? అని నేను మనవిచేస్తున్నాను. Speakers' Conference లో pass చేసిన resolution మనకు యిచ్చారు. ఆ resolution యొక్క నకలే—ఈ రోజు ఇద్దరు యిచ్చిన తీర్మానంకూడా దానియొక్క నకలే. అంచేతే నేను మొట్టమొదటే మనవిచేశాను. గవర్నమెంటువారు మొట్టమొదట ఈ matter ఎందుచేత take-up చేయలేదు అని నా అభిప్రాయం ప్రకారం గవర్నమెంటువారు యిది చేయాలి. మొదట్లో ఏమి జరిగినాకూడా—ఒకవేళ constitution వ్రాస్తున్నప్పుడు అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు, అంబేడ్కర్ గారూ కూడా ఈ privileges విషయమై ఒక నూతనమైన భారతదేశం సృష్టిస్తున్న సమయంలో, నవభారతజాతి నిర్మాణ సమయంలో Legislature కు వున్న powers ఏమిటి, లేనివి ఏమిటి అనే సంఘర్షణలోకి దిగకుండా మీరు యావన్మందీ ఉత్కృష్టమైన దృష్టితో వుంటారనే ఉద్దేశ్యంతో న్యాయస్థానాలకుమాత్రం వుండవలసిన, ప్రజారాజ్యాన్ని నిలబెట్టడానికి తగిన అధికారాలుయిచ్చి, మిగిలినవి తరువాత మీరేదైనా శాసనంచేసుకోండి అన్నారు. 1948–50 లో ఇది pass చేశాము. 15 ఏళ్లు అయిపోయింది. పార్లమెంటువారీ సంగతి 14 ఏళ్లవరకూ ఆలోచించలేదు. శాసనసభలకు అక్కరలేకపోయింది. ఇంతేకాకుండా ఒక వారంకూడా లేవదీశారు. దీనికి శాసనం ఎందుకు, constitution కు amendment ఎందుకు అనికూడా దానికి కారణం ఏమిటంటే కొన్ని తీర్పులు వున్నాయి. అనేక దేశాల్లో పెద్దపెద్ద కోర్టులు యిచ్చిన తీర్పులు ఉన్నవి. ఒకవేళ Law pass చేస్తే తిరిగి Supreme Court దాని అర్థం చెప్పవలసి వస్తుందికదా ? కాబట్టి మనం Law pass చేయడం ఎందుకు ? సుప్రీంకోర్టు

చేతుల్లో పెట్టడం ఎందుకు అని—అనుకొనిఉండవచ్చు విన్నారుగదా ఈ పరిభ్రమణం అంతా ఎలా వెడుతున్నదో! మనంచేసేటటువంటి Law కు అర్థం చెప్పే హక్కు Supreme Court కు ఉన్నది. High Court కు ఉన్నది కాబట్టి మేము Law యే చేయము గవర్నమెంటు ఎంతవరకు అప్పుచేయాలో limits మేము చేయము, శాసనముచేయము శాసనసభకు ఏమి హక్కులు ఉన్నాయో, ఏమి లేవో వాటిని నిర్దిష్టం చేయడానికి మేము Law చెయ్యము, ఎందుచేతనంటే మేము చేస్తే Supreme Court వారు ఎక్కడైన వచ్చి దీని అర్థం యిది, అదిఅంటారోనని. అటువంటి భావంతో మనం అంతా ఉండిపోయినట్లయితే మనం మనయొక్క కార్యనిర్వహణ సమగ్రంగా చేసుకొన్నటువంటి వారము కాము అని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అందులో వచ్చినటువంటి తగాయిదాలన్నీ మనం విన్నాము విన్నతరువాత ఒకటి అందరిమనస్సులో కూడ తేలిందిగదా! ఇటుపైన యితి కేవలం common sense పైన, give and take అనే సూత్రంపైన వదలిపెట్టి నట్లయితే లాభంలేదు అని, ఎంత extreme కు వెళ్లారో అంతవరకుకూడ ఉత్తర ప్రదేశమువారు అత్యుత్తరంగా వెళ్ళిపోయారు వెళ్ళిపోయి జడ్జిలందరినికూడ ఖైదులో పెట్టేస్తాము అన్నారు పూర్వకాలంలో James II time లో ఈ సంగతి అంతా జరిగింది. James II తరువాత ఇంగ్లండు చాలముందుకు వెళ్ళింది. మనతత్వం మాత్రం-మనమే రాజులము. 300 మంది శాసనసభ్యులే రాజులు అయిపోయారు. కాబట్టి James II అప్పుడు చేస్తానన్న పని యిప్పుడు మనం అంతా చేయడానికి సిద్ధంగా జడ్జిలనందరినీ ఖైదులో పెట్టేస్తాము. ఎందుచేత? మనం అన్నమాట వాడు వినలేదు అనేటటువంటి ఒక నూతన భావంలోకి తీసుకువచ్చి జడ్జీలు అంతా contempt commit చేశారట ఇది ఏమైన contempt అంటే అర్థం తెలిసే చేశారా? అందుకే యిప్పుడు శ్రీరామ మూర్తిగారు, రాజగోపాలనాయుడుగారు చెప్పారు శాసనసభలలో యిలాంటి న్యాయాన్నిగురించే చేసేటటువంటి తీర్మానాలు, హక్కులనుగురించి చేసేటటు వంటి judgment అనేవి మనం తీసుకోకూడదు ఇది మానసికమైనటువంటి ద్వేషాలతోగాని, అనురాగాలతోగాని ఉండి కలుషితం అవుతుంది కాబట్టి యిక్కడ తీర్మానం చేసుకోకూడదు అని చెప్పుకోడానికి అదే కారణం. అయితే ఏమిచేశారు వారు? అలహాబాద్ High Court Judge లను contempt అన్నారు. ఒక మనిషిని ఖైదులోపెడితే, constitution లో వ్రాసిఉన్నది ఎవరినైన ఖైదులోపెడితే Habeas Corpus application పెట్టుకొని court కు వెళ్ళవచ్చును అని. జాన్ అనే రాజును థెమ్సునది మధ్యన ఒక చిన్న ద్వీపం ఉంటే—ఆ ద్వీపంలో కూర్చోపెట్టి ఇంగ్లండ్ లో ఉన్న Nobles—కేవలం ప్రజలు కారు. ఆరోజులలో ఉన్నటువంటి పెద్దపెద్దవాళ్ళంతా కూర్చోపెట్టి ఒకహక్కు తీసుకువచ్చారు. ఇప్పటికి 700 సంవత్సరాల క్రిందట తీసుకువచ్చారు ఏమి హక్కు తీసుకువచ్చారంటే—నీవు ఏమిచెయ్యి-ఖైదులో పెట్టేవు అంటేమాత్రం తప్పకుండా right of Habeas Corpus మాకు grant చేయాలి. మేము court కు

పోతాము. నీవు రాజువు అయినాసరే నీకు "న విష్ణుః పృథివీ పతే" అని బ్రహ్మాండమైనశక్తి ఉన్నప్పటికికూడ ఖైదులో పెడితేమాత్రం—యిది న్యాయమా అన్యాయమా అని చూడడానికి మేము court కువెళ్లి application పెట్టుకుంటాము. అది Right of Habeas Corpus. 700 సంవత్సరాల క్రిందట వాళ్ళు అక్కడ సంపాదించారు ఒక రాజును ఒక లంకలో కూర్చోపెట్టి కదలకుండాచేసి వాడిచేత సంతకం పెట్టించారు. అది అనుస్మృతంగావస్తూ ఉన్నది. నాగరిక మైనటువంటి అన్ని దేశాలలో కూడ ఆ హక్కు ఒప్పుకొన్నారు. మనంకూడ దానిని constitution లో 32 లో Supreme Court కు సంబంధమైనది, 226 Article లో High Court కు సంబంధమైనది ఒప్పుకున్నాము. ఎవరినివేయనీయండి ఖైదులో. హక్కు ప్రకారంగా మీకు అధికారం ఉన్నది అనుకొనివేస్తారు. ఒకప్పుడు అధికారానికి వ్యతిరేకంగా గాని, అధికారంలేని సమయంలోగానివేసి ఉంటారేమోనని బాధపడ్డటువంటివాడు ఒకరితోపోయి చెప్పుకొనే హక్కు కోర్టులకు యిచ్చారు. న్యాయస్థానాలకు యిస్తే వారు ఆ కాగితం పుచ్చుకొన్నారు. ఖైదులో పడ్డటువంటి ఆ మనిషిదగ్గర కాగితం పుచ్చుకొన్నాడు. నీవు కోర్టుకు వెళ్ళావు కాబట్టి నీవు contempt Judge పుచ్చుకన్నాడు. కాబట్టి Judge contempt. Lawyer appear అయ్యాడు కాబట్టి lawyer contempt. ఏదో lucky గా తీసుకువెళ్ళినటువంటి motor driver ను, type చేసిన typist ను contempt క్రింద పెట్టలేదు వారియొక్క అధికార దాహం ఎక్కడాకూడ అంతులేదు తరువాత High Court కు వెళ్ళినా Full Bench 28 జడ్జిలుకూడ contempt. అన్నారు ఎందుచేత ? వారు విన్నారు. మేము యిక్కడ కూర్చుని King John ను మించిపోయినటువంటి వాళ్ళం order pass చేస్తే నీవువచ్చి కాగితం చూస్తావా, కాబట్టి నీవు తప్పుచేశావు ఈమోస్తరుగా ఉన్నటువంటి అధికార దాహంతో కొంతమంది ఉన్న సమయంలో తప్పకుండా constitution amend చేయవలసిందే. Constitution వ్రాసుకొనేటప్పుడు మనం అంతా కూడ ఒక స్థాయిలో ఉన్నటువంటి మనోతత్వంలో ఉంటాము అదే ఉద్దేశంలో యివన్నీ ఏర్పాట్లు జరుగుతాయి. కాని యిప్పుడు ఏమి అనుభవం వచ్చింది ? ఈ అనుభవంలో మనకు తేలింది ఏమి అన్నట్లయితే — legislature powers యివి. Legislators యొక్క privileges యివి అని clear గా వ్రాసుకోక పోయి నట్లయితే మాత్రం ఈ సంఘర్షణలు యింకా రావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. Supreme Court తీర్మానం యిచ్చిన తరువాత, అది ఎవరి యింగ్లీషులో యిచ్చారు — ఈ Supreme Court వారు. ఇదంతా ఉత్తరప్రదేశ్ వ్యవహారం. అక్కడివారు తిన్నగా చదువుకొన్నారో లేదో ! ఇదంతా అయిన తరువాతకూడ జడ్జిలు అంతా యింకా contempt చేస్తున్నారు అన్నారు. ఇది ఎక్కడైనా ఉన్నదా ? నాగరిక ప్రపంచంలో జడ్జి అయినటువంటివాడు జడ్జి హోదాలో కూర్చుని — power ఉన్నప్పటికి, excess అయినప్పటికి తనకు jurisdiction ఉన్నా లేకపోయినా, ఒక petition పుచ్చుకుంటే contempt of legislature

అవుతుందా ఎక్కడైనా! ఎక్కడైనా ప్రపంచంలో విన్నామా? ఎవరైన judicial power excercise చేస్తూ ఒక ఆర్తుడు అయినటువంటివాడిదగ్గర కాగితం పుచ్చుకున్నట్లయితే—వాడికి power ఉండి order pass చేస్తాడు. లేక పోతే power ఉండి తప్పు order pass చేస్తే Supreme Court కు దానిమీద appeal ఉంటుంది. Right order pass చేయవచ్చు తప్పు order pass చేయవచ్చు. "The Courts can decide right as well as worng" అని ఒక famous saying ఉన్నది కాని — Legislature కు contempt ఎలా చేస్తాడు? Contempt యొక్క scope ఏమిటి? అర్థం అయిందా వాళ్ళకు? నాకు విచారం ఏమి అన్నట్లయితే—అందులో ఉన్నటువంటి వాళ్ళుకూడ చాల ఉద్దండులు అయి ఉంటారు. దేశస్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాడిన వారు ఉంటారు. ప్రజాస్వామ్యం ప్రజారంగం అర్థం అయినటువంటి వారు ఉంటారు. అటువంటివారు Supreme court opinion కూడ చదువుకొని, High court judges ఇరవై ఎనమండుగురు కూడ contempt of legislature చేశారు అని వ్రాస్తున్నారు అంటే ఒక విపరీతమైన పరిస్థితిలోకి మనం వచ్చాము. కాబట్టి యిప్పుడు తప్పకుండా మనం constitution amend చేసుకోవలసిందే. Amend చేసుకోకపోయినట్లయితే యిదే పద్ధతిన మరొకచోటకూడ ఎప్పుడైన ఉద్రేకాలు రేకెత్తినట్లయితే అటువంటి పనులు చేయడానికి అవకాశం వస్తుంది. నేను యిచ్చినటువంటి amendment లో సూక్ష్మంగా వ్రాశాను. కారణాలన్నీ వ్రాసినట్లయితే ప్రతి కారణాన్ని కాదనవచ్చు. అసలు మన rules లో argument పెట్టకూడదు అనేటటువంటి దానికికూడ కారణం అదే. నీవు తీర్మానం పెట్టినట్లయితే నీకు ఏమి తీర్మానం కావాలో పెట్టు, అంతేగాని కారణాలన్నీ పెట్టకండి. ఎందుచేత? వారు వ్రాసినటువంటి కారణాలతో నేను ఏకీభవించకపోవచ్చు. Constitution amend చేయాలనే వాదం మాత్రం నేను బలపరుస్తాను. ఆ కారణాలతో నేను agreement లో లేను కారణాలే కాదు, operative portionలో కూడ ఆ తీర్మానంలో- powers and privileges చేసినటువంటి amendment, మరే Article కు లోబడకుండాను, అంటే యిది అన్నిటికన్న హెచ్చుగాను, Fundamental rights కు కూడ, వాటిని రద్దుఅయ్యే విధానాన్ని amend చేయమని వ్రాశారు. ఇప్పుడు నేను చెప్పినటువంటి ధోరణినిబట్టి నేను వ్రాసిన తీర్మానం తమకు అర్థం అవుతుంది ఈ మోస్తరుగా ఉన్నది. The House having regard to the opinion of the Supreme Court on special reference 1, of 1964. చాల దీర్ఘమైన arguments అన్నీ యిచ్చారు. కాబట్టి అవతల dissenting opinion ఉన్నది. Majority opinion ఉన్నది. అన్ని విధములైనటువంటి arguments ఉన్నాయి. ఏ ఒక్కదానిమీద ఆధారపడకుండా యిదంతా మొత్తంమీద చదువుకొన్నాము కాబట్టి మనకు తేలినటువంటి భావంఏమిటంటే-తప్పకుండా Constitution amend చేసుకోవాలి. నిర్దుష్టముగా ఉన్నవి మీ పవర్సు అని చెప్పాలి. చెప్పినట్లయితేనే బాగుంటుంది.

ఆ constitution వ్రాసిన వారు కూడ తాత్కాలికంగా ప్రొవిజనల్ ఆర్టికల్ వ్రాశారు. దాని క్రింద 28 జడ్జీలను ఖైదీలో పెట్టడానికి సిద్ధపడిన బుద్ధి ప్రాబల్యం గురించి ఏమని వర్ణించాలి "This House having regard to the opinion of the Supreme Court on Special reference I of 1964, is of the opinion that a suitable amendment of the Constitution should be undertaken by the Parliament to clearly define the powers and privileges of Parliament and legislatures in the country in a clean and comprehensive way" "comprehensive అని చెప్పడానికి కారణం—right of committal ఉంటే ఎంతవరకు పనిష్మెంట్? ఒకప్పుడు ఫండమెంటల్ రైట్సు మీద traduce చేస్తే ఎంతవరకు traduce చేయవచ్చును—అని స్పెసిఫిక్‌గా ప్రవోజిషన్ ఉంటే స్పెసిఫిక్‌గా ఒక బిల్ ఉంటే చర్చించడానికి వీలవుతుంది. నేను మొదట మనవిచేశాను—గవర్నమెంటు తీర్మానం క్లియర్‌గా ఎందుకు తీసుకురాలేదు అని. అందువల్ల దీని ఆద్యంతములు తెలుసుకొనుటకు అవకాశం లేకుండా ఇది తీసుకు రాబడింది. నా అమెండ్‌మెంట్ ఏ ఉద్దేశములతో అయితే యీ బిల్లు పెట్టారో ఆ ఉద్దేశాలకు అనుగుణంగానే ఉన్నది నేను ఏదైతే తప్పులున్నవని అన్నానో దానిని సమర్థిస్తూనే ఉన్నది. ఇది యావన్మందికి పనికి వచ్చేది ప్రజల హక్కులకు భంగకరమైనవి ఏవి ఉన్నవో అవి ఉండకూడదని చెప్పాను. మన ఆలోచన బాగా చేసుకోవచ్చును. దానికి కూడ ఇది పనికివస్తుంది. అప్పుడున్న ఇప్పుడున్న ఫండమెంటల్ రైట్సులో కొన్ని రెస్ట్రిక్షన్స్ ఉన్నవి ఇంకా ఎంతవరకు రెస్ట్రిక్ట్ చేయవచ్చును? ఆ లాంగ్వేజ్ ఏమిటి? ఆ ఇంప్లికేషన్స్ ఏమిటో ఆలోచించడానికి టైము వస్తుంది బిల్లు రూపంలో గాని సమగ్ర తీర్మాన రూపంలోగాని వస్తే, ఎమెండ్ చేయాలి, సర్వాధికారాలు ఇవ్వాలంటే ఆ భావనకు వ్యతిరేక తప్ప-ఎలా వ్రాసుకొనడమో కష్టం-అ విధంగా వస్తే తప్ప—ఇప్పుడు స్పీకర్సు కాన్ఫరెన్సు అయి పదు నెలలు అయినది. స్పీకర్సు కాన్ఫరెన్సు తీర్మానాలు ఈ తీర్మానం అనుకుంటే-ఈ తీర్మానాలు అన్నీ కూడ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కేంద్ర ప్రభుత్వం చూశారో లేదో తెలియదు కేంద్ర ప్రభుత్వం దీని విషయం ఏమి ఆలోచిస్తున్నారో తెలియదు మనిషికి ఫండమెంటల్ రైట్సు ఎంతవరకు తగ్గించాలి, ప్రివిలేజెస్ ఎంతవరకు హెచ్చు చేయాలి? మనకు committal for contempt ఇవ్వాలా?-అనేది ఇవి నిర్దుష్టముగా కావాలి. ఏవి నిర్దుష్టమైనప్పటికీ రెండింటికి నా మనస్సు నిస్సందేహంగా ఉన్నది. ప్రజా రాజ్యం సుస్థిరంగా ఉండాలంటే న్యాయదేవత అనే దానికి భారతదేశంలో చోటు ఉండాలంటే సుప్రీంకోర్టు పవర్సు 32 ఆర్టికల్ క్రిందకి గాని, 226 లో హైకోర్టు పవర్సుగాని-అవి మాత్రం తగ్గించడానికి ఎంత మాత్రం వీలులేదని మనవిచేస్తున్నాము. ఇంతే గాక వ్రాసే అమెండ్‌మెంటులో ఒకటి క్లియర్ చేయాల్సి వస్తుంది. ఏ జడ్జి అయినా-జ్యుడిషియల్ కెపాసిటీలో ఎంత చిన్న జడ్జి అయినా, అక్కడ నుంచి సుప్రీంకోర్టు చీఫ్ జస్టిస్ వరకు కూడ న్యాయస్థానాలలో అతను న్యాయమూర్తి హోదాలో ఏపని చేసినా అది contempt of Legislature క్రిందకు ఎన్నడూ రాదని నిర్వచనం చేయాలి. ఈ రెండింటిలో నాకు నిస్సందేహం ఉన్నది.

మిగిలినవి ఫండమెంటల్ రైట్సు ఎంతవరకు తగ్గించవచ్చును, ఇదివరకు ఉన్న రెస్ట్రిక్షన్స్ కలపగలమా లేదా అనేది మీరిచ్చే భాషను బట్టి ఉంటుంది. ఎంత వరకు ఒకవేళ right of committal వప్పుకుంటే-ఇది ఇంగ్లండ్‌లో ఉండటానికి కారణం అక్కడ House of commons అనేది High court of England అని మొదటి నుంచి ఒక concept ఉన్నది. మొదటి నుంచి House of commons యీ పవర్సును exercise చేసింది. అయితే దాని కష్టము కూడ తెలిసి మెల్లిగా Lords కు వప్పజెప్పింది లార్డ్సు కూడ చూశారు వారు కూడ ఇది కష్టమని దానిలో నుంచి ఒక Judicial committee కి వప్పజెప్పారు అంటే నిపుణు యిన వారికి ఈ హక్కులు అప్పచెప్పారు. అయితే residual exercise of powers క్రింద ఒకప్పుడు High court of Parlament అనే పేరు ఉన్నది కాబట్టి ఈ right of committal ఉంచుకున్నామని 100 సంత్సరాల వరకు గట్టిగా చెప్పారు. అయితే సరే అది మీకు ఉన్నదని అన్నారు. కాని ఇది ఉండటం వల్ల వీరినీ వారినీ కైదులో పెడుతున్నామని, పీకలు తీసేస్తామని, మామూలు మనుషుల మాట ఏమిగాని, జడ్జీలనే contempt క్రింద తీసుకువస్తామని ఇంగ్లండ్‌లో పెట్టలేదు అయితే అక్కడ అది సవ్యముగా వెళ్లినది గదా అంటే ఇక్కడ పుట్టింది, వారి మనస్తత్వం వేరు, మన మనోత్తత్వం వేరు మనకు కొత్తగా అధికారం చేతుల్లోకి వచ్చింది. వస్తే అధికారం ఉందా లేదా అని అడుగుతున్నారు. కొన్నాళ్ళ క్రిందట—అందరకూ జ్ఞాపకం ఉండ యుంటుంది—ప్రసిడెంట్ ఆఫ్ ఇండియా రాజేంద్రప్రసాద్‌గారు ఒక పెద్ద ప్రశ్న వేశారు—లా ఇనిస్టిట్యూట్ వద్దకు వెళ్ళి—నాకు ఏమి పవర్సు ఉన్నవో చెప్పమన్నారు. వారు కాన్‌స్టిట్యుయంట్ అసెంబ్లీకి ప్రెసిడెంటుగా యుండి తన హస్తముతో సంతకం పెట్టి చివరకు—'నాకు ఏమి పవర్సు ఉన్నవి?' అని అడిగారు ఈ లోకంలో మానవ స్వభావం ఎలా ఉంటుంది అంటే పవర్సు వచ్చిన తరువాత—నేను యీ పవర్సు వచ్చిన తరువాత—నేను ఈ పవర్సు ఎంతవరకు ఎక్సర్‌సైజు చేయగలను అని పై లిమిట్ వరకు వెళ్ళుదామనే భావం కలుగుతుంది. ఇంగ్లండ్ నూరేళ్లు అయి పవర్సు నెబులస్‌గా ఉన్నా ఇండియాలో పాత కేసెస్ తీసుకొని తప్పకుండ ఎక్సర్‌సైజ్ చేద్దామన్నారు extreme కు వెళ్లారు. ఇప్పుడు ఆయన ఎవరో outside the House చేసిన contempt అది కూడ ఆలోచించవలసి యున్నది Committal కు, మిగిలినదానికి difference ఉంటుంది. Contempt కు లెజిస్లేచర్‌కు పవర్ ఉన్నట్లయితే మనం పవర్ ఎంత వరకు వాడుకోవాలంటే నాకు తోచినంతవరకు—ఇక్కడ పనికి obstruction ఉంటే దాని removal వరకు పవర్ ఉంచుకోవచ్చును. ఇక్కడ అసెంబ్లీ ప్రొసీడింగ్స్ అవుతున్నప్పుడు కొంతమంది demonstrators వస్తే వారికి రిమూవ్ చేయుటకు పవర్ ఉన్నది, రిమూవ్ చేయవచ్చును. అసలు మన గవర్నమెంటు అటువంటివారిని రానివ్వకుండానే మూడు మైళ్ల దూరాన అపే పెడతారు. అందువల్ల తగాదా లేదు. ఎవరైనా వెర్రివాడో, లేక మెంబరో తెలిసో తెలి

తెలియకో వచ్చి work obstruct చేస్తే మన లెజిస్లేచరు వర్కు నడవడానికి భంగం కాబట్టి ఆ obstruction remove చేయడానికి పవర్ ఉన్నది అది హెచ్చయిన పవరు. మనిషి అసెంబ్లీనుంచి వెళ్ళకపోతే-మన అసెంబ్లీలో సవ్యంగానే జరుగుతోందిగాని లోక్‌సభలో కొంతమంది మెంబర్సును మార్షల్ వచ్చి తీసుకువెళ్లేవరకు వెళ్ళడం లేదు అంటే అక్కడ ఆరైట్ ఎక్సర్‌సైజ్ చేస్తున్నాము-to remove the obstruction అంతేగాని the right to commit to the jail is different. అది తీవ్రంగా ఆలోచించాలి మనం ఎంతవరకు జైలులో పెట్టగలం? హైకోర్టు ఎంక్వైరీ లేకుండ వారే జడ్జీలుకాబట్టి 6 నెలలవరకు జైలులో పెట్టవచ్చును అది మనం తీసుకుందామా? మనము కావాలనుకొంటున్నాము, లేకపోతే సావెరేనిటీకి భంగం అనుకొంటున్నాము ఒక మనిషి మరొకచోటుకు పోయి ఏమో చెప్పుకోనేందుకు వీలులేకుండా ఆరు నెలలు ఖైదు చేసేందుకు మనం హక్కు తీసుకుందామని అంటారా? అయితే అది జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలంటారా? ఒక బిల్లు రూపములో రావాలంటారా? ఒక సెలెక్టు కమిటీ వేసుకొని ఇండియా అంతా ఒక పాలసీ ఏర్పాటు చేసుకోవాలంటారా? లేకపోతే మనం వ్రాసేదానిలో వికృత తీర్మానాలుకూడ ఈ మధ్య వచ్చాయి ఫలానా కారణాలువల్ల ఖైదులో పెడుతున్నాము. 6 నెలల వరకు అంటే, లేక వారం రోజులవరకు అన్నట్లయితే హైకోర్టు చూడవచ్చును అంటున్నారు ఇది చూడండి, ఇలా వెళ్తుంటే తమల పాకుల ఈనెలు తీసిన మోస్తరుగా ఒక్కొక్క భావంలో మూడు భావాలు బయలుదేరుతూ ఉంటాయి. వారు ఏమన్నారు? ఆ ఆర్డరులో ఫలానా కారణం వల్ల మూడు రోజులు నిన్ను ఖైదులో పెడుతున్నాము అంటే కోర్టువారు చూడ వచ్చునట—ఇది న్యాయమా, అన్యాయం ఆర్డరా? అని. చూడవలసివస్తే ఆహక్కు పోయిందిగదా? అందుచేత ఏమన్నారుట. 6 నెలలు ఖైదులో పెడుతున్నాము అంటే చూడడానికి హక్కు లేదట రీజన్ చెప్పినదానికి ఆ రీజన్ చూసి ఇది తప్పు అని చెప్పవచ్చునట. రీజన్ చెప్పకుండ 6 నెలలు ఖైదులో వేస్తామంటే మరి ఎవరూ మాట్లాడకూడదని ఒక కొత్త సూత్రం కనిపెట్టారు అయితే మనం Star Chamber అయిపోతామా? మనకు సర్వసత్తాలు కావాలి. హైకోర్టు చూడకూడదు, సుప్రీంకోర్టు Habeas Corpus application entertain చేయకూడదు Enter ain చేస్తేనే contem'nt అంటే మనము ప్రజలలో ఎటువంటి భావము విస్తృత పరుస్తున్నామో మీరంతా జాగ్రత్తగా ఆలోచించండి. మనమంతా Star Chamber అవడానికి సిద్ధముగా ఉన్నామా? ప్రతిరోజు మంత్రివర్గము ఏదైనా పని చేస్తే మీరు ప్రజా రాజ్యాంగానికి భంగము కలిగిస్తున్నారు, అధికారాలు అన్నీ మీరు తీసుకుంటున్నారు అంటున్నాం. Legislature దగ్గర ఉన్నటువంటి అధికారం ప్రతి శాసనంలో గవర్నమెంటు తీసుకుంటున్నారు అని మనం పోరాడుతున్నాము. మాకు మెజారిటీ లేకపోవడం వల్ల వారు తీసుకుంటున్నారు అని ఇప్పుడు మనం యుద్ధరం కలిసి ఏమి

చేస్తున్నాము. ఒకవేళ గవర్నమెంటువారు అటువంటి తీర్మానాన్ని ఒప్పుకుంటే High Court powers కూడ తీసుకుంటారు. High Court powers కూడ తీసుకుంటే అక్కడికి ఏమైనది ? ఈ సర్వస్వామ్యం Legislature కు వచ్చినదా ? Executive కు వచ్చినదా ? అదికూడ ఆలోచించాలి ఈ powers అన్ని ఈ మోస్తరుగా యివ్వడంవల్ల Legislature లో ఉన్నటువంటి అధికారాలు శాసన పూర్వకంగా, rule పూర్వకంగా అథారిటి Executive హెచ్చుగా తీసుకుంటున్నది ఈ రోజులలో ప్రతిచోట ఆసేతు హిమాచల పర్యంతం lawyers అంతా చెపుతున్నటువంటి వాదమేయిది Executive power అంతా concentrate చేస్తున్నది అని ఇంక High Court power కూడ తగ్గిస్తే అది legislature కు వస్తుంది అనుకుంటున్నారా ? Legislature కు రాదు. ఒక వేళ Supreme Court కు గాని High Court కు గాని Constitution amend చేసి power తగ్గిస్తే అది Legislature కు సంక్రమిస్తుందని ఎన్నడూ అనుకోకండి Legislature పేరు తిరిగి executive కు వెడుతుంది ఇప్పుడు ఉండే పరిస్థితులలో Legislature power తీసుకుంటూనే ఉన్నారు. High Court power కూడ executive కే పోతుంది అన్నమాట అంటే Henry VIII రోజులలోకి వెడతాము. Thomanleign రోజులలోకి వెడతాము. భారత దేశంలో మరో 20 ఏళ్ళు పోతే 81 కోట్ల ప్రజ అవుతామట ఈ 81 కోట్ల ప్రజలయొక్క మంచి చెడ్డలు అన్నీ తమ కళ్ళముందు చూస్తూ ఉన్నటువంటి మంత్రిమండలము యిటువంటి యత్నం ఎవరైన మీ దగ్గరకు తీసుకు వచ్చినప్పటికికూడ అంగీకరించవద్దని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ చెప్పినటువంటివారుకూడ చాల మంది యిటువంటి Legislation చేస్తే probable effect ఏదోకూడ చూడాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను ఇంతసేపు నేను చెప్పిన మోస్తరుగా actual గా ఆ wor ing ఏదో వస్తే తప్ప ఎంతవరకు ఏ power నిర్దిష్టం చేస్తారో తెలిస్తే తప్ప, ఎన్ని నెలలు ఖైదులో వేసుకోనేటటువంటి హక్కు, యితరులు చూడడానికి వీలులేకుండా stare Chamber పద్ధతిని చేసుకోనేందుకు మనం హక్కు అడుగుతామో చూడకుండా హెచ్చు అయినటువంటి విమర్శన చేసుకోవడం కష్టం కాని సూత్రం మాత్రం కావాలని అడుగుతున్నారు కాబట్టి దీనివల్ల ఉన్నటువంటి ప్రమాదాన్ని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రోజున మనం అంతా ఒకరొకరం పరస్పర స్నేహ భావంతో వుండడంచేత, ప్రతి పక్షంవారు, పరిపాలక పక్షంవారు యావన్మంది రెండు పక్షాలుగా కూర్చున్నప్పటికీ బ్రహ్మాండమైనటువంటి పెద్ద దెబ్బలాటలు, అల్లకల్లోలాలు లేకపోవడంవల్ల, దీనివల్ల ఏమితప్పు అనిపిస్తుంది, కాని కొంచెం దీర్ఘంగా ఆలోచించినట్లయితే ఇది దేనికి దారితీస్తుందో మీరు చూడండి. Democracy అనే పేరుతో complete autocracy form అవుతుంది. Complete tyrants అంతాకూడ తయారు అవడానికి మార్గం తీస్తుంది. అందుచేత ఈ తీర్మానం Speakers' conference లో చేసిన మోస్తరుగా మనం ఒప్పుకున్నాము అనేటట్లయితే దీనివల్ల చాల దుష్పరిణామాలు వస్తాయి.

మీలో వయస్సులో ఉన్నటువంటివారు నా వయస్సుకు వచ్చేటప్పటికి ఈ రోజు మాటలు ఆ రోజు జ్ఞాపకం వస్తాయని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది చాల పొరపాటు అయినటువంటి తీర్మానం. ఇది Speakers' conference లో అంగీకారం కావడంవల్ల మనం చటుక్కున ఒప్పుకుంటే బాగా ఉంటుందనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ తీర్మానాన్ని యిక్కడ పెట్టాము. Fundamental rights కు వ్యతిరేకంగా, ప్రజారాజ్యానికి వ్యతిరేకంగా Supreme Court power తగ్గించేమోస్తరుగా, High Court power తగ్గించేమోస్తరుగా ఏమిచేయకండి. ఒకవేళ చేద్దామే అనుకోండి దీనివల్ల ఏమి ప్రమాదంలేదు, Dignity అనే question లేదు. మీరు రాజగోపాలనాయుడుగారు మాట్లాడినప్పుడు చెప్పారు, Dignity తో ఏమి సంబంధం ఉన్నది? హెచ్చు అయినటువంటి పోరాటంచేసి 300 మందికలిసి ఒక శాసనంచేస్తే మరునాడు యిట్టేపోతున్నది. పెద్ద బ్రహ్మాండమైనటువంటి Religious Endwment Act చెన్నపట్టణంలో పోరాపోరి 30 రోజులు 40 రోజులు దెబ్బలాడి మేము అంతా ultravires sections అని అంటూ ఉంటే మంత్రివర్గం pass చేస్తే High Court కు వెళ్ళేసరికి అందులో 75 పంతులు పోయినాయి. Supreme Court కు వెళ్ళి మిగిలినవన్నీ పోయినాయి. దానివల్ల dignity ఏమైనా పోయిందా? శాసనసభయొక్క హక్కులుపోతాయా? మనం punish చేసినటువంటి వాడిదగ్గర Habeas Corpus applications Supreme Court పుచ్చుకున్నట్లయితే శాసనసభయొక్క గౌరవం తగ్గుతుందని ఎన్నడూ అనుకోనక్కరలేదు. మీ అందరికి తెలుసు. నేను కోర్టులోకన్న హెచ్చు కాలం శాసనసభలోనే కాలం గడిపినటువంటివాడిని అందుచేత ప్రత్యేకంగా నేను ఏదో శాసనసభలలో ఉండడంవల్ల, court లలో ఉండి practice చేస్తూఉండడంవల్ల శాసనసభమీద వైముఖ్యత రావడంవల్ల, నిరసనభావం రావడంవల్ల [illegible] మాట్లాడుతున్నానని అనుకోవద్దు. నేను దైవం ముఖంగా చెప్తున్నాను. ప్రజారంగం నిలవాలి అన్నట్లయితే courts యొక్క power ఎప్పుడూ తగ్గించవద్దు. మీవల్ల శిక్షపొందినటువంటివాడు, మీచేత appoint చేయబడిన జడ్జిలదగ్గరకు పోయి, వారుచెప్పిన ప్రకారంగా యిది అన్యాయంగా ఉన్నదని చెప్పుకొనే హక్కు మాత్రం ఎన్నడూ తీసివేయవద్దు. ఏ మాత్రం అర్థాంతరాలు ఏవీకూడ చేయవద్దు. కోర్టుకు powers అన్నీ అట్టేపెట్టండి. Inside the House ఏ obstruction వచ్చినప్పటికి దానిని complete గా remove చేసుకొనేటందుకు అన్ని powers తీసుకోండి. Outside నుంచివచ్చినటువంటి contempts— ఒకప్పుడు news papers లో మనవిషయమై వ్రాస్తారు. లేకపోతే బస్సులో వెడితే తిడతారు. లేకపోతే public lectures లో ఏదైన అంటారు. ఒకప్పుడు దానిని మనం దృష్టిలోకి తెచ్చుకోవలసిందని తోచినప్పుడుకూడ వాటి విషయమై [illegible] orders, వాటివిషయమై చేసేటటువంటి [illegible] proceedings [illegible] [illegible] మరొకమోస్తరుగా [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] అవసరము. మీకుకూడ తెలుసు. ఈగ్ర [illegible] మేము privilege

motions పెడుతూనే ఉన్నాము. కొంతమంది యువతల అంటున్నారు, Legislators యింత sensitive అయిపోయారేమి అని-ముఖ్యమంత్రిగారు కూడ అంతే అన్నారు, జనరల్ కరియప్పగారు పెద్దవాడు అన్నంతమాత్రాన ఏమిఉన్నది. వదలివేయకూడదా అని అంటే మనం ఎంతవరకు పట్టించుకోవాలి అని నేను అప్పుడు అన్నాను. నేనుకూడ privileges అంటే చాల యిష్టమైనవాడినే అయితే High Court కు కూడ వారి privileges తగ్గించకూడదని మనవిచేస్తున్నాను. ఎందుచేతనంటే నాకు కుడిచెయ్యి ఎడంచెయ్యి ఉన్నప్పుడు ఒక చెయ్యి గీకి పారేయండి అని చెప్పడం నాకు యిష్టంలేదు. నా రెండు చేతులు ఉన్నట్లయితేనే నేను బాగా పని చేయగలను. రెండు కళ్ళు కంటెనే నేను పని చేయగలను. నా heart లో రెండు chambers ఉంటేనే నేను పని చేయగలను. రెండు lungs కూడ పని చేసినట్లయితేనే నేను పని చేయగలను రెండు కూడ కావలసిందే. ఒక దాని మీద ఒకటి వైరుధ్యంలేదు. దేహం యొక్క అవయవాలలో ఎలా అయితే వైరుధ్యంలేదో అలాగే మన రాజ్య పరిపాలన యంత్రాంగంలో కూడ ఎటువంటి వైరుధ్యములేదు. వైరుధ్యభావంతో దీనిని చూడకండి. సమగ్రంగా మన యొక్క రాజ్యం సుస్థిరంగా ఉండడానికి మనం ప్రజలకు చేసేటటువంటి కార్యాలు అన్నీ సత్ఫలితాలు రావడానికి, అన్యాయాలు జరిగినట్లయితే వాటిని న్యాయమార్గంలో పెట్టడానికి కావలసినటువంటి ఎంత శిక్షణనైనా, ఎంత శాసనం అయినా చేయండి. నేను నూటికి నూరు పాళ్ళు ప్రభుత్వంతో సహకరించే టటువంటి వాడిని అని మనవి చేస్తున్నాను. నికరమైనటువంటి మాటలు యిక్కడికి వచ్చినప్పుడు, committal for contempt విషయమై గాని, మిగిలిన powers విషయమైగాని వచ్చినప్పుడు మనం చర్చ చేసుకొనేందుకు అవకాశం వస్తుంది. చర్చేకాదు. అది ఒక కమిటీకి పంపించవలసి ఉంటుంది. Legislative committee ఒకటి మనం ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. Speaker కి Legal council ఒకటి appoint చేయవలసిందని చాల రోజులై suggest చేస్తున్నాము. కేవలం executive కు ఉన్నటువంటి Legal department గాక స్పీకర్ కు council ను కూడ appoint చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. Legislative sub-committee ఒకటి పెట్టండి. ఆ Legislative sub-committee దీని యొక్క మంచి చెడ్డలు, ముందు వెనకలు అంతా చూస్తారు. Select Committee లో చూస్తాము. అప్పుడు తగినటువంటి సమయం వస్తుంది. అంతే గాని ఈ రోజున గవర్నమెంటు తీసుకోలేదు. సెంట్రల్ resolution లో మీరువమోస్తరుగాతీసుకుని పెట్టవలసిందని Speakers' Conference గవర్నమెంటు వారి దగ్గర నుంచి యిప్పటికీ ఆదేశంలేదు. Speakers' conference నుంచి ఆదేశంలేదు. Supreme Court లో ఈ వ్యవహారం జరిగినప్పుడు executive ను పంపించకుండా మన Legislative council ను పంపించకుండా, High Court తమ council ను పంపించకుండా ఈ రోజున వివరాలతో కూడిన పెద్ద తీర్మానానికి వస్తాము అనేటట్లయితే, fundamen.al rights ను తప్పించి వేయవలసిందనే తీర్మానానికి వచ్చాము అంటే ఎక్కడా కూడా అంగీకరించ వలసినటువంటి

విషయంకాదు. ఎంతవరకు అంగీకరించవచ్చు అంటే జరిగినటువంటి సంఘర్షణను బట్టి Constitution amend చేయవలసిందే. నిర్దిష్టంగా వ్రాయవలసిందే. Legislation field లో మన powers ఎంతో మన privileges ఎంతో యివన్నీ తప్పకుండా వ్రాయవలసిందే. High Court Judge లకు మాత్రం, వాళ్లు judicial power exercise చేస్తున్నప్పుడు contempt commit చేయరు. It is impossible అని, law ప్రకారం జరిగింది అని no contempt అని కూడ దానిలో వివరం మనం చేసినట్లయితే చాల బాగా ఉంటుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. మీరు యింత కాలం వ్యవధి యిచ్చినందుకు మీకు నా కృతజ్ఞత తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య —అధ్యక్షా, ఇంగ్లండుకు సర్వాధికారం పార్లమెంటులో వుంది. మనకు సర్వాధికారాలు Constitution ద్వారా ఎప్పాయనే విషయం అందరికీ తెలిసినదే. ఇక్కడ మనం చూడవలసినది ఒకటి వున్నది.

Mr. Speaker, Sir,

According to our Constitution, the powers of the three organs of the Constitution, namely, the Legislature, the Executive and the Judiciary, are well defined There is no conflict and nobody wants that any conflict should be brought in between these three organs, the Legislature, the Executive and the Judiciary. The powers of each organ are well defined—the executive is there ; the Judiciary is there and then the Legislature. Judiciary is the highest organ which has to interpret law and to administer justice. The function of the judiciary is this, that it has to interpret law, that is, Constitution, in this case, and administer justice. So, now our argument is, there is our Constitution which is written unlike that of Great Britain. In Great Britain, they are following usages, traditions, customs, etc. Our Constitution is well defined, it is a written constitution. That is why in the recent conference of the Speakers, they have stated that in article 194 (3) of our Constitution there is a deficiency. What does that deficiency refer to ? That deficiency refers to the meaning of what is a privilege, what is a contempt, has the House the power to punish if a contempt has taken place and the incidental things that arise thereto. That lacuna is there. Therefore, that has to be amended. That is what the conference of the Speakers decided at Bombay. Mr. Speaker, Sir, there is a point here, whether this amendment will affect the fundamental rights defined in the Constitution. As is well said of the Constitution, the heart of the Constitution is the fundamental rights, because many people fought for the fundamental rights and achieved them and they were incorporated in the Constitution. Nobody questions that because we have been fighting for them and we have achieved them and therefore there is no question of going back. When such is the case, will this thing come into conflict with fundamental rights at all ? Certainly not. Are articles 226 wherein the High Courts get the power of issuing writs whatever variety of writ it may be and 321 which empowers the Supreme Court affected

in any way? Certainly, these two articles are not affected in any way. How? The Legislature has a particular organ, a specified organ, in the democratic set up. This organ is legislative and it does not conflict with the judiciary at all nor can judiciary interfere with the legislative activity of the Legislature The play of fundamental right comes into effect only when the articles in the Constitution are violated in person. When an individual's rights are affected fundamentally, then he has a right. Then, he has a right and then the High Court or whatever the type of court it might be, will come into play and administer Justice in as much as the fundamental right of the particular man is affected. Then only the question of fundamental right comes in When it is a question of Parliament or when it is a question of House, it does not come into play at all.

Besides, I am fortified in my argument by another argument that our Legislatures are equated with that of the House of Commons. The drafters of our Constitution stated clearly when they wrote article 194 (3) or article 105 (3) that the powers of our Parliament are equated with the powers, privileges and immunities of the House of Commons That is there. Mr. Speaker, Sir, I will submit a point here as to how the judges in U P. erred. The point is this Kesava Singh published. a contemptuous paper for which the House sentenced him The judges are well aware of the British Constitution ; they are well aware of our Constitution ; they are well aware of what is meant or what is there in article 105 (3) ; they must have followed our Constituent Assembly proceedings. Therefore, the entertaining of that petition by the judges after having known the implications thereof, is clearly wrong.

Mr. Speaker, Sir, I will submit here how the fundamental rights are not going to be affected The privilege comes into play when a particular man makes inroads into the functions, privileges or immunities of the House ; then only the House takes cognizance of it. When a particular person outside or a member of the Assembly inside speaks or writes any contemptuous matter, any libel, which affects the immunities, privileges and powers of the Legislature or legislation, then only the question comes. Sir, my friend has been arguing that if privileges are given and if the Assemblies are authorized to sentence a particular person for making in roads into the rights, privileges or immunities, they may be misused. Such an idea has been prevailing in the minds of certain persons which is certainly not correct. Safeguards are provided. If a particular man speaks any libel or any contemptuous matter, the first thing that has to be done is it has to be brought to the notice of the Speaker. The Speaker has to permit the particular matter under privileges, powers and immunities. After the Speaker permits, then 30 members have to support it. Then, the matter will be referred to the Privileges Committee. Then, the Privileges Committee's report has to be brought before the House which has to discuss it. The House has the power to criticise it. Therefore, there are several safeguards provided and therefore no fundamental right is going to be affected by anything whatsoever. Therefore, the

operation of articles 32 or 226 need not be invoked at all. They have no place here; they are totally different and the privileges, immunities and powers of the House are totally different That is the reason why Justice Sarkar stated "When there is a conflict between a privilege conferred on the House by the second part of article 194 (3) and a fundamental right, that conflict has to be resolved by harmonising the two provisions It would be wrong to say that the fundamental rights must have precedence over the privileges, simply because it is a fundamental right or for any other reason .. ". Therefore, Mr. Speaker, Sir, there is no question, no fear, nothing whatsoever. Safeguards are provided for the individual. Certain persons have expressed their doubts or apprehension whatever it may be that the majority party may doom the minority party. Certainly not It cannot be, because traditions are there; safeguards are also provided. Therefore, there is no question of the majority party, or since a particular party has the majority, it can doom the minority party. It cannot doom us, as per the conventions Besides that, Sir, all our practices, all our usages are from the British Constitution itself. In this context, I shall read a passage from what Dr. Ambedkar had said: "Under the use of rules and privileges, it is open to Parliament to convict any citizen for contempt of Parliament and when such a privilege is exercised, the jurisdiction of the court is ousted That is an important privilege Therefore, we have to take all this into account". So, the jurisdiction of the court is ousted when a question of privilege comes in the House Mr. Speaker, Sir, if the court interferes by issue of a writ whatever type of writ it may be on the sentence made by the Speaker or the Assembly, what is the privilege that the House is enjoying at all? Certainly, there is no privilege at all, no immunity or power, whatsoever. This is a particular organ which is enacting the law. While so doing, if any person makes inroads or brings the House into contempt or degrades, then only contempt arises. Therefore, there need be no apprehension or fear of the fundamental rights going to be affected at all

Mr. Speaker, Sir, I shall read a very few lines from another passage. I am afraid, I do not have much time. Lord Cairns who delivered the judgment of the Privy Council in the case of the Speaker of the Legislative Assembly of Victoria *vs* High Glass stated: "Beyond all doubts, one of the privileges and one of the most important' privileges of the House of Commons is the privilege of committing for contempt " Mr. Speaker, Sir, this is a very important quotation: " Beyond all doubts, one of the privileges and one of the most important privileges of the House of Commons is the privilege of committing for contempt, and incidental to that privilege, it has been well established in England that the House of Commons have the right to be the judges themselves of what is contempt...." Therefore, the House is equated. When the question of contempt comes, when privilege is affected, the House can act as a judge. Mr. Speaker, Sir, I want elucidation on this point. The quotation continues "....the House of Commons have the right to be the judges themselves of what is contempt, and to commit for that contempt by a warrant

stating that the commitment is for contempt of House ... "So, it is well said that the fundamental rights are not going to be affected at all Secondly, in view of the judgments, in view of the rulings held, the question of fundamental rights coming in conflict with the privileges of the House is imaginary The privileges of a House are quite different, the fundamental rights are totally different and the operation of article 32 which empowers the Supreme Court and that of article 226 which empowers the High Courts to issue writs do not come into picture at all when we envisage all these things in a calm atmosphere.

My another point, Mr. Speaker is, the U P. Legislature erred in sending summons to the judges, but the judges also erred because they entertained this petition Therefore, one is correlative with the other. If the judges have not entertained that petition, the question of questioning the validity thereof would not have arisen at all. The Legislature having known that their powers, privileges and immunities are equated with that of the House of Commons could have exercised a sort of restraint I do concur with that. They have exceeded their limits and served summons to the judges; that is the only wrong they have done Apart from that, there is nothing wrong with what the U. P Assembly had done Another thing which I would like to submit here is Mr. Sarkar while giving the minority judgment has stated categorically that the language is plain. But whatever the plainness of the language, the powers have to be well dfiened, because this rupture, this conflict, may be envisaged in the future days also. Of course, an amendment may not be necessary if we equate the power of the Legislature to that of the House of Commons. But ours is a written Constitution while theirs is an unwritten Constitution and therefore they can inspire and imbibe certain things like usages which we cannot do although eminent legal jurists like Dr. Ambedkar and Sri Alladi Krishnaswami Iyer might have said so. The difficulty with us is ours is a written Constitution Therefore, our written Constitution has to be amended and the powers have to be well defined; otherwise we will come into conflict in the future days also. Therefore, I am supporting the view that the language has to be rewritten. That is left to the authors.

Thank you.

Sri Ramachandra Rao Deshpande:—Mr. Chairman, this is a very important resolution that has come up for discussion before the House and particularly in the light of the fact that none on behalf of the State Government, either the Legislature or the Executive or the Judiciary represented our case in the Supreme Court, I feel it would be better if the Advocate General who is entitled to participate in the discussions of this House also just gives his views on this particular important matter. I doubt whether he has been intimated of this resolution which is coming up for discussion today.

మిస్టర్ చైర్మన్ :—సుప్రీం కోర్టుముందు ప్రభుత్వ అభిప్రాయం తెలియ పర్చాలంటే ఒక లైన్ ఆఫ్ ఆర్గ్యుమెంటు అక్కడ ప్రజంట్ చేయడం. దానికి ఆపర్చ్యూనిటీ తీసుకోలేదని మీరు అంటున్నారు కాని ఇప్పుడున్న రిజల్యూషను వారి తీర్పుయొక్క పర్యవసానం.

Sri Tenneti Viswanatham —The point is this What he is aiming at is, has the Advocate General who has got a right to speak here and participate in the discussion been intimated that this resolution will be coming up today. He wants to know it, for he would like to have the benefit of the views of the Advocate General also stated in this House That is all. The point is whether these resolutions were circulated to him and whether he knew that they were coming up today Are we in the habit of sending our Agenda to the Advocate General or not I just want to know. (*Sri P V Narsimha Rao* :) Not always) I think it is necessary He has got a seat here; He is a member In olden days, regularly everything used to go there and if he does not know how can we say that the Advocate General—

Mr Chairman. So far as I can see, the entire agenda has not been regularly sent except at times when his presence is required

Sri C Kulasekhara Reddy —So far as this resolution is concerned as I submitted earlier, I don't think it raises any controversy as to whether the majority opinion is correct or the other opinion is correct, What the resolution wishes to convey is that since these opinions are there, is it the intention of this House to have the powers, privileges and immunities that were enjoyed by the House of Commons as were contemplated to be enjoyed by the Constitution-makers or not That is the only point

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు (పాతపట్నం):— అధ్యక్షా, ఇపుడు లెజిస్లేచరుకు ఎక్కువ పవర్సు ఉన్నాయా, లేక జుడిషియరీకి ఎక్కువ పవర్సు ఉన్నాయా అనేదికాదు ఇక్కడ ఆలోచించేది. పెద్దలు విశ్వనాథంగారు అనుభవశాలురు ఒక విషయం అంటే నాకు బాధ అనిపించింది. లెజిస్లేచరు ఏదో పవర్‌ను గుంజుకుని పూర్వపు రాజులమాదిరి జడ్జీలను అరెస్టుచేసి పరిపాలన చేయాలను కుంటున్నారా అన్నారు. మనకు ఉన్న ప్రివిలేజిలను భంగం కలిగించడానికి కోర్టులకు అధికారం ఉన్నదా, లేదా అనే ఆలోచన తప్ప—only we are taking a defence line—వారికి ఉండే అధికారాలు తీసుకోవాలనికాని fundamental rights కు భంగం కలిగించాలనికాని ఉద్దేశం కాదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం — లక్ష్మణదాసుగారు fundamental rights affect చేయడం ఉద్దేశం కాదని అంటున్నారు. సంతోషం—అయితే తీర్మానంలో అట్లా లేదు.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు:— పెద్దలు విశ్వనాథంగారు ఒకవిధమైన భయాన్ని కల్పించారు. ఈ అధికారాన్ని గుంజుకొని హైకోర్టు, సుప్రీంకోర్టు జడ్జీలను జైలులో పెడతామన్నట్లు చెప్పారు. రాజ్యాంగాన్ని నిర్మించుకున్న తరువాత గత 15 సంవత్సరాలలో రాజ్యాంగరీత్యా ఎన్నికలు జరిపించుకుంటున్నాముకాని ఇటువంటి సమస్యలు ఎప్పుడు ఉద్భవించలేదు. మనకు మన House కు ఉన్న privileges పైన హైకోర్టు జడ్జీలు interfere అవడానికి ప్రయత్నం చేసిననాడే ఈ బాధ వచ్చింది. మన Houses కు ఉన్న privileg.s లో ఎవరూ కూడా nterfere కాకూడదని సుప్రీంకోర్టు కూడా దానిలోనికి రాకూడదనేది ముఖ్యమైన విషయం అని మనవిచేస్తున్నాను. మనం ఎన్నో లెజిస్లేషన్సు తెస్తున్నాము, కోర్టులు వాటిని కాదంటున్నాయి అని రాజగోపాలనాయుడుగారు చెప్పారు. కోర్టులు కాదు అన్నా ఆ శాసనాలనే తిరిగి దిద్దుకుంటున్నాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— ఈ రిజల్యూషన్‌లో fundamental rights ను ఎత్తిపారేసే పదం లేదు

Sri Tenneti Viswanatham — It should not be subordinate to any other article in the constitution అని ఉన్నది స్పీకర్స్ కాన్ఫరెన్సు రిజల్యూషన్‌లో కూడా clear గా వ్రాసి ఉన్నది

Sri P V. Narasimha Rao — That is what Article 194 (3) says.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం.— Article 194 (3) లో ఏమీలేదు. అలాగే అయితే స్పీకర్స్ కాన్ఫరెన్సు అక్కరలేదు. ఈ అమెండు మెంటువల్ల ఏవ పవర్సు ఇస్తామో అవి మరే Article కు subordinate గా కూడదని అన్నారంటే fundamental rights ను వాటినుంచి తప్పించి వేయాలనేకదా అర్థము. లేదని మీరు అంటే మీకు నాకు quarrel లేదు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—ఆర్టికల్ 194 లో ఏమిఉన్నదో clear గా చెప్పాలని అన్నారు House of Commons కు ఏమిఉన్నాయి, ఏమిలేదు అని చర్చించడానికి వీలులేకుండా చేయాలి అన్నారు. ఏమిఉంది ఇందులో?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు —రాజులులేకపోయినా అధికారాన్ని రాజ్యాంగరీత్యా సంపూర్ణంగా తీసుకున్నది లెజిస్లేచరు. లెజిస్లేచరుకు కొన్ని privileges హక్కులు ఇచ్చారు. డాక్టర్ అంబేడ్కర్ privileges విషయంలో judiciary interfere కాకుండా ఉండాలని స్పష్టంగా opinion ఇచ్చారు ఎక్కడా vague terms లో విడిచిపెట్టినది లేదు. భారతదేశంలో అన్ని లెజిస్లేచర్లు తీవ్రంగా ఆలోచన చేసుకోవాలి. అధికారాన్ని గుంజుకొని కేవలం జడ్జిలను అరెస్టుచేస్తున్నామనేభావం ప్రజలలో రాకూడదని మనవిచేస్తున్నాను. ఉత్తర ప్రదేశ్‌లో వచ్చినది కేవలం శాసనసభ్యులు పిచ్చిగా జడ్జిని అరెస్టు చేయాలనే తలంపుతో రాలేదు. మంచి ఉద్దేశంతో ప్రివిలేజి వచ్చినపుడు అరెస్టుచేసినప్పుడు

ఆ హక్కును శాసనసభకు ఉన్న హక్కును హైకోర్టు భంగం కలిగించడానికి ప్రయత్నం చేసినది కోర్టులపై దండెత్తాలనే ప్రయత్నం ఇది కాదని తమద్వారా ప్రజానీకం దృష్టికి తెస్తున్నాను లెజిస్లేచరులో కూర్చున్నాము కాబట్టి సర్వాధికారాలు చలాయించాలని మనకు అట్టి ప్రపంచంలో ఉండకూడదని ఉద్దేశం కాదు. Outside the House ప్రివిలేజి గురించి విశ్వనాథంగారు చెప్పారు. ఇందుకుమనం అవకాశం కలిగిస్తే House లో ఉన్న privileges కు కూడా భంగం కలిగి కోర్టులు stay orders ఇచ్చి ఫలానా నాలుగు రోజులు మీరు meet కాకూడదని చెప్పేపరిస్థితి వస్తే మనం పరిపాలన సాగించగలమా? ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. గత 15 సంవత్సరాలుగా outside the House privilege గురించి కోర్టులు మన ఊసు పట్టించుకోలేదు. ఉత్తర ప్రదేశ్‌లో ఈ పరిస్థితి వచ్చింది. సుప్రీంకోర్టుమీద జుడీషియరీ మీద మనకు విశ్వాసం ఉందాలేదా అనేది కాదు ప్రశ్న. తప్పకుండా విశ్వాసం ఉన్నది అందుకే రాజ్యాంగంలో వారికి ప్రధానమైన powers, అధికారాలు ఇచ్చాము వారిపై పెత్తనం చెలాయించాలని కాదు. మనపై ఇతరులు పెత్తనం చెలాయించడానికి అవకాశం ఉండకూడదనే అందరి ఉద్దేశం. మనం అనేక శాసనాలుతయారు చేస్తున్నాము కొన్ని ఒక్కొక్కపుడు ఆలోచనలోనికి వస్తున్నాయి రాజగోపాలనాయుడుగారుచెప్పారు మనకు పార్టీ వ్యవహారాలు మొదలైనవి ఉంటాయని అన్నారు, judges కూడా human beings అనే సంగతి వారు గమనించాలి Human weakness ఎక్కడ ఉన్నా ఉంటుంది, Fundamental issues మీద జమీందారీ ఈనాందారీ అబాలిషన్ అక్టు తెచ్చినప్పుడు ఒక ప్రధానమైన issue గా తీసుకువచ్చామే కాని ప్రత్యేకమైన prejudice తో ఎవరిమీద తీసుకురాబడలేదు. అయితే సుప్రీం కోర్టులో అది *ultra vires* అని జడ్జిమెంటు వచ్చింది, వారిపై ద్వేషంతో కోపం వచ్చిందని కాదు. మనం యాక్టును మార్చుకున్నాము. మరల మరల చేస్తున్నాము. legal points లో అభిప్రాయ భేదాలు రావచ్చు, వందల సంవత్సరాలుగా village officers కు hereditary హక్కు ఉంటే వారికి అదిలేదని అన్నారు Backward communities గురించి రాజ్యాంగంలో ఏదో ప్రాముఖ్యం ఉంటే backward community అనేదిలేదని జడ్జిమెంటు వచ్చింది, వారిపై కోపం ఉందని కాదు, అప్పుడప్పుడు ఈ అభిప్రాయ భేదాలు వచ్చినప్పుడు సరిదిద్దుకోడానికి శాసనసభకు సర్వాధికారాలున్నాయి. అటువంటి మార్పులు తెచ్చుకుంటున్నాము కూడా. పెద్దలు విశ్వనాథంగారు లాయర్లనో జడ్జిలనో defend చేయడానికి చెబుతున్నానని అనుమానించవద్దని అన్నారు. విశ్వనాథంగారే శాసనసభ హక్కులకు శాసన సభ్యుల హక్కులకు సంపూర్ణంగా దెబ్బలాడి కాపాడవలసిన బాధ్యత వారిదే అని మనవి చేస్తున్నాను, వారు శాసన సభలో పెద్దవారు. అనుభవశాలురు, పూజనీయులు, వారి ఉపన్యాసం వింటూంటే ఒక విధమైన భయం కల్పించారు, ఏదో అధికారాన్ని గుంజుకుని జడ్జిలను అరెస్టు చేయడానికి పూను కుంటున్నామని భయోత్పాతం కల్పించడం న్యాయం కాదని మనవిచేస్తున్నాను.

యు పి. లో జరిగిన విషయాలలోకూడా జడ్జిలు మన హక్కుపైకి వచ్చారు కాని మనం వారి హక్కులకు భంగం కలిగించాలనికాదు, రాజులు తమ ఇష్టం వచ్చినట్లు ప్రజలను ఉరిదీసే రోజులు పోయాయి ఏ ఒక్క వ్యక్తికి ఈ శాసనసభపై అధికారం లేదు. మన హక్కులకు భంగం కలిగించేవి వచ్చినప్పుడు మనం ప్రివిలేజి ఉపయోగించుకోలేని పక్షంలో ఈ అవకాశం ఏమాత్రమైనా కొంచెం జాగ్రత్తగా ఆలోచన చేయకపోతే inside the legislature లో కూడా ప్రతి విషయంలోను కోర్టులు interfere అయ్యే రోజులు వచ్చి తీరుతాయి 15 సంవత్సరాలైంది నిజంగా అధికారం వచ్చింది విశ్వనాధంగారిని తక్కిన మిత్రులను అడుగుతున్నాను ఈ పదిహేను సంవత్సరాలలో ఏనాడైనా అధి కారాన్ని గుంజుకొని చెలాయించాలని ప్రయత్నం చేశామా? ఒక instance కూడా లేదు judiciary కి, Executive కి మనకీ చాల అన్యోన్యంగా వ్యవహారాలు చేసుకున్నాం ప్రభుత్వంలో ఎవరున్నారనికాదు. దీనికి ఈ పక్షం ఆ పక్షం అని కాదు, మనమందరం ప్రజాప్రతినిధులము. ప్రత్యేకంగా ఇక్కడ కూర్చున్నంత కాలం, బయట వ్యక్తిగతంగా మన హోదా ఏమయినప్పటికి ప్రజా ప్రతినిధులము కాబట్టి అందరికంటె పెద్దవారము పరిపాలన జాగ్రత్తగా చేయవలసిన వారము ఇంక హెచ్చు టైము తీసుకోకుండా ముఖ్యంగా రెండు విషయాలు మనవి చేస్తాను మన హక్కులకు భంగం కలుగకుండా చూసుకోవాలి మన privilege లో interfere కాకుండా చూసుకునే బాధ్యత శాసన సభలపైన ఉంది రాజగోపాలనాయుడు గారు చెప్పినది repeat చేస్తున్నాను మనం శాసనాలు తీసుకువస్తే కోర్టులు కొట్టిపారేయ వచ్చును వారు కొట్టి పారేసిన ఆరుమాసాలకు మనం ఏ ఉద్దేశ్యంతో ఆశాసనాన్ని తెచ్చామో అది నెరవేరడానికి ఇంకొక రూపంలో శాసనం తీసుకువస్తున్నాము, మనకు ఆలోచనలున్నాయి. మనకు కూడా Legal Department ఉంది. Advocate General ఉన్నారు. వారందరి opinion తీసుకొని చేస్తున్నాము కొన్ని కారణాలచేత - నేను జడ్జిమెంట్లను అపార్థంగా తీసుకొని వారు మన మీద prejudice తో చేస్తున్నారనను-కాని శాసనసభయొక్క ఉద్దేశ్యానికి వారు ఆలోచన చేయలేదు. చేయకపోయినా ఫరవాలేదు వారు న్యాయస్థానంలో కూర్చున్నారు - మంచిదే సంతోషమే మన privileges హక్కులను వారు కాకవద్దని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ వాతావరణం కొనసాగుతూపోతే నేను మొదట మనవిచేసినట్లు శాసనసభా కార్యక్రమం కొనసాగించ గలమా అనీ భయంగా ఉంది Privilege outside the House గురించి విశ్వనాధంగారు మాట్లాడారు. Privilege inside the House కూడా దెబ్బ తినే పరిస్థితులు వస్తాయేమో. ఆ భావంతో judges inside కూడా interfere అయితే ఫరవాలేదని అనుకుంటే యిక్కడ కూర్చొని పరిపాలనా విధానం సాగించుకునే అవకాశం ఉండదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది చాల ముఖ్యమైన విషయం. దీనిని గురించి ప్రతి ఒక్కరము దీర్ఘంగా ఆలోచించాలి ఇతర ప్రభుత్వాలు తీసుకురాలేదు. మన జడ్జిలు వెళ్లి లేకుంటే

మన Advocate General వెళ్లి వాదన చేయలేదని విశ్వనాథంగారు చెప్పారు. వాదనగురించి కాదు హైకోర్టులోను సుప్రింకోర్టులోను వాదన చేశారా అని కాదు. మన హక్కులను కాపాడుకోనడానికి Constitution ను మార్చుకోన డానికి పార్లమెంటుకి అధికారం ఉంది. తమరు చెప్పినదానితో ఏకీభవిస్తున్నాను. Constitution మార్చుకుంటూ పోవాలని కాదు. ఇంగ్లండు మాదిరిగా మనది కాదు. వారు సాంప్రదాయం ప్రకారం నడుస్తారు మనది Written Constitution అని మరచిపోకూడదు Written Constitution లో పొరపాట్లు చేసి ఉంటే వాతావరణాన్ని బట్టి పరిస్థితులను బట్టి Written Constitution ను మార్చాలనే విషయం మరచిపోకూడదు అందులో తప్పు ఏమీలేదు, Constitution ను change చేసుకోవడానికి అధికారం ఉంది. 45 కోట్ల భారత ప్రజానీకం యొక్క భవిష్యత్తు పార్లమెంటు మీద ఆధారపడి ఉంది. జడ్జీలు ఎక్కువగా చదువుకున్నవారు. మనం అంతగా చదవలేకపోవచ్చు కాని ప్రజాప్రతినిధులమనే గర్వం మనకుంది. ప్రజాప్రతినిధుల పరిపాలనలో ఆటంకాలు రాకూడదు. మన హక్కులకు ఏ పరిస్థితులలోను భంగం లేకుండా మనం చూసుకోవాలి. పెద్దలు విశ్వనాథంగారు మన హక్కులను కాపాడడం కోసం కృషిచేయాలి. శాసనసభలు వారు senior most గౌరవనీయులు వారు ఉద్దేశ్యాన్ని మార్చుకొని శాసన సభల హక్కులను రక్షించడానికి పూనుకోవాలని future కి కూడా మార్గదర్శకంగా ఉండాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఏనాడూ ఎవరూ కూడా లెజిస్లేచరు యొక్క హక్కులకు ప్రివిలేజెస్‌కు భంగం కలిగించ డానికి ఆలోచన చేయడానికి వీలులేని ఒక వాతావరణం సృష్టించడానికి ఆటువంటి పెద్దలు పూనుకోవాలని. అటువంటి వాతావరణం దేశంలో సృష్టించాలని మనవిచేస్తున్నాను. కోర్టులపైన మనకు highest regard ఉంది, ఉండి తీరాలి. కోర్టులు లేకుండా ఉండకూడదు, అయితే మన హక్కులకు భంగం కలుగకూడదని మనవిచేస్తూ ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ ముగిస్తున్నాను.

Sri Ramachandra Rao Deshpande —Sir, I am rising here to oppose the original motion I must also express that I am in full concurrence with the amended resolution, and I also share the views held by Sri T. Viswanatham and Sri Rajagopala Naidu and yourself. Of course, I have my own views to say in this regard.

The whole discussion, in my opinion, appears to turn upon one particular view, whether there is something like a conflict between the Legislature and the Judiciary or between the Constitution and the Legislature. What I personally feel is that, whether it is a matter of soeverignty of the Constitution or sovereignty of the people or sovereignty of the Legislature or Parliament, I should support the cause of sovereignty of the Constitution which we have given unto ourselves and for the sovereignty of the people for which the Constitution stands. While supporting both these sovereignties, I have to

say that our Constitution, as it stands, is a written constitution and has been, as has been criticised on several occasions, amended on a very number of times, whenever particularly there are decisions of a far-reaching character given by judiciary.

The problem has arisen out of the facts relating to an incident in the Legislative Assembly of Uttar Pradesh A general warrant was issued by that Assembly for the arrest of one Mr Keshav Singh, he went to the High Court with a writ petition, and the question came whether he should be let off on bail or not It has been put to us that the High Court was there to take away our rights to commit that particular person for having committed a breach of the privilege of the House

(7 00 p.m The House then adjourned till Half Past Eight of the Clock on Tuesday, the 17th August, 1965)